

Izvještaj o radu Univerziteta u Sarajevu za 2017. godinu

ISSN 2490-3280 (štampano izdanje)

ISSN 2490-3299 (online izdanje)

Glavni i odgovorni urednik

Prof. dr. Rifat Škrijelj

Saradnici na izradi Izvještaja

Stručne službe organizacionih jedinica Univerziteta u Sarajevu

Stručne službe Rektorata Univerziteta u Sarajevu

Slobodno možete:

dijeliti dalje – možete umnožavati i redistribuirati materijal u bilo kojem mediju ili formatu.

Davatelj licence ne može opozvati slobode korištenja koje vam je ponudio dokle god se pridržavate uvjeta licence.

Pod sljedećim uvjetima:

imenovanje – morate adekvatno navesti autora, uvrstiti link na licencu i naznačiti eventualne izmjene. Možete to učiniti na bilo koji razuman način, ali ne smijete sugerirati da davatelj licence izravno podupire vas ili vaše korištenje djela;

nekommercijalno – ne smijete koristiti materijal u komercijalne svrhe;

nema derivata – ako remiksirate, mijenjate ili prerađujete materijal, ne smijete distribuirati taj prerađeni materijal;

bez daljnjih ograničenja – ne smijete dodavati pravne uvjete ili tehnološke mjere zaštite koji će druge pravno ograničiti da čine ono što im licenca dopušta.

Sadržaj

I UVODNI DIO	3
KLJUČNA POSTIGNUĆA U 2017. GODINI	6
II NORMATIVNI DIO.....	11
III TEMATSKI DIO.....	16
III-1 RAD TIJELA I ORGANA UNIVERZITETA U SARAJEVU.....	24
III-2 KLJUČNA POSTIGNUĆA ORGANIZACIONIH JEDINICA.....	33
III-3 NASTAVA I NASTAVNI PROCES.....	67
III-4 STUDENTI I STUDENTSKA PITANJA.....	95
III-5 NAUČNOISTRAŽIVAČKI RAD.....	109
III-6 UMJETNIČKI RAD	124
III-7 SISTEM KVALITETA.....	135
III-8 MEĐUNARODNA SARADNJA	141
III-9 IZDAVAČKA DJELATNOST	172
III-10 IMOVINA UNIVERZITETA, IZGRADNJA I RENOVIRANJE.....	198
III-11 UNAPREĐENJE AKADEMSKE MREŽE I INFORMACIONOG SISTEMA	204
III-12 ODNOSI S JAVNOŠĆU	213

Popis ilustracija

Slika 1. Distribucija studenata prema prebivalištu u Bosni i Hercegovini	95
Slika 2. Rodna distribucija studentske populacije	97
Slika 3. Distribucija studenata po načinu studiranja	97
Slika 4. Pregled upisanih studenata u sve godine studija (po grupacijama).....	98
Slika 5. Usporedba plana upisa na I ciklus i integrirani studij 2015-2017	100
Slika 6. Usporedba realizacije upisa na I ciklus i integrirani studij 2015-2017.....	100
Slika 7. Geografska distribucija alumnusa i alumni Univerziteta u Sarajevu	108
Slika 8. Broj radova po naučnim oblastima (Web of Science).....	116
Slika 9. Pregled broja indeksiranih članaka Univerziteta u Sarajevu 1980–2017. godine....	117
Slika 10. Pregled broja indeksiranih članaka u odnosu na druge bh. univerzitete	118
Slika 11. Pregled članaka prema oblasti istraživanja 1980–2017. godine (Web of Science)	118
Slika 12. Pregled saradnje po oblastima i zemljama.....	119
Slika 13. Distribucija radova nsatavnika i saradnika u WoS 1996-2016 po kvartilima	119
Slika 14. Poredak broja radova po oblastima (Scopus).....	120
Slika 15. Prikaz zemalja sa brojem članaka u kojima je registrirano koautorstvo	121
Slika 16. Geografska distribucija koautorstava u SCOPUS-u.....	121
Slika 17. Pregled projekata Univerziteta u Sarajevu po izvoru finansiranja.....	122
Slika 18. Uporedni pregled umjetničkih ostvarenja za 2016. i 2017. godinu	124
Slika 19. Struktura Ureda za podršku studentima.....	140
Slika 20. Prikaz odlazne mobilnosti studenata i nastavnika.....	141
Slika 21. Geografska distribucija odlazne mobilnosti	141
Slika 22. Odlazna mobilnost studenata i osoblja sa UNSA po grupacijama.....	142
Slika 23. Prikaz dolazne mobilnosti.....	142
Slika 24. Dolazna mobilnost studenata i osoblja na UNSA po državama	143
Slika 25. Dolazna mobilnost studenata i osoblja na UNSA po grupacijama	143
Slika 26. Učešće UNSA u međunarodnim programima mobilnosti	144
Slika 27. Dolasci stranih studenata i osoblja na UNSA po programu mobilnosti.....	145
Slika 28. Događaji međunarodnog karaktera održani na UNSA	145
Slika 29. Pregled mobilnosti kroz Erasmus Mundus program u 2017. godini.....	153
Slika 30. Odnos broja dodijeljenih domena preko registrara i UTIC-a u 2017. godini	211
Slika 31. Broj dodijeljenih naziva domena u posljednjih pet godina	212
Slika 32. Broj vijesti objavljenih na web stranici Univerziteta	214
Slika 33. Broj objavljenih tekstova u 2017. godini.....	215
Slika 34. Mjesečni pregled broja objavljenih vijesti u 2017. godini	216
Slika 35. Pregled broja objavljenih tekstova o UNSA u Oslobođenju i Dnevnom avazu	217

Popis tabela

Tabela 1. Imenovani dekani u 2017.	27
Tabela 2. Kadrovska struktura uposlenih na Univerzitetu u Sarajevu	68
Tabela 3. Ugovori sa privredom, ustanovama i organizacijama civilnog društva	83
Tabela 4. Broj studenata po organizacionim jedinicama	98
Tabela 5. Plan i realizacija upisa u studijskoj 2017/2018. godini.....	99
Tabela 6. Prelazak studenata sa drugih visokoškolskih ustanova	101
Tabela 7. Izdate diplome po organizacionim jedinicama za I ciklus i integrirani studij	101
Tabela 8. Izdate diplome po organizacionim jedinicama za II i III ciklus studija.....	102
Tabela 9. Odbrane završnih radova.....	105
Tabela 10. Naučna produkcija Univerziteta u Sarajevu u 2017. godini.....	112
Tabela 11. Statistički presjek ukupnog broja publiciranih radova.....	115
Tabela 12. Pregled umjetničkih postignuća: Likovne umjetnosti	134
Tabela 13. Pregled umjetničkih postignuća: Muzičke umjetnosti	134
Tabela 14. Pregled umjetničkih postignuća: Scenske umjetnosti.....	134
Tabela 15. CEEPUS Mreže	154
Tabela 16. Mevlana: Potpisani protokoli	157
Tabela 17. Članstva u mrežama, asocijacijama i drugim međunarodnim organizacijama ...	166
Tabela 18. Indeksirani časopisi organizacionih jedinica Univerziteta u Sarajevu	174
Tabela 19. Imovina Univerziteta u Sarajevu (nekretnine)	198
Tabela 20. Fakulteti/akademije/institucije direktno povezani sa UTIC-om.....	205
Tabela 21. Fakulteti/akademije/institucije koji koriste UTIC-ov web i e-mail hosting.....	205
Tabela 22. Broj dodijeljenih naziva domena u 2017. godini.....	211

I Uvodni dio

Prema Zakonu o visokom obrazovanju, rektor je obavezan da Senatu i Ministarstvu za obrazovanje, nauku i mlade putem Upravnog odbora podnese izvještaj o poslovanju Univerziteta za prethodnu godinu najkasnije do 15. aprila naredne kalendarske godine. Izvještaj obavezno sadrži elemente o uspješnosti rada Univerziteta u oblasti nastavnog, nastavno-naučnog, umjetničkog, nastavno-umjetničkog, naučno-istraživačkog i finansijskog poslovanja, te ostale elemente koji se utvrđuju po obrascu koji propisuje Ministarstvo.

U nedostatku propisanog obrasca, Izvještaj o radu Univerziteta u Sarajevu za 2017. godinu je sačinjen u skladu sa Odlukom o metodologiji izrade i donošenja programa rada i izvještaja o radu Vlade Kantona Sarajevo i kantonalnih organa i organizacija („Službene novine Kantona Sarajevo“, br. 2/10) i odnosi se na poslovanje Univerziteta u periodu od 1. 1. do 31. 12. 2017. godine.

Izvještaj o radu Univerziteta u Sarajevu zasniva se na Okvirnom zakonu o visokom obrazovanju u BiH, Zakonu o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo, Statutu Univerziteta u Sarajevu, Pravilniku o radu i Pravilniku o sistematizaciji poslova i radnih zadataka na Univerzitetu u Sarajevu.

Naziv: Univerzitet u Sarajevu
Osnivač: Kanton Sarajevo
Sjedište: Sarajevo, Obala Kulina bana 7/II
Identifikacioni broj: 4200494560007
Web stranica: www.unsa.ba

Izvještajni period prikazuje sve poslove i složenost poslova koje je Univerzitet u Sarajevu realizirao u 2017. godini, te stanje, promjene i procese karakteristične za današnje visoko obrazovanje u Bosni i Hercegovini.

Međunarodni pravni okvir u oblasti visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini predstavljaju Bolonjska deklaracija, zajednička deklaracija evropskih ministara obrazovanja, potpisana u Bolonji 19. 6. 1999. godine, i Lisabonska konvencija o priznavanju kvalifikacija, potpisana 11. 4. 1997. godine, koja je stupila na snagu 1. 2. 1999. godine. Domaći pravni okvir u oblasti visokog obrazovanja predstavljaju Okvirni zakon o visokom obrazovanju u BiH, koji je stupio na snagu 15. 8. 2007. godine, i Zakon o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo, koji je stupio na snagu 1. 9. 2017. godine. Može se reći da je tek stupanjem na snagu Okvirnog zakona o visokom obrazovanju u BiH stvoren osnov za početak usaglašenog djelovanja na provođenju reforme visokog obrazovanja u BiH.

Najvažniji zadatak Univerziteta u Sarajevu u 2017. i narednim godinama tiče se procesa fleksibilne integracije Univerziteta, u skladu sa Statutom i Zakonom, izgradnje modela upravljanja i finansiranja koji će poticati unapređenje nastave i istraživanja i voditi osposobljavanju Univerziteta za puninu uloge koju vodeći univerziteti imaju u zemljama razvijene demokratije.

Ključna postignuća u 2017. godini

Organizacijski pomaci i kapacitiranje Univerziteta u Sarajevu

- U organizacijskom smislu Univerzitet u Sarajevu je donošenjem novog Pravilnika o sistematizaciji radnih mjesta učinio krupan iskorak u jačanju kapaciteta stručnih službi Rektorata Univerziteta u Sarajevu. U svim službama su imenovani rukovodioci, a formirane su i tri nove službe: Služba za umjetnost, kulturu i sport, Služba za plan i analizu, Služba za javne nabavke, te Jedinica za internu reviziju. Novom organizacijom stručnih službi omogućen je efikasniji rad Rektorata, ojačana je veza sa stručnim službama organizacionih jedinica, a sve u svrhu predstojeće integracije Univerziteta u Sarajevu. Također, tri centra (UTIC, CIS, CIOK) Univerziteta u Sarajevu, kao podorganizacione jedinice, ojačani su kadrovski i organizaciono na način da su popunjene pozicije direktora, te nedostajućih radnih pozicija što je rezultiralo kvalitetnijom i bržom realizacijom postojećih projekata, kao i planiranjem novih.
- Univerzitet u Sarajevu je izradio projekat zapošljavanja 200 asistenata – najboljih studenata Univerziteta u Sarajevu, koji je početkom 2017. godine upućen Vladi Kantona Sarajevo na razmatranje. Vlada Kantona Sarajevo je na sjednici u januaru 2018. godine usvojila prijedlog o finansiranju provedbe programa sufinansiranja zapošljavanja asistenata na fakultete i akademije Univerziteta u Sarajevu.
- Izrađen je novi web portal Univerziteta u Sarajevu koji je izgrađen na *Drupal* platformi, slijedeći novu informacionu arhitekturu weba koja će biti prilagođena postizanju veće vidljivosti Univerziteta u Sarajevu. Rezultati unapređenja web vidljivosti Rektorata i organizacionih jedinica su vidljivi kroz rangiranje na Webometrics rang listi. Po ovom kriteriju Univerzitet je u januaru 2017. godine zauzima 1354. mjesto u ukupnom poretku, dok se na kraju godine UNSA našao na 403. mjestu od ukupno 27.000 rangiranih univerziteta.

Kapitalna ulaganja i infrastruktura

- Potpisan je Ugovor za izradu Izvedbenog projekta izgradnje i opremanja Biblioteke Univerziteta u Sarajevu; imenovana je komisija za evaluaciju ponuda ponovljene tenderske procedure „Revizija izvedbenog projekta i nadzor nad izgradnjom i opremanjem Biblioteke Univerziteta u Sarajevu“; odabran je konsultant za izradu Izvedbenog projekta izgradnje i opremanja Biblioteke Univerziteta u Sarajevu; konzorcijum „Saudconsult i AKSA“ je uplatio Univerzitetu u Sarajevu iznos od 230.000,00 USD za Idejni projekat izgradnje i opremanja Biblioteke Univerziteta u Sarajevu.
- Uz velike komplikacije i dugogodišnje napore konačno je riješen administrativno-pravni status nove zgrade Akademije scenskih umjetnosti čime su stvoreni uslovi za nastavak građevinskih radova, koji su na jesen i otpočeli. Iako nismo potpuno

zadovoljni dinamikom izvođenja tih radova, ipak je napravljen ogroman pomak. Trenutno su u završnoj fazi radovi na postavljanju fasade, a u pripremi su unutarnji radovi. Plan je da građevinski radovi budu okončani ove godine.

- Po dobijenoj odluci o deložaciji, Institut za historiju je morao iseliti iz prostorija u Alipašinoj ulici na broju 9. Rješenje privremenog smještaja ponuđenog od resornog ministarstva je prihvaćeno, te je u maju i junu Institut preselio u nove prostorije na adresi Podgaj br. 6. Naglašavamo da je ovo još uvijek privremeno rješenje smještaja zbog činjenice da potrebe Instituta prevazilaze sadašnjih 350 m² na navedenoj adresi, tako da je i dalje ostalo otvoreno pitanje smještaja preko 26.000 bibliotečkih jedinica, depoa građe i štampe. Nadamo se da će se u dogledno vrijeme iznaći adekvatan smještaj za Institut.
- Za rekonstrukciju bazena na Fakultetu sporta i tjelesnog odgoja Vlada Kantona Sarajevo je do sada izdvojila više od dva miliona KM. Ministarstvo za obrazovanje, nauku i mlade Kantona Sarajevo osiguralo je krajem 2016. godine 1 milion i 700 hiljada KM, a krajem 2017. godine 600 hiljada KM za završetak rekonstrukcije bazena na Fakultetu sporta i tjelesnog odgoja Univerziteta u Sarajevu na kome su radovi u toku.
- Tokom 2017. godine nastavljen je konstruktivan dijalog i saradnja sa Ambasdom Narodne Republike Kine, što je rezultiralo pokretanjem inicijative za uspostavu Naučnog centra za veterinarstvo na Veterinarskom fakultetu UNSA. Fokus rada ovog naučnog centra bi, pored rada na jačanju kapaciteta za sprečavanje i kontrolu bolesti životinja, bio i na proučavanju i primjeni dostignuća tradicionalne kineske veterine. Ovakav centar, kao i jačanje znanja o alternativnim, a po okolinu i čovjeka prijateljskim tehnikama prevencije i zaštite zdravlja životinja će zasigurno podržati razvoj održivih tehnologija proizvodnje i prerade hrane u BiH i njenog izvoza na strana tržišta. Ova inicijativa je podržana i od strane Ministarstva za vanjsku trgovinu i ekonomske odnose Vijeća ministara Bosne i Hercegovine. Ova inicijativa je uključena u zvanični dokument Inicijative 16+1, pod nazivom „Produblјivanje ekonomske, trgovinske i finansijske saradnje za *win-win* razvoj“, a koji je zvanično usvojen na šestom sastanku vlada N.R. Kine i zemalja središnje i istočne Evrope koji je održan u Budimpešti (Mađarska) 27. novembra 2017. godine.

Nastava i studenti

- Na Univerzitetu u Sarajevu studira 28.285 studenta, što predstavlja 32% ukupne studentske populacije u Bosni i Hercegovini, odnosno 41,4% svih studenata u Federaciji Bosne i Hercegovine. Na UNSA godišnje diplomira 43% svih diplomanata u Federaciji BiH. Iako su studenti sa teritorije Kantona Sarajevo u ubjedljivoj većini (57%), raduje činjenica da na Univerzitetu studiraju studenti iz svih krajeva Bosne i Hercegovine. Kada je u pitanju Federacija Bosne i Hercegovine, najveći broj studenata dolazi iz Zeničko-dobojskog kantona (14% ukupnog broja studenata), potom iz Srednjo-bosanskog kantona (8% ukupnog broja studenata). Ostali kantoni čine udio sa procentima manjim od 8%. Iz Republike Srpske na Univerzitetu studira

3% ukupnog broja studenata. Na UNSA studira i 3% stranih državljana, mahom iz zemalja regiona.

- Univerzitet/organizaciona jedinica je obavezna osloboditi plaćanja troškova školarine studente iz kategorije djece šehida i poginulih boraca, djece ratnih vojnih invalida, djece dobitnika ratnih priznanja i odlikovanja i djece bez oba roditelja. Na Univerzitetu u Sarajevu na bolonjskim programima studira 1.469 studenata iz ove kategorije, što predstavlja 5,85% ukupne studentske populacije. Ovo je doprinos Univerziteta školovanju i stipendiranju studenata iz ove kategorije. Univerzitet za ovu vrstu podrške nije nikada primio potporu resornog Ministarstva za boračka pitanja.
- Na Univerzitetu je uposleno 1484 nastavnika i saradnika po osnovu ugovora o radu u nastavno-naučnim zvanjima. U toku ove godine na Univerzitetu su gostovala 242 strana nastavnika.
- Univerzitet je u toku 2017. godine donio nove studijske programe sa ciljem zadovoljavanja potreba privrede i industrije. Tako je Fakultet za kriminalistiku, kriminologiju i sigurnosne studije Univerziteta u Sarajevu pokrenuo program „Korporativna sigurnost i zaštita“. Pokrenut je interdisciplinarni program „Nutricionizam“ koji predstavlja odgovor na potrebe društva za rješavanje problema ishrane stanovništva vezano i uz aspekt zdravstvene ispravnosti hrane. Zajednički interdisciplinarni studijski master program naslovljen „Međureligijske studije i izgradnja mira“ organiziraju tri teološka fakulteta - Fakultet islamskih nauka i Katolički bogoslovni fakultet, oba u sastavu Univerziteta u Sarajevu, i Pravoslavni bogoslovski fakultet Sv. Vasilija Ostroškog u Foči sa Univerziteta u Istočnom Sarajevu. Program Ekonomskog fakulteta u Sarajevu u saradnji sa Microsoftom BiH je kreiran s ciljem pružanja jedinstvenog programa koji povezuje teorijska znanja univerzitetskih profesora i praktična iskustva certificiranih Microsoft trenera. Na Elektrotehničkom fakultetu u Sarajevu uveden je jednogodišnji master program Softver inženjering. Stomatološki fakultet je pokrenuo program „Dentalna higijena“.
- Univerzitet u Sarajevu ima 176 ugovora zaključenih sa privrednim subjektima, te drugim institucijama i organizacijama na bazi kojih se ostvaruje saradnja u područjima kreiranja novih i inoviranja postojećih nastavnih planova i programa, učešća stručnjaka iz prakse u nastavnom procesu, realizacije dijela praktične nastave, stručne prakse i završnih radova studenata, istraživačko-razvojnog i stručno-operativnog rada.

Naučno-istraživački, umjetnički rad i projekti

- Savjet za nauku i umjetnost UNSA, u toku prvih šest mjeseci svog djelovanja, izradio je i Senatu UNSA predložio Strategiju razvoja naučno-istraživačkog / umjetničko-istraživačkog rada na Univerzitetu u Sarajevu. Senat UNSA usvojio je ovaj strateški dokument 27. septembra 2017. godine.
- U toku 2017. godine, u *Web of Science* indeksima (*Science Citation Index Expanded*, *Social Sciences Citation Index*, *Arts & Humanities Citation Index*) indeksirano je 336

naučnih radova u autorstvu i koautorstvu nastavnika i saradnika Univerziteta u Sarajevu samostalno ili u saradnji sa partnerskim institucijama, što je pomak za 44% u odnosu na 2016. godinu (232 naučna rada).

- Prema raspoloživim podacima, Univerzitetu u Sarajevu je u 2017. godini učestvovao u 322 naučno-istraživačka, umjetničko-istraživačka, stručna i umjetnička projekta, od čega je 135 međunarodnih projekata su-finansiranih iz EU i drugih međunarodnih fondova i izvora, te 187 projekata su-finansiranih vlastitim sredstvima, kroz saradnju sa privredom ili iz budžeta KS, FBiH i MCPBiH.
- Senat Univerziteta u Sarajevu je na 4. sjednici održanoj 25. 01. 2017. godine donio Odluku kojom se usvaja Pravilnik o međunarodnim projektima na Univerzitetu u Sarajevu. Pravilnikom o međunarodnim projektima Univerziteta u Sarajevu uređuju se postupci u vezi sa međunarodnim projektima čiji je potpisnik Univerzitet u Sarajevu. Pravilnik o međunarodnim projektima Univerziteta u Sarajevu se odnosi na sva lica koja učestvuju u realizaciji međunarodnih projekata koji se finansiraju iz međunarodnih fondova, što uključuje pripremu, planiranje, izvršenje/realizaciju i okončanje projekta. Donošenje ovog Pravilnika je u značajnoj mjeri unaprijedilo rad na projektima koji se odvijaju bez zastoja i sa progresivnom realizacijom.
- Obnovljen je ugovor sa Univerzitetom u Bolonji o nastavku saradnje pri implementaciji međunarodnog programa iz Demokracije i ljudskih prava (ERMA) do 2021. godine uz mogućnost nastavka saradnje. U toku 2017. godine postignuti su značajni pomaci u realizaciji ovog međunarodnog studijskog programa.
- Tokom 2017. godine zabilježeno je 364 umjetničkih postignuća na Univerzitetu u Sarajevu (20% više u odnosu na prošlu godinu), odnosno 164 solistička koncerta, 52 orkestarske izvedbe, 15 samostalnih izložbi, 83 kolektivne izložbe, 23 pozorišne predstave, 18 filmova i 10 epizoda igranog programa.

Osiguranje kvaliteta

- Privodi se kraju postupak 5. interne institucionalne evaluacije Univerziteta u Sarajevu.
- Donosena je Odluka o uspostavi sistema osiguranja i upravljanja kvalitetom na Univerzitetu u Sarajevu, koju je usvojio Upravni odbor na prijedlog Senata Univerziteta u Sarajevu.
- Izrađen je Akcioni plan za poboljšanje i unapređenje sistema kvaliteta Univerziteta u Sarajevu.
- Senat Univerziteta u Sarajevu je na svojoj 13. redovnoj sjednici održanoj 29. 11. 2017. godine donio Odluku o osnivanju Ureda za podršku studentima na Univerzitetu u Sarajevu, koji planira osiguravati pomoć i podršku studentima u različitim oblastima. Osnovna djelatna orijentacija Ureda je usmjerena ka pomoći i podršci pri odabiru studija, unapređenju pristupa obrazovanju, osiguranju uvjeta za zadovoljavanje potreba i uživanje prava, pružanje psihološke pomoći, informiranju i obrazovanju studenata, poboljšanju iskustva studiranja studenata s invaliditetom,

istraživačkim aktivnostima, organizaciji i realizaciji obuka za nastavno i nenastavno osoblje, učešću u donošenju i izmjena zakonskih i podzakonskih akata u vezi sa obrazovanjem, stipendiranju studenata, itd.

- Donesen je *Pravilnik o načinu korištenja softvera za detekciju plagijarizma*, te je već u decembru započet proces provjere doktorskih disertacija.

Međunarodna saradnja

- Ukupan broj važećih sporazuma o međunarodnoj saradnji iznosi 123, od čega je 19 međunarodnih sporazuma o bilateralnoj saradnji potpisano u 2017. godini.
- U toku 2017. godine, 513 studenata, nastavnika i saradnika sa Univerziteta u Sarajevu je kroz razne programe mobilnosti učestvovalo u posjetama partnerskim visokoškolskim institucijama izvan granica Bosne i Hercegovine.
- Univerzitet u Sarajevu je bio domaćin za 384 strana studenata, nastavnika i saradnika koji su na naš Univerzitet došli u toku 2017. godine u okviru akademske razmjene ili radi učešća u događajima sa međunarodnim karakterom (seminari, simpoziji, kongresi, info dani, festivali, izložbe).
- Na organizacionim jedinicama Univerziteta u Sarajevu tokom 2017. godine su održana 122 događaja međunarodnog karaktera. Najveći broj čine međunarodne konferencije (ukupno 22), zatim takmičenja, sajmovi, prezentacije, javna čitanja, promocije, festivali i druge vrste događaja.
- U sklopu Erasmus+ programa, od ukupno pet odobrenih projekata u BiH, tri se izvode na Univerzitetu u Sarajevu, od čega je u jednom projektu Univerzitet u Sarajevu lider.

II Normativni dio

Tokom 2017. godine Univerzitet u Sarajevu je redovne aktivnosti iz svog djelokruga rada realizirao u skladu sa sljedećim zakonskim i podzakonskim propisima:

Zakoni

1. Okvirni zakon o visokom obrazovanju Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 59/07 i 59/09),
2. Zakon o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo – prečišćeni tekst („Službene novine Kantona Sarajevo“, br. 42/13 i 13/15) do 01.09.2017. godine,
3. Zakon o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“, br. 33/17) od 01.09.2017. godine,
4. Zakon o naučnoistraživačkoj djelatnosti Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“, br. 26/16).

Podzakonski akti

5. Standardi i normativi za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja na području Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“, br. 4/06),
6. Pravilnik o korištenju akademskih titula i stjecanju naučnih i stručnih zvanja na visokoškolskim ustanovama u Kantonu Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“, br. 34/08 i 27/09),
7. Pravilnik o sadržaju javnih isprava koje izdaju visokoškolske ustanove u Kantonu Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“, br. 34/08),
8. Pravilnik o akreditaciji visokoškolskih ustanova i studijskih programa („Službene novine Kantona Sarajevo“, br. 26/13),
9. Odluka o davanju saglasnosti na visinu participacije cijena usluga, upisnina i drugih troškova studija Univerziteta u Sarajevu, te fakulteta i akademija u njegovom sastavu („Službene novine Kantona Sarajevo“, br. 19/09, 31/12, 36/12, 4/15 i 15/15),
10. Odluka o usvajanju Elaborata o integraciji Univerziteta u Sarajevu („Službene novine Kantona Sarajevo“, br. 37/09),
11. Odluka o davanju saglasnosti na Akcioni plan integracije Univerziteta u Sarajevu („Službene novine Kantona Sarajevo“, br. 4/10).

Akti Univerziteta u Sarajevu

1. Statut Univerziteta u Sarajevu,
2. Pravila studiranja za I, II i III ciklus studija Univerziteta u Sarajevu,
3. Pravilnik o izboru prorektora Univerziteta,
4. Pravilnik o izboru studenta-prorektora,

5. Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta na Univerzitetu u Sarajevu.

UNESCO

1. UNESCO-ova Svjetska deklaracija o visokom obrazovanju za 21. vijek: Vizija i akcije (1998).

Vijeće Evrope

2. Preporuka br. 1762 (2006): Akademske slobode i autonomija univerziteta,
3. Preporuka br. 1110 (1989) o održavanju nastave na daljinu (distance teaching),
4. Preporuka br. 1836 (2008): Ostvarivanje punog potencijala e-učenja (e-learning) za obrazovanje i obučavanje,
5. Rezolucija br. 1907 (2012): Upravljanje ustanovama visokog obrazovanja unutar evropskog prostora visokog obrazovanja,
6. Preporuka br. 1353 (1998): Pristup manjina visokom obrazovanju,
7. Preporuka br. CM/Rec(2007)6 Ministarskog odbora državama članicama o javnoj odgovornosti prema visokom obrazovanju i istraživanju,
8. Preporuka Rec(2002)6 Ministarskog odbora državama članicama o politici visokog obrazovanja u cjeloživotnom učenju,
9. Preporuka Rec(2000)24 Ministarskog odbora državama članicama o razvoju evropskih studija za demokratsko državljanstvo/građanstvo,
10. Preporuka br. R (2000)12 Ministarskog odbora državama članicama o društvenim naukama i izazovima tranzicije
11. Preporuka Rec(2005)13 Ministarskog odbora državama članicama o vladavini i upravljanju univerzitetskom baštinom,
12. Preporuka br. R (2000)8 Ministarskog odbora državama članicama o istraživačkoj misiji univerziteta,
13. Preporuka br. R (98)3 Ministarskog odbora Vijeća državama članicama o pristupu visokom obrazovanju.

Evropska unija

1. Zaključci Vijeća i predstavnika vlada država članica sa sastanka Vijeća od 22. 5. 2008. o promoviranju kreativnosti i inovacija kroz obrazovanje i obučavanje [„Službeni list Evropske unije“, C 141 od 7. 6. 2008.],
2. Zaključci Vijeća od 12. 5. 2009. o strateškom okviru za evropsku saradnju unutar obrazovanja i obučavanja (ET 2020) [„Službeni list Evropske unije“, C 119 od 28. 5. 2009.],
3. Priopćenje Komisije od 21. 2. 2007. – „Koherentan okvir za indikatore i referentne tačke za praćenje napretka prema lisabonskim ciljevima u

- obrazovanju i obučavanju“ [COM(2007) 61 završno – nije objavljeno u zvaničnom magazinu],
4. Preporuka Evropskog parlamenta i Vijeća **2006/962/EC od 18. 12. 2006. o glavnim kompetencijama za cjeloživotno učenje** [„Službeni list Evropske Unije“, L 394 od 30. 12. 2006.],
  5. Priopćenje Komisije Vijeću i Evropskom parlamentu od 8. 9. 2006. – „Efikasnost i dionice u evropskim sistemima obrazovanja i obučavanja“ [COM(2006) **481 završno – nije uključeno u „Službeni list Evropske unije“**],
  6. **Odbor regiona od 12. 10. 2005. – „Više istraživanja i inovacija – investiranje za rast i zapošljavanje: zajednički pristup“** [COM(2006) 481 završno – nije uključeno u „Službeni list Evropske unije“],
  7. Priopćenje Komisije od 20. 4. 2005. – „Mobilizacija umne snage Evrope: omogućavanje univerziteta da daju kompletan doprinos provođenju Lisabonske strategije“,
  8. Priopćenje Komisije od 10. 1. 2003. – „Uspješno investiranje u obrazovanje i obučavanje – imperativ za Evropu“ [COM(2002) **779 završno – nije uključeno u „Službeni list Evropske unije“**],
  9. Priopćenje Komisije od 20. 11. 2002. – „Evropske referentne tačke u obrazovanju i obučavanju: nastavak Lisabonskog evropskog vijeća“ [COM(2002) **629 završno – nije uključeno u „Službeni list Evropske unije“**],
  10. Rezolucija Vijeća od **27. 6. 2002. o cjeloživotnom učenju** [„Službeni list Evropske unije“, C 163 od 9. 7. 2002.],
  11. Preporuka (EK) br. 2006/961 Evropskog parlamenta i Vijeća od 18. 12. 2006. o transnacionalnoj mobilnosti unutar Zajednice u obrazovne i svrhe obučavanja – Evropska povelja za kvalitet mobilnosti [„Službeni list Evropske unije“, L 394 od **30. 12. 2006.**],
  12. Priopćenje Komisije od 13. 2. 2006. – „Provođenje Lisabonskog programa – usađivanje poduzetničkog načina razmišljanja kroz obrazovanje i učenje“ [COM(2006) 33 završno – nije uključeno u „Službeni list Evropske unije“],
  13. Priopćenje Komisije od 20. 11. 2002. o evropskim referentnim tačkama u obrazovanju i obučavanju: nastavak Lisabonskog evropskog vijeća“ [COM(2002) **629 završno – nije uključeno u „Službeni list Evropske unije“**],
  14. Priopćenje Komisije od 10. 5. 2006. Vijeću i Evropskom parlamentu – „Dostavljanje modernizirane agende za univerzitete: obrazovanje, istraživanje i inovacije [COM(2006) **208 završno – nije uključeno u „Službeni list Evropske unije“**],
  15. Priopćenje Komisije od 10. 1. 2003 – „Uspješno investiranje u obrazovanje i obučavanje – imperativ za Evropu“ [COM(2002) **779 završno – nije uključeno u „Službeni list Evropske unije“**].

Izrada normativnih akata u 2017. godini

Normativni akti

- 1) **Upravni odbor Univerziteta u Sarajevu** je na 42. redovnoj sjednici održanoj 31. 10. 2017. godine donio **Odluku o izmjeni Pravilnika o službenim putovanjima na Univerzitetu u Sarajevu**, br. 02-7396/17.
- 2) U skladu sa Odlukom Senata Univerziteta u Sarajevu br. 01-4861/17 od 19. 7. 2017. godine, **Upravni odbor Univerziteta u Sarajevu** je na 39. sjednici održanoj 27. 7. 2017. godine donio Odluku kojom se usvaja **Pravilnik o izmjenama i dopunama Jedinstvenog pravilnika o plaćama i naknadama osoblja Univerziteta u Sarajevu** (br. Odluke: 02-5139/17).
- 3) **Upravni odbor Univerziteta u Sarajevu** je na 39. sjednici održanoj 27. 7. 2017. godine donio Odluku kojom se usvaja **Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta na Univerzitetu u Sarajevu**.
- 4) **Senat Univerziteta u Sarajevu** je na 10. sjednici održanoj 19. 7. 2017. godine donio Odluku kojom se usvaja **Pravilnik o ekvivalenciji ranije stečenih akademskih titula odnosno naučnih i stručnih zvanja na Univerzitetu u Sarajevu** (br. Odluke: 01-4946/17).
- 5) **Senat Univerziteta u Sarajevu** je na 7. sjednici održanoj 26. 4. 2017. godine donio **Pravilnik o radu Univerziteta u Sarajevu** (br. Odluke: 01-2871/17).
- 6) **Senat Univerziteta u Sarajevu** je na 4. sjednici održanoj 25. 1. 2017. godine donio Odluku kojom se usvaja **Pravilnik o međunarodnim projektima na Univerzitetu u Sarajevu**.
- 7) U skladu sa pozitivnim Mišljenjem Odbora za normativna pitanja br. 0105-403/17 od 20. 1. 2017. godine, **Senat Univerziteta u Sarajevu** je na 4. sjednici održanoj 25. 1. 2017. godine donio Odluku kojom se usvaja **Poslovnik o rada Senata Univerziteta u Sarajevu** (br. Odluke: 01-922/17).
- 8) **Rektor Univerziteta u Sarajevu** je 17. 4. 2017. godine donio **Pravilnik o postupku direktnog sporazuma za nabavku roba, usluga i radova za Univerzitet u Sarajevu**.

Izrada izvještajne dokumentacije za 2017. godinu

1. Izrada godišnjeg izvještaja o radu za 2017. godinu,
2. Izrada zbirnog godišnjeg izvještaja o finansijskom poslovanju za 2017. godinu.

Izrada planske dokumentacije za 2018. godinu

1. Izrada godišnjeg plana rada za 2018. godinu,
2. Izrada godišnjeg finansijskog plana za 2018. godinu,
3. Izrada godišnjeg plana javnih nabavki za 2018. godinu.

III Tematski dio

Univerzitet u Sarajevu je velika i složena organizacija u čijoj misiji je da kroz nastavu i istraživanje educira kvalitetne, sposobne, kreativne i međunarodno kompetentne kadrove u svim oblastima od interesa za Bosnu i Hercegovinu, koji će profesionalno i kvalitetno izvršavati zahtjevne zadatke moderne privrede u evropskom i svjetskom političkom, ekonomskom, društvenom i kulturološkom okruženju.

Opredjeljenje Univerziteta je da bude autonomna akademska zajednica nastavnika-istraživača, umjetnika i studenata, inkorporirana u međunarodnu univerzitetsku i akademsku zajednicu.

Univerzitet nastoji kontinuirano jačati svoju ulogu odgovorne institucije unutar društvene zajednice u kojoj djeluje, te osigurati ulogu prepoznatljivog središta naučnog i umjetničkog rada, koje okuplja timove domaćih i međunarodnih stručnjaka i umjetnika oko projekata relevantnih u domaćem, regionalnom te širem društvenom kontekstu i okruženju.

Organizacija i djelatnost Univerziteta u Sarajevu, kao javne visokoškolske ustanove u Kantonu Sarajevo, propisani su Okvirnim zakonom o visokom obrazovanju BiH, Zakonom o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo i Statutom Univerziteta. Univerzitet u Sarajevu čini dvadeset i pet fakulteta i akademija i pet instituta, punopravnih članica Univerziteta, interno organiziranih unutar šest vijeća grupacija nauka/umjetnosti iz područja:

1. društvenih nauka,
2. humanističkih nauka,
3. medicinskih nauka,
4. prirodno-matematičkih i biotehničkih nauka,
5. tehničkih nauka i
6. umjetnosti.

Punopravne članice Univerziteta u Sarajevu su:

1. Akademija likovnih umjetnosti
2. Akademija scenskih umjetnosti
3. Arhitektonski fakultet
4. Ekonomski fakultet
5. Elektrotehnički fakultet
6. Fakultet islamskih nauka
7. Fakultet za kriminalistiku, kriminologiju i sigurnosne studije
8. Fakultet političkih nauka

9. Fakultet sporta i tjelesnog odgoja
10. Fakultet za saobraćaj i komunikacije
11. Fakultet zdravstvenih studija
12. Farmaceutski fakultet
13. Filozofski fakultet
14. Građevinski fakultet
15. Katolički bogoslovni fakultet
16. Mašinski fakultet
17. Medicinski fakultet
18. Muzička akademija
19. Pedagoški fakultet
20. Poljoprivredno-prehrambeni fakultet
21. Pravni fakultet
22. Prirodno-matematički fakultet
23. Stomatološki fakultet sa klinikama
24. Šumarski fakultet
25. Veterinarski fakultet
26. Institut za historiju
27. Orijentalni institut
28. Institut za jezik
29. Institut za genetičko inženjerstvo i biotehnologiju
30. Institut za istraživanje zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava.

Pridružena članica Univerziteta u Sarajevu je:

1. Fakultet za upravu.

Podorganizacione jedinice Univerziteta u Sarajevu su:

1. Univerzitetski tele-informatički centar
2. Centar za interdisciplinarne studije
3. Centar za ljudska prava
4. Centar za koordinaciju i podršku istraživačkom radu
5. Centar za izgradnju i održavanje Kampusa Univerziteta
6. Biblioteka Univerziteta u Sarajevu.

Nastavne baze su:

1. Klinički centar Univerziteta u Sarajevu
2. Nacionalna i univerzitetska biblioteka BiH.

Ustanove u neposrednoj vezi sa djelatnošću visokog obrazovanja Univerziteta u Sarajevu su:

1. Studentski centar Univerziteta
2. Gazi Husrev – begova biblioteka
3. Zemaljski muzej.

U sastavu fakulteta, akademija i instituta djeluju laboratorije, centri i instituti, kako slijedi:

Grupacija tehničkih nauka

Građevinski fakultet

Institut za materijale i konstrukcije
Institut za geotehniku i geologiju
Institut za hidrotehniku
Institut za saobraćajnice
Institut za geodeziju i geoinformatiku

Elektrotehnički fakultet

Laboratorija za električne mašine
Laboratorija za softver inženjering
Laboratorija za vještačku inteligenciju i bioinformatiku
Laboratorija za računarske mreže
Laboratorija za računarske sisteme
Laboratorija za električna mjerenja
Laboratorija za robotiku
Laboratorija za procesnu automatiku i distribuirano upravljanje
Laboratorija za elektroniku
Laboratorija za automatiku, procesiranje signala i robotiku
Laboratorija za radiokomunikacije
Laboratorija za IOT i M2M komunikacione arhitekture i protokole
Laboratorija za digitalnu forenziku

Arhitektonski fakultet

Institut za arhitekturu i urbanizam
Laboratorija za fiziku zgrade
Računski centar

Grupacija humanističkih nauka

Filozofski fakultet

Psihološki laboratorij
Centar za naučnoistraživački rad i stručne aktivnosti (Centar NIRSA) u okviru kojeg djeluju
Centar za permanentno akademsko usavršavanje i cjeloživotno učenje
Centar za psihološka istraživanja, edukaciju i savjetovanje (CPIES)
Centar za bosanski, hrvatski, srpski jezik
Centar za pružanje stručnih usluga prevođenja, tumačenja i lektoriranja
Centar za moderne jezike
Znanstvenoistraživački inkubator (ZINK)
Institut za arheologiju
Institut za istraživanja književnosti
Institut za književnost
Institut za lingvistička istraživanja
Ured za podršku studentima sa posebnim potrebama Univerziteta u Sarajevu

Katolički bogoslovni fakultet

Teološko-katehetski institut u Mostaru

Institut za jezik

Odjeljenje za standardni jezik
Odjeljenje za historiju jezika
Odjeljenje za dijalektologiju
Odjeljenje za leksikografiju

Orijentalni institut

Historijsko odjeljenje
Filološko odjeljenje
Odjeljenje za orijentalno-islamsku kulturu i bliskoistočne studije

Grupacija društvenih nauka

Fakultet za kriminalistiku, kriminologiju i sigurnosne studije

Laboratorija za forenziku
Institut za naučnoistraživačku djelatnost Fakulteta za kriminalistiku, kriminologiju i sigurnosne studije „Criminal East“

Pravni fakultet

Kriminološki institut
Institut za ljudska prava

Opći seminar za građansko pravo
Seminar za pravnu historiju i komparativno pravo

Ekonomski fakultet

Centar za međunarodnu saradnju
Centar za menadžment i informacione tehnologije (MIT centar)
E-net centar
Centar za razvoj nastavnog osoblja
Centar za razvoj karijere studenata
Centar za preduzetništvo i upravljanje znanjem
Centar za islamsku ekonomiju, bankarstvo i finansije
Centar za poslovno pravo
Bibliotečko-informacioni centar
Ekonomski institut

Fakultet političkih nauka

Centar za studije o izbjeglim i raseljenim osobama (CESI)
Centar za javne politike EU Univerziteta u Sarajevu
Institut za društvena istraživanja Fakulteta političkih nauka

Fakultet sporta i tjelesnog odgoja

Institut za sport

Grupacija medicinskih nauka

Medicinski fakultet

Laboratorij za patološku i patohistološku dijagnostiku
Laboratorij za imunohistohemiju
Laboratorij za mikrobiologiju i parazitologiju
Laboratorij za citogenetiku
Laboratorij za molekularnu medicinu
Centar za humanu genetiku
Centar za kontinuiranu medicinsku edukaciju
Institut za morfološke nauke i genetiku
Institut za fiziološke nauke i biohemiju
Institut za farmakologiju, toksikologiju i kliničku farmakologiju
Institut za javno zdravstvo i preventivnu medicinu
Institut za forenzičku medicinu i forenzičku toksikologiju

Stomatološki fakultet sa klinikama

Klinika za dentalnu patologiju i endodonciju
Klinika za dječiju i preventivnu stomatologiju
Klinika za oralnohirurške discipline

Klinika za ortodonciju
Klinika za oralnu medicinu i parodontologiju
Klinika za stomatološku protetiku

Farmaceutski fakultet

Edukacijski centar Farmaceutskog fakulteta

Veterinarski fakultet

Laboratorij za toksikološke analize
Laboratorij za bakteriologiju i mikologiju
Laboratorij za parazitologiju
Laboratorij za TSE
Odjeljenje za akvakulturu
Odjeljenje za pčelarstvo
Laboratorij za epidemiologiju i ekonomiku i analizu
Laboratorij za patologiju
Laboratorij za virusologiju i serologiju
Laboratorij za analizu stočne hrane
Laboratorij za ispitivanje hemijskih i bioloških rezidua i kvaliteta živežnih namirnica
Laboratorij za mikrobiološka ispitivanja živežnih namirnica, stočne hrane i predmeta opće upotrebe
Laboratorij za kontrolu radioaktivnosti
Laboratorij za dijagnostiku bakterijskih bolesti peradi i kunića
Laboratorij za dijagnostiku virusnih bolesti peradi i kunića
Laboratorij za andrologiju i ginekologiju
Laboratorij za mastitise
Laboratorij za genetiku
Laboratorij za molekularnu biotehnologiju
Zavod za morfologiju
Zavod za epizootologiju
Zavod za zootehniku i peradarstvo
Zavod za higijenski nadzor namirnica i zaštitu životne sredine
Centar za ispitivanje i kontrolu lijekova i toksikološke analize
Centar za kontrolu zdravlja životinja
Centar za kontrolu živežnih namirnica, stočne hrane i zaštitu životne sredine
Centar za peradarstvo i kuničarstvo
Centar za reprodukciju i genetiku
Institut Veterinarskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu
Klinike Veterinarskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu

Grupacija prirodno-matematičkih i biotehničkih nauka

Šumarski fakultet

Laboratorija za šumsko sjemenarstvo
Laboratorija za fitopatologiju i entomologiju
Laboratorija za molekularna istraživanja
Laboratorija za fiziologiju, pedologiju i hemiju
Institut za šumarstvo

Prirodno-matematički fakultet

Laboratorija za istraživanje i zaštitu endemičnih resursa
Fizikalni praktikum
Praktikum metodike nastave fizike
Laboratorija za fiziku metala
Laboratorija za poluprovodnike
Viši fizikalni praktikum
Laboratorija za elektroniku
Laboratorij za vodu i zrak
Laboratorij za metale
Laboratorij za anorgansku i bioanorgansku hemiju
Laboratorij za prirodne produkte
Centar za ekologiju i prirodne resurse „Akademik Sulejman Redžić“
Centar za ihtiologiju i ribarstvo
Centar za GIS
Institut za regionalno i prostorno planiranje
Mineraloško-petrografska zbirka
Računski centar

Poljoprivredno-prehrambeni fakultet

Na Institutu za ratarstvo, povrtlarstvo i krmno bilje djeluju:
Laboratorija za ratarstvo, povrtlarstvo i krmno bilje
Laboratorija za poljoprivrednu botaniku i fiziologiju bilja
Na Institutu za zootehniku djeluju:
Laboratorija za stočarstvo i oplemenjivanje životinja
Laboratorija za hranu i ishranu životinja
Laboratorija za etologiju domaćih životinja
Laboratorija za molekularnu i konzervacijsku genetiku
Laboratorija za akvakulturu i ribarstvo
Laboratorija za zoologiju i anatomiju i fiziologiju domaćih životinja
Na Institutu za voćarstvo, vinogradarstvo i hortikulturu djeluju:
Laboratorija za voćarstvo, vinogradarstvo i hortikulturu
Laboratorija za citogenetiku i molekularnu biologiju
Na Institutu za zaštitu bilja djeluju:

Laboratorija za zaštitu bilja
Laboratorija za mikrobiologiju
Na Institutu za primijenjenu hemiju, pedologiju, ishranu bilja i melioracije djeluju:
Laboratorija za pedologiju, melioracije
Laboratorija za ishranu biljaka i fertilizaciju
Laboratorija za hemiju i biohemiju
Na Institutu za ekonomiku poljoprivredne i prehrambene industrije djeluju:
Laboratorija za informatiku i statistiku
Na Institutu za prehrambene tehnologije djeluju:
Laboratorija za mljekarstvo
Tehnološka laboratorija za MRJGI
Laboratorija za tehnologiju vrenja
Laboratorija za prehrambene tehnologije
Laboratorija za tehnologiju meda i pčelinjih proizvoda
Na Institutu za poljoprivrednu tehniku djeluju:
Laboratorija za poljoprivredne mašine

Institut za genetičko inženjerstvo i biotehnologiju

Laboratorija za bioinformatiku i biostatistiku
Laboratorija za citogenetiku i genotoksikologiju
Laboratorija za forenzičku genetiku
Laboratorija za GMO i biosigurnost hrane
Laboratorija za humanu genetiku
Laboratorija za molekularnu genetiku prirodnih resursa
Centar za genomiku

Grupacija umjetnosti

Akademija likovnih umjetnosti

Galerija ALU „Alija Kučukalić“

Akademija scenskih umjetnosti

Otvorena scena Obala

Muzička akademija

Centar za muzičku edukaciju
Institut za muzikologiju

III-1 Rad tijela i organa Univerziteta u Sarajevu

U skladu sa Zakonom i Statutom, organe i tijela Univerziteta čine:

- 1) Upravni odbor,
- 2) Senat,
- 3) rektor,
- 4) druga stručna i savjetodavna tijela.

Vijeća grupacija nauka/umjetnosti i univerzitetski odbori predstavljaju stručna i savjetodavna tijela Senata.

Upravni odbor

Upravni odbor je kolegijalni organ upravljanja odgovoran za poslovanje Univerziteta u Sarajevu. Upravni odbor Univerziteta je za izvještajni period od 01.01.2017. godine do 28.12.2017. godine bio konstituisan u skladu sa članom 117. Zakona o visokom obrazovanju, prečišćeni tekst („Službene novine Kantona Sarajevo”, br. 42/13 i 13/15). U periodu od 01.01.2017. godine do 01.09. 2017. godine djelovao je u skladu sa članom 118. Zakona o visokom obrazovanju, prečišćeni tekst („Službene novine Kantona Sarajevo”, br. 42/13 i 13/15). Od 01.09. 2017. godine do 28.12. 2017. godine djelovalo je u skladu sa članom 129. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“, br. 33/17). Na dan 28.12.2017. godine konstituisan je Upravni odbor Univerziteta u Sarajevu za naredni mandatni period od četiri godine, a u skladu sa članom 154. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“, br. 33/17).

Na 1. izbornoj sjednici Senata Univerziteta u Sarajevu, održanoj 29. 11. 2017. godine, izvršen je izbor šest (6) članova Upravnog odbora – predstavnika Univerziteta u Sarajevu iz reda redovnih profesora. Senatori Univerziteta u Sarajevu su usvojili izvještaje Komisije za provođenje procedure izbora članova Upravnog odbora – predstavnika Univerziteta, te imenovali Komisiju za provođenje procedure glasanja za izbor članova Upravnog odbora – predstavnika Univerziteta. Za izbor članova Upravnog odbora – predstavnika Univerziteta za mandatni period od 4 godine prijavljeno je 15 kandidata iz reda redovnih profesora. Nakon provedene procedure glasanja za izbor članova Upravnog odbora – predstavnika Univerziteta Senat je usvojio izvještaj Komisije za provođenje procedure glasanja za izbor članova Upravnog odbora – predstavnika Univerziteta. Na istoj sjednici Senata imenovan je i predstavnik studenata kojeg je izabrao i predložio Studentski parlament Univerziteta u Sarajevu.

Senat

Senat je najviše stručno i akademsko tijelo Univerziteta odgovorno za odlučivanje o svim akademskim pitanjima. Senatom predsjedava rektor. Stupanjem na snagu Zakona

o visokom obrazovanju („Službene novine Kantona Sarajevo“, br. 33/17) u rad Senata uključene su nastavne baze: Klinički centar Univerziteta u Sarajevu i Nacionalna i univerzitetska biblioteka Bosne i Hercegovine.

Senat, *inter alia*, odlučuje o svim akademskim pitanjima, a posebno o pitanjima koja se odnose na nastavnu, naučnu, umjetničku i stručnu djelatnost Univerziteta. Prati realizaciju razvoja Univerziteta sa stanovišta ostvarivanja nastavnog, nastavno-naučnog, umjetničkog, nastavno-umjetničkog, naučno-istraživačkog i stručnog rada, donosi nastavne planove i programe za sva tri ciklusa studija, te prati njihovu primjenu. Senat odlučuje o akademskim pitanjima na prijedlog odgovarajućeg vijeća grupacije nauka/umjetnosti kao i drugih tijela Univerziteta i Studentskog parlamenta.

Nadležnost i sastav Senata su propisani članom 119. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“, br. 42/13) [do 1. 9. 2017.], odnosno članom 130. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“, br. 33/17) [od 1. 9. 2017.], te pobliže članovima 55–57. Statuta Univerziteta u Sarajevu.

U skladu sa Akademskim kalendarom Univerziteta u Sarajevu, Senat je u 2017. godini održao 11 redovnih sjednica, te četiri vanredne, jednu tematsku i jednu izbornu sjednicu.

Redovne sjednice Senata Univerziteta u Sarajevu

U sklopu redovnih zasjedanja Senata razmatrana su brojna stručna i akademska pitanja i donesene su odgovarajuće odluke iz nadležnosti Senata. Posmatrano po strukturi toka sjednica, Senat ima ustaljene tačke dnevnog reda, kao i varijabilni dio.

Ustaljene tačke dnevnog reda Senata su:

- izbori u akademska zvanja i raspisivanje konkursa za izbor akademskog osoblja, te saglasnosti za izbore u naučna zvanja, kao i raspisivanje konkursa za izbore u naučna zvanja
  - vrše se u skladu sa članovima 152–161. i 162–168. Statuta Univerziteta u Sarajevu;
- ekvivalencija izvršenih izbora
  - vrši se na osnovu člana 163. stav 13. Zakona o visokom obrazovanju, prečišćeni tekst („Službene novine Kantona Sarajevo“, br. 42/13) [do 1. 9. 2017.], odnosno člana 180. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“, br. 33/17) [od 1. 9. 2017.] i člana 155. Statuta Univerziteta u Sarajevu);

- angažman akademskog osoblja
  - vrši se u skladu sa članom 97. Zakona o visokom obrazovanju, prečišćeni tekst („Službene novine Kantona Sarajevo“, br. 42/13), [do 1. 9. 2017.], odnosno članom 105. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“, br. 33/17) [od 1. 9. 2017.] i članom 153. Statuta;
- doktorati nauka
  - obrazovanje komisija za ocjenu i odbranu doktorske disertacije kao i obrazovanje komisija za ocjenu uvjeta kandidata i podobnosti teme; detaljan presjek je prezentiran u glavi III-1. Također se na redovnim sjednicama razmatra i plan realizacije nastave trećeg ciklusa studija;
- donošenje nastavnih planova i programa kao i izmjene i dopune nastavnih planova i programa
  - vrši se na osnovu člana 119. Zakona o visokom obrazovanju, prečišćeni tekst („Službene novine Kantona Sarajevo“, br. 42/13) [do 1. 9. 2017.], odnosno članom 130. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“, br. 33/17) [od 1. 9. 2017.] i člana 118. Statuta Univerziteta u Sarajevu.; detaljan presjek je prezentiran u glavi III-3 Nastava i nastavni proces);
- međunarodna saradnja
  - detaljan presjek rada u domenu međunarodne saradnje prezentiran je u glavi III-8 Međunarodna saradnja;
- izvještaj Komisije za priznavanje inozemnih visokoškolskih kvalifikacija;
- Izdavački savjet
  - detaljan presjek rada Izdavačkog savjeta i datih saglasnosti za univerzitetska izdanja je prezentiran u glavi III-9 Izdavačka djelatnost;
- informacije;
- studentska pitanja.

Imenovanja dekana

Tabela 1. Imenovani dekani u 2017.

Pravni fakultet	prof. dr. Hajrija Sijerčić-Čolić	2017–2021. godine, počevši od 1. 10. 2017. godine
Akademija scenskih umjetnosti	prof. Pjer Žalica	2017–2021. godine, počevši od 1. 10. 2017. godine
Institut za jezik	dr. sc. Alen Kalajdžija	2017–2021. godine, počevši od 16. 7. 2017. godine
Fakultet sporta i tjelesnog odgoja	prof. dr. Safet Kapo	2017–2021. godine, počevši od 13. 6. 2017. godine*
Fakultet zdravstvenih studija	prof. dr. Fatima Jusupović	2017–2021. godine, počevši od 19. 12. 2017. godine
Medicinski fakultet	prof. dr. Semra Čavaljuga	2018–2021. godine, počevši od 22. 11. 2017. godine

*Rješenjem od 28.12.2017. godine prof.dr. Safet Kapo je razriješen dužnosti dekana Fakulteta sporta i tjelesnog odgoja, a za v.d. dekana je imanovan prof.dr. Haris Alić na period od 6 mjeseci.

Izbori u akademska zvanja

Senat Univerziteta u Sarajevu je izvršio izbor u akademska zvanja, kako slijedi:

1. **Fakultet političkih nauka:** 4 redovna profesora, 2 vanredna profesora, 4 docenta, 1 asistent
2. **Mašinski fakultet:** 2 redovna profesora, 4 vanredna profesora, 3 docenta, 1 viši asistent, 4 asistenta
3. **Muzička akademija:** 2 redovna profesora, 7 vanrednih profesora, 3 docenta, 2 viša asistenta, 2 asistenta
4. **Poljoprivredno-prehrambeni fakultet:** 9 redovnih profesora, 3 vanredna profesora, 5 docenata
5. **Prirodno-matematički fakultet:** 3 redovna profesora, 5 vanrednih profesora, 12 docenata, 7 viših asistenata, 1 asistent
6. **Šumarski fakultet:** 1 redovni profesor, 1 vanredni profesor, 1 docent
7. **Filozofski fakultet:** 2 redovna profesora, 3 vanredna profesora, 8 docenata, 5 viših asistenata, 6 asistenata
8. **Akademija scenskih umjetnosti:** 1 redovni profesor, 1 vanredni profesor, 1 docent, 2 viša asistenta
9. **Elektrotehnički fakultet:** 2 vanredna profesora, 6 docenata, 2 viša asistenta, 7 asistenata
10. **Fakultet islamskih nauka:** 2 vanredna profesora, 3 viša asistenta
11. **Fakultet sporta i tjelesnog odgoja:** 1 redovni profesor, 11 vanrednih profesora, 1 docent
12. **Građevinski fakultet:** 4 vanredna profesora, 1 docent, 1 viši asistent, 1 asistent

13. **Veterinarski fakultet:** 1 redovni profesor, 3 vanredna profesora, 4 docenta, 2 asistenta
14. **Orijentalni institut:** 2 viša naučna saradnika, 2 naučna saradnika
15. **Ekonomski fakultet:** 2 redovna profesora, 4 vanredna profesora, 3 docenta, 1 viši asistent
16. **Fakultet za kriminalistiku, kriminologiju i sigurnosne studije:** 3 redovna profesora, 2 vanredna profesora, 1 docent
17. **Medicinski fakultet:** 3 redovna profesora, 6 vanrednih profesora, 5 docenata, 6 viših asistenata, 2 asistenta
18. **Pravni fakultet:** 1 vanredni profesor, 1 asistent
19. **Stomatološki fakultet sa klinikama:** 4 vanredna profesora, 2 docenta, 4 asistenta
20. **Institut za genetičko inženjerstvo i biotehnologiju:** 2 viša stručna saradnika
21. **Akademija likovnih umjetnosti:** 2 docenta, 3 viša asistenta
22. **Arhitektonski fakultet:** 3 vanredna profesora, 3 docenta, 1 viši asistent, 2 asistenta
23. **Fakultet za saobraćaj i komunikacije:** 2 redovna profesora, 3 vanredna profesora, 4 viša asistenta, 2 asistenta
24. **Fakultet zdravstvenih studija:** 1 vanredni profesor, 6 docenata, 1 asistent
25. **Institut za istraživanje zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava:** 3 naučna saradnika, 1 viši stručni saradnik
26. **Institut za jezik:** 1 naučni saradnik
27. **Institut za historiju:** 1 viši naučni saradnik, 1 naučni saradnik, 1 viši stručni saradnik
28. **Fakultet za upravu – pridružena članica:** 1 vanredni profesor, 2 docenta, 1 viši asistent
29. **Farmaceutski fakultet:** 1 redovni profesor, 5 vanrednih profesora, 4 docenta, 3 viša docenta
30. **Katolički bogoslovni fakultet:** 2 vanredna profesora, 1 docent
31. **Pedagoški fakultet:** 1 vanredni profesor, 3 docenta

UKUPNO:

- REDOVNI PROFESORI:	37
- VANREDNI PROFESORI:	81
- DOCENTI:	81
- VIŠI ASISTENTI:	42
- ASISTENTI:	37
- VIŠI NAUČNI SARADNICI:	3
- NAUČNI SARADNICI:	7
- VIŠI STRUČNI SARADNICI:	4

Doktorati nauka

II Doktorati – treći ciklus studija (doktorski studij)

Formiranje komisija za ocjenu uvjeta kandidata i podobnosti teme doktorske disertacije:

1. **Fakultet političkih nauka:** 15 komisija
2. **Fakultet za kriminalistiku, kriminologiju i sigurnosne studije:** 12 komisija
3. **Filozofski fakultet:** 7 komisija
4. **Medicinski fakultet:** 7 komisija
5. **Poljoprivredno-prehrambeni fakultet:** 2 komisije
6. **Pravni fakultet:** 9 komisija
7. **Fakultet za upravu – pridružena članica:** 4 komisije
8. **Ekonomski fakultet:** 9 komisija
9. **Prirodno-matematički fakultet:** 12 komisija
10. **Fakultet zdravstvenih studija:** 3 komisije
11. **Fakultet islamskih nauka:** 7 komisija
12. **Farmaceutski fakultet:** 7 komisija
13. **Građevinski fakultet:** 5 komisija
14. **Mašinski fakultet:** 5 komisija
15. **Pedagoški fakultet:** 6 komisija
16. **Arhitektonski fakultet:** 4 komisije
17. **Fakultet za saobraćaj i komunikacije:** 1 komisija
18. **Elektrotehnički fakultet:** 3 komisije
19. **Šumarski fakultet:** 3 komisije
20. **Centar za interdisciplinarnе studije:** 1 komisija
21. **Fakultet sporta i tjelesnog odgoja:** 1 komisija
22. **Muzička akademija:** 3 komisije

Ukupno: 125 komisija

Verificiranje izvještaja komisija za ocjenu uvjeta kandidata i podobnosti teme doktorske disertacije:

1. **Fakultet političkih nauka:** 13 izvještaja
2. **Fakultet zdravstvenih studija:** 10 izvještaja
3. **Filozofski fakultet:** 14 izvještaja
4. **Građevinski fakultet:** 3 izvještaja
5. **Medicinski fakultet:** 7 izvještaja
6. **Muzička akademija:** 1 izvještaj
7. **Ekonomski fakultet:** 9 izvještaja
8. **Mašinski fakultet:** 6 izvještaja
9. **Prirodno-matematički fakultet:** 12 izvještaja
10. **Arhitektonski fakultet:** 5 izvještaja

11. **Pravni fakultet:** 5 izvještaja
12. **Centar za interdisciplinarnе studije:** 1 izvještaj
13. **Fakultet islamskih nauka:** 4 izvještaja
14. **Fakultet za kriminalistiku, kriminologiju i sigurnosne studije:** 14 izvještaja
15. **Farmaceutski fakultet:** 7 izvještaja
16. **Pedagoški fakultet:** 4 izvještaja
17. **Fakultet za upravu – pridružena članica:** 2 izvještaja
18. **Poljoprivredno-prehrambeni fakultet:** 1 izvještaj
19. **Elektrotehnički fakultet:** 1 izvještaj
20. **Fakultet za saobraćaj i komunikacije:** 1 izvještaj

Ukupno: 120 izvještaja

Obrazovanje komisija za ocjenu doktorskih disertacija kandidata:

1. **Fakultet političkih nauka:** 12 komisija
2. **Filozofski fakultet:** 14 komisija
3. **Pedagoški fakultet:** 3 komisije
4. **Prirodno-matematički fakultet:** 10 komisija
5. **Muzička akademija:** 2 komisije
6. **Fakultet zdravstvenih studija:** 9 komisija
7. **Građevinski fakultet:** 4 komisije
8. **Pravni fakultet:** 4 komisije
9. **Poljoprivredno-prehrambeni fakultet:** 4 komisije
10. **Ekonomski fakultet:** 1 saglasnost (daje se saglasnost na izmјenu odluke o imenovanju komisije za ocjenu radne verzije doktorske disertacije, imenuje se nova komisija); 3 komisije
11. **Elektrotehnički fakultet:** 3 komisije
12. **Šumarski fakultet:** 1 komisija
13. **Fakultet za upravu – pridružena članica:** 1 komisija
14. **Arhitektonski fakultet:** 1 komisija
15. **Fakultet za kriminalistiku, kriminologiju i sigurnosne studije:** 2 komisije
16. **Mašinski fakultet:** 2 komisije
17. **Fakultet islamskih nauka:** 2 komisije
18. **Farmaceutski fakultet:** 1 komisija
19. **Veterinarski fakultet:** 2 komisije

Ukupno: 80 komisija

Obrazovanje komisija za odbranu doktorske disertacije kandidata:

1. **Filozofski fakultet:** 12 komisija
2. **Ekonomski fakultet:** 9 komisija
3. **Elektrotehnički fakultet:** 5 komisija
4. **Fakultet političkih nauka:** 12 komisija
5. **Mašinski fakultet:** 2 komisije

6. **Pravni fakultet:** 4 komisije
7. **Muzička akademija:** 2 komisije
8. **Pedagoški fakultet:** 4 komisije
9. **Arhitektonski fakultet:** 1 komisija
10. **Fakultet zdravstvenih studija:** 7 komisija
11. **Prirodno-matematički fakultet:** 11 komisija
12. **Građevinski fakultet:** 3 komisije
13. **Šumarski fakultet:** 1 komisija
14. **Fakultet za upravo – pridružena članica:** 1 komisija
15. **Poljoprivredno-prehrambeni fakultet:** 2 komisije

Ukupno: 76 komisija

Usvajanje izvještaja o toku i rezultatima odbrane doktorskih disertacija kandidata:

1. **Fakultet zdravstvenih studija:** 8 izvještaja
2. **Filozofski fakultet:** 15 izvještaja
3. **Pedagoški fakultet:** 4 izvještaja
4. **Prirodno-matematički fakultet:** 14 izvještaja
5. **Ekonomski fakultet:** 8 izvještaja
6. **Elektrotehnički fakultet:** 3 izvještaja
7. **Mašinski fakultet:** 2 izvještaja
8. **Muzička akademija:** 2 izvještaja
9. **Medicinski fakultet:** 1 izvještaj
10. **Pravni fakultet:** 1 izvještaj, 1 saglasnost (daje se saglasnost na izmjenju naziva teme doktorske disertacije kandidata)
11. **Građevinski fakultet:** 1 izvještaj
12. **Fakultet za upravo – pridružena članica:** 1 izvještaj

Ukupno: 60 izvještaja

Obrazovanje komisija za ocjenu radne verzije projekta doktorske disertacije:

1. **Ekonomski fakultet:** 4 komisije
2. **Filozofski fakultet:** 1 saglasnost (data je saglasnost na izmjenju mentora pri izradi doktorske disertacije kandidata)
3. **Medicinski fakultet:** 1 odluka (donesena je odluka o neprihvatanju izvještaja komisije za ocjenu uvjeta kandidata i podobnosti teme doktorske disertacije)
4. **Fakultet političkih nauka:** 1 komisija
5. **Prirodno-matematički fakultet:** 9 komisija
6. **Arhitektonski fakultet:** 1 komisija
7. **Fakultet za upravo – pridružena članica:** 1 komisija
8. **Građevinski fakultet:** 1 komisija
9. **Mašinski fakultet:** 1 komisija

Ukupno: 18 komisija

Obrazovanje komisija za ocjenu i odbranu doktorske disertacije:

1. **Ekonomski fakultet:** 1 komisija
2. **Fakultet islamskih nauka:** 3 komisije
3. **Filozofski fakultet:** 1 komisija, 2 saglasnosti (daje se saglasnost na izmjenu člana komisije pri izradi doktorske disertacije; data je saglasnost na izmjenu mentora pri izradi doktorske disertacije kandidata)
4. **Medicinski fakultet:** 17 komisija
5. **Poljoprivredno-prehrambeni fakultet:** 4 komisije, 1 saglasnost (daje se saglasnost na izmjenu mentora pri izradi doktorske disertacije)
6. **Farmaceutski fakultet:** 3 komisije
7. **Fakultet za upravu – pridružena članica:** 1 komisija
8. **Farmaceutski fakultet:** 2 komisije
9. **Prirodno-matematički fakultet:** 3 komisije
10. **Pravni fakultet:** 3 komisije
11. **Fakultet političkih nauka:** 1 komisija
12. **Fakultet zdravstvenih studija:** 1 komisija
13. **Stomatološki fakultet sa klinikama:** 1 komisija
14. **Mašinski fakultet:** 1 komisija

Ukupno: 42 komisije

Komisija za provođenje postupka priznavanja inozemnih visokoškolskih kvalifikacija Univerziteta u Sarajevu

U okviru nadležnosti Komisije za provođenje postupka stručnog priznavanja inozemnih visokoškolskih kvalifikacija Univerziteta u Sarajevu u periodu od januara do decembra 2017. godine održano je 11 (jedanaest) sjednica, na kojima je razmatrano ukupno 377 zahtjeva za stručno priznavanje inozemnih visokoškolskih kvalifikacija u svrhu pristupa tržištu rada u Bosni i Hercegovini. Izvještaji o utvrđenim prijedlozima za priznavanje inozemnih visokoškolskih kvalifikacija proslijeđeni su Senatu na usvajanje.

U okviru nadležnosti *ad hoc* Komisije za provođenje postupka akademskog priznavanja inozemnih visokoškolskih kvalifikacija Univerziteta u Sarajevu, imenovane od Senata, provedeni su postupci za akademsko priznavanje Univerziteta u Sarajevu; razmatrano je 13 (trinaest) zahtjeva za akademsko priznavanje inozemnih visokoškolskih kvalifikacija u svrhu nastavka visokog obrazovanja koji se odnose na multidisciplinarnе / interdisciplinarnе studijske programe i izvještaj o utvrđenim prijedlozima je proslijeđen Senatu na usvajanje.

III-2 KLJUČNA POSTIGNUĆA ORGANIZACIONIH JEDINICA

Grupacija društvenih nauka

Ekonomski fakultet

Razvoj kvalitetnog stručnog kadra i obrazovanja orijentiranog ka potrebama tržišta rada jedan je od prioriteta Ekonomskog fakulteta u Sarajevu; stoga kontinuirano radi na poboljšanju i osiguranju kvalitetne saradnje između obrazovanja i privrede. S tim u vezi, u studijskoj 2017/2018. godini Ekonomski fakultet Univerziteta u Sarajevu uveo je novi studijski program II ciklusa studija (master program) u saradnji sa privredom, i to kompanijom Microsoft BiH pod nazivom „Menadžment i informacioni sistemi“. U tu svrhu je na Ekonomskom fakultetu, u okviru MIT centra, opremljena sala i nabavljeno 26 novih računara (iz vlastitih sredstava), što će omogućiti nesmetano odvijanje nastave na ovom novom programu.

U akademskoj 2017/2018. godini na Ekonomskom fakultetu u Sarajevu pokrenuta su i dva nova usmjerenja (smjera), i to na odsjeku Menadžment, smjer Poslovna analitika, i na odsjeku Visoka poslovna škola, smjer Turizam.

U toku 2017. godine na Ekonomskom fakultetu u Sarajevu održano je i nekoliko značajnih predavanja za studente, među kojima su najvažniji: predavanje profesora Arthura Laffera o temi „Siva ekonomija u BiH i njene implikacije na privredu“, predavanje prof. dr. Muniba Karavdića, profesora UNSW Business School, Sydney, Franciska Parodija, rezidentnog predstavnika MMF-a u BiH, o temi „Monetarna i fiskalna politika BiH i uloga MMF-a u BiH“, Jehye Al-Marzouqija, direktora kompanije Tawazon, o temi „Inspiring innovation“, predavanje Anne-Lise Rodier (Faculty of Political Science in Paris) o temi „Podrška angažmanu žena u poslovnom svijetu“, kao i brojna druga predavanja.

Unapređenje nastave na Ekonomskom fakultetu u Sarajevu permanentno se vrši i kroz edukacije nastavnog osoblja koje organizira Centar za razvoj nastavnog osoblja, te kroz obaveze koje su definirane „Priručnikom kvalitete EFSA“ i normativima i obavezama akreditacijskih kuća (EPAS, AACSB, AQA, ISO). U junu 2017. godine EFSA je aplicirao za reakreditaciju programa koji su akreditirani pri EFMD-u (programi na odsjeku Menadžment, smjerovi Finansijski menadžment i Marketing menadžment, na kojima se nastava izvodi na engleskom jeziku).

Ekonomski fakultet u Sarajevu je 9. 2. 2017. godine organizirao Ekonomski forum BiH 2017, kao prvi događaj koji je na jednom mjestu okupio predstavnike vlasti, poslovne i akademske zajednice u BiH, čiji je zajednički cilj unapređenje ekonomskog i poslovnog ambijenta u BiH. Učesnici su razmijenili mišljenja kroz četiri panela: reformski kurs ka poslovnom ambijentu, put euroatlantskih integracija – konkurentnost BiH, poslovna

zajednica: prilike i izazovi, te glas akademske zajednice. Između ostalih, učesnici Ekonomskog foruma BiH 2017 bili su: predsjedavajući Vijeća ministara BiH Denis Zvizdić, premijer FBiH Fadil Novalić, ministar vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Mirko Šarović, ministar finansija i trezora Vjekoslav Bevanda, guverner Centralne banke BiH dr. Senad Softić, direktor Direkcije za evropske integracije BiH Edin Dilberović, predsjednik Udruženja stranih investitora u BiH Branimir Mujdža, profesori Ekonomskog fakulteta i predstavnici poslovne zajednice u BiH.

U martu 2017. godine potpisan je Memorandum o razumijevanju između Ekonomskog fakulteta u Sarajevu i svjetske izdavačke kuće John Wiley & Sons Limited, što Ekonomskom fakultetu otvara mogućnost pristupa radovima velikih svjetskih naučnika, što će obezbijediti viši kvalitet rada naše institucije, a ujedno i naših profesora i studenata.

U toku 2017. godine održana su i dva okrugla stola, i to: okrugli sto: „Evropska i bh. perspektiva – konkurentnost i klasteri“, na kojem je jedan od učesnika bio Goran Lindkvist, direktor istraživanja na Stockholm School of Economics, koji ima dugogodišnje iskustvo u istraživanjima i konsaltingu o temi klastera i politike razvoja klastera u Evropi i SAD-u. Drugi okrugli sto održan je u novembru 2017. pod nazivom „Zajedno protiv sive ekonomije“, na kojem su učestvovali predstavnici izvršne i zakonodavne vlasti, akademske zajednice, ekonomski eksperti, te članovi Poslovnog savjeta Ekonomskog fakulteta u Sarajevu.

Na Ekonomskom fakultetu u Sarajevu održana je i Međunarodna konferencija iz statistike (International Conference on Statistics 2017) u organizaciji Federalnog zavoda za statistiku BiH i Ekonomskog fakulteta, koja je okupila naučnike, stručnjake i profesore iz BiH, regiona i svijeta.

U februaru 2017. godine na Ekonomskom fakultetu u Sarajevu organizirana je informativna sesija pod nazivom „The Value of AACSB International Membership and Quality Assurance“. Cilj sesije bila je regionalna promocija važnosti osiguranja kvaliteta u visokom obrazovanju, te predstavljanje prilika i benefita koje pruža članstvo u AACSB International. Događaju su prisustvovali predstavnici visokoškolskih institucija iz BiH i regije.

U periodu od 7. do 9. maja 2017. godine u Beču je organizirana godišnja konferencija o AACSB akreditaciji koja je okupila predstavnike sa područja Evrope, Bliskog istoka i Afrike, na kojoj se okupilo 300 predstavnika vodećih ekonomskih fakulteta i poslovnih škola. AACSB International ima ulogu vodeće akreditacijske organizacije u svijetu. Na konferenciji je kao predstavnik Ekonomskog fakulteta u Sarajevu, jedinog u BiH koji posjeduje AACSB akreditaciju, učestvovala dr. Jasmina Selimović koja je učesnicima konferencije predstavila neke načine koji se koriste za definiranje misije i mjerenje

utjecaja institucije, te načine implementacije procesa prikupljanja podataka i izvještavanja.

U oktobru 2017. godine održana je informativna sesija pod nazivom „The Value of EFMD International Membership and Quality Assurance“. Cilj sesije bila je regionalna promocija važnosti osiguranja kvaliteta u visokom obrazovanju, te predstavljanje prilika i benefita koje pruža članstvo i akreditacija (institucionalna i programska) u EFMD-u. Događaju su prisustvovali predstavnici visokoškolskih institucija iz BiH i regije.

U toku su pripreme za posjetu reakreditacijskog tima EFMD/EPAS programske akreditacije u martu 2018. godine.

U oktobru 2017. godine na Ekonomskom fakultetu u Sarajevu upriličeno je potpisivanje Memoranduma o razumijevanju između 17 javnih ekonomskih fakulteta sa područja Jugoistočne Evrope, odnosno potpisivanje Memoranduma o osnivanju mreže SEEBS (South East European Economics and Business School Network). Memorandum su, pored dekana Ekonomskog fakulteta u Sarajevu dr. Kemala Kozarića, potpisali i dekani ekonomskih fakulteta iz Ljubljane, Zagreba, Rijeke, Splita, Beograda, Subotice, Niša, Podgorice, Skoplja, Banje Luke, Istočnog Sarajeva, Tuzle, Zenice, Mostara, Bihaća i Brčkog. Cilj potpisanog Memoranduma o razumijevanju je jačanje saradnje između ekonomskih fakulteta iz regije, a rezultirat će visokom kvalitetom obrazovanja, istraživanjima, stručnim usavršavanjima, te će olakšati i povećati mobilnost studenata, akademskog i neakademskog osoblja.

Nastavljen je rad na proširivanju Erasmus+ mreže projekata mobilnosti, što je rezultiralo potpisivanjem sedam novih Erasmus+ KA107 projekata sa visokoškolskim ustanovama iz Austrije, Češke, Hrvatske, Poljske i Lihtenštajna.

Iskorištena je većina mjesta za dolaznu i odlaznu mobilnost unutar CEEPUS i Erasmus+ mreže. Pokrenuta je inicijativa za uvrštavanjem CESEENET mreže doktorskih studija, u kojoj sudjeluje i Ekonomski fakultet u Sarajevu, u CEEPUS okviru od naredne akademske godine. Potpisan je bilateralni sporazum sa RANEPА-om (Russian Presidential Academy of National Economy and Public Administration).

Fakultet političkih nauka

Fakultet političkih nauka je u saradnji sa Center on Democracy, Development, and the Rule of Law Univerziteta Stanford organizirao jednodnevni program Leadership Academy for Development u kojoj je učestvovalo 30 polaznika iz cijelog svijeta (Bosna i Hercegovina, Makedonija, Srbija, Hrvatska, Sjedinjene Države, Pakistan, Egipat...). Cilj Akademije je da osposobi polaznike da analiziraju javne politike te ih unapređuju ili kreiraju vlastite prijedloge javnih politika.

Pored toga, Fakultet političkih nauka je sa partnerima organizirao i dva javna predavanja profesora Francisa Fukuyame na kojima je prisustvovalo oko 700 slušalaca iz cijele regije. Fakultet političkih nauka je u saradnji sa Forumom ZfD organizirao međunarodnu konferenciju „Politike izgradnje mira u regiji: opterećenja prošlosti i vizije budućnosti“ na kojoj je sa referatima učestvovalo 45 panelista iz regije, te Njemačke, Austrije, Norveške, Velike Britanije, Mađarske, Nizozemske itd. Uvodničari konferencije bili su profesori Nenad Dimitrijević sa Centralnoevropskog univerziteta i Stef Jansen sa Univerziteta Manchester. U pripremi je i specijalno izdanje sa radovima prezentiranim na konferenciji. Uspostava Centra za cjeloživotno učenje FPN-a je u toku.

Fakultet za kriminalistiku, kriminologiju i sigurnosne studije

Fakultet za kriminalistiku, kriminologiju i sigurnosne studije Univerziteta u Sarajevu je 20. 6. 2017. godine dobio pozitivan odgovor Evropskog kriminološkog udruženja da će organizirati drugi najveći kriminološki događaj na svijetu: XVIII godišnju konferenciju Evropskog kriminološkog udruženja (European Society of Criminology) Crimes against Humans and Crimes against Humanity: Implications for Modern Criminology. Ovo je prvi put da Evropsko kriminološko udruženje dodjeljuje organizaciju ovog, za to udruženje izuzetno važnog, u svjetskim razmjerima drugog najvećeg kriminološkog događaja, jednoj instituciji van granica EU. Konferencija ima veliki naučni značaj kako za Fakultet, Univerzitet tako i za Bosnu i Hercegovinu jer u Sarajevo dolaze najveći kriminološki teoretičari u svijetu, autori najpoznatijih i najaktuelnijih teorija kojima se objašnjava ponašanje učinilaca krivičnih djela. Procjenjuje se da bi se na predstojećoj konferenciji moglo očekivati oko 1500 učesnika, što će zahtijevati velike napore u pripremi i organizaciji ovog događaja i to će zasigurno biti jedna od najmasovnijih i najznačajnijih konferencija kada su u pitanju društvene nauke na prostorima naše države. Na Fakultetu je u periodu od 5. do 6. 10. 2017. godine održana međunarodna naučna konferencija „Crimen, Forensis, Securitas – CFS 2017“. Pokretanje novog studijskog programa na drugom ciklusu studija pod nazivom „Korporativna sigurnost i zaštita“. Organiziran je okrugli sto „Cyber Security Forum“.

Međunarodni seminar „International Seminar on European and International Criminal Law Human Rights in Criminal proceedings“ u Sarajevu, 14–16. 10. 2017. godine.

Na Fakultetu za kriminalistiku, kriminologiju i sigurnosne studije u Sarajevu svečano je otvoren kabinet „American Room“ u kojem je donirana informatička oprema za potrebe studenata u realizaciji projekta „Praćenje suđenja u predmetima koruptivnih krivičnih djela“. Kabinet su zajednički otvorili ambasadorica SAD-a Maureen Cormack i dekan Nedžad Korajlić. U skladu s postojećim Pravilnikom o evaluaciji nastavnog procesa i nastavnog osoblja razvijena je aplikacija za „elektronsku“ evaluaciju koja je u elektronskom obliku i realizirana u dva protekla semestra. U petnaestoj sedmici svakog semestra na I i II ciklusu studija se provodi evaluacija nastavnog procesa, te se vrši obrada prikupljenih podataka koji se nakon toga dostavljaju dekanu FKKSS-a. Sve do sada urađene evaluacije su provedene korištenjem vlastitih kadrovskih potencijala i resursa bez ikakvih dodatnih troškova.

Započete su inicijalne aktivnosti na provođenju SWOT analize unutar radnih procesa FKKSS-a, a pojedini segmenti analize i okončani, ta na osnovu istih sačinjeni su prijedlozi daljnjih aktivnosti prema dekanu FKKSS-a, koji je na osnovu prijedloga donio odgovarajuće odluke. Započete su inicijalne aktivnosti na izradi priručnika kvaliteta.

U toku 2017. godine na Fakultetu za kriminalistiku, kriminologiju i sigurnosne studije ostvarena je značajna međunarodna saradnja. Fakultet za kriminalistiku, kriminologiju i sigurnosne studije Univerziteta u Sarajevu prvi put bio je domaćin međunarodnog seminara pod nazivom „Evropsko i međunarodno krivično pravo: Ljudska prava u krivičnom postupku“, koji je održan u periodu 16–19. 10. 2017. godine u Sarajevu. U saradnji pravnih fakulteta Univerziteta Passau (Njemačka), Univerziteta Plzeň (Češka), Masaryk univerziteta (Češka), Sveučilišta u Zagrebu (Hrvatska), Jagiellonian univerziteta Krakow (Poljska) te Fakulteta za kriminalistiku, kriminologiju i sigurnosne studije Univerziteta u Sarajevu seminar je okupio 23 učesnika koji su kroz panel-izlaganja i diskusije raspravljali o svim bitnim aspektima zaštite ljudskih prava u krivičnim postupcima u Evropi. Kako bi se upoznali sa društveno-političkim uređenjem Bosne i Hercegovine, učesnici seminara su 17. i 18. 10. 2017. godine posjetili Parlamentarnu skupštinu i Ustavni sud Bosne i Hercegovine.

Pravni fakultet

Otvaranje novih tema i pokretanje istraživanja na izbornom predmetu „Teorija prava i države“ na III ciklusu. Primjer istraživanja pitanja i kontroverzi u vezi sa sudskim aktivizmom, odnos prirodnog i pozitivnog prava na primjeru sudskog aktivizma, pravne i političke kontroverze u pogledu referendumu kao oblika neposredne demokratije.

U 2017. godini održana su tri naučna skupa: „Trendovi i izazovi primjene ekonomskih postulata u krivičnom pravu“, „O saradnji pravnih fakulteta i pravosuđa“, te „Sjećanje na prof. M. Ch. Bassiounija“. Saradnja na zajedničkom projektu ljetne škole Summer school of Tolerance (engleski jezik) između Univerziteta u Sarajevu, Univerziteta u Istočnom Sarajevu i University of Milano-Bicocca. Ove godine je održana četvrta ljetna škola o toleranciji i direktorica programa u ime Univerziteta u Sarajevu je prof. dr. Jasna Bakšić-Muftić. Od 2012. je Fakultet član Mreže pravnih fakulteta Jugoistočne Evrope (South East European Law Schools Network – SEELS). Ova mreža danas čini glavnu okosnicu međunarodne aktivnosti Fakulteta, a naročito od kada je započela intenzivna saradnja sa Europa Institutom Univerziteta Saarland. U akademskoj godini 2016/17. nastavljena je realizacija projekta SEE EU Cluster of Excellence in European and International Law, započeta 2015. godine. Realizacija znači intenzivnu saradnju sa Europa Institutom Univerziteta Saarland i članicama SEELS mreže. Ona je u 2016/17. godini značila organiziranje dvije ljetne škole u kojima su učestvovali studenti sva tri ciklusa ali i nastavno osoblje kao predavači. Održani su workshopovi, izdate monografije i zbornici radova u kojima je učestvovalo akademsko osoblje, a vršila se razmjena akademskog osoblja i doktoranata. U aprilu (19–22. 4.) je u Zagrebu održan „6th Bosnian and Herzegovinian – Croatian and Turkey Jurist day“ o temi „The Legal Framework for

Economic Competitiveness“. Organizatori su bili Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Pravni fakultet Univerziteta u Sarajevu i Pravni fakultet Univerziteta u Istanbulu.

Fakultet sporta i tjelesnog odgoja

Započela jerekonstrukcija bazena na Fakultetu sporta i tjelesnog odgoja.

Nastavljeno je i realizirano snažno opredjeljenje Fakulteta za međunarodno projektno djelovanje koje je potvrđeno: učešćem u realizaciji Erasmus + projekta pod nazivom „Kako voditi sportski klub do uspješne budućnost – SportGo“, učešćem u Erasmus + projektu „Podučavanje sportista u vještinama poduzetništva – novi pristup dualnoj karijeri sportista – Atletyc“, čiji je završetak planiran u 2018. godini, kao i implementacijom projekta Erasmus + „Prilike za socijalnu inkluziju – MATCH“.

Institut za istraživanje zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava

Posebno je potrebno istaknuti da su tokom 2017. godine završeni i u izdanju Instituta objavljeni sljedeći naučnoistraživački projekti:

- Olovo 1992–1995.: Stradanje i razaranje herojskog Olova
- Prisilni nestanci na području Sarajeva 1992–1995.
- Prvi korpus Armije Republike Bosne i Hercegovine
- Zločini nad Bošnjacima Jajca, Jezera i Šipova.

Pored toga, Institut je tokom 2017. godine izdao i sljedeća izdanja:

- Genocid u Sanskom Mostu
- Studije o zlu, norveškog filozofa Arnea Johana Vetlesena, u prevodu dr. sc. Rasima Muratovića
- Moj osmijeh je moja osveta, drugo izdanje, autorice Dževe Avdić
- Telegrami za Angela Palmersa, priče iz ratnog djetinjstva, autora Jasmina Hodžića.

Tokom 2017. godine završeni su i samostalni naučnoistraživački projekti, te je u narednom periodu planirano njihovo objavljivanje:

- Ideologija neofašizma i genocid – primjer Bosna i Hercegovina
- Mirovni planovi i razvoj operacija na ratištu u Bosni i Hercegovini 1992–1995.
- Oružani sukobi u srednjoj Bosni.

Radnici Instituta su tokom 2017. godine objavili 17 naučnih radova, i to 16 u periodičnim publikacijama u Bosni i Hercegovini, i jedan rad u inozemnim publikacijama, dok je ukupno u izdanju Instituta izdato osam knjiga.

Institut je tokom 2017. godine aktivno učestvovao u reviziji sudskog postupka Bosne i Hercegovine protiv Srbije i Crne Gore pred Međunarodnim sudom pravde u Hagu zbog kršenja Konvencije o sprečavanju i kažnjavanju zločina genocida, tj. u pripremi postupka za reviziju presude iz 2007. godine.

Institut je, kao i prethodnih godina, usko sarađivao sa Sudom Bosne i Hercegovine, tužilaštvima kantona i entiteta, agencijom SIPA, itd.

Pokrenut je i novi strateški multimedijalni projekat Instituta „Genocid nad Bošnjacima 1992–1995”.

Usvajanja novih zakona doprinijela su efikasnijem radu uprave i različitih službi Instituta. Tokom 2017. godine Institut za istraživanje zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava Univerziteta u Sarajevu nabavio je novi softver koji omogućava kvalitetniji unos i obradu podataka za potrebe svojih mnogobrojnih naučno-istraživačkih projekata. Također je kupljena i nova informatička oprema.

Tokom 2017. godine Institut za istraživanje zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava Univerziteta u Sarajevu ostvario je zapaženu međunarodnu saradnju. Tako je u maju 2017. godine Institut ugostio prof. Arnea Johana Vetlesena, vodećeg norveškog filozofa i profesora Univerziteta u Oslu, koji je prisustvovao promocijama svoje knjige „Studije o zlu“ u prevodu dr. sc. Rasima Muratovića, a u izdanju Instituta. U junu 2017. godine u saradnji sa Institutom u Zagrebu je povodom obilježavanja Dana bijelih traka otvorena izložba „Kada je vrijeme stalo“ autora dr. sc. Muje Begića. Tokom jula 2017. godine Institut su posjetili prof. dr. Keith Doubt, profesor sociologije američkog Univerziteta Wittenberg, i autor značajnog djela „Sociologija nakon Bosne“ prof. dr. David Pettigrew sa Univerziteta Southern Connecticut, grupa književnika iz Islamske Republike Iran, te grupa studenata Univerziteta Denver, Colorado, na čelu sa profesoricom Ann Petrilom. U decembru 2017. godine prof. dr. Frans Swartele iz Belgije posjetio je Institut.

Grupacija humanističkih nauka

Filozofski fakultet

Vijeće Fakulteta je u 2015. godini Odlukom br. 02-01/405 od 11. 11. 2015. godine predložilo i usvojilo Elaborat sa nastavnim planom i programom studijske grupe „Specijalne pedagogije“ po zahtjevu (Zaključku) Ministarstva za obrazovanje, nauku i mlade Kantona Sarajevo br. 11-05-38-SI/15 od 6. 7. 2015. godine. Senat Univerziteta dao je saglasnost Odlukom br. 01-7199/15 od 26. 11. 2015. godine. U studijskoj 2017/2018. godini prvi put su upisani studenti na ovaj studijski program.

Vijeće Fakulteta također je Odlukom br. 02-01/418 od 11. 11. 2015. godine predložilo i usvojilo Elaborat sa nastavnim planom i programom studijske grupe „Sociologije i

etnologije“, na koji je Senat Univerziteta dao saglasnost Odlukom br. 01-7199/15 od 26. 11. 2015. godine, a koji je ujedno i prvi studij ovakve vrste u Bosni i Hercegovini. U studijskoj 2017/2018. godini prvi put su upisani studenti na ovaj studijski program. Ministarstvo za obrazovanje, nauku i mlade Kantona Sarajevo dalo je saglasnost na prethodno navedene studijske programe, ali do danas nije doznačilo finansijska sredstva za iste.

Na Odsjeku za sociologiju je od akademske 2017/18. godine pokrenut dvopredmetni studij „Sociologije i etnologije“, čiji elaborat je usvojen od Senata Univerziteta u Sarajevu 26. 11. 2015. godine. U tom smislu upisana je prva generacija studenata koja pohađa nastavu i učestvuje u realizaciji svih obaveza predviđenih Nastavnim planom i programom. Riječ je o jedinstvenom i prvom dvopredmetnom studijskom programu „Sociologije i etnologije“ na nivou visokoškolskih ustanova u Bosni i Hercegovini, jer do sada nije postojalo akademsko, naučno-istraživačko i pedagoško izučavanje odnosa između sociologije i etnologije, a posebno studija etnologije koji bi obrazovao kompetentan kadar i eksperte iz oblasti etnoloških nauka u Bosni i Hercegovini. Fakultet smatra iznimno važnim pokretanje ovog studijskog programa koji obogaćuje cjelokupni nastavni i naučni potencijal i kapacitet Filozofskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu i afirmira specifičnost ove visokoškolske ustanove u odnosu na neke ostale organizacione jedinice u sklopu Univerziteta. Fakultet ozbiljno razmišlja o uvođenju studijskog programa „Antropologije“ u narednom periodu, čime bi bile zaokružene naučne oblasti koje se izučavaju u okviru humanističkih i društvenih nauka.

Što se tiče III ciklusa studija, započeti su poslovi na pozicioniranju novih (novog) elaborata u vezi sa organiziranjem III ciklusa studija i brojem linija doktorskog studija, te se provode postupci u skladu sa Pravilima III ciklusa studija za započete doktorske studije. Ostale aktivnosti, odnosno priznavanje inozemnih visokoškolskih kvalifikacija (akademsko priznavanje diploma), konferencijsko prevođenje, međunarodna saradnja, učešće studenata u razmjeni, lektoriranje, pedagoško obrazovanje nastavnika, odvijale su se u skladu sa odlukama Senata i aktivnostima Univerziteta na tom planu.

Biblioteka je u 2017. godini značajno unaprijedila procese rada. Nastavljeno je s razvojem zasebne web stranice Biblioteke (www.biblioteka.ff.unsa.ba) i online platforme za e-uslugu „Pitajte bibliotekara“. Uspostavljen je i newsletter pod nazivom „E-novosti“. Efikasnijom raspodjelom poslova u Biblioteci udvostručene su brojke po pitanju obrade građe u sistemu COBISS u odnosu na prethodnu godinu. Urađene su i dvije revizije fondova (germanistika; filozofija i sociologija) te je zaključno s 31. 12. 2017. godine završen zakonom predviđen ciklus revizija bibliotečkog fonda u periodu od 5 godina (Zakon o bibliotečkoj djelatnosti, „Službene novine Kantona Sarajevo“, 4/99, čl. 13). Intenzivirana je saradnja s drugim i sličnim institucijama po pitanju razmjene i poklona za fondove, pa je tako tokom 2017. godine kroz kupovinu, razmjenu i poklon ostvaren priliv od 3.464 primjeraka. Bibliotečki fond obogaćen je donacijom Doma ruskog zarubežja „Aleksandar Solženjicin“ i Francuskog instituta. Početkom st.

2017/2018. godine bibliotekari su izvršili edukaciju studenata prve godine o uslugama Biblioteke i strategijama pretraživanja. Tokom protekle godine Biblioteka je realizirala projekat nabavke asistivne tehnologije – desktop lupa i JAWS softver (Interni poziv FMON-a). Biblioteka je u saradnji s Asocijacijom informacijskih stručnjaka, bibliotekara, arhivista i muzeologa (BAM) učestvovala u međunarodnoj manifestaciji „Dan i noć knjige i autorskih prava“ s programom (Dan otvorenih vrata, izložba „Kroz sliku i riječ: stara i rijetka knjiga Biblioteke Filozofskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu“ autora dr. sc. Harisa Derviševića, „Književno popodne afirmiranih bosanskohercegovačkih književnica, studentica i studenata Filozofskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu“ i predavanje doc. dr. Lejle Hajdarpašić „Citiranje informacijskih izvora“). Biblioteka je učestvovala i u projektnim aktivnostima Erasmus+ Capacity Building in Higher Education (CBHE) – „Library Network Support Services (LNSS): Modernising libraries in Western Balkan countries through staff development and reforming library services“. Također, obilježili smo i Nacionalni dan svjesnosti o bibliotekama u Bosni i Hercegovini. Tim povodom održan je naučni skup „Feministička kritika u divljini – 36 godina od objavljivanja teksta autorice Elaine Showalter“. Uz dodatne napore ostvarili smo i probni pristup digitalnim bibliotekama JSTOR i The Loeb Classical Library.

Naučno-istraživački rad u okviru odsjeka i katedri i preko instituta i centara u okviru Centra za naučnoistraživački rad i stručne aktivnosti Fakulteta, izdavačka djelatnost koja obuhvata printana i e-izdanja, cjeloživotno učenje, pedagoško obrazovanje, permanentno stručno usavršavanje nastavnika Kantona Sarajevo, nostrifikacije diploma stečenih u inozemstvu, kursevi bos./hrv./srp. jezika i stranih jezika, organizacija konferencija, kongresa, okruglih stolova, tribina u vezi sa osnovnom i dopunskom djelatnosti Fakulteta: sve te procese prate administrativno-stručni i pomoćni zaposlenici organizirani u stručne službe Fakulteta.

U skladu sa potpisanim Memorandumom o saradnji br. 11-01-38-20596/16 od 6. 6. 2016. godine, Filozofski fakultet Univerziteta u Sarajevu na zahtjev Ministarstva za obrazovanje, nauku i mlade Kantona Sarajevo obavio je stručnu obuku nastavnika osnovnih i srednjih škola Kantona Sarajevo (permanentno stručno usavršavanje nastavnika Kantona Sarajevo) 16. 6. 2016. godine (kao i 25. 1. 2016. godine) i to za 344 učesnika na plenarnim izlaganjima i 126 učesnika metodike po grupama/odsjecima: turski, francuski, njemački jezik, historija, strani jezik – engleski jezik, filozofija i sociologija, psihologija, bos./hrv./srp. jezik, pedagogija.

U skladu sa potpisanim Memorandumom o saradnji br. 11-01-38-20596/16 od 6. 6. 2016. godine, Filozofski fakultet Univerziteta u Sarajevu na zahtjev Ministarstva za obrazovanje, nauku i mlade Kantona Sarajevo obavio je stručnu obuku nastavnika osnovnih i srednjih škola Kantona Sarajevo (permanentno stručno usavršavanje nastavnika Kantona Sarajevo) 22. 1. 2018. godine i nastaviti će istu u junu 2018. godine. Dekanat Filozofskog fakulteta je usko saradivao sa STAFF-om te zajednički nastojao obezbijediti i udovoljiti zahtjevima studenata, te pomoći u radu STAFF-a. Posebno

ističemo da na FFUNSA djeluje Ured za pružanje stručne pomoći licima sa invaliditetom(studentima), te je u tom smislu omogućeno tim studentima da prate nastavu i istima se omogućava kvalitetan pristup obrazovanju.

Akademsko osoblje i administrativno-stručno osoblje Fakulteta učestvovalo je u nizu projekata koji su se odvijali na Fakultetu, pri čemu posebno ističemo rad Instituta za arheologiju. Fakultet je razvio i svoju stručnu djelatnost u kojoj se redovno odvija cjeloživotno učenje: „Pedagoško obrazovanje nastavnika srednjih i osnovnih škola“ te škole stranih jezika, bos./hrv./srp. jezika i ljetnih škola.

U toku prošle godine Fakultet je proveo treći put evaluaciju nastavnih planova i programa i svih studijskih programa koji se izučavaju na Fakultetu, te u tom smislu izvršio izmjene i dopune nastavnih planova i programa, te dobio saglasnost Senata Univerziteta u Sarajevu na iste. Vijeće Fakulteta je u 2017. godini na osnovu akta o samoevaluaciji pokrenulo postupak za akreditaciju studijskih programa u skladu sa Zakonom, a ti procesi će biti nastavljeni u narednim studijskim godinama.

Neovisno o EU fondovima, zaključeni su i međunarodni sporazumi bilateralnog karaktera sa Univerzitetom Lumiere Lyon 2, protokol kojim se Fakultet prepoznaje kao testni centar za španski jezik (nivo B1/B2) sa Centrom za moderne jezike Univerziteta u Granadi (Španija), protokol o pristupanju Zajednici filozofsko-filoloških fakulteta u jugoistočnoj Evropi na inicijativu Filozofskog fakulteta u Nišu (Srbija) i dr. Također su nastavljeni međunarodni suizdavački projekti sa Ambasadom Kraljevine Španije, a potpisan je i novi sporazum sa Kulturnim centrom iz Omana, a nizu zemalja s kojima Fakultet uspostavlja saradnju pridodat je i Azerbejdžan. Nastavljena je po drugi put zaredom uspješna realizacija ljetne škole sa Univerzitetom Northwestern (Illinois, SAD), sa Medicinskim fakultetom i Fakultetom zdravstvenih studija Univerziteta u Sarajevu, te je upriličen niz gostujućih predavanja nastavnog osoblja sa univerziteta diljem svijeta, što dodatno potvrđuje činjenicu da se međunarodna aktivnost Fakulteta etablirala od Japana do Kanade, od Finske do Irana.

U akademskoj 2016/2017. smo uspješno realizirali i drugu godinu škole bosanskog jezika pod nazivom „Učimo bosanski“ u okviru orijentacijskog programa za strane studente i nastavnike na Univerzitetu u Sarajevu, kao i kurs slovenačkog jezika te kurs japanskog jezika.

Pedagoški fakultet

Pedagoški fakultet je sa Ministarstvom za obrazovanje, nauku i mlade nastavio saradnju koja ima za cilj: provođenje stručnog usavršavanja nastavnika u predškolskim ustanovama, osnovnim školama, te defektologa na području Kantona Sarajevo; analizu i izradu nastavnih planova i programa za osnovne i srednje škole; predlaganje mjera za unapređenje odgojno-obrazovnog procesa u predškolskom odgoju i obrazovanju i nastavnog procesa u osnovnim školama.

Predstavnici Fakulteta uključeni su u komisiju za izradu „Strategije razvoja nauke i obrazovanja u Kantonu Sarajevo za period 2017–2022.“ i komisiju za izradu prijedloga nastavnog plana za integrirani studij na nastavničkim fakultetima. Potpisan je sporazum o saradnji sa udruženjima i centrima za odgoj i obrazovanje djece i mladih sa poteškoćama u razvoju („Dajte nam šansu“, Mjedenica, CERSIG itd.). U tom smislu, pored redovnih predškolskih ustanova i osnovnih škola, studenti Pedagoškog fakulteta obavljaju profesionalnu pedagošku i metodičku praksu u navedenim institucijama. Organiziran je kurs znakovnog jezika za studente Odsjeka za edukaciju i rehabilitaciju u saradnji sa Savezom Udruženja gluhih i nagluhih Federacije Bosne i Hercegovine.

Drugi Studentski kongres „Hrana – ishrana – zdravlje“ sa međunarodnim učešćem održan je i realiziran u saradnji studentskih asocijacija Poljoprivredno-prehrambenog, Farmaceutskog, Veterinarskog, Pedagoškog, Stomatološkog i Fakulteta zdravstvenih studija Univerziteta u Sarajevu. Pedagoški fakultet je učestvovao u održavanju naučno-stručne konferencije Udruženja tehničke kulture Novi Grad pod naslovom „Značaj tehničke kulture za obrazovanje mladih“.

U okviru naučnoistraživačkih i istraživačkorazvojnih projekata od posebnog interesa za Kanton Sarajevo, Pedagoški fakultet je realizirao dva projekta:

- „Izvršne funkcije kod djece nižih razreda osnovne škole“,
- „Gojaznost među djecom – predrasude i diskriminacija“.

Realizira se i projekat „Faktori rizika za pojavu pretilosti kod djece sa intelektualnim teškoćama“ finansiran od Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke.

Inoviran je Nastavni plan i program III ciklusa studija i Nastavni plan i program II (drugog) ciklusa studija na Odsjeku za kulturu življenja i tehnički odgoj. U tom smislu, od školske 2017/18. godine na II ciklusu studija studenti mogu upisati smjer „Kultura življenja i tehnički odgoj sa informatikom“.

Fakultet islamskih nauka

U protekloj, 2017. godini Fakultet islamskih nauka je organizirao nastavni proces na tri ciklusa kroz pet studijskih programa. Osim ranije pokrenutih studijskih programa (islamske teologije, islamske vjeronauke i religijske pedagogije i studijskog programa za obrazovanje imama, hatiba i muallima na prvom ciklusu, mastera u islamskim naukama na drugom ciklusu i doktorskog studija u islamskim naukama na trećem ciklusu), ove godine je pokrenut jedinstveni jednogodišnji magistarski studij pod naslovom „Međureligijski studiji i izgradnja mira“. Ovaj studijski program je značajan ne samo zbog uspostavljanja jače akademske saradnje među teološkim fakultetima (osim Fakulteta islamskih nauka u organiziranju studija učestvuju Katolički bogoslovni fakultet i Pravoslavni bogoslovski fakultet) i univerzitetima (Univerziteta u Sarajevu i Univerziteta u Istočnom Sarajevu) nego i zbog mogućnosti ostvarivanja snažnijeg

pozitivnog utjecaja na ukupne društvene i kulturne procese unutar Bosne i Hercegovine i okruženja, posebno na planu izgradnje trajnog mira.

Tokom 2017. godine Fakultet islamskih nauka, kao organizaciona jedinica Univerziteta u Sarajevu, uložio je dodatne napore u cilju boljeg i poticajnijeg istraživačkog okruženja. U povodu obilježavanja 40. godina od osnivanja Fakulteta zaokružen je rad na važnom istraživačkom projektu pod nazivom „Uloga vakufa u razvoju FIN-a“, a uspješno je realiziran istraživački izdavački projekat „Fakultet islamskih nauka Univerziteta u Sarajevu 1977–2017. godine“. Značajan jubilej Fakulteta bio je povod za organizaciju velike međunarodne konferencije o islamskom obrazovanju u Evropi (Rethinking Islamic Education in Europe) na kojoj su razmatrani različiti koncepti i ciljevi islamskog formalnog i neformalnog obrazovanja te njegov status u javnim obrazovnim institucijama. Konferencija je organizirana od 14. do 16. 9. u saradnji s Međunarodnim institutom za islamsku misao, Teološkim fakultetom Univerziteta u Istanbulu, Fakultetom islamskih i humanističkih nauka Međunarodnog islamskog univerziteta u Maleziji, uz podršku Centra za napredne studije iz Sarajeva. U 2017. godini Fakultet je bio suorganizator međunarodnog simpozija „Islamska umjetnost u Bosni i Hercegovini“ na kojem je prezentirano 19 izlaganja od vrsnih i eminentnih poznavalaca i istraživača islamske umjetnosti iz Bosne i Hercegovine, Srbije, Austrije, Francuske, Turske i drugih zemalja. Ovo je prvi simpozij o islamskoj umjetnosti koji je u novijoj povijesti organiziran u Bosni i Hercegovini. Tokom izvještajnog perioda na Fakultetu su organizirani brojni okrugli stolovi i susreti među kojima ističemo Međunarodni simpozij o međunarodnom humanitarnom pravu, uz participaciju najpoznatijih eksperata u ovoj oblasti.

Pokrenut je interdisciplinarni studijski program (međureligijski master studijski program) i u procesu je izrada elaborata za pokretanje programa na engleskom jeziku. U procesu izrade elaborata konsultirane su i uključene brojne interesne skupine (tržište rada, alumni, poslodavci, uprave Islamske zajednice, uspoređivanje sa sličnim studijskim programima u regiji i šire).

Definiran je postupak nagrađivanja studenata za izvanredan uspjeh tokom akademske godine. Intenzivirano je naučno i stručno usavršavanje akademskog osoblja.

U toku 2017. godine Fakultet islamskih nauka Univerziteta u Sarajevu imao je niz aktivnosti i sadržaja na polju međunarodne saradnje. Najprije, na temelju sporazuma između Univerziteta u Sarajevu i Univerziteta u Kataru u kojem je Fakultet islamskih nauka dao svoj doprinos, a potpisan je 2016. godine, uz podršku Službe za međunarodnu saradnju Univerziteta u Sarajevu u 2017, student i studentica Fakulteta dobili su jednogodišnju stipendiju za usavršavanje u arapskom jeziku koja uključuje kompletne troškove prevoza, boravka i studija.

Delegacija Fakulteta predvođena dekanom prof. dr. Hasanovićem posjetila je Maleziju u aprilu ove godine gdje su vođeni intenzivni razgovori na nekoliko univerziteta o akademskoj saradnji i uspostavljen kontakt sa značajnim institucijama i akademskim radnicima na polju islamskih nauka. Fakultet je tokom 2017. godine organizirao i ljetnu školu u trajanju od jednog mjeseca za studente Univerziteta Osnabrück (<http://www.fin.ba/index.php/izdvojeno/4272-ljetna-skola-arapskog-jezika>) i ljetnu školu „Islam u Evropi – izazovi pluralizma“ u saradnji sa Centrom za napredne studije iz Sarajeva (<http://cns.ba/vijesti/završena-peta-iiit-ljetna-skola/>).

Katolički bogoslovni fakultet

Potpisivanjem Memoranduma o razumijevanju 18. 5. 2017. u prostorijama Gazi Husrevbegove biblioteke u Sarajevu pokrenut je zajednički master-studij naslovljen „Međureligijski studij i izgradnja mira“. Potpisnici Memoranduma su dekani dvaju teoloških fakulteta Univerziteta u Sarajevu, prof. dr. sc. Darko Tomašević u ime Katoličkog bogoslovnog fakulteta i prof. dr. sc. Zuhdija Hasanović u ime Fakulteta islamskih nauka u Sarajevu, te dekan Pravoslavnog bogoslovnog fakulteta „Sveti Vasilije Ostroški“ iz Foče, članice Univerziteta u Istočnom Sarajevu, prof. dr. sc. Darko Đogo, kao i predstavnik katoličke američke karitativne organizacije „Catholic Relief Services“ (CRS) za BiH Marc D'Silva, koja je osigurala finansijsku konstrukciju za zajednički master-studij.

Cilj zajedničkog master-studija je povezivanje znanstvene oblasti teologije s pozitivnim praksama izgradnje mira kao interdisciplinarnе znanstvene i prakseološke discipline koja nije samo unutar religijske perspektive već i šire društvene. Izgradnja i očuvanje mira kao stabilnog društvenog okvira jedan je od najvažnijih ciljeva kojima akademske i vjerske institucije mogu težiti. Studij je pokrenut i prva generacija studenata upisana je u akademskoj godini 2017/2018.

Znanstveni doprinos bibliografskim istraživanjima uz davanje sljedeće bibliografije:

Lejla Hajdarpašić – Irena Pejić – Alma Mešić – Darko Tomašević (2017) „Bibliografija časopisa Vrhbosnensia (1997–2016.)“, Vrhbosnensia 1, 5–138.

Orijentalni institut

U okviru izdavačke djelatnosti objavljen je godišnjak Instituta, časopis „Prilozi za orijentalnu filologiju“ broj 66 (2017), te su publicirane četiri (4) knjige: Katalog arapskih, turskih i bosanskih rukopisa Muzeja Hercegovine u Mostaru, Orijentalni institut – Muzej Hercegovine, Sarajevo, 2017. (dr. Dželila Babović – dr. Madžida Mašić); Crna Gora u defteru Dukađinskog sandžaka iz 1570. godine, Državni arhiv Crne Gore i Orijentalni institut u Sarajevu, Cetinje – Sarajevo, 2017. (dr. Aladin Husić); Uvod u historiju i teoriju poetske forme mesnevia na turskom jeziku, Posebna izdanja, knj. 49, Orijentalni institut Sarajevo, 2017. (dr. Amina Šiljak-Jesenković); Tragom priče o šejhu San'ānu: Hasan Zijajija Mostarac i njegova Pripovijest o šejhu Abdurrezzāku, Posebna izdanja, knj. 50, Orijentalni institut, 2017. (dr. Alena Čatović).

U okviru projekata izdvajamo:

- „Kulturno naslijeđe i islamska umjetnost u BiH (FMKS)“,
- „Afirmacija kulturnog naslijeđa BiH i opremanje multimedijalnog centra OIS-a“,
- „Revitalizacija i reprezentacija kulturnog naslijeđa BiH: obnova biblioteke specijalnih kolekcija i rukopisne građe iz osmanskog perioda (MCP BiH)“.

U maju 2017. godine održana je kulturna manifestacija „Dani otvorenih vrata Orijentalnog instituta 2017.“ (17–20. 5. 2017) na kojoj su upriličene prezentacije/promocije kako slijedi:

promocije publikacija:

- Prilozi za orijentalnu filologiju 65/2015.
- Odrzi ljubavnih mesnevia u stihovima bošnjačkih divanskih pjesnika (dr. Amina Šiljak-Jesenković)
- Lirica Persica: Antologija poetskog pamćenja (dr. Sabaheta Gaćanin)
- Kliški sandžak od osnivanja do početka Kandijskog rata (1537–1645) (dr. Fazileta Hafizović)
- Popis sela i zemlje sandžaka Krka, Klis i Hercegovina oslobođenih od Mletačke Republike 1701. godine (dr. Fazileta Hafizović)
- Komunikacijski i stilski potencijal markiranog reda riječi u standardnom arapskom jeziku (doc. dr. Amra Mulović)

izložbe:

- Hazim Šabanović 1916–1971, Gazi Husrev-begova biblioteka Sarajevo (mart 2017)
- Kulturno naslijeđe: nakšibendije u Bosni (1), izložba u sjećanje na prof. dr. Džemala Čehajića (maj 2017)

skupovi:

- Ognjišta spoznaje: nakšibendije u Bosni (maj 2017, suorganizacija)
- Islamska umjetnost u Bosni i Hercegovini (oktobar 2017, suorganizacija).

Institut za jezik

Objavljeno je šest novih publikacija Instituta za jezik, tri monografska djela, dva zbornika i jedan časopis. Realizirana je prvi put otkako Institut za jezik postoji naučno-stručna i kulturno-promotivna jednomjesečna manifestacija pod nazivom „Dani Instituta za jezik“ povodom 45 godina djelovanja ove institucije.

Organizirana je i održana naučna konferencija „Alija Isaković i bosanski jezik“ (12. 3. 2017). Časopis „Književni jezik“ je, pored postojećih međunarodnih bibliotečkih baza CEOOL i MLA, indeksiran i u međunarodnoj bibliotečkoj bazi ULRICH.

Pokrenute su aktivnosti na izradi elektronskog korpusa bosanskog jezika (BEK – Bosanski elektronski korpus). U toku 2017. godine započeta je izrada softverskog rješenja i nabavka tehničke infrastrukture, kao i prikupljanje i selekcija tekstova koji će

ulaziti u sadržaj korpusa, što bi trebao biti prvorazredni globalni portal za pretraživanje tekstova na bosanskom jeziku u vezi s lingvističkim istraživanjima, što će biti realizirano u tekućoj godini. Institut za jezik snimio je serijal emisija o bosanskom jeziku pod nazivom „O bosanskom na bosanskom“ u saradnji s TVSA, ukupno 70 emisija. U emisiji je sudjelovalo oko 40 bh. lingvistika.

Uposlenici Instituta sudjelovali su na više naučnih konferencija u zemlji i inozemstvu, gdje je predstavljen ne samo rad uposlenika i Instituta nego su predstavljeni i pojedini dometi nauke o jeziku u BiH.

Organizirane su promocije i predavanja širom BiH (Goražde, Zenica, Breza, Lješev, Ilijaš, Vogošća, Visoko, Sarajevo) te posjeta učenika Institutu iz više osnovnih i srednjih škola.

Zasnivanje projekta „Bio-bibliografska baza bosnista“.

Održan je niz promocija izdanja Instituta za jezik.

Učešće na naučnim skupovima u zemlji i inozemstvu:

- naučni skup: „Alija Isaković i bosanski jezik“, Institut za jezik Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo, 12. 3. 2017.
- naučni skup „Bosanski jezik u vremenu“, održan 21–23. 4. 2017. godine u Zagrebu u organizaciji Vijeća bošnjačke nacionalne manjine Grada Zagreba
- naučna konferencija „Naučna misao u Bosni i Hercegovini“, 19. 5. 2017, Konjic
- međunarodna naučna konferencija „Historija svjetskih jezika: sadašnjost i budućnost“, koju je organizirao Institut za makedonski jezik „Krstes Misirkov“ u Skoplju, a održana je 15–16. 11. 2017. godine
- međunarodna naučna konferencija u Sloveniji (12. skup Lingvističkog društva slavista), Ljubljana, 21–24. 9. 2017.
- međunarodni naučni simpozij: Prvi cetinjski filološki dani, Fakultet za crnogorski jezik i književnost, 7–8. 9, Cetinje
- Sedma konferenciji mladih slavista u Budimpešti, Mađarska
- stručni seminari u Kraljevini Švedskoj: pokrenute su i realizirane prve programske aktivnosti koje su dio plana predstavljenog na konferenciji održanoj 22. 4. u Geteborgu, a čiji je cilj pružiti stručnu pomoć u domenu bosanskog jezika i svakodnevne jezičke prakse, te olakšati rad usmjeren ka ciljnim grupama (djeca, omladini, ali i u svakodnevnim administrativnim poslovima). Na seminaru je prezentiran novi koncept zajedničke i planske kampanje usmjerene na promociju bosanskog jezika na nivou svih bosanskohercegovačkih saveza koji su dio projekta, ali i šire javnosti. Predstavljeni su studijski materijali koji su oslonjeni, prije svega, na udžbenik „Pravopisni priručnik“ Instituta za jezik, te prezentirane konkretne forme o raportiranju različitih vrsta studijskih i kulturnih aktivnosti.

Časopis „Književni jezik“ dobio je međunarodnu redakciju (Slovenija, Italija, Njemačka, Rusija, SAD), a članovi su ujedno i recenzenti tekstova iz svojih užih oblasti, i to ne samo za radove u „Književnom jeziku“ nego i za ostala izdanja Instituta.

U cilju podrške nastavi učenja bosanskog, hrvatskog i srpskog jezika izvan Bosne i Hercegovine, pored redovnih kontakata i planiranja zajedničkih aktivnosti kao podrška u učenju jezika, održane su dvije konferencije u organizaciji Instituta za jezik i nevladinog sektora u Švedskoj o maternjem jeziku pod nazivom „Maternji jezik i višejezičnost kao ključ razumijevanja“. Vrijednost ovog projekta je u tome što: budi se svijest o važnosti učenja maternjeg jezika; obnovljena je saradnja između naših udruženja i vladinog i nevladinog sektora u iseljeništvu; ojačana je saradnja sa našim građanima i našim institucijama u Bosni i Hercegovini; ostvarene su mogućnosti za aktivnije sudjelovanje i neophodnu podršku Instituta za jezik našim građanima, u cilju očuvanja bosanskog, hrvatskog i srpskog jezika i tokom asimilacije naših građana u drugim zemljama.

Članstvo u svjetskom Lingvističkom društvu slavista (Slavic Linguistics Society).

Institut za historiju

U okviru izdavačke djelatnosti Instituta za historiju Univerziteta u Sarajevu objavljene su tri monografije naučnih saradnika Instituta i 45. broj časopisa „Prilozi“ Instituta za historiju. S tim u vezi, održane su i dvije promocije izdanja Instituta u Sarajevu i Mostaru. Institut je, u saradnji sa NUBBiH-om, organizirao okrugli sto o temi „Bosna i Hercegovina 1992–1995.“, a radovi sa ovog događaja će biti objavljeni u zborniku radova. Institut je realizirao četiri projekta koji su podržani od MCPBiH-a, FMON-a i MONKS-a, a prihvaćena su i započeta tri nova projekta koja su podržana od MCPBiH-a i FMON-a koji će biti okončani u 2018. godini.

U okviru programa rada Instituta 13 saradnika Instituta je bilo na dva istraživačka putovanja u BiH (Banja Luka, Tuzla) i 22 izvan BiH (Hrvatska, Srbija, Njemačka, Holandija, Austrija, Turska, Crna Gora).

Institut je u 2017. godini unutar svojih prostorija bio suočen sa poplavom, tako da se rad odvijao u izuzetno teškim uvjetima, pogotovo ako se ima u vidu činjenica da u istim prostorijama od 1992. godine nije bilo grijanja. Nakon toga, a po dobivenoj odluci o deložaciji, Institut je morao iseliti iz prostorija u Alipašinoj ulici na broju 9. Rješenje privremenog smještaja ponuđenog od resornog ministarstva je prihvaćeno i u maju i junu Institut je preselio u nove prostorije na adresi Podgaj br. 6. Naglašavamo da je ovo još uvijek privremeno rješenje smještaja zbog činjenice da potrebe Instituta prevazilaze sadašnjih 350 m² na navedenoj adresi, tako da je i dalje ostalo otvoreno pitanje smještaja preko 26.000 bibliotečkih jedinica, depoa građe i štampe. Nadamo se da će se u dogledno vrijeme iznaći adekvatan smještaj za Institut.

Institut je nastavio saradnju sa srodnim institucijama iz inozemstva (Turska, Njemačka, Belgija, Poljska, Češka), čime je doprinio afirmaciji historijske nauke. Institut je aplicirao na javni poziv MCPBiH „Međunarodna kulturna saradnja“ za 2017. s projektom „Bosanskohercegovačko kulturno-historijsko naslijeđe u okrilju međunarodne kulturne saradnje“. Projekat je prihvaćen te će biti realiziran u toku 2018. godine. Institut je, također, organizator međunarodne naučne konferencije „Bosna i njeni susjedi u srednjem vijeku“ na koji se prijavilo oko 40 učesnika iz osam zemalja, a ovaj događaj će biti realiziran u maju 2018. godine.

Grupacija medicinskih nauka

Medicinski fakultet

U prošloj godini potpuno je renovirana sala na Katedri za biohemiju, čime su omogućeni bolji uvjeti za realizaciju nastave kako na Katedri za biohemiju tako i na drugim katedrama koje navedenu salu koriste u realizaciji nastave.

U 2017. godini nabavljena je nova laboratorijska oprema na Katedri za patologiju, te je na taj način omogućena bolja i kvalitetnija priprema i izrada patohistoloških preparata. Nabavljen je i edukacioni mikroskop sa pet glava, čime je olakšana i ubrzana edukacija i konsultacija u sklopu patohistološke dijagnostike.

Nabavljen je protočni destilator za imunohistohemijski laboratorij (riječ je o destilatoru koji obezbjeđuje destiliranje vode neophodne u pripravi preparata i održavanju higijene laboratorijskog posuđa).

U 2017. godini Odbor za osiguranje kvaliteta na Medicinskom fakultetu proveo je anketiranje u kojem su studenti kroz različita pitanja valorizirali rad nastavnog (i nenastavnog) osoblja. Analizirajući anketne materijale, nastavnicima i asistentima se skreće pažnja na primjedbe studenata i zajedničkim dogovorom se otklanjaju nedostaci.

Uvođenjem ispitnih procedura otklonjene su manjkavosti i mogućnosti neregularnosti ispita, počev od prijemnog ispita pa do ispita na pretkliničkim i kliničkim predmetima.

Nastavnici i saradnici Medicinskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu u prethodnoj godini ostvarili su saradnju sa brojnim naučnim institucijama, fakultetima u inozemstvu, privrednim subjektima i sl., što je doprinijelo realizaciji brojnih međunarodnih projekata. Navedene međunarodne saradnje omogućile su dodatno obrazovanje nastavnika i saradnika, kao i međunarodnu razmjenu studenata.

Stomatološki fakultet sa klinikama

Na Stomatološkom fakultetu sa klinikama pokrenut je strukovni program „Dentalna higijena“, a čija procedura je u toku.

Također, usvojen je Protokol trećeg ciklusa studija odnosno doktorskog studija, uključujući proceduru od prijave teme do odbrane doktorske disertacije, kao i za integrirani dodiplomski studij.

Stomatološki fakultet sa klinikama bio je jedan od organizatora 10. internacionalnog simpozija stomatologije održanog u Mostaru od 22. do 23. 9. 2017. godine.

U toku 2017. godine na Stomatološkom fakultetu sa klinikama je: izrađen i usvojen Plan integriteta Stomatološkog fakulteta sa klinikama Univerziteta u Sarajevu, uključujući i pozitivno mišljenje Agencije za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije Bosne i Hercegovine; usvojena Procedura za prijavu, izradu i odbranu završnog rada integriranog studija Stomatološkog fakulteta sa klinikama Univerziteta u Sarajevu; usvojen Protokol trećeg ciklusa studija odnosno doktorskog studija, uključujući proceduru od prijave teme do odbrane doktorske disertacije na Stomatološkom fakultetu sa klinikama Univerziteta u Sarajevu; usvojena dopuna Pravilnika o radu Etičkog komiteta Stomatološkog fakulteta sa klinikama Univerziteta u Sarajevu; usvojene izmjene o načinu ocjenjivanja i formiranja ocjene na predmetima integriranog studija Stomatološkog fakulteta; pripremljena anketa za internu evaluaciju zadovoljstva studenata nastavnim procesom u školskoj 2017/2018. godini.

Stomatološki fakultet sa klinikama aktivna je članica ADEE-e (Association for Dental Education in Europe).

Farmaceutski fakultet

U nastavnom procesu u 2017. god. nastavljene su aktivnosti u realizaciju reformiranog kurikuluma iz 2015. godine.

Na Farmaceutskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu u 2017. godini formirana su dva nova centra: Centar za kontrolu trovanja i Centar za hranu i ishranu. Nastavnici Farmaceutskog fakulteta učestvovali su u kreiranju novih multidisciplinarnih studijskih programa. U 2017. godini potpisano je 12 ugovora s apotekama i zdravstvenim ustanovama u FBiH, kao mjestima za obavljanje stručne prakse studenata završne godine Farmaceutskog fakulteta u Sarajevu.

U organizaciji Društva za medicinski i biološki inženjering u BiH 16–18. 3. 2017. godine u Sarajevu je održana druga međunarodna konferencija o medicinskom i biološkom inženjeringu (CMBEBIH 2017). Farmaceutski fakultet Univerziteta u Sarajevu je, zajedno sa Kliničkim centrom Univerziteta u Sarajevu i drugima, bio suorganizator ove međunarodne konferencije. Osam nastavnika Farmaceutskog fakulteta bili su članovi odbora za program.

Farmaceutski fakultet je bio jedan od organizatora II studentskog kongresa „Hrana – ishrana – zdravlje“, Sarajevo, 5–7. 7. 2017.

Interni audit proveden je 13. 7. 2017. god. u skladu s Procedurom internog audita QMS za 2017. god. Recertifikacijski audit proveden je 19–20. 7. 2017. god., te je produžena validnost Certifikata o implementiranosti i usklađenosti sistema upravljanja sa zahtjevima norme ISO 9001:2008 do 15. 9. 2018. god. Opseg certifikacije: Razvoj i implementacija akademskih programa za integrirani studij (I i II) ciklusa i III ciklus studija visokog obrazovanja iz oblasti biomedicine i zdravstva, necikličnih i edukativnih programa u okviru cjeloživotnog učenja, te naučnoistraživačkih projekata u oblasti biomedicine i zdravstva.

Farmaceutski fakultet u Sarajevu u 2017. godini potpisao je više ugovora o saradnji, od čega su najznačajniji ugovori sa Farmaceutsko-biokemijskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu i Farmaceutskim fakultetom Univerziteta u Skoplju.

Fakultet zdravstvenih studija

U 2017. godini Fakultet zdravstvenih studija je započeo reviziju nastavnih planova i programa I i II ciklusa za svih pet studija. Prvo je urađena revizija nastavnog plana i programa studija „Zdravstvena njega“ u okviru projekta „Jačanje sestrinstva u BiH“, usklađen sa EU Direktivom 2013/55, na koju smo dobili odobrenje. Nastavni plan i program je 6. 7. 2017. godine potpisan od EU eksperta dr. Brigitte Skele Savić.

Nažalost, Fakultet zdravstvenih studija zbog nedovoljnih resursa, u prvom redu prostornih i infrastrukturnih (koje su uvjetovane prostornim), nije mogao zadovoljiti kriterije za partnerstvo u projektima. Prostorne kapacitete smatramo ključnim problemom za Fakultet jer je ograničavajući faktor kako u realizaciji tako i u implementaciji naučnoistraživačkog rada, a projekti i ideje postoje samo na papiru.

U 2017. godini proveden je interni audit u sklopu redovnih aktivnosti Ureda za kvalitet, te su praćeni svi relevantni indikatori kvaliteta. U aprilu proveden je eksterni audit po normi ISO 9001:2008, a u izvještaju o auditu koji je stigao u maju navedeno je poboljšanje svih ključnih procesa na Fakultetu. Kontinuirano se radilo na praćenju ključnih indikatora te evaluaciji kako nastavnog procesa tako i procesa podrške. Propisano je nekoliko novih procedura usklađenih sa novim zakonskim i podzakonskim aktima.

U periodu od 17. 7. do 11. 8. 2017. godine na Univerzitetu u Sarajevu je održana II ljetna škola pod naslovom „International program development: Summer school: Comparative Public Health: Serbia and Bosnia-Herzegovina“, koja je bila namijenjena studentima Univerziteta Northwestern (SAD). Zajedno sa Medicinskim i Filozofskim fakultetom Fakultet zdravstvenih studija odnosno izabrani nastavnici uspješno su proveli nastavu iz oblasti javnog zdravstva. Značajan doprinos u reviziji nastavnog programa studijskog programa „Zdravstvena njega“ imao je projekat „Jačanje sestrinstva u BiH“, koji podržava Ministarstvo civilnih poslova BiH, Federalno ministarstvo zdravstva,

Federalno ministarstvo obrazovanja, oba ministarstva u RS-u, Švicarska agencija za razvoj i saradnju u kooperaciji sa fondacijom Fami.

Veterinarski fakultet

Na Veterinarskom fakultetu je u izvještajnom periodu posebna pažnja bila usmjerena na intenziviranje saradnje i iskorištavanje potencijala za unapređenje nastavnog procesa kroz sklopljene ugovore o nastavnoj, naučnoj i stručno-tehnološkoj saradnji sa privrednim subjektima u području: edukacije studenata svih ciklusa studija Fakulteta; izvođenja praktične nastave, obuke i treninga studenata Fakulteta u objektima primarne proizvodnje i prerade; ispitivanje i utvrđivanje zdravstvenog statusa jata i grla na farmama i provođenje svih vrsta laboratorijskih analiza za osiguranje zdravlja; ispitivanje i osiguranje zdravstvene ispravnosti sirovina i namirnica (fizikalno-hemijske, mikrobiološke i pretrage na prisustvo rezidua) u skladištenju i maloprodaji; izdavanje ekspertnih mišljenja i redovnih posjeta proizvodnim, prerađivačkim i maloprodajnim objektima; obuka, trening i stručno savjetodavne kao podrška veterinarskoj službi i upravi kompanija u vezi sa razvojnim projektima; zdravlje i dobrobiti životinja općenito, te sigurnost hrane i zaštita zdravlja potrošača. Kroz mnoge od navedenih ugovora osiguran je boravak i rad studenata u punom radnom vremenu i po predviđenoj satnici u pogonima za proizvodnju i na farmama.

Biblioteka Veterinarskog fakulteta je uvela novi način posudbe bibliotečke građe putem COBISS sistema, gdje se studenti i nastavnici u svakom trenutku mogu prijaviti sa svojim pristupnim podacima i provjeriti raspoloživost literature za koju su zainteresirani, kao i mnoge druge mogućnosti. U potpunosti je implementiran VET LIMS (informacioni sistem za ovlaštene i referentne dijagnostičke laboratorije). Završeni su unutrašnji građevinski radovi u kompleksu Veterinarskog instituta na Stupu. Izvršen je prijem radova i dobivena je upotrebna dozvola za objekat. Od preko 50 objavljenih naučnih radova u periodičnim publikacijama, njih 35 je objavljeno izvan BiH, od čega 10 radova u renomiranim časopisima koje pokriva baza WEB of science: Vaccine, Parasitology, Veterinary Record, Veterinary Parasitology, Parasites & Vectors, Scientific and Technical Review of the Office International des Epizooties (Paris), Anatomia Histologia Embryologia, Food and Nutrition Sciences, Acta Veterinaria i Journal of Animal and Plant Sciences.

Značajni internacionalni naučni projekti uključuju pet projekata iz programa COST Action, 1 Joint projekat FAO/IAEA i 2 programa EFSA/ECDC, od čega u jednom projektu Fakultet ima poziciju koordinatora. Na Fakultetu je, također, realizirano 17 nacionalnih projekata finansiranih sa državnog, entitetskog ili kantonalnog nivoa koji su prvenstveno povezani sa istraživanjem infektivnih i parazitskih oboljenja zoonotskog karaktera, prenosnika bolesti, kao i sa kvalitetom i sigurnosti hrane animalnog porijekla.

Odbor za osiguranje kvaliteta Veterinarskog fakulteta u Sarajevu u izvještajnom periodu posebnu pažnju pridaje analizi uspješnosti studiranja i identifikaciji uzroka nekvalitetnog i neefikasnog procesa; provođenju ankete na kraju svakog semestra – analiza ankete i otklanjanje nepoželjnih pojava; pripremi godišnjeg izvještaja u skladu s datim nadležnostima; stalnim aktivnosti na pripremi VFS za zahtjevu eksternu evaluaciju i akreditaciju nastavnog procesa prema propozicijama i procedurama Evropske asocijacije ustanova za veterinarsku edukaciju (EAEVE – European Association of Establishments for Veterinary Education), čiji je VFS član.

14 studenata Veterinarskog fakulteta je u sklopu programa CEEPUS/VETNEST boravilo od 10 dana do 3 mjeseca u inozemstvu (Austrija, Slovačka, Slovenija, Hrvatska i Srbija) na partnerskim fakultetima. Iz inozemstva je na Fakultetu boravilo petoro studenata i četiri nastavnika iz Grčke, Hrvatske i Srbije. Od međunarodnih obrazovnih projekata Fakultet je uzeo učešće u CEEPUS, TEMPUS i jednom Joint Master programu.

Grupacija prirodno-matematičkih i biotehničkih nauka

Prirodno-matematički fakultet

Tokom 2017. godine na Prirodno-matematičkom fakultetu, od posljednjeg izvještajnog perioda, ostvareni su značajni iskoraci u nastavnom procesu i realizirane su sljedeće aktivnosti: sa svojih pet odsjeka i nastavno-naučnim kadrom vrlo uspješno je organiziran i realiziran proces ciklične edukacije na polju usavršavanja nastavnika osnovnih i srednjih škola Kantona Sarajevo kojem je prisustvovalo preko 700 profesora. Na Odsjeku za biologiju održana je maksimalna upisna kvota na I i II ciklusu studija i nastavljen je pozitivan trend upisa na III ciklus. U 2017. godini doktorirala su četiri uposlenika i promovirana su u zvanje docenta. Konstantno se ulaže u unapređenje nastave i postizanje novih vještina za studente i uposlenike na Odsjeku za biologiju. Na Odsjeku za fiziku je održana međunarodna „Škola fizike visokih energija SSHEP 2017“ od 15. do 20. 5. 2017. godine, koja je okupila izvrsne predavače iz Švicarske, Francuske, Slovenije, Hrvatske i BiH, naučnike i stručnjake svjetskog ranga u oblasti fizike visokih energija. Otvaranju Škole su prisustvovali predstavnici Francuske ambasade, a jedan od gostujućih predavača bio je prof. Christoph Schäfer u svojstvu zvaničnog predstavnika CERN-a, a njegova pozicija u CERN-u je Senior Advisor Non-Member and Associate Member States Relations. Tokom 2017. godine na Odsjeku za geografiju realizirane su sljedeće prioritete aktivnosti: uspješno je organizirana i realizirana nastava na I, II i III ciklusu studija, tri asistenta su napredovala u više zvanje, jedan uposlenik je doktorirao (u procesu je izbor za docenta). Odsjek je uspješno, u suorganizaciji sa Prirodno-matematičkim fakultetom u Novom Sadu, organizirao 3rd International Tourism and Hospitality Management Conference, koja se održala u Beogradu od 13. 9. do 17. 9. 2017. godine. Na Odsjeku za hemiju započeta je rekonstrukcija laboratorije za fizikalnu hemiju finansirana iz budžeta FMON-a za 2016. godinu.

Tokom 2017. godine na Prirodno-matematičkom fakultetu nastavni kadar je napravio krupne iskorake u domenu naučnoistraživačkog rada, čemu svjedoči 145 naučnih radova objavljenih u periodičnim publikacijama u Bosni i Hercegovini i inozemstvu. Prirodno-matematički fakultet je u ovom periodu bio izdavač većeg broja naučnih monografija i univerzitetskih udžbenika, te realizator značajnog broja naučnoistraživačkih i komercijalnih projekata.

Na Odsjeku za biologiju u 2017. godini realizirano je pet naučnoistraživačkih projekata u sklopu dva istraživačka centra. U 2017. godini Odsjek za biologiju je bio koorganizator međunarodne konferencije iz oblasti ihtiologije. Uposlenici Odsjeka za biologiju su objavili 45 naučnih radova od čega je 29 objavljeno van Bosne i Hercegovine, te su uzeli aktivno učešće u radu međunarodnih konferencija u čijim zbornicima su objavili 19 konferencijskih saopćenja. Fizika: 19 naučnih radova objavljenih u Current Content i Web of Science bazama podataka. Odsjek za hemiju: završena su tri projekta na Katedri za organsku hemiju i biohemiju finansirana od FMON-a. Objavljena su tri naučna rada u Current Contents bazama podataka. Geografija: izdavanje 38. broja naučnog časopisa „Geografski pregled“. Period realizacije: od februara do decembra 2017. Organizacija i realizacija međunarodnih naučnih skupova: 3rd ITHMC – Second International Tourism and Hospitality Management Conference. Period realizacije: 17–19. 10. 2017. Mjesto održavanja: Hotel Hollywood, Beograd.

Poljoprivredno-prehrambeni fakultet

Na 42. sjednici Nastavno-naučnog vijeća Fakulteta održanoj 6. 2. 2017. godine usvojena je „Srednjoročna strategija razvoja Poljoprivredno-prehrambenog fakulteta Univerziteta u Sarajevu“ za period 2017–2023. godine i formirane su radne grupe za izradu akcionih planova u cilju operacionalizacije i realizacije svih ciljeva i zadataka „Strategije“. Ovaj strateški dokument je pripreman uz pretpostavku da su afirmacija, uspjeh i bolja budućnost uposlenika Fakulteta i Fakulteta kao institucije međusobno uvjetovani, odnosno da bez prepoznavanja rada na Fakultetu kao važnog segmenta lične i profesionalne afirmacije ne može biti ni napretka institucije.

Poljoprivredno-prehrambeni fakultet u Sarajevu u izvještajnom periodu bio je suorganizator: „Third International Symposium on Agricultural Engineering, 20th-21st October 2017, Belgrade – Zemun, Serbia, zajedno sa fakultetima iz Italije, Grčke i Srbije, II kongresa „Hrana – ishrana – zdravlje“ od 5. do 7. 7. 2017. u Sarajevu zajedno sa još pet fakulteta Univerziteta u Sarajevu. Fakultet je organizirao 28. međunarodnu naučno-stručnu konferenciju poljoprivrede i prehrambene industrije od 27. do 29. 9. 2017. godine u Sarajevu i bio inicijator pokretanja master-studija „Nutricionizam“, koji je prvi interdisciplinarni studij nutricionizma na prostoru Bosne i Hercegovine. Studij je organiziran u sklopu Centra za interdisciplinarnu studije Univerziteta u Sarajevu.

21. marta 2017. godine svečano je obilježeno 77 godina postojanja i rada Fakulteta.

U septembru 2017. godine Poljoprivredno-prehrambeni fakultet Univerziteta u Sarajevu je, u saradnji sa Univerzitetom Ege iz Izmir, Turska, i pod pokroviteljstvom

CASEE asocijacije, organizirao 28. međunarodnu naučno-stručnu konferenciju poljoprivrede i prehrambene industrije, Sarajevo, 2017. Uprava (kao dio CASEE Skupštine) i istraživači Fakulteta su uzeli aktivno učešće u 8th CASEE Conference „Sustainable development in Europe – cooperation between science and practice – What’s the position of Central and South Eastern Europe?“ održanoj u Varšavi, Poljska, od 14. do 16. 5. 2017. godine, sa posebnim doprinosom u radu konferencijskog workshopa: Experimental Farm Network (EFNet).

Šumarski fakultet

Šumarski fakultet je tokom 2017. godine inovirao postojeće nastavne planove i programe na I i II ciklusu studija na odsjecima Šumarstvo i Hortikultura čija je realizacija počela u akademskoj 2017/18. godini (odluke Senata broj: 01-2398/17 od 29. 3. 2017. i 01-5053/17 od 19. 7. 2017. godine). Komparativna prednost inoviranog nastavnog plana i programa se ogleda u korigiranim ishodima učenja, diverzifikaciji obaveznih nastavnih sadržaja, povećanju fonda terenske nastave te optimiziranju nastavnog opterećenja studenata. Kroz vlastita infrastrukturna ulaganja Fakultet kontinuirano radi na inoviranju integrirane hemijsko-fiziološke i pedološke laboratorije koja ima direktan odraz na poboljšanje kvaliteta nastavnog procesa za studente I i II ciklusa osiguranjem uvjeta rada sa savremenom opremom i u savremenim prostorima.

Tokom 2017. godine Fakultet je iz vlastitih sredstava izdao osam univerzitetskih udžbenika i fakultetskih knjiga koje predstavljaju osnovnu funkcionalnu literaturu u realizaciji nastavnog procesa i savladavanju sadržaja kroz inovirani nastavni plan i program. Ključna postignuća u naučnoistraživačkom radu ogledaju se, pored niza objavljenih originalnih članaka u citatnim bazama podataka, kroz objave rezultata u pet vrhunskih časopisa za date naučne oblasti sa faktorom utjecaja većim od 2, a koji su proizašli kao rezultat aktivnosti u međunarodnim projektima. Objavljeni radovi u vrhunskim časopisima, pored ostalih naučnoistraživačkih članaka, direktno se reflektiraju na poboljšanje vidljivosti Univerziteta u Sarajevu i Fakulteta.

Uspješno su realizirana dva međunarodna projekta koja su doprinijela izradi softverskih rješenja sa primjenom u svakodnevnoj šumarskoj praksi te objavi nacionalnog Vodiča za primjenu uredbe o drvetu Evropske unije, kojim se olakšava izvozno orijentiranim preduzećima drvne industrije iz BiH pristup tržištu EU i poštivanje EU legislative. Fakultet je suizdavač međunarodnog naučnog časopisa SEEFOR (South-east European forestry (<https://www.seefor.eu/>)).

Šumarski fakultet je bio domaćin realizacije dijela međunarodnog projekta za studente master-programa „Pejzažna arhitektura“ na Šumarskom fakultetu u Sarajevu „Sarajevo Campus: The Power of Open Space“ (Sarajevo, od 13. do 23. 10. 2017. godine), čiji su partneri „Hochschule für Wirtschaft und Umwelt Nürtingen-Geislingen“ (Nürtingen-Geislingen, Njemačka), „Hochschule Weihenstephan-Triesdorf“ (Weihenstephan-

Triesdorf, Njemačka), "Le: Notre institute" iz Beča (Austrija) i ETH iz Ciriha (Švicarska). Učešće je uzelo šest stranih, četiri domaća predavača, te 66 studenata iz 20 zemalja svijeta. Projekat je doprinio internacionalizaciji domaćeg studijskog programa, razvoju domaćih kapaciteta u oblasti planiranja i upravljanja pejzažem i rješavanju problema lokalne zajednice.

Institut za genetičko inženjerstvo i biotehnologiju

Saradnja u domeni analize arheoloških skeletnih ostataka: DNK analizom su ustanovljeni i okarakterizirani srodnički odnosi između skeletnih ostataka sa nalazišta Kopošići i Potkriž. Tom prilikom je otkriven skelet velikog kneza bosanskog Mirka Radojevića.

Pripremljena je aplikacija za ERC Starting Grant (Horizont 2020). Naziv projekta je „Halogenated boroxine – molecular mechanisms of cancer inhibition“ (INHIBOR), vrijednost projekta je 1.900.000 EUR.

Uspješna anotacija i pohrana 17 nuklearnih DNK, mtDNK i cpDNK sekvenci unutar GenBank baze. Sve sekvence čine prve unose za date vrste i pasmine.

U saradnji sa EFSA testirana je Regionalna baza o biodiverzitetu (REBIDA). Pohranjeno je 15 testnih unosa koji sadrže molekularno-genetičke podatke prirodnih resursa regiona. Po završetku testne faze REBIDA će biti javno dostupna svim korisnicima na stranici www.rebida.ba.

Nastavljen je razvoj REBIDA Scanner mobilne aplikacije (REBISC) koja se oslanja na podatke pohranjene unutar REBIDA-e.

U istraživanju ekspresije gena povezanih sa karcinomom prostate ustanovljen je dijagnostički potencijal nivoa ekspresije KLK3 gena u urinu.

U okviru kontinuiranog procesa unapređenja praktičnih vještina istraživača mlađi istraživači su prošli trening-pripreme uzoraka za sekvenciranje i za RealTime PCR.

Unaprijeđena je procedura praćenja ulaska bioloških uzoraka, procesa i rezultata genetičke analize.

Unaprijeđena je infrastruktura za izvođenje istraživačkih aktivnosti iz domena bioinformatike i biostatistike.

Poboljšana je komunikacija između Centralne popisne komisije Univerziteta u Sarajevu i Instituta u cilju efikasnije realizacije popisa Instituta.

INGEB-ov predstavnik je koordinator WB mreže GMO laboratorija u okviru JRC EC Science and Knowledge Service. Istraživači INGEB-a učestvuju u akcijama u okviru COST-a: CA15205 GREEKS (dva istraživača), CA15219 DNAqua-Net (jedan istraživač), CA15112 Functional Annotation of Animal Genomes – European network (jedan

istraživač), CA15223 iPlanta (jedan istraživač). INGEB je bio organizator i domaćin skupa u okviru DNAqua-Net COST akcije u sklopu kojeg su održani: treći MC sastanak, sastanci radnih grupa te radionica „Theory of development of molecular indices“. U radu skupa je učestvovalo 90 naučnika iz Evrope i SAD-a. INGEB je naučnoistraživačka partnerska organizacija u projektu genetičke karakterizacije sorti šljive na norveškom tržištu u saradnji sa Norveškim institutom za bioekonomska istraživanja (NIBIO). INGEB je suorganizator „Prve ihtiološke konferencije Jugoistočne Evrope“ održane u Sarajevu 27–29. 9. 2017.

Grupacija tehničkih nauka

Arhitektonski fakultet

U proteklom, jednogodišnjem periodu Arhitektonski fakultet je 8. i 9. 6. 2017. godine organizirao 4. međunarodnu naučnu konferenciju: Places and Technologies 2017: Keeping up with Technologies in the Context of Urban and Rural Synergy. Konferencija je elaborirala istraživanja i znanja o tehnologijama i okolišu, kao i etički aspekt intervencija u građeni okoliš i potencijalne rizike, razvijanje rješenja, stručnosti i rasprave u odnosu na jedan od rastućih razvojnih koncepcija – „urbanu i ruralnu sinergiju“. U tom smislu naglašen je multidisciplinarni pristup pri identifikaciji i uspostavljanju odnosa između pitanja tehnološkog razvoja, zaštite okoliša i društvenih promjena. Slijedom toga program konferencije i istraživanja temelje se na poznavanju nekoliko akademskih disciplina: inženjerstva i tehničkih znanosti, poljoprivrednih znanosti, humanističkih znanosti i društvenih znanosti. Na konferenciji je učestvovalo preko 70 učesnika iz 15 zemalja svijeta.

S ciljem poboljšanja uvjeta rada i studiranja u prošloj godini smo adaptirali i obnovili prostor fakultetske biblioteke, što je uključivalo: adaptaciju prostora, opremljenost IT-a, kao i nabavku određenog broja novih bibliotečkih jedinica. U istom periodu završena je i adaptacija i modernizacija studentske službe.

Elektrotehnički fakultet

Napravljen je plan i program jednogodišnjeg master-studija iz oblasti softver-inženjeringa. Program je prošao sve procedure i dobio sve potrebne saglasnosti. Polaznici ovog studija su studenti koji imaju završen neki studij sa minimalno 240 ECTS. Planirano je da se prva generacija upiše u studijskoj 2018/19. U izradi planova i programa, pored nastavnika sa ETF-a, učestvovali su i stručnjaci iz IT-sektora. U izvođenju programa će, također, biti zastupljeni IT-stručnjaci iz prakse.

Donesena je odluka o pokretanju dvogodišnjeg specijalističkog studija iz oblasti informacionih tehnologija. Na bazi analize potreba tržišta rada u koordinaciji sa IT-sektorom, koji je zastupalo udruženje BitAlliance, napravljen je plan za pokretanje dvogodišnjeg studija na ETF-u. Ciljna grupa su srednjoškolci koji se žele osposobiti za

potrebe domaće IT-industrije, a nemaju dovoljno predznanja za postojeće programe na ETF-u. Formirana je radna grupa koju čine nastavnici sa ETF-a i predstavnici IT-industrije. Radna grupa je napravila plan i program koji je upućen u proceduru dobivanja saglasnosti od nadležnog ministarstva. Po završetku ovog programa studenti će dobivati diplomu *specijalista informacionih tehnologija* sa 120 ECTS. Ova diploma će im biti prepoznata od domaće IT-industrije kao i omogućiti nastavak studija na postojećim programima uz obavezu polaganja razlike predmeta. Upis prve generacije po dvogodišnjem programu je planiran za studijsku 2018/19.

Otvoren je novi nastavno-istraživački laboratorij u saradnji sa industrijom Samsung Apps Lab. Laboratorij će studentima omogućiti izradu seminarskih i završnih radova kroz aktivnosti na razvoju aplikacija za potrebe industrije. To treba uspostaviti bolju saradnju nastavnog sektora sa industrijom.

Elektrotehnički fakultet Univerziteta u Sarajevu je partner iz Bosne i Hercegovine u naučnoistraživačkom projektu Horizont 2020 iMARECULTURE, koji se finansira iz granta Evropske komisije. Projektni partner sa ETF-a je Sarajevo Graphics grupa. U okviru projekta iMARECULTURE naučnoistraživački tim Sarajevo Graphics grupe koristi inovativni pristup interaktivnog digitalnog pripovijedanja pod nazivom hyper-storytelling koji je implementirao na priči o brodu Kyrenia, potonulom uz obale Kipra oko 288. godine prije nove ere. Riječ je o šest interaktivnih priča čije sklapanje vodi do mogućnosti da se kroz naprednu virtuelnu realnost zaplovi brodom Kyrenia. Bitno je istaknuti da rad na ovom projektu otvara nove mogućnosti u edukativnim tehnikama i metodama, imajući na umu da ovakva prezentacija kulturnog naslijeđa koristi multimedijalne tehnike koje se uz određena prilagođavanja mogu koristiti i u drugim područjima primjene. Osim toga, na ETF-u je u toku 2017. nastavljena realizacija još desetak međunarodnih i nacionalnih naučnoistraživačkih projekata.

Elektrotehnički fakultet je u 2017. godini pokrenuo proceduru reakreditacije bachelor programa kod njemačke akreditacijske kuće ASIIN. Ovi programi su od ASIIN-a akreditirani 2012. godine i nakon pet godina potrebna je reakreditacija. U sklopu procedure reakreditacije Fakultet je izvršio internu samoevaluaciju kojom je napravio temeljitu provjeru procesa osiguranja kvaliteta na Fakultetu. Ova provjera je omogućila i poboljšanja na mjestima gdje je uočena mogućnost za to.

Međunarodna saradnja Elektrotehničkog fakulteta u Sarajevu realizira se u okviru aktivnosti koje se temelje na međunarodnim naučnoistraživačkim projektima, kao i na projektima mobilnosti u kojima učestvuju nastavnici i studenti Elektrotehničkog fakulteta u Sarajevu. Mobilnost nastavnika i studenata na ETF-u u toku 2017. godine temeljila se kako na potpisanim međuinstitucionalnim sporazumima između Univerziteta u Sarajevu i partnerskih univerziteta tako i potpisanim međuinstitucionalnim sporazumima između ETF-a i partnerskih evropskih institucija. Ukupan broj realiziranih mobilnosti akademskog osoblja u 2017. godini je pet dolazećih

(eng. incoming) i četiri odlazeće (eng. outgoing) mobilnosti. S druge strane, kada je riječ o studentima, realizirano je 10 odlazećih mobilnosti i dvije dolazeće mobilnosti. Najveći broj mobilnosti je realiziran u saradnji sa Univerzitetom Mälardalen (Švedska). Na ovom mjestu je potrebno isto tako spomenuti da su u toku 2017. godine potpisana i dva nova međuinstitucionalna sporazuma sa Technische Universität Braunschweig (Njemačka) i Åbo Akademi University, Turku (Finska).

Fakultet za saobraćaj i komunikacije

Organizirana je stručno-edukativna posjeta saobraćajnim postrojenjima u gradu Torinu i posjeta Politehničkom univerzitetu (Politecnico di Torino). Profesori i studenti doktorskog studija su proveli osam dana u gradu Torinu na Univerzitetu Politecnico i obišli saobraćajno-logistička postrojenja na sjeveru Italije.

Građevinski fakultet

U 2017. godini nastavljen je trend napretka u pogledu kvaliteta obrazovanja, naučnoistraživačkih, visokostručnih i stručnih djelatnosti u oblastima građevinarstva i geodezije. Građevinski fakultet Univerziteta u Sarajevu je i dalje pozicioniran kao vodeća visokoškolska institucija u svojim oblastima u Bosni i Hercegovini. Ovo se ne odnosi samo na kvalitet nastave i naučnoistraživački rad nego i na zahtjevne stručne i visokostručne poslove koji se odvijaju kroz pet instituta koji djeluju kao podorganizacione jedinice Građevinskog fakulteta. Kontinuirano se radi na inovaciji nastavnih planova i programa sva tri ciklusa studija. Neometano se nastavlja treći ciklus (doktorski studij) iz oblasti građevinarstva i geodezije. Građevinski fakultet u potpunosti finansira doktorske studije svojih asistenata i viših asistenata, kao i preostale magistarske i doktorske radove prema starom sistemu studiranja.

U maju 2017. godine u Budvi je održana 44. Građevinijada čiji je generalni organizator bio Građevinski fakultet Univerziteta u Sarajevu, odnosno matično studentsko udruženje Asocijacija studenata Građevinskog fakulteta u Sarajevu (SAGF). Ovo je prvi put poslije rata da fakultet građevinske struke iz BiH bude organizator najvećeg takmičenja i skupa građevinskih fakulteta iz regije. Na ovogodišnjoj, 44. Građevinijadi učestvovala su 23 fakulteta s prostora bivše Jugoslavije i šire. Vrijedi spomenuti da su ove godine prvi put učestvovala i dva prestižna njemačka univerziteta: KIT (Institut tehnologije u Karlsruheu) i TUM (Tehnički univerzitet u Münchenu). Studenti Građevinskog fakulteta su imali odličan učinak u takmičarskom dijelu, osvojivši 2. mjesto u znanju i 2. mjesto u sportu. Uspjeli su u generalnom plasmanu osvojiti visoko, 2. mjesto među 23 učesnika. To je ujedno najbolji dosadašnji rezultat studenata Građevinskog fakulteta u Sarajevu.

Građevinski fakultet nastoji održati egzistenciju fakultetskih instituta na kojima se odvija naučni, stručni i visokostručni rad.

Putem instituta se održava i produbljuje saradnja sa građevinskom privredom, a otvara se mogućnost da mlađe kolegice i kolege stječu neophodna praktična iskustva.

Cijeneci stručnost kadrova i dosadašnju uspješnost u izvršavanju stručnih i visokostručnih poslova, javne ustanove i organizacije, privredni subjekti, domaći i strani investitori i organizacije i u toku 2017. godine Građevinskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu, njegovim odsjecima, katedrama, institutima i laboratorijama su povjerali izradu niza stručnih i visokostručnih projekata, elaborata, izvještaja, studija, stručnih mišljenja, revizija projekata, ispitivanja.

U nastavku je pregled stručnih i visokostručnih projekata koji su urađeni u 2017. godini:

- elaborat o inženjerskogeološkim i geotehničkim karakteristikama terena i uvjetima temeljenja za stambeno-poslovni objekat Pod+P+2+M na lokaciji „Ćumurana“ u Zavidovićima, naručilac: Forest Creek d.o.o. Zavidovići, mart 2017.;
- izrada elaborata o geomehaničkim ispitivanjima tla i izrada glavnog projekta sanacije klizišta „Orlovik“, općina Žepče, april 2017, naručilac: United National Development Programme BiH;
- elaborat o istraživanjima i ispitivanjima i glavni projekt potporne konstrukcije na lokalitetu Radava do br. 35, općina Centar, naručilac: Zavod za izgradnju Kantona Sarajevo, maj 2017.;
- elaborat o istraživanjima i ispitivanjima i glavni projekt sanacije klizišta na lokalitetu Nahorevska do broja 125, Aneks, naručilac: Zavod za izgradnju Kantona Sarajevo, maj 2017.;
- misija G41, revizija geotehničke izvedbene studije: prečistač otpadnih voda „Butile“, naručilac: KJKP „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o. Sarajevo, juni 2017.;
- misija G23, revizija glavnog geotehničkog projekta: druga faza regionalne deponije Moščanica, Zenica, naručilac: regionalna deponija Moščanica d.o.o. Zenica, juli 2017.;
- elaborat o istraživanjima i ispitivanjima i glavni projekt sanacije klizišta na lokalitetu Brezovačka, općina Hadžići, naručilac: Zavod za izgradnju Kantona Sarajevo, septembar 2017.;
- glavni projekat potporne konstrukcije na lokalitetu ul. Aleksandra Puškina 49, općina Centar Sarajevo, naručilac: Zavod za izgradnju Kantona Sarajevo, oktobar 2017.;
- izrada elaborata o hidrogeološkim istraživanjima na području Goduša-Vijer 2, septembar 2017, naručilac: JKP „Visoko“ d.o.o. Visoko;
- glavni projekt kaptaze Vijer 2, naručilac: Općina Visoko, oktobar 2017.;
- glavni projekt primarnog cjevovoda od kapraže Vijer 2 do sabirnog bazena, naručilac: Općina Visoko, novembar 2017.;
- zaštita izvorišta Vijer 2 – Visoko, elaborat, naručilac: JKP „Visoko“ d.o.o. Visoko, decembar 2017.;
- izvještaj o trenutnom stanju klizišta Bogatići urađen na osnovu izrade najnovijeg monitoringa i uporedbe njegovih rezultata za prethodnim rezultatima, naručilac: JP „Elektroprivreda BiH d.d.“ Sarajevo, Podružnica „Elektrodistribucija“ Sarajevo, novembar 2017.;

- misija G1, pripremna geotehnička studija: rekonstrukcija DV 110 kV TS Sarajevo 10 – TS Sarajevo 2, naručilac: Elektroprijenos BiH, Operativno područje Sarajevo, decembar 2017.;
- izvještaj o ispitivanju rešetkastih nosača tunelske obloge TIP PS 95/22/32 za tunel Ričice i tunel Pečulj „SAC Testing & Consulting” d.o.o.;
- izvještaj o ispitivanju rešetkastih nosača tunelske obloge TIP 95/22/32 „Arel” d.o.o. Zenica, izvještaj o ispitivanju rešetkastih nosača tunelske obloge TIP PS 95/22/32 „Arel” d.o.o. Zenica;
- elaborat/izvještaj o ispitivanju zaštitne ograde za javne ceste „Sacom” d.o.o. Ilijaš;
- izvještaj o ispitivanju rešetkastih nosača tunelske obloge TIP PS 95/22/32 za tunel Pečulj „SAC Testing & Consulting” d.o.o.;
- izvještaj o ispitivanju drobljenog separiranog agregata iz kamenoloma „Sokolica” Zavidovići, „MGV-Gradnja” d.o.o. Zavidovići;
- izvještaj o ispitivanju prirodnog kamena iz kamenoloma „Sokolica” Zavidovići, „MGV Gradnja” d.o.o. Zavidovići;
- izvještaj o ispitivanju alumotermičkih varova na pruzi Sarajevo – Bradina, dionica Blažuj – Hadžići, GCF Italy;
- elaborat o ispitivanju probnim opterećenjem konstrukcije istočne tribine Stadiona „Grbavica” u Sarajevu, FK Željezničar Sarajevo;
- stručno mišljenje o pretvaranju tavanskog prostora u stambeni, Ismar Talirević, Sarajevo;
- elaborat o izvršenim ispitivanjima na objektu „Gadžo Komerc”, Trg solidarnosti 4, Sarajevo, „Triglav osiguranje” d.d. Sarajevo;
- izvještaj o ispitivanju zavarenih spojeva ležajeva za sidrenu ploču na autoputu Banja Luka – Doboj, dionica Banja Luka – Prnjavor, „Step” d.d. Sarajevo;
- dopuna elaborata: statički proračun čeličnih fasadnih nosača za objekat, Akademija scenskih umjetnosti Sarajevo, Zavod za izgradnju Kantona Sarajevo;
- elaborat o stanju konstrukcije objekta obdaništa „Razigrani dani” u ulici Patriotske lige u Sarajevu, općina Centar Sarajevo;
- elaborat postojećeg stanja konstrukcije građevine „Kamel osiguranja” u Jelahu „AS” d.o.o. Jelah – Tešanj;
- stručno mišljenje o stanju izvedene armiranobetonske ploče dvonamjenskog skloništa ispod parking-prostora u sklopu sportske dvorane u Sokolović-Koloniji, općina Ilidža, Sarajevo;
- elaborat o stanju konstrukcije i mogućnosti nadogradnje objekta u ulici Školska bb u Travniku, Zavod za javno zdravstvo SBK/KSB, Travnik;
- stručno mišljenje o stanju izvedene armiranobetonske ploče stambenog objekta u ulici Muftije Džabića br. 14 u Sarajevu, „GP Gradnja” d.o.o. Sarajevo;
- revizija glavnog projekta „Južna tribina Stadiona Grbavica u Sarajevu”, FK Željezničar Sarajevo;
- elaborat o naknadnom dokazu kvaliteta ugrađenog betona u AB potporni zid u Vogošći, „Budža-Betoni” d.o.o. Banovići;
- stručno mišljenje o stanju konstrukcije stambenog objekta u ulici Pehlivanuša 33 u Sarajevu, Sabahudin Omerhodžić, Sarajevo;
- izvještaj o naknadnom utvrđivanju kvaliteta ugrađenog betona na objektu u ulici Andreja Andrejevića 136B u Sarajevu, metoda sa razaranjem, metoda bez razaranja, „Ahaeti” d.o.o. Sarajevo;

- izvještaj o naknadnom utvrđivanju kvaliteta ugrađenog betona u temeljne trake proizvodne hale „Visokotekstil“ u Vogošći, „Visokotekstil“ d.o.o Istočno Sarajevo;
- izvještaj o naknadnom utvrđivanju kvaliteta ugrađenog betona na objektu vlasnika Khalfan „IEMAR VISOKO“ d.o.o. u Visokom; „Almohandes“ d.o.o. Sarajevo;
- stručno mišljenje/elaborat o kvalitetu ugrađenih materijala u konstrukciju skladišnog objekta „Šator“, ul. Halilovići 26 u Sarajevu „Intereuropa RTC“ d.d. Sarajevo;
- studija stanja građevinskih objekata u kompleksu „ArcelorMittal Zenica“, „ArcelorMittal Zenica“ d.o.o. Zenica;
- projekat sanacije nosive konstrukcije objekta tvrđave u okviru Spomen-parka Vraca, Kant. zavod za zaštitu kulturno-historijskog i prirodnog naslijeđa Sarajevo;
- elaborat o probnom ispitivanju drumskog mosta preko rijeke Tilave u mjestu Ilidža, općina Ilidža Sarajevo;
- elaborat o probnom ispitivanju Pergole na Lot-u 2C sarajevske obilaznice, GP „ŽGP“ d.d. Sarajevo;
- elaborat o probnom ispitivanju mosta „Odžak“ na petlji Odžak, „Euro-Asfalt“ d.o.o. Sarajevo;
- izrada publikacije o saobraćajnom opterećenju na magistralnoj i regionalnoj putnoj mreži Republike Srpske za 2012. godinu;
- elaborat propusne moći na raskrsnici Patriotske lige i mosta Ciglane, investitor: Općina Centar Sarajevo, broj ugovora: 04-1-1706-2/17 od 07. 12. 2017.;
- revizija tehničke dokumentacije:
  - glavni projekat rekonstrukcije ceste M5, dionica Jajce-Jug – Donji Vakuf 1;
  - glavni projekat obilaznice Livna;
  - glavni projekat obilaznice Cazina;
  - glavni projekat zapadne obilaznice Ljubuškog;
- glavni projekat sanacije klizišta na trasi obilaznice Goražda, investitor: JP CESTE FBiH;
- brojanje prometa na magistralnim cestama FBiH u 2016, investitor: JP CESTE FBiH;
- elaborat zaštite od buke na V transverzali, Direkcija za puteve Kantona Sarajevo;
- revizija glavnog projekta sanacije crne tačke na M16 Kupres – Šuica (Trivunove krivine).

U toku je akreditiranje laboratorija Instituta za materijale i konstrukcije Građevinskog fakulteta: „Opći zahtjevi za kompetentnost ispitnih i kalibracijskih laboratorija“ prema BAS EN ISO/IEC 17025.

Mašinski fakultet

Pokrenut III ciklus studija sa usmjerenjima:

- Industrijsko inženjersvo i menadžment
- Mašinski proizvodni inženjering
- Razvoj savremenih motora i vozila
- Odbrambene tehnologije
- Obnovljivi izvori energije i okolinske tehnologije

Nastavljen je trend posjete studenata privrednim subjektima i sajmovima, što je rezultiralo izradom većeg broja završnih radova u saradnji sa privredom.

Projekat studenata Mašinskog fakulteta pod nazivom „Improvement of teaching: How machines works using Ultimaker 3D printer“ je među 50 najboljih u Evropi. Studenti su osvojili 3D printer „Ultimaker 3“, koji se smatra jednim od najsavremenijih 3D printera tog tipa. Kompanija „ASA osiguranje“ donirala je pogonski motor s unutrašnjim sagorijevanjem Mašinskom fakultetu, što će značajno doprinijeti usavršavanju praktičnog znanja studenata na pogonskom motoru najnovije generacije.

Učešće studentica Mašinskog fakulteta u Sarajevu na VI regionalnoj konferenciji „Industrijska energetika i zaštita životne sredine u zemljama Jugoistočne Evrope“ u okviru HERD projekta. Izrađen je model – prototip toplotne baterije na bazi materijala s faznom promjenom (PCM baterija) u okviru naučnoistraživačkog projekta finansijski podržanog od Ministarstva civilnih poslova BiH i Mašinskog fakulteta u Sarajevu.

Ministarstvo za obrazovanje, nauku i mlade Kantona Sarajevo sufinansiralo je devet (9) naučnoistraživačkih projekata Mašinskog fakulteta u okviru projekata koji su od posebnog interesa za Kanton Sarajevo u 2017. godini. Nastavljen je trend finansijske podrške za objavljivanje i prezentiranje rezultata naučnoistraživačkog rada, što je rezultiralo objavljivanjem većeg broja naučnih radova i učešćem na raznim međunarodnim konferencijama i simpozijima.

Kapaciteti biblioteke Fakulteta su poboljšani kupovinom 304 udžbenika. Razvijen je i stavljen u funkciju informacioni sistem e-biblioteke, koji koriste studenti, nastavno osoblje i ostali zaposlenici Fakulteta. Povećan je prostorni kapacitet čitaonice za 82 m².

Angažiran je veći broj studenata demonstratora na predmetima 1. i 2. godine I ciklusa studija na kojima je uočena manja prolaznost.

Nastavljen je trend finansijske podrške učešću studenata na takmičenju u znanju i sportskim disciplinama na „Mašinijadi“, gdje su i ove godine ostvareni značajni rezultati u znanju.

Također, nastavljen je trend dodjele novčanih nagrada i posebnih diploma najuspješnijim studentima I i II ciklusa studija, kao i studentima/učesnicima Mašinijade

koji su ostvarili neko od prva tri mjesta na takmičenju u nauci. Primljena su tri asistenta koji su dobitnici „Zlatne značke Univerziteta u Sarajevu“.

Grupacija umjetnosti

Ključna postignuća članica Grupacije umjetnosti su opisana u poglavlju Umjetnički rad.

Podorganizacione jedinice Univerziteta u Sarajevu

Centar za interdisciplinarne studije

Uspostavljen je novi magistarski studij: „Nutricionizam“.

U 2017. godini Centar za interdisciplinarne studije otvorio je konkurs za novi master-studij „Nutricionizam“. Nutricionizam je primijenjena nauka o ishrani i djelovanju hrane na ljudski organizam, na rast, razvoj, funkcije, koncentraciju, efikasnost tokom svih faza životnog ciklusa u zdravlju i bolesti. Nutricionisti su značajni posrednici pri prijenosu prehrambenih naučnih spoznaja na sveukupnu i ciljanu populaciju da bi se očuvalo ili poboljšalo zdravlje i sveukupan status organizma. Interdisciplinarni master-program „Nutricionizam“ otvoren je na Univerzitetu u Sarajevu događajem na kojem je prof. dr. Waltera Willett sa Univerziteta Harvard održao predavanje o ishrani i djelovanju hrane na ljudski organizam, na rast, razvoj, funkcije, koncentraciju, te efikasnost tokom svih faza životnog ciklusa u zdravlju i bolesti. Studij je upisalo 16 polaznika.

Sistematizirana je i razrađena ponuda Centra u oblasti cjeloživotnog učenja kroz uspostavljanje novih partnerstava i kreiranje novih ljetnih škola; ljetna škola interkulturalne filologije „Bosna i Hercegovina između istoka i zapada“, međunarodna ljetna škola „Tranziciona pravda kao odgovor na izazove u jugoistočnoj Evropi“.

Održani su četverodnevni certificirani seminari (6–9. 3): „Zaštita i prava izbjeglica i raseljenih lica“, „Životne priče i dijalozi“, „Genocid i genocidni zločini u teoriji i međunarodnom pravu“.

Centar za interdisciplinarne studije je učestvovao u *Global Campus Research Programme* preko ERMA studija. Profesori angažirani na studiju uradili su istraživanje o temi „Securitization versus contestatory citizenship“, kao i cjelokupnu koordinaciju istraživanja Global Campusa, kao i istraživači iz sedam partnerskih master-programa o temi „Securitization and the impact on human rights“. U istraživanju i pisanju istraživačkog rada su učestvovali i studenti. Rezultati su prezentirani na globalnoj konferenciji na Tajlandu u maju 2017. godine na kojoj su učestvovali istaknuti stručnjaci iz oblasti zaštite ljudskih prava iz sedam regionalnih master-programa Global Campusa te nevladinih organizacija i vladinih institucija iz azijskih zemalja i Australije.

ERMA program je kroz Global Campus mrežu imenovan za koordinaciju pilot-projekta „Global Policy Analysis Observatory“.

Pored nastavnih aktivnosti, strateški cilj CIS-a jeste i da se dodatno aktivira u različitim vidovima međunarodne saradnje. Tokom prethodne godine – pored nastavka uspješnog izvođenja Evropskog regionalnog magistarskog programa iz oblasti demokratije i ljudskih prava u kojem učestvuje 11 partnerskih univerziteta iz jugoistočne i zapadne Evrope te 30 predavača iz 14 zemalja regije i svijeta, kao i produbljivanja saradnje sa master-programima iz demokratije i ljudskih prava iz Bangkoka, Buenos Airesa, Jerevana, Venecije, Bejruta i Pretorije kroz Global Campusa mrežu – dobivena su dva međunarodna projekta (USAID i Erasmus+), a pokrenuti su i intenzivni razgovori sa potencijalnim partnerima za buduće zajedničke nastupe i aplikacije. Nadalje, obnovljen je ugovor sa Univerzitetom u Bolonji o nastavku saradnje pri implementaciji međunarodnog programa iz demokratije i ljudskih prava do 2021. godine uz mogućnost nastavka saradnje.

Uspješno je organizirano stažiranje od sedam sedmica u nevladinim organizacijama, istraživačkim institucijama te državnim institucijama u BiH, Srbiji, Makedoniji, Hrvatskoj, Crnoj Gori, Kosovu, Sloveniji, Bugarskoj i Albaniji za 32 studenta i studentice MA-programa iz oblasti demokratije i ljudskih prava.

Organizirana je i održana međunarodna konferencija pod nazivom „Liquid Reconciliation: Global Perspectives, Global Realities“, sa fokusom na nexus između ljudskih prava i procesa pomirenja u duboko podijeljenim društvima širom svijeta, od 4. do 6. 4. 2017. godine pod pokroviteljstvom Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice u BiH te Evropske unije. Na konferenciji je učestvovalo 130 učesnika i učesnica iz svijeta i jugoistočne Evrope, sa predstavnicima iz akademije, međunarodnih i regionalnih organizacija i dr.

Četiri studenta ERMA programa, akademska tutorica programa kao i dva naša predavača sa Univerziteta u Beogradu i Novog bugarskog univerziteta učestvovali su u Global Classroom događaju u Bangkoku, Tajland, pod nazivom „Securitisation and the Impact on Human Rights and Democracy“, koji je organizirao Institut za ljudska prava i mirovne studije Univerziteta Mahidol od 22. do 26. 5. 2017. godine.

ERMA program je kroz Global Campus mrežu imenovan za koordinaciju novog MOOC-a o temi „Memory Sites and Human Rights“ sa kolegama iz MA-programa iz ljudskih prava i demokratizacije iz Buenos Airesa.

U CIS-u je kroz Global Campus razmjenu predavača organizirano zajedničko dvodnevno predavanje za studente ERMA programa „Comparative Transitional Justice: Retributive and Restorative Approaches“ kao i otvoreno predavanje pod vodstvom ERMA predavača dr. Iavora Rangelova sa London School of Economics i dr. Tshepoa Madlingozija sa Univerziteta u Pretoriji, 16–17. 5. 2017, a potom i u Centru za ljudska prava Univerziteta u Pretoriji, 29–30. 6. 2017.

Potpisan je Erasmus+ projekat sa UNU-GEST-om, Island, kroz koji je omogućeno stipendiranje tri studenta te jednog uposlenika Univerziteta u Sarajevu za učešće na master-programu iz međunarodnih rodni studija na Univerzitetu u Islandu. Uspješno je objavljen i zatvoren poziv za prijave u saradnji sa UNU-GEST programom, te dvoje studenata Univerziteta u Sarajevu trenutno pohađa UNU GEST program na Islandu.

Potpisan je ugovor o saradnji i započeta je implementacija međunarodnog projekta RoSaE „Rome and Sarajevo for Europe: A European 'Treaty' of and for the citizens”.

Uspješno je organizirano stažiranje studenata master-programa „Jedinstveno zdravlje“ na Univerzitetu u Milanu u periodu od 9. do 23. 7. 2017. godine.

Razvoj i promocija Konfučijevog instituta Univerziteta u Sarajevu – koordinacija i realizacija programskih i administrativno-tehničkih poslova i aktivnosti.

III-3 NASTAVA I NASTAVNI PROCES

Obrazovanje je otvoren i dinamičan sistem koji se stalno mijenja i nadograđuje u skladu sa ekonomskim, tehnološkim i znanstvenim razvojem društva, te kulturološkim i drugim promjenama koje se događaju kako na lokalnom i regionalnom tako i na globalnom planu. Proces učenja tokom cijeloga života nameće građanima svih starosnih dobi potrebu stjecanja novih i unapređenja već stečenih znanja, vještina i kompetencija.¹

U dvadeset prvom vijeku nova očekivanja i novi zahtjevi prema evropskim univerzitetima rapidno rastu u vremenu kada društveni i ekonomski razvoj pokreće osnovani koncept pod nazivom „Evropa znanja“. Od evropskih univerziteta se očekuje da postanu jaki, autonomni, inkluzivni i da pružaju obrazovanje koje se temelji na istraživanju te na ovaj način omoguće učenje koje će predstavljati odgovor predstojećim izazovima.²

U tom smislu Univerzitet u Sarajevu je nastavio sa aktivnostima na izradi novih nastavnih planova i programa i izmjeni postojećih imajući na umu jačanje visokog školstva kvalitetnim obrazovnim sadržajima. Reformirajući programe, Univerzitet je težio punom poštovanju smjernica iz Bolonjske deklaracije, a naglašenih u tekstu Praškog kominikea u kojem se navodi da je izgradnja evropskog prostora visokog obrazovanja uvjet jačanja atraktivnosti i konkurentnosti institucija visokoškolskog obrazovanja u Evropi.

Nastavno-naučno osoblje

Na Univerzitetu u Sarajevu je sa 31.12. 2017. godine bilo angažirano 2.607 uposlenih po osnovu ugovora o radu.³

Od ukupnog broja uposlenih zaključno sa 31.12. 2017. na Univerzitetu u Sarajevu, njih 1.025 imali su izbor u nastavna zvanja (redovni profesor, vanredni profesor i docent); 368 imali su izbor u saradnička zvanja (viši asistent, asistent, lektor, umjetnički saradnik), 40 su imali izbor u istraživačka zvanja (prema Zakonu o naučnoistraživačkoj djelatnosti „Službene novine Kantona Sarajevo br. 26/16; član 20), a njih 44 imali su izbor u naučna zvanja (naučni savjetnik, viši naučni saradnik i naučni saradnik).

---

¹ Odluka o usvajanju strateške platforme obrazovanja odraslih u kontekstu cjeloživotnog učenja u Bosni i Hercegovini za period 2014–2020. („Službeni glasnik BiH“, br. 96/14).

² European Universities' Charter on Lifelong Learning.

³ Broj uposlenih dobiven je na osnovu podataka iz Službe za plan, analizu i investicije, a prema podacima dostavljenim od strane organizacionih jedinica o broju i strukturi uposlenika prema evidenciji ljudskih resursa na Univerzitetu u Sarajevu. Ovaj broj se odnosi na broj potpisanih ugovora o radu, dok je u Finansijskom izvještaju prikazan broj zaposlenih prema broju sati angažmana na organizacionim jedinicama.

U strukturi zaposlenog nastavnog kadra brojčano prednjače docenti 39% (399), te slijede vanredni profesori sa 36% (371) i naposljetku redovni profesori sa 25% (255).

U naučno-istraživačkom procesu na institutima Univerziteta u radnom odnosu su 84 uposljeni, i to 9 naučnih savjetnika, 11 viših naučnih saradnika, 24 naučnih saradnika, te 40 viših stručnih saradnika i stručnih saradnika.

Prikaz broja uposlenih prema zvanjima dat je u tabeli ispod:

Tabela 2. Kadrovska struktura uposlenih na Univerzitetu u Sarajevu

UGOVOR O RADU (nastavno - naučno osoblje) sa 31.12. 2017. godine		
UPOSLENI U NASTAVNO - NAUČNOM PROCESU	Broj uposlenih	%
Rektor i prorektori	7	0,5
Redovni profesori	255	17,2
Vanredni profesori	371	25,0
Docenti	399	26,9
Viši asistenti	207	13,9
Asistenti	141	9,5
Lektori	15	1,0
Naučni savjetnici	9	0,6
Naučni saradnici	24	1,6
Viši naučni saradnici	11	0,7
Umjetnički saradnik	5	0,3
Stručni saradnik i viši stručni saradnik	40	2,7
UKUPNO:	1484	100

Podrška nastavno-naučnom procesu

Kada je u pitanju podrška nastavno-naučnom procesu, na Univerzitetu u Sarajevu je angažirano u stalnom radnom odnosu 1.117 uposlenika na poslovima u stručnim službama, administraciji i održavanju. U ovaj broj su uključeni i zdravstveni radnici svih profila na klinikama Stomatološkog fakulteta.

Orijentacioni uporedni podaci

Prema posljednjim dostupnim statističkim podacima izvedenim iz statističkog godišnjaka „Visoko obrazovanje u FBiH“, Federalni zavod za statistiku, 2017 (juni 2017. godine), a prema zbirnim kontrolnim listovima fakulteta/akademija Univerziteta u Sarajevu (ŠV-60) koji se dostavljaju u zimskom semestru, vidljivo je da je u zimskom semestru studijske 2016/2017. godine na Univerzitetu u Sarajevu bilo angažirano 30% svih nastavnika i saradnika na neodređeno vrijeme u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Studijski programi

U skladu sa članovima 110–111. Statuta Univerziteta u Sarajevu, na Univerzitetu se organizira visoko obrazovanje u skladu sa Zakonom. Ovi studiji se završavaju stjecanjem određenih kvalifikacija u skladu sa Okvirom kvalifikacija u evropskom području visokog obrazovanja, Osnovama kvalifikacijskog okvira u Bosni i Hercegovini, Pravilnikom o korištenju akademskih titula i stjecanju naučnih i stručnih zvanja na visokoškolskim ustanovama u Kantonu Sarajevo i općim aktima Univerziteta za svaki ciklus studija. Studij za sva tri ciklusa visokog obrazovanja može se realizirati kao redovni studij, vanredni studij i studij na daljinu.

U skladu sa članom 20 stav (5) Zakona o visokom obrazovanju Senat Univerziteta je na svojoj sjednici održanoj 25.10.2017. donio *Odluku o postupku upisa, izgleda i sadržaja, te načina vođenja Registra studijskih programa koji se realiziraju na Univerzitetu u Sarajevu* broj 01-7233/17. i uspostavio Registar studijskih programa na b/h/s i engleskom jeziku koji je obuhvatio studijske programe koji se izvode na prvom, drugom, integriranom i trećem ciklusu studija. Registar je dostupan na <http://registar.unsa.ba>.

Na Univerzitetu u Sarajevu je zaključno sa 31.12.2017. godine, a prema podacima organizacionih jedinica, bilo aktivnih 502 studijska programa. Od toga se 5 realizira u saradnji sa privredom, 10 je komercijalnih programa i 6 je programa na engleskom jeziku.

Uvođenje novih studijskih programa

Uvođenje bolonjskog sistema studija podrazumijevalo je temeljitu reformu nastavnih planova i programa: od svakog fakulteta/akademije traži se da ima utvrđene procedure za praćenje provođenja svih aktivnih studijskih programa. Procedurama se reguliraju naziv i ciljevi studijskog programa, ishodi učenja na nivou studijskog programa i svakog njegovog predmeta, uvjeti upisa na studijski program, vrsta i način izvođenja studijskog programa, ECTS bodovna vrijednost opterećenja studenata za svaki nastavni predmet, način ocjenjivanja, relevantnost kvalificiranosti tima nastavnika i dovoljnost resursa.

Nosilac studijskog programa dužan je da ga redovno analizira i unapređuje. Statutom Univerziteta uređena su pitanja studijskih programa, utvrđeni obimi studijskih

semestara i godina izraženi u ECTS bodovima, kao i obaveza ECTS vrednovanja svakog od predmeta studijskog programa.

U skladu sa članom 118. Statuta Univerziteta u Sarajevu, nastavni plan i program donosi Senat Univerziteta na prijedlog vijeća fakulteta/akademije putem grupacija nauka/umjetnosti.

Kroz 11 redovnih zasjedanja Senata u prošloj studijskojgodini donesene su odluke zašest novih studijskih programa.

Korporativna sigurnost je strateška poslovna funkcija i zato je Fakultet za kriminalistiku, kriminologiju i sigurnosne studije Univerziteta u Sarajevu, sa partnerskim organizacijama, prepoznao ovu društvenu potrebu i pokrenuo inicijativu za osnivanje akademskog programa cikličnog obrazovanja, studijskog programa drugog ciklusa studija (master-program) „Korporativna sigurnost i zaštita“. Polaznici ovog studijskog programa moći će, nakon odslušanih predavanja i realiziranih vježbi, stečene kompetencije i vještine primijeniti u svom poslovnom okruženju i utjecati na povećanje korporacijske sigurnosti i smanjenje neželjenih posljedica.

Potreba za kvalitetnim, dobro školovanim i visokostručnim djelatnicima iz naučne oblasti ishrane/nutricionizma je velika. Master studij „Nutricionizam“ predstavlja odgovor na potrebe društva za školovanjem stručnjaka koji su sve potrebni i u Bosni i Hercegovini, a interes za tu vrstu kadrova iskazuju: prehrambena industrija (razvoj novih proizvoda, komunikacija u smislu edukacije potrošača, kontrola kvaliteta proizvoda), institucije koje nude organiziranu ishranu za određene populacijske grupe (predškolske i školske ustanove, studentski domovi, vojne ustanove, domovi za starije i nemoćne, bolnice), restorani, hoteli, banje/lječilišta, spa centri, sportske profesionalne i neprofesionalne organizacije, istraživački instituti (vezani za prehrambenu i farmaceutsku industriju), javno-zdravstvene institucije, nadležna ministarstva, centri za promoviranje specifičnih načina ishrane (vegetarijanstvo, makrobiotika, halal, košer i sl.). Program je kreirana ciljem obrazovanja stručnjaka koji će biti osposobljeni za rješavanje problema ishrane stanovništva u vezi sa zdravstveno ispravnom hranom.

Zajednički interdisciplinarni studijski master-program naslovljen „Međureligijske studije i izgradnja mira“ organiziraju tri teološka fakulteta, Fakultet islamskih nauka i Katolički bogoslovni fakultet, oba na Univerzitetu u Sarajevu, i Pravoslavni bogoslovski fakultet „Sv. Vasilije Ostroški“ u Foči na Univerzitetu u Istočnom Sarajevu. Interdisciplinarni karakter drugog ciklusa studija sastoji se u tome što je zajednički master-studij organiziran iz naučnihoblasti teologije i izgradnje mira. Aplikativni karakter master-studija je zajamčen na način da se teološka prizma komplementira uvođenjem akademske oblasti izgradnje mira kao interdisciplinarnenaučne, stručne, aksiološke, etičke i prakseološke discipline u međureligijskom društvenom kontekstu.

Program Ekonomskog fakulteta u Sarajevu u saradnji sa Microsoftom BiH je kreiran sa ciljem pružanja jedinstvenog programa koji povezuje teorijska znanja univerzitetskih

profesora i praktična iskustva certificiranih Microsoft-trenera. Zamišljen je na način da će obezbijediti cjelovit sadržaj koji će buduće kandidate voditi kroz osnove upravljanja i značaja informacionih tehnologija u današnjem društvu, pa sve do specifičnih znanja iz oblasti podrške odlučivanju, razvoja softvera, te sistemske i mrežne administracije. Program master-studija „Menadžment i informacioni sistemi“ namijenjen je fakultetski obrazovanim osobama sa završenim trogodišnjim ili četverogodišnjim dodiplomskim studijem.

Kroz niz kontakata sa poslodavcima okupljenim u okviru udruženja Bit Alijanse, a koje okuplja većinu velikih poslodavaca kod kojih zaposlenje pronalaze svršeni studenti Elektrotehničkog fakulteta u Sarajevu, konstatirano je postojanje gradacije u pogledu potreba za stručnjacima iz oblasti informacijsko-komunikacijskih tehnologija, od programera koji obavljaju manje kompleksne zadatke, preko različitih vrsta inženjera koji rješavaju kompleksnije probleme u okviru timova koji rade na realizaciji složenih projekata, sve do stručnjaka koji vode timove i kreiraju rješenja projektnih zadataka na visokom nivou. Upravo ova posljednja kategorija je deficitarna i trenutno se ovakvi stručnjaci uglavnom educiraju kroz dugotrajnu praksu i rad na nizu projekata. Zbog toga je osnovni zaključak radne grupe poslodavaca i predstavnika Elektrotehničkog fakulteta u Sarajevu bio da postoji obostrani interes za kreiranje novih programa. Svi ovi zahtjevi su rezultirali odlukom da se na Elektrotehničkom fakultetu u Sarajevu ponudi master-program „Softver inženjering“ u trajanju od jedne studijske godine.

S obzirom na brzinu tehnoloških promjena i naučnog razvoja dentalna medicina treba visokoobrazovane dentalne higijeničare koji će moći odgovoriti izazovima savremene stomatološke prakse. Univerzitetski nivo obrazovanja u području biomedicine, oblast dentalne medicine, polje dentalni higijeničar, prepoznat je odranije u SAD-u, Kanadi, Australiji te u zemljama Evropske unije (osobito u skandinavskim zemljama, Holandiji, Švicarskoj, Njemačkoj, Austriji, Velikoj Britaniji, itd.). Osnovni cilj studijskog programa „Dentalna higijena“ je obrazovanje visokostručnih kadrova iz oblasti dentalne medicine i osposobljavanje studenata za primjenu stečenih znanja i vještina u prevenciji nastanka oralnih oboljenja, pripremi pacijenata za stomatološke zahvate, primjeni najnovijih dijagnostičkih i terapijskih metoda, a u skladu sa principima dobre kliničke prakse. Ciljevi i ishodi učenja studijskog programa odražavaju misiju i viziju Stomatološkog fakulteta i u saglasnosti su sa njegovom strategijom.

Inoviranje nastavnih planova i programa I, integriranog studija, II i III ciklusa

U skladu sa članom 118. Statuta Univerziteta u Sarajevu, nastavni plan i program donosi Senat Univerziteta na prijedlog vijeća fakulteta/akademije putem grupacije nauka/umjetnosti.

Kroz 11 redovnih zasjedanja Senat Univerziteta u Sarajevu donio je nastavne planove i programe, kao i izmjene nastavnih planova i programa po redu donošenja na redovnim sjednicama Senata Univerziteta u Sarajevu, kako slijedi:

- Fakultet za kriminalistiku, kriminologiju i sigurnosne studije Univerziteta u Sarajevu - izmjene dijela silabusa na nastavnom predmetu „Ekonomski kriminalitet“ na prvom ciklusu studija (Nastavni plan i program studijske 2007/2008);
- Prirodno-matematički fakultet Univerziteta u Sarajevu - izmjene i dopune nastavnih modula za nastavne predmete na Odsjeku za geografiju;
- Prirodno-matematički fakultet Univerziteta u Sarajevu - proširenje liste izbornih predmeta na smjeru „Primijenjena matematika“ i nastavničkom smjeru (matematika i informatika) na prvom ciklusu studija Odsjeka za matematiku;
- Poljoprivredno-prehrambeni fakultet Univerziteta u Sarajevu - program cjeloživotnog učenja pod nazivom „Obuka traktorista“;
- Centar za interdisciplinarnе studije Univerziteta u Sarajevu - program cjeloživotnog učenja/ljetna škola interkulturalne filologije „Bosna i Hercegovina između istoka i zapada“;
- Prirodno-matematički fakultet Univerziteta u Sarajevu - dopuna matičnih oblasti sa pripadajućim nastavnim predmetima na Odsjeku za geografiju;
- Fakultet za kriminalistiku, kriminologiju i sigurnosne studije Univerziteta u Sarajevu - izmjene naziva predmeta u Nastavnom planu i programu prvog ciklusa studija (studijska 2013/2014. godina);
- Ekonomski fakultet Univerziteta u Sarajevu - nastavni plan i program drugog ciklusa studija koji se realizira u saradnji sa Microsoftom Bosne i Hercegovine, smjer „Menadžment i informacioni sistemi“ (+1);
- Ekonomski fakultet Univerziteta u Sarajevu - nastavni plan i program drugog ciklusa studija koji se realizira u saradnji sa Microsoftom Bosne i Hercegovine, smjer „Menadžment i informacioni sistemi“ (+2);
- Fakultet političkih nauka Univerziteta u Sarajevu - nastavni plan i program multidisciplinarnog magistarskog studija iz oblasti sigurnosnih i mirovnih studija pod nazivom „Humanitarno razoružanje“;
- Fakultet islamskih nauka Univerziteta u Sarajevu - izmjene i dopune nastavnog plana i programa doktorskog studija iz islamskih nauka;
- Fakultet zdravstvenih studija Univerziteta u Sarajevu - plan i program necikličnog obrazovanja (cjeloživotno učenje);
- Šumarski fakultet Univerziteta u Sarajevu - izmjene i dopune nastavnih planova i programa prvog i drugog ciklusa studija za odsjek Šumarstvo;
- Stomatološki fakultet sa klinikama Univerziteta u Sarajevu - izmjene nastavnog plana i programa integriranog studija prema bolonjskom sistemu studija u dijelu koji se odnosi na izmjenu silabusa iz nastavnog predmeta „Patofiziologija“;
- Fakultet za kriminalistiku, kriminologiju i sigurnosne studije Univerziteta u Sarajevu - program cjeloživotnog učenja pod nazivom „Ljetna škola: Obrada lica mjesta krivičnog djela“;
- Filozofski fakultet Univerziteta u Sarajevu - proširenje unutarnje liste izbornih predmeta na drugom ciklusu studija Odsjeka za sociologiju, u skladu sa Odlukom Vijeća broj: 02-01/75 od 2. 3. 2017. godine;

- Pravni fakultet Univerziteta u Sarajevu - lista izbornih predmeta, u skladu sa Odlukom Vijeća broj: 01-154/17 od 1. 2. 2017. godine;
- Prirodno-matematički fakultet i Akademija likovnih umjetnosti Univerziteta u Sarajevu - nastavni plan i program II ciklusa interdisciplinarnog studija „Konzervacija i restauracija“;
- Centar za interdisciplinarnе studije Univerziteta u Sarajevu - nastavni plan i program evropskog regionalnog magistarskog programa „Demokratija i ljudska prava u Jugoistočnoj Evropi“ u okviru ERMA programa;
- Centar za interdisciplinarnе studije Univerziteta u Sarajevu - nastavni plan i program internacionalne ljetne škole „Međunarodna izbjeglička zaštita i prava – Zapadni Balkan u fokusu“;
- Centar za interdisciplinarnе studije Univerziteta u Sarajevu - nastavni plan i program master-studija „Evropske studije“;
- Centar za interdisciplinarnе studije Univerziteta u Sarajevu - nastavni plan i program „Nutricionizam“;
- Fakultet političkih nauka Univerziteta u Sarajevu - nastavni plan i program master-studija „Političke nauke i upravljanje“;
- Fakultet za kriminalistiku, kriminologiju i sigurnosne studije - nastavni plan i program drugog ciklusa studija „Korporativna sigurnost i zaštita“;
- Fakultet za upravu, pridružena članica Univerziteta u Sarajevu - izmjene i dopune programa cjeloživotnog učenja pod nazivom „Daktilografija sa poslovnim komunikacijama“;
- Fakultet zdravstvenih studija Univerziteta u Sarajevu - izmjena naziva studija „Zdravstvene njege i terapije“ u studij „Zdravstvene njege“;
- Mašinski fakultet Univerziteta u Sarajevu - izmjena silabusa na predmetu „Projektovanje procesnih postrojenja“ i dopuna nastavnog plana i programa na Katedri za motore i vozila sa nastavnim predmetom „Autonomna vozila u zračnom prometu“;
- Stomatološki fakultet sa klinikama Univerziteta u Sarajevu - nastavni plan i program „Dentalna higijena“;
- Fakultet islamskih nauka Univerziteta u Sarajevu - izmjene i dopune nastavnog plana i programa trećeg ciklusa studija (doktorskog studija) iz islamskih nauka;
- Fakultet sporta i tjelesnog odgoja Univerziteta u Sarajevu - izmjene i dopune nastavnog plana i programa Smjera za školovanje trenera i kadrova za sport „Kondiciona priprema sportaša“;
- Fakultet islamskih nauka Univerziteta u Sarajevu, Katolički bogoslovni fakultet Univerziteta u Sarajevu i Pravoslavni bogoslovski fakultet Univerziteta u Istočnom Sarajevu - nastavni plan i program zajedničkog magistarskog studija pod nazivom „Međureligijski studij i izgradnja mira“ ;
- Mašinski fakultet Univerziteta u Sarajevu - nastavni plan i program za treći ciklus studija (doktorski studij) iz oblasti industrijsko inženjerstvo i menadžment;

- Mašinski fakultet Univerziteta u Sarajevu - nastavni plan i program za treći ciklus studija (doktorski studij) iz oblasti obnovljivi izvori energije i okolinske tehnologije;
- Prirodno-matematički fakultet Univerziteta u Sarajevu - izmjene i dopune nastavnih planova i programa prvog i drugog ciklusa studija na svim smjerovima Odsjeka za hemiju;
- Fakultet političkih nauka Univerziteta u Sarajevu - nastavni planovi i programi interdisciplinarnih/multidisciplinarnih magistarskih studija po modelu (4 + 1) odsjeka Komunikologija/Žurnalistika i to: „Strateško komuniciranje i odnosi s javnostima“ i „Mas-mediji i savremeno društvo rizika“, uz obavezu Fakulteta da u nastavnom planu i programu izvrši decidno navođenje ishoda učenja, odnosno znanja, vještina i kompetencija za svršene studente koji će studirati po navedenom nastavnom planu i programu, te navedenu korekciju dostavi Univerzitetu;
- Fakultet sporta i tjelesnog odgoja Univerziteta u Sarajevu - izmjene i dopune nastavnog plana i programa drugog ciklusa studija Smjera za školovanje trenera i kadrova za sport, smjer Menadžment u sportu;
- Filozofski fakultet Univerziteta u Sarajevu - izmjene i dopune nastavnog plana i programa doktorskog studija iz matične oblasti filozofija, studijska linija 2. Savremena filozofija;
- Filozofski fakultet Univerziteta u Sarajevu - izmjene nastavnog plana i programa doktorskog studija iz književnosti naroda BiH;
- Filozofski fakultet Univerziteta u Sarajevu - lista izbornih predmeta za studijsku 2017/2018. godinu;
- Mašinski fakultet Univerziteta u Sarajevu - nastavni plan i program za treći ciklus studija (doktorski studij) iz oblasti mašinski proizvodni inženjering;
- Mašinski fakultet Univerziteta u Sarajevu - izmjene i dopune nastavnog plana i programa prvog ciklusa studija na smjeru Odbrambene tehnologije koji će se primjenjivati od studijske 2017/2018. godine;
- Mašinski fakultet Univerziteta u Sarajevu - izmjene i dopune nastavnog plana i programa drugog ciklusa studija na smjeru Odbrambene tehnologije koji će se primjenjivati od studijske 2017/2018. godine;
- Elektrotehnički fakultet Univerziteta u Sarajevu - korekcije nastavnog plana i programa drugog ciklusa studija „Softver inženjering“ na Odsjeku za računarstvo i informatiku;
- Pedagoški fakultet Univerziteta u Sarajevu - izmjena i dopuna nastavnog plana i programa trećeg ciklusa studija – interdisciplinarnog doktorskog studija „Savremeni tokovi predškolskog i osnovnoškolskog odgoja i obrazovanja“;
- Pedagoški fakultet Univerziteta u Sarajevu - dopune nastavnog plana i programa drugog ciklusa studija na Odsjeku za kulturu življenja i tehnički odgoj;
- Šumarski fakultet Univerziteta u Sarajevu - izmjene i dopune nastavnog plana i programa prvog i drugog ciklusa studija na odsjeku Hortikultura;
- Arhitektonski fakultet univerziteta u Sarajevu - izmjene i dopune nastavnog plana i programa prvog i drugog ciklusa studija;

- Elektrotehnički fakultet Univerziteta u Sarajevu - izmjene nastavnog plana i programa prvog ciklusa studija na Odsjeku za telekomunikacije ;
- Filozofski fakultet Univerziteta u Sarajevu - izmjene i dopune nastavnog plana i programa po odsjecima kako slijedi: Odsjek za historiju – I ciklus studija, Odsjek za bos./hrv./srp. jezik – I i II ciklus studija, Odsjek za filozofiju – I i II ciklus studija, Odsjek za germanistiku – I i II ciklus studija, Odsjek za historiju – I i II ciklus studija, Odsjek za književnosti naroda BiH – I ciklus studija, Odsjek za orijentalnu filologiju – II ciklus studija, Odsjek za psihologiju – I i II ciklus studija, Katedre za latinski jezik i rimsku književnost – I i II ciklus studija, Odsjek za romanistiku – I i II ciklus studija, Odsjek za slavenske jezike i književnosti – I i II ciklus studija, Odsjek za sociologiju – II ciklus studija;
- Filozofski fakultet Univerziteta u Sarajevu - izmjene i dopune nastavnog plana i programa doktorskog studija „Književnost i kultura“;
- Građevinski fakultet Univerziteta u Sarajevu - izmjena naziva studijskog programa „Geodezija“ i Odsjeka za hidrotehniku ;
- Fakultet za kriminalistiku, kriminologiju i sigurnosne studije Univerziteta u Sarajevu - program cjeloživotnog učenja „Digitalna forenzika i informacijska sigurnost“ ;
- Fakultet za kriminalistiku, kriminologiju i sigurnosne studije Univerziteta u Sarajevu - izmjena i dopuna nastavnog plana i programa drugog ciklusa studija „Korporativna sigurnost i zaštita“ ;
- Fakultet za upravu – pridružena članica Univerziteta u Sarajevu - izmjena i dopuna nastavnog plana i programa drugog ciklusa studija;
- Arhitektonski fakultet Univerziteta u Sarajevu - izmjene i dopune nastavnog plana i programa III ciklusa studija ;
- Centar za interdisciplinarnе studije Univerziteta u Sarajevu - izmjene nastavnog plana i programa drugog ciklusa studija (master) „Nutricionizam“;
- Fakultet sporta i tjelesnog odgoja Univerziteta u Sarajevu - izmjene i dopune III ciklusa studija, oblast kineziologija, ;
- Fakultet za kriminalistiku, kriminologiju i sigurnosne studije - program cjeloživotnog učenja „Ljetna škola: Edukacija istraživača iz metodologije izrade naučnoistraživačkih projekata“;
- Arhitektonski fakultet Univerziteta u Sarajevu - izmjene i dopune nastavnog plana i programa I ciklusa studija ;
- Arhitektonski fakultet Univerziteta u Sarajevu - izmjene i dopune nastavnog plana i programa II ciklusa studija n.

Prostorne i druge infrastrukturne pretpostavke za realizaciju nastavnog procesa na fakultetima i akademijama Univerziteta u Sarajevu

Grupacija društvenih nauka

Ekonomski fakultet je smješten u tri objekta ukupne korisne površine 2.977 m², u kojima su smješteni: dva amfiteatra, 31 učionica, 5 laboratorija/radionica.

Fakultet za kriminalistiku, kriminologiju i sigurnosne studije koristi 701 m², u kojima su smješteni: šest učionica te dvije laboratorije.

Na Fakultetu političkih nauka nastava se odvija u 20 prostornih jedinica kako slijedi: 10 učionica, jedan amfiteatar, Institut za društvena istraživanja sa tri prostorije, te info centar – prostor za praksu studenata.

Pravni fakultet je smješten u dijelu Pravosudne palače i raspolaže sa 4.368 m². Za potrebe predavanja i vježbi fakultet raspolaže sa četiri velike sale, te salama u kojima su smješteni Građanski seminar, Kriminološki institut te Institut za historiju prava.

Na Fakultetu sporta i tjelesnog odgoja teorijska nastava se izvodi u šest učionica, laboratoriji za dijagnostičke procedure u sportu, dok se praktična nastava izvodi u četiri prostora: velikoj sportskoj dvorani (sportske igre, atletika, sportsko penjanje), maloj sportskoj dvorani (sportske igre, sportska gimnastika, ritmičko-sportska gimnastika i ples), dvorani za borilačke sportove, fitness i aerobik, te teretani. Također, Fakultet raspolaže sa dva zemljana teniska terena, te bazenom (radovi na rekonstrukciji u toku). Van Fakulteta za nastavu se koriste Olimpijski bazen Otoka, te atletska staza AK Sarajevo.

Grupacija humanističkih nauka

Filozofski fakultet je smješten u objektu koji je namjenski pravljen za potrebe rada ovog fakulteta sa ukupnom korisnom površinom 7.777 m². Nastavni proces se odvija u 33 učionice, dva amfiteatra, četiri kompjuterske sale, dva laboratorija, te pratećim namjenskim prostorom. Dio nastave se izvodi i u nastavnim bazama Fakulteta i to: Nacionalnoj i univerzitetskoj biblioteci BiH, Biblioteci Sarajeva, Zemaljskom muzeju Bosne i Hercegovine, Muzeju književnosti i pozorišne umjetnosti BiH, arhivima u BiH, Medicinskom fakultetu, zdravstvenim ustanovama, kantonalnom Centru za socijalni rad.

Katolički bogoslovni fakultet je smješten na 1.900 m² korisnog prostora, od čega 860 m² za nastavu. Prostor je podijeljen na sedam učionica, 1 amfiteatar, vijećnicu.

Pedagoški fakultet je smješten u dva objekta sa ukupnom površinom 2.671,65 m². Nastava se izvodi u 13 sala, pet praktikuma, te u laboratoriju za mehaniku, kolorimetrijskom laboratoriju i laboratoriju optike i elektriciteta.

Grupacija medicinskih nauka

Medicinski fakultet raspolaže sa 22 učionice, šest amfiteatara, 25 laboratorija i praktikuma, sa 23 pripreme za vježbe i laboratoriju ukupne korisne površine 5.126 m² i približno 10.000 m² na kliničkim predmetima u nastavnim bazama Medicinskog fakulteta. Za realizaciju nastavnog procesa na prvoj godini studija Medicinski fakultet raspolaže sa 4.800 m² učioničkog, laboratorijskog i amfiteatarskog prostora.

Fakultet zdravstvenih studija ne posjeduje vlastiti prostor, nego koristi iznajmljeni prostor u Kliničkom centru Univerziteta u Sarajevu ukupne površine 599 m². U iznajmljenom prostoru postoje tri učionice koje se koriste za izvođenje nastave, te računarska sala. Pored ovog, studenti imaju na raspolaganju amfiteatre i laboratorije na Medicinskom fakultetu, Prirodno-matematičkom fakultetu i Veterinarskom fakultetu, kao i salu Fakulteta sporta i tjelesnog odgoja.

Nastava na Farmaceutskom fakultetu odvija se u jednom amfiteatru, tri učionice, računarskom centru, 11 laboratorija. Fakultet namjerava obnoviti ugovore o zakupu laboratorija na Prirodno-matematičkom fakultetu, kao i amfiteatara na Medicinskom i Veterinarskom fakultetu.

Stomatološki fakultet sa klinikama raspolaže sa 2.297 m² korisnog prostora, a nastavni proces se odvija u jednom amfiteatru, multimedijalnoj sali, dvije studentske sale, osam učionica, zubotehničkoj laboratoriji, te 17 laboratorija (ordinacija).

Veterinarski fakultet je smješten u četverospratnoj zgradi ukupne korisne površine 12.310 m², u kojoj su smješteni svi nastavni, laboratorijski i klinički resursi. Fakultet raspolaže jednim amfiteatrom, četirima salama, 18 prostorija za grupni rad, 21 laboratorijom, dijagnostičkim laboratorijama. Prostorije za klinički dijagnostički rad uključuju tri laboratorije: centralnu kliničku laboratoriju, dermatološku laboratoriju i ginekološko-andrološku laboratoriju. Kada je u pitanju prostor za smještaj životinja, Fakultet ne posjeduje vlastitu farmu niti prostorije za držanje zdravih životinja, već koristi kapacitete farmi i drugih institucija sa kojima Fakultet sklapa ugovore o saradnji u domenu izvođenje nastave.

Grupacija prirodno-matematičkih i biotehničkih nauka

Prirodno-matematički fakultet je smješten u dvije zgrade u kojima je 9.250 m² predviđeno za izvođenje nastavnog procesa. Nastava se izvodi u 22 predavaonice (1.584 m²), 73 laboratorije (3.041 m²), te dodatnih 4.625 m² prostora za izvođenje nastave.

Zgrada Poljoprivredno-prehrambenog fakulteta u Kampusu Univerziteta raspolaže sa 3.181,72 m² prostora za izvođenje nastavnog procesa. Fakultet ima tri amfiteatra, tri sale, dva praktikuma, računarsku salu, 25 laboratorija, te Institut za akvakulturu sa dvije povezane laboratorije. Također, u sastavu Fakulteta je Eksperimentalno ogledno polje Butmir površine oko 7 ha, gdje se u svrhu praktične nastave koristi 6 ha, a 1 ha čine

ekonomsko dvorište i objekti. Na EOP Butmir u funkciji su i dvije učionice, radionica i dvije laboratorije.

Šumarski fakultet raspolaže sa ukupno 1.545 m² korisnog prostora, čija je struktura organizirana u sljedeće cjeline: devet učionica namijenjenih za realizaciju teoretske i praktične nastave sa auditorno-seminarskim vježbama, mikroskopski praktikum, tri laboratorije, te prostor sa eksponatima za samostalni rad studenata. Pored ovog objekta, Fakultet posjeduje specijalizirani prostor za praktičnu terensku nastavu – nastavni objekt „Čavle“ na Igmanu.

Grupacija tehničkih nauka

Elektrotehnički fakultet raspolaže sa cca 5.400 m² površine u funkciji nastavne i istraživačke djelatnosti, podijeljenih u 43 prostorne cjeline: dva amfiteatra, osam sala opće namjene, tri kombinirane sale opće namjene (laboratorije), tri sale za seminar, četiri računarske laboratorije opće namjene, sedam specijaliziranih računarskih laboratorija sa savremenom opremom za nastavu i istraživanje, četiri laboratorije za istraživače, te elektronički servis.

Nastava na Arhitektonskom fakultetu izvodi se u prostoru ukupne površine 2.183 m². Nastava se izvodi u dva amfiteatra, pet multifunkcionalnih sala, 15 manjih sala za predavanja i vježbe, maketarnici, računarskom centru, te sali za studijski rad i rad u seminaru.

Fakultet za saobraćaj i komunikacije raspolaže sa šest amfiteatara, pet laboratorija, tri sale, šest učionica ukupne korisne površine 1.706,76 m².

Na Građevinskom fakultetu nastavno-naučni proces se izvodi u prostoru ukupne površine 3.950 m², koji čine tri amfiteatra, 29 učionica, te dvije laboratorije.

Mašinski fakultet posjeduje zadovoljavajuće prostorne i druge infrastrukturne pretpostavke za uspješnu realizaciju nastavno-naučnog procesa.

Grupacija umjetnosti

Na Akademiji likovnih umjetnosti nastavni proces se realizira u dvije učionice za predavanja na teoretskim predmetima kapaciteta 45 + 20 sjedećih mjesta, tri sale, četiri laboratorije, četiri radionice (za serigrafiju, za kiparstvo, za produkt-dizajn, za likovnu tehnologiju, za konzervaciju i restauraciju), studiju za grafiku i druge medije, ateljeu za fotografiju, kabinetu za multimediju, te 24 klase za obavljanje praktično-kreativnog nastavnog procesa, u prostoru ukupne površine 4.470 kvadrata.

Akademija scenskih umjetnosti posjeduje optimalno minimalnu kvadraturu prostora za odvijanje nastave (vlastiti prostor, te iznajmljivanje dodatnog prostora). U vlastitom prostoru nastava se odvija u učionicama, scenama sa pratećim prostorom, specijalnom prostoru (vježbaone glume, vježbaone za pokret i glas, montažu), pratećim nastavnim prostorima (šminkernica, garderoba, videoteka). Od ukupno raspoloživog prostora od

1.770 m², u vlastitom prostoru Akademije je 1.310 m², a iznajmljuje se 460 m². Tehnička oprema za nastavu kao i pripremanje ispita iz umjetničkih predmeta (pozorišne predstave, film) je na zadovoljavajućem nivou.

Muzička akademija od datuma osnivanja nema vlastite prostorije. Smještena je u zgradi čiji je vlasnik Katolička crkva, zajedno sa Osnovnom i Srednjom muzičkom školom kao podstanar. Cjelokupan prostor kojim raspolaže akademija je 1.037,22 m², a kvadratura bez nusprostorija iznosi 810 m², što predstavlja 3,07 m² po studentu, što je ispod minimuma, s obzirom da su evropske norme na umjetničkim akademijama 20 m² po studentu. Problem prostora bit će riješen kada se u Kampusu Univerziteta izgradi nova zgrada za Muzičku akademiju, čiji je idejno-izvedbeni projekat usvojen 2013. godine.

Praktično osposobljavanje studenata na Univerzitetu u Sarajevu

Grupacija društvenih nauka

Sa ciljem osposobljavanja studenata i stjecanja praktičnih vještina Pravni fakultet organizira praksu na Ustavnom sudu Federacije Bosne i Hercegovine, Vrhovnom sudu Federacije Bosne i Hercegovine, te Federalnom tužilaštvu. Također, na izbornim predmetima gostuju istaknuti nosioci pravosudnih funkcija i advokati, kao i inspektori odgovarajućih inspekcija, te istaknuti stručnjaci iz privrede, diplomatije, bankarstva, policije i slično.

Na Fakultetu političkih nauka je predviđeno obavezno izvođenje praktične nastave u ovisnosti o smjeru, a izvodi se u obrazovnim ustanovama u okviru predmeta „Metodika nastave“ u ustanovama socijalne zaštite, nevladinim organizacijama, zdravstvenim i obrazovnim ustanovama u okviru studija socijalnog rada; novinarska praksa na Odsjeku za komunikologiju te obavezna praksa u odgovarajućim ustanovama na usmjerenju Međunarodni odnosi i demokratija. Trajanje praktične nastave je 75 sati po semestru, a na socijalnom radu 20 radnih dana.

Ekonomski fakultet organizira ferijalnu/stručnu praksu u trajanju od 40 dana i studenti je obavljaju u ustanovama i kompanijama. Nakon obavljene prakse studenti prezentiraju izvještaj i dnevnik rada.

Na Fakultetu za kriminalistiku, kriminologiju i sigurnosne studije nije predviđeno obavezno izvođenje praktične nastave.

Grupacija humanističkih nauka

Filozofski fakultet organizira obaveznu praktičnu nastavu u većem broju oblika: hospitovanje, pedagoška, metodička, arheološka, psihološka i bibliotečka praksa. Tako studenti koji studiraju nastavne studijske grupe su obavezni držati časove hospitovanja u osnovnim i srednjim školama na području Kantona Sarajevo, studenti psihologije praksu obavljaju u zdravstvenim ustanovama, dok studenti pedagogije u osnovnim i srednjim školama, a studenti bibliotekarstva, arheologije i historije u baštinskim ustanovama.

Na Pedagoškom fakultetu praktična nastava se izvodi u toku dodiplomskog studija u varijabilnom trajanju na sve četiri godine na odsjecima Predškolskog odgoja, Razredne nastave i Kulture življenja i tehničkog odgoja (15–90 sati pedagoške prakse po semestru, te 90–195 sati metodičke prakse po semestru).

Na Katoličkom bogoslovnom fakultetu predviđena je praktična nastava u okviru predmeta „Metodičke vježbe iz katehetike“, koja obuhvata praktičnu pripremu i izvođenje nastavnih tema iz vjeronauka u osnovnim ili srednjim školama.

Grupacija medicinskih nauka

S obzirom da medicinska profesija u Evropskoj uniji spada u grupu reguliranih profesija, to je i nastavni plan i program Medicinskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu po broju kontakt-sati nastave harmoniziran sa kurikulumima studija medicine zemalja iz okruženja, zapadnoevropskih zemalja i posebno sa Direktivom Evropske unije br. 2005/36, odnosno članom 24. Direktive reguliranih profesija i Direktive 2013/55 Vijeća Evrope. Nastavni plan i program sadrži 5.535 kontakt-sati i 360 (E)CTS kredita.

Nastavni plan i program je koncipiran tako da postoji potpuna uravnoteženost teorijske i praktične nastave, pri čemu se veoma vodilo računa da teorijsko savladavanje gradiva bude usaglašeno sa praktičnim radom studenata, te je omjer teorijske i praktične nastave balansiran u omjeru 50% – 50%.

Nastavnim planom i programom studija na Medicinskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu planirano je da studenti nakon završene III, IV i V godine studija imaju obavezu završiti ljetnu (ferijalnu) praksu u zdravstvenoj ustanovi primarne, sekundarne i tercijarne zdravstvene zaštite u trajanju od po 120 sati (360 sati ukupno).

Cijeli dvanaesti semestar je nastavnim planom i programom planiran kao praktičan rad studenata (hospitacija) u nastavnim bazama Medicinskog fakulteta, pri čemu studenti imaju obavezu da kroz praktičan rad u oblasti porodične medicine (90 sati), interne medicine (90 sati), hirurgije (90 sati), ginekologije (90 sati) i pedijatrije (90 sati) potvrde stečena znanja i vještine.

Na Stomatološkom fakultetu sa klinikama predviđena je praktična nastava kako na pretkliničkim tako i na kliničkim predmetima, pa je tako na prve tri godine studija dominantna praktična nastava van prostora Fakulteta, dok na višim godinama studija praksa se obavlja u visokom procentu unutar Fakulteta.

Farmaceutski fakultet praktičnu nastavu organizira na X semestru (540 sati) u javnim i privatnim zdravstvenim ustanovama.

Fakultet zdravstvenih studija organizira stručnu praksu na svim studijskim grupama u okviru VI, VII i VIII semestra (120–225 sati).

Veterinarski fakultet u sklopu integriranog studija izvodi praktičnu nastavu kako unutar Fakulteta (2.370 sati) tako i van Fakulteta (ekstramuralna nastava) u saradnji sa veterinarskim preduzećima, farmama i proizvodnim pogonima u kojima se vrši primarna prerada i proizvodnja namirnica animalnog porijekla.

Grupacija prirodno-matematičkih i biotehničkih nauka

Na Prirodno-matematičkom fakultetu praktična nastava je predviđena za nastavničke smjerove na svim odsjecima i to na oba ciklusa studija i izvodi se u osnovnim i srednjim školama na području Kantona Sarajevo (metodika nastave). Također, za pojedine specifične predmete (genetičko inženjerstvo, bioinformatika, citogenetika, fizika u

radiodijagnostici, fizika u radioterapiji, fizika u nuklearnoj medicini, medicinska radijaciona fizika) u okviru pojedinih smjerova praktična nastava se obavlja u odgovarajućim ustanovama poput Instituta za genetičko inženjerstvo i biotehnologiju, Kliničkog centra Univerziteta u Sarajevu, kao i na terenskoj nastavi na smjerovima Turizam i zaštita životne sredine te Regionalno i prostorno planiranje.

Poljoprivredno-prehrambeni fakultet izvodi praktičnu nastavu na svim odsjecima u toku VI semestra (Biljna proizvodnja, Zootehnika, Ekonomika poljoprivrede i prehrambene industrije).

Na Šumarskom fakultetu nastavni proces ne odvija se izvan prostora Fakulteta u saradnji sa drugim pravnim licima. U toku je revizija nastavnih planova i programa te razmatranje uvođenja praktične nastave.

Grupacija tehničkih nauka

Na Elektrotehničkom fakultetu ne postoji formalni oblik obavezne praktične nastave, no u svrhu podizanja kvaliteta obrazovanja, studenti dio nastave realiziraju izvan Fakulteta i to na objektima kompanija kao što su Elektroprivreda Bosne i Hercegovine (trafostanice, hidroelektrane, termoelektrana), Intrade energija, Vodovod, Sarajevogas, BH Telecom, Klas, itd.

Građevinski fakultet ima saradnju sa svim značajnijim kompanijama koje se bave projektiranjem ili izvođenjem građevinskih objekata. U okviru saradnje studenti borave šest sati sedmično svake srijede u šestom semestru u izabranoj kompaniji, te o tome sačinjavaju elaborat i brane ga na kraju semestra.

Na Arhitektonskom fakultetu praktična nastava je organizirana u okviru Katedre za arhitektonsko projektovanje i Katedre za urbanizam i prostorno planiranje.

Na Mašinskom fakultetu je nastavljen pozitivan trend povećanja pristupa studenata kompanijama putem posjeta, studentske prakse i završnih radova. Dva studijska programa uključuju i praktičnu nastavu. Na smjeru Mašinske konstrukcije predmet „Industrijska praksa“ je obavezan na prvom i drugom ciklusu studija. Na smjeru Industrijsko inženjerstvo i menadžment uveden je predmet „Industrijska praksa“ kao izborni predmet na drugom ciklusu studija, ali u pravilu svi studenti biraju ovaj predmet. Fakultet je sklopio i odgovarajuće ugovore sa pojedinim kompanijama koje su iskazale spremnost za ovakvim vidom saradnje. Na ostalim smjerovima koji se izučavaju na Fakultetu praktičiraju se samo posjete studenata kompanijama zavisno od studijskog programa koji studenti izučavaju. Neke od kompanija u kojim je realizirana praksa su: BH Telekom inženjering, Tvornica cementa Kakanj, Stroj d.o.o. Hrasnica, Euroasfalt d.o.o. Rajlovac, Everest konsulting, Grizelj d.o.o., Idea Software d.o.o., Uniklima d.d., UNIS FAGAS – fabrika gasnih aparata, UNIS – udružena metalna industrija, TENSOR Technology d.o.o., 3DMehanika d.o.o. i dr.

Grupacija umjetnosti

Na Muzičkoj akademiji postoji obavezno izvođenje praktične nastave iz predmeta „Metodika muzičke nastave i praktikum“ i „Metodika nastave solfeggia i praktikum“ na teorijskim odsjecima i „Metodika instrumenta i praktikum“ na instrumentalnim odsjecima i to u sljedećim omjerima: na teorijskim odsjecima 40% teorijske nastave i 60% praktične nastave u drugim ustanovama; na instrumentalnim odsjecima 50% praktične instrumentalne nastave, 50% nastave u drugim ustanovama. Pored ovog, na instrumentalnim odsjecima postoji predmet „Koncertna praksa“ u sklopu kojeg je student u obavezi da koncertira svakog semestra.

Na Akademiji likovnih umjetnosti u okviru nastavnog predmeta „Metodika likovnog odgoja III, IV, V,VI“ predviđeno je obavezno izvođenje praktičnog i istraživačkog oblika nastavno-umjetničkog procesa van prostora Akademije u saradnji sa osnovnim i srednjim školama Kantona Sarajevo.

Akademija scenskih umjetnosti organizira praktičnu nastavu kroz aktivnosti Otvorene scene „Obala“, te kroz ugovore sa profesionalnim pozorištima, TV-kućama i radiostanicama. Također, studenti praksu stječu kroz angažmane u projektima nezavisnih filmskih i teatarskih produkcija.

Ugovori sa privredom, ustanovama i organizacijama civilnog društva

Tabela 3. Ugovori sa privredom, ustanovama i organizacijama civilnog društva

	Naziv organizacije/institucije sa kojom je potpisan ugovor
Ekonomski fakultet	Raiffeisen Bank d.d. BiH
	Bosnalijek d.d. Sarajevo
	ASA Prevent grupacija
	Udruženje/udruga privrednika „Biznis centar“ Jelah Tešanj
	ProCredit Bank BiH
	Bit Alijansa
Elektrotehnički fakultet	EP BiH
	BH Telecom
	Institut za mjeriteljstvo
	Energobos ILJN d.o.o.
Fakultet islamskih nauka	Islamska zajednica u BiH
Fakultet političkih nauka	KJU Gerontološki centar
	Udruženje porodica djece i osoba s poteškoćama u razvoju „Dajte nam šansu“
	SOS Kinderdorf International, glavni ured Sarajevo
	Druga gimnazija, Sarajevo

Farmaceutski fakultet	Gradska ljekarna Livno
	Apoteka Zeni-lijek, Podlugovi
	Apoteka Eurofarm centar, Sarajevo
	Apoteka Arnika, Gračanica
	JU Apoteka/ljekarna Travnik
	Apoteka Medica, Kakanj
	JU Ljekarna/apoteka Vitez
	PZU Apoteka Verdant, Ilidža
	JU Apoteka „9. maj“ Goražde
	PZU Magistrat, Ilidža
	Privatna apoteka Medikon, Gornji Vafuk-Uskoplje
	PZU Apoteka „Al-Hana“, Sarajevo
	JU Apoteka „Zdravlje“ Zenica
	Privatna apoteka „Pharmacia“, Bihać
	JZU „Gradska apoteka“ Velika Kladuša
	JU „Narodna apoteka“ Maglaj
	JZU „Gradska apoteka“ Gračanica
	Apoteka „T&A“ Bihać
	PZU Ljekarna „Vita“ Kiseljak
	Privatna apoteka „Mo_pharm“ Mostar
	ZU „Apoteka Remedia“ Sarajevo
	PZU Apoteka „Nera“ Visoko
	JZU Apoteka „Teferm“ Tešanj
	PA „Hadžić“ Ključ
	ZU „Gradska Apoteka“ Bosanska Krupa
	JU „Apoteka Bugojno“
	PZU „Apoteka Family“, Sarajevo
	PZU Apoteka „Delfarm“ Jelah
	Apoteke „Oaza zdravlja“ Sarajevo
	PZU „MGM“ Apoteke Kakanj
	PZU Apoteka „Eurofarmacija Dž&N“ Cazin
	Privatna apoteka „Zdravlje“ Konjic
PZU „Ljekarne Lupriv“, Sarajevo	
Apoteka „Zdravlje“ Sarajevo	
PZU „Apoteka Delfin“, Sarajevo	
Centar za interdisciplinarne studije	Institute for democracy Societas civilis Skopje
	BaBe Be active Be emancipated Zagreb
	Civil Rights Defenders Belgrade
	Udruženje za pomoć licima ometenih u psihofizičkom razvoju
	American Council for International Education Montenegro
	Youth Initiative for Human Rights BiH
	Heinrich Boell Stiftung BiH
	Centre for applied non violent action and strategies Belgrade
	Caritas Sofia

	Helsinki Committee for Human Rights Serbia
	NGO LEGIS Skopje
	Univerzitet u Milanu
Građevinski fakultet	OKI Sarajevo
	Ans Drive Sarajevo
	Unigradnja Sarajevo
	GP Butmir Ilidža
	Hidrogradnja Sarajevo
	ŽGP d.d. Sarajevo
	Euro-asfalt Sarajevo
	Hering Široki Brijeg
	Sarajevoputevi Sarajevo
	Metalno Zenica
	Džekos Sarajevo
	Transportbeton Kiseljak
	TBG BHD-Betonara Ilidža
	Tibra-Pacific Kiseljak
	Strab AG Sarajevo
	Termobeton Breza
	Bosnaputevi Sarajevo
	Velbos Sarajevo
	Miprogradnja Ilijaš
	Arel Zenica
	Cengiz Insaat Sarajevo
	Winner Project Sarajevo
	HP Investing Mostar
	Prograd Žepče
Katolički bogoslovni fakultet	Katolički školski centar „Sv. Josip“ Sarajevo
	Osnovna škola Kiseljak
Muzička akademija	Prva bošnjačka gimnazija
	OŠ „Silvije Strahimir Kranjčević“
	OMŠ „Mladen Pozajić“
	Srednja muzička škola Sarajevo
Pedagoški fakultet	13 osnovnih škola u KS
	JU „Djeca Sarajeva“
	Zavod za specijalno obrazovanje i odgoj djece „Mjedena“
	Dječiji dom „Bjelave“
	Centar za slijepu i slabovidnu djecu i omladinu
	Udruženje „Dajte nam šansu“
	Centar za slušnu i govornu rehabilitaciju Sarajevo
	SOS-Kinderdorf International Sarajevo
	Centar „Vladimir Nazor“

	Memorandum o saradnji sa Ministarstvom za obrazovanje, nauku i mlade Kantona Sarajevo	
Poljoprivredno-prehrambeni fakultet	Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva	
	Federalni zavod za poljoprivredu Sarajevo	
	Klas	
	Brovis d.d. Visoko	
Prirodno-matematički fakultet	Turistička agencija BA Tours	
Veterinarski fakultet	JP Veterinarska stanica Visoko	
	Zoovet d.o.o. Pale	
	JU Veterinarski institut Republike Srpske „Dr. Vaso Butozan“	
	Poljoprivredni fakultet Univerziteta u Novom Sadu	
	Fakultet veterinarske medicine Beograd	
	Fakultet veterinarske medicine Zagreb	
	Veterinarski fakultet Ljubljana	
	Institut za medicinska istraživanja i medicinu rada, Zagreb	
	Fakultet veterinarske medicine Skoplje	
	JU Veterinarski zavod HNŽ/K	
	Ribogojilište Eko zona Ugarski brzaci	
	Arifagić Investment doo, Kozarac	
	Kantonalna uprava za inspeksijske poslove	
	Madi d.o.o. Tešanj	
	KJP Veterinarska stanica Sarajevo, d.o.o.	
	Bingo Export-Import d.o.o., Tuzla	
	Institut za zdravlje i sigurnost hrane, Zenica	
	Fakultet sporta i tjelesnog odgoja Sarajevo	
	KJP „Poljoprivredno dobro Butmir“	
	Veterinarska stanica Vetanova – Istočno Sarajevo	
	Veterinarska stanica Veterinar – Istočno Sarajevo	
	Veterinarska stanica Ketti Sarajevo	
	Ribogojilište Laks export import d.o.o. Mostar	
	Ribogojilište Glogošnica d.o.o. Konjic	
	Ribogojilište Salmon d.o.o. Ljubuški	
	Naučni institut za veterinarstvo Srbije	
	Bio-farma Zimača Visoko	
	Fakultet zdravstvenih studija	Zavod za zaštitu na radu
		Veterinarski fakultet u Sarajevu
		JU Zavod za sportsku medicinu
JU Centar za slušnu i govornu rehabilitaciju		
JU Zavod za zaštitu zdravlja studenata		
JU Univerzitetski klinički centar Sarajevo, sporazum		
JU Zavod za zdravstvenu zaštitu žena i materinstva KS		
JU Zavod za hitnu medicinsku pomoć		

	Fakultet kriminalističkih nauka
	JU Zavod za javno zdravstvo FBiH
	JU Centar „Vladimir Nazor“
	JU Institut za genetičko inženjerstvo i biotehnologije
	JU Zavod za javno zdravstvo KS
	JU Dom zdravlja KS
	JU Reumal Fojnica
	Grizelj d.o.o. Sarajevo
	JU Zavod za specijalno obrazovanje i odgoj djece „Mjedenica“
	Institut za javno zdravstvo Ljubljana
	Fakultet za zdravstvene vede, Univerzitet v Mariboru
	Zdravstveno veleučilište Zagreb
	JU Gerontološki centar KS
	Fakultet za primijenjenu fizioterapiju Univerziteta Crne Gore
	JU Arhitektonski fakultet u Sarajevu
	Centar za zdravo starenje Sarajevo
	JU Vodovod i kanalizacija
	Filozofski fakultet u Sarajevu
	JU Zavod za bolesti ovisnosti KS
	JU Medicinski fakultet
	JU Opća bolnica „Prim. dr. A. Nakaš“
	JU Banjsko-rekreacioni centar „Aquaterm“ Olovo
	Prirodno-matematički fakultet Sarajevo
Fakultet sporta i tjelesnog odgoja	JU Zavod za specijalno obrazovanje i odgoj djece, Mjedenica
	Olimpijski bazen Sarajevo, Otoka
	V gimnazija, Dobrinja
	Škola za srednje stručno obrazovanje i radno osposobljavanje
	OŠ „Hamdija Kreševljaković“
	Srednja tehnička škola grafičkih tehnologija
	OŠ „Fatima Gunić“
	III gimnazija
	Srednja ekonomska škola
	OŠ „Čengić Vila“
	OŠ „9. maj“ Pazarić

Cjeloživotno učenje i stručno usavršavanje

Strategija „Evropa 2020“ u jednoj od svojih sedam inicijativa ističe značaj modernizacije tržišta rada i osnaživanja građana putem razvoja njihovih vještina u kontekstu cjeloživotnog učenja.⁴ U *Preporuci* Evropskog parlamenta i Vijeća Evrope od 18. 12. 2006. godine navode se ključne kompetencije za cjeloživotno učenje (2006/962/EC).

Značaj cjeloživotnog učenja prepoznat je i od vladajućih struktura u Bosni i Hercegovini. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je na sjednici od 23. 10. 2014. godine usvojilo Odluku o usvajanju strateške platforme obrazovanja odraslih u kontekstu cjeloživotnog učenja u Bosni i Hercegovini za period 2014–2020. Strateška platforma usvojena ovom odlukom predstavlja pravni okvir i osnov za djelovanje i saradnju nadležnih organa, institucija, organizacija i pojedinaca na svim nivoima vlasti u Bosni i Hercegovini, na planu usvajanja i pune implementacije neophodnih strateških i/ili drugih razvojnih dokumenata u vezi sa obrazovanjem odraslih.⁵

Visokoškolske institucije ne pružaju isključivo usluge visokog obrazovanja i istraživanja nego i same zapošljavaju značajan broj akademskog, stručnog, administrativnog, tehničkog i pomoćnog osoblja. Pored rapidno rastućeg broja zahtjeva, sa jedne strane, ali i ponuda programa cjeloživotnog učenja, sa druge strane, evidentno je da cjeloživotno učenje postaje *sine qua non* u današnjem okruženju brzog i promjenjivog razvoja. Od evropskih univerziteta se očekuje da prate trendove u oblasti cjeloživotnog učenja na način da široj društvenoj zajednici nude programe koji se baziraju na istraživanjima. Univerziteti, također, imaju mogućnost da djeluju kao primjeri u društvu na način da pružaju mogućnosti za cjeloživotno učenje svojim zaposlenicima.

Univerzitet u Sarajevu je, kao vodeća visokoškolska ustanova u Bosni i Hercegovini, prepoznao značaj cjeloživotnog učenja kako za potrebe građana tako i za potrebe svojih uposlenih. U članu 17. tačka (r) Statuta Univerziteta u Sarajevu naglašava se da ova ustanova ima prava i obaveze da, između ostalog, osigurava uvjete za cjeloživotno obrazovanje. Senat Univerziteta u Sarajevu kao najviše akademsko tijelo daje saglasnost na izvođenje programa cjeloživotnog učenja. U toku 2017. godine realizirano je 46 programa cjeloživotnog učenja na Univerzitetu u Sarajevu i to na Ekonomskom fakultetu (8), Fakultetu političkih nauka (3), Fakultetu sporta i tjelesnog odgoja (1), Filozofskom fakultetu (1), Poljoprivredno-prehrambenom fakultetu (1), Veterinarskom fakultetu (11), Fakultetu islamskih nauka (1), Katoličkom bogoslovnom fakultetu (1), Centru za interdisciplinarne studije (5).

---

⁴ Strategija „Evropa 2020“.

⁵ Odluka o usvajanju strateške platforme obrazovanja odraslih u kontekstu cjeloživotnog učenja u Bosni i Hercegovini za period 2014–2020. („Službeni glasnik BiH“, br. 96/14).

Program cjeloživotnog učenja za akademsko osoblje Univerziteta u Sarajevu

Univerzitet u Sarajevu teži ka tome da se u oblastima svog djelovanja približi standardima evropskog prostora visokog obrazovanja. Pored značajnog broja aktivnih programa cjeloživotnog učenja koji su otvoreni kako studentima tako i široj društvenoj zajednici, Univerzitet u Sarajevu u posljednje tri godine uspješno implementira program cjeloživotnog učenja za svoje akademsko osoblje.

Od septembra 2013. godine Univerzitet u Sarajevu učestvuje u programu obuke TRAIN (Training & Research for Academic Newcomers), koji finansira Fondacija kralja Baudouina (KBF). Ovaj program obuke namijenjen je akademskom osoblju u zvanjima: asistenta, višeg asistenta i docenta. EU partneri u implementaciji projekta su Univerzitet u Gentu (koordinator), Univerzitet u Kentu, Univerzitet Uppsala, Univerzitet „La Sapienza“ u Rimu, UP Transfer GmbH, Santander Group i Fondacija kralja Baudouina. Ciljevi programa se vežu za unapređenje znanja i vještina akademskog osoblja u okviru sljedeće tri tematske cjeline: obrazovni proces (koncipiranje kurikuluma i efikasnost predavanja), istraživanje (metodika istraživanja i informacijska pismenost) i razvoj *soft skills* (komunikacijske vještine, umrežavanje, timski rad i sl.).

U okviru programa obuke TRAIN na Univerzitetu u Sarajevu ukupno se realizira osam modula:

1. Metodologija istraživanja, naučno pisanje i prezentacija naučno-istraživačkih/umjetničko-istraživačkih rezultata
  - a. humanističke i društvene nauke
  - b. prirodne, tehničke i medicinske nauke
2. Didaktika visokog obrazovanja
3. Priprema projektnih aplikacija i upravljanje projektnim ciklusom
4. Komunikacija i vještine prezentiranja
5. Preduzetničke sposobnosti
6. Poslovne veze i timski rad
7. Planiranje kurikuluma u visokom obrazovanju
8. Osnove andragoške djelatnosti u visokom obrazovanju

U skladu sa odlukom Senata Univerziteta u Sarajevu program TRAIN se realizira pod nazivom „Program cjeloživotnog učenja u oblasti pedagoškog obrazovanja i jačanja kompetencija akademskog osoblja Univerziteta u Sarajevu“. U skladu sa članom 164. stav (1) tačka d) Statuta Univerziteta u Sarajevu, navedeni program služi kao dokaz o minimumu pedagoškog obrazovanja. Program je do sada pohađalo ukupno 196 polaznika pri čemu je u toku 2017. godine pravo na certifikat ostvario 41 polaznik.

Rektor Univerziteta u Sarajevu prof. dr. Rifat Škrijelj je 30. 3. 2017. godine predvodio tim koji je prisustvovao konferenciji „Trening akademskog osoblja na univerzitetima

Zapadnog Balkana“ na Univerzitetu u Beogradu koji je organizirala Fondacija kralja Baudouina. Cilj konferencije je bio da se predstavi program obuke naučno-nastavnog osoblja (TRAIN), ukaže na značaj unapređenja rada univerzitetskog osoblja i podstakne razvoj sličnih programa na univerzitetima Zapadnog Balkana. Na konferenciji su prisustvovali predstavnici relevantnih ministarstava, rektori i prorektori univerziteta, univerzitetski profesori kao i drugi predstavnici institucija visokog obrazovanja u Srbiji, Bosni i Hercegovini i Crnoj Gori.

Nakon održane konferencije u Beogradu na kojoj su, pored ostalih, prisustvovali predstavnici javnih univerziteta u BiH, na Rektorskoj konferenciji Bosne i Hercegovine održanoj 28. 12. 2017. godine dodatno su razmatrane mogućnosti zajedničkog djelovanja svih javnih bosanskohercegovačkih univerziteta u smjeru stručnog usavršavanja akademskog osoblja kao neophodnog zadatka sa ciljem rada na kvalitetu visokog obrazovanja. U skladu sa navedenim definirani su i usvojeni sljedeći zaključci:

- Rektorska konferencija Bosne i Hercegovine podržava prijedlog Univerziteta u Sarajevu o zaživljavanju projekta TRAIN u sistemski osmišljenom konceptu trajnog stručnog usavršavanja akademskog osoblja na univerzitetima u BiH kao jednog od neophodnih preduvjeta uspješne reforme i unapređenja kvaliteta visokog obrazovanja.
- Zadužuju se članice Rektorske konferencije Bosne i Hercegovine da do naredne sjednice kandidiraju po dva predstavnika sa ciljem formiranja tima za izradu okvira za stručno usavršavanje akademskog osoblja, a uz uvažavanje ekspertnih potencijala svakog univerziteta ponaosob, kao i za izradu projektnog prijedloga za obezbjeđenje inicijalnih sredstava za rad tima. Koordinirajuća institucija je Univerzitet u Sarajevu.

Projektni i analitičko-operativni poslovi u resoru nastave

Izrada Projekta o zapošljavanju asistenata na Univerzitetu u Sarajevu

Univerzitet u Sarajevu je u 2017. godini izradio strateški projekat zapošljavanja asistenata na Univerzitetu u Sarajevu u cilju podmlađivanja nastavnog i naučnog kadra i razvijanja kvaliteta nastavno-naučnog procesa.

U cilju izrade projekta izvršena je analiza kadrovske stanja i potreba za zapošljavanjem sa podacima o kadrovskoj strukturi zatečenoj u decembru 2016. godine i predviđanjem prirodne fluktuacije i napredovanja za period 2016 – 2020.

Analizom kvantitativnih pokazatelja, na Univerzitetu je u decembru 2016. godine bilo angažirano 877 nastavnika (redovni profesori, vanredni profesori, docenti), te je ustanovljeno (na osnovu podataka dostavljenih iz organizacionih jedinica) da u periodu 2016–2020. godine u penziju/mirovinu (prirodna fluktuacija) odlazi 128 nastavnika. Analiza je također pokazala da je 40 viših asistenata u tom trenutku odbranilo doktorske disertacije te da su bili spremni za izbor u nastavničko zvanje, kao i da je 79 viših asistenata bez odbranjene disertacije bilo u procesu sticanja višeg zvanja. Ovi podaci ukazali su na nužnost kadrovske podmlađivanja Univerziteta u Sarajevu, kao i na velike izazove sa kojima se Univerzitet suočava u smislu kvaliteta izvođenja nastave te potrebu za angažmanom novih asistenata.

Ciljna grupa u projektu zapošljavanja su najuspješniji svršeni studenti II ciklusa studija, integriranog I i II ciklusa studija prema bolonjskom sistemu, kao i VII stepena prema predbolonjskom sistemu Univerziteta u Sarajevu prijavljeni na evidenciju nezaposlenih, a koje namjeravamo zaposliti / izabrati u zvanje asistenta na fakultetima/akademijama odnosno stručnog saradnika na naučnim institutima Univerziteta u Sarajevu.

Projektna dokumentacija je pripremljena i upućena Premijeru Kantona Sarajevo i resornom ministru. Vlada Kantona Sarajevo je na sjednici u januaru 2018. godine usvojila prijedlog o finansiranju provedbe programa sufinansiranja zapošljavanja asistenata na fakultete i akademije Univerziteta u Sarajevu.

Podrška studentima Univerziteta u Sarajevu koji spadaju u posebne kategorije

Posebne kategorije studenata obuhvataju: djecu šehida i poginulih boraca, djecu ratnih vojnih invalida, djecu dobitnika ratnih priznanja i odlikovanja i djecu bez oba roditelja. Analizom podataka o upisanim studentima, na dvadeset pet fakulteta i akademija Univerziteta u Sarajevu studira zaključno sa 31.12.2017. godine 1.469 studenata koji spadaju u posebne kategorije. Organizacione jedinice Univerziteta u Sarajevu na godišnjem nivou oslobode plaćanja obaveza navedene studente u iznosu većem od 1.000.000 KM. Sredstva koje fakulteti i akademije ulože u školovanje studenata iz posebnih kategorija zorno govore o društvenoj i socijalnoj dimenziji rada Univerziteta

koji ovim vidom stipendiranja svojim primjerom pokazuje kako se poštuje socijalna pravičnost u obrazovanju.

Podrška studentima sa invaliditetom na Univerzitetu u Sarajevu

Na Univerzitetu u Sarajevu sa 31.12. 2017. godine evidentirano je 80 studenata sa invaliditetom. Ured za podršku studentima i službe Rektorata Univerziteta su poduzeli niz aktivnosti kako bi se obezbijedili neometani uvjeti za njihov rad (vidjeti pod III.7. Sistem kvaliteta).

Provjera vjerodostojnosti javnih isprava izdatih na Univerzitetu u Sarajevu

U svom redovnom radu Služba za nastavu je izvršila 44 provjere javnih isprava izdatih od Univerziteta u Sarajevu, a na zahtjev poslodavaca i stranih visokoškolskih ustanova.

Pravilnik o ekvivalenciji ranije stečenih akademskih titula odnosno naučnih i stručnih zvanja na Univerzitetu u Sarajevu sa pripadajućom odlukom o cijenama

Komisija za izradu Pravilnika je formirana u januaru 2016. godine i svoj rad je okončala u julu 2017. godine izradivši Pravilnik o ekvivalenciji ranije stečenih akademskih titula odnosno naučnih i stručnih zvanja na Univerzitetu u Sarajevu kao i pripadajuće obrasce. Pravilnik je usvojen na 10. redovnoj sjednici Senata Univerziteta u Sarajevu 19. 7. 2017. godine.

Promocija upisa na Univerzitet u Sarajevu

Prilikom planiranja upisnih kvota za Univerzitet u Sarajevu izrađen je plan promocije upisa na Univerzitet u Sarajevu. Izrađen je „Vodič za buduće studente“, snimljen promotivni videospot i lansirana Facebook kampanja za promociju upisa koja je bila usmjerena na studentsku populaciju regiona Zapadnog Balkana gdje je procijenjeno da 710.000 osoba u dobi 18–20 godina ima Facebook profile. Planirani doseg kampanje je bio između 110.000–290.000 osoba. Stvarni doseg je bio do 180.000 korisnika ove mreže, što je bilo u okvirima planiranog dosega.

Izrada plana upisa na I, II ciklus i integrirani studij na Univerzitetu u Sarajevu

Izrađen je plan upisa u prvu godinu prvog ciklusa studija i integriranog studija (prvog i drugog ciklusa) na Univerzitetu u Sarajevu u studijskoj 2017/2018. godini, za šta je pribavljena saglasnost Vlade Kantona Sarajevo broj 02-05-21160-16.1/17 sa odobrenom kvotom od 5.880 mjesta za upis. Izrađen je plan upisa u prvu godinu drugog ciklusa studija na Univerzitetu u Sarajevu u studijskoj 2017/2018. godini, za šta je pribavljena saglasnost Vlade Kantona Sarajevo broj 02-05-21160-16.1/17 sa odobrenom kvotom od 3.784 mjesta za upis.

Organizacija svečane promocije diplomanata i magistranata Univerziteta u Sarajevu za 2016/2017. godinu

Svečana promocija diplomanata i magistranata fakulteta i akademija Univerziteta u Sarajevu za 2016/2017. godinu održana je 2.12.2017. godine. U realizaciji Svečane promocije diplomanata i magistranata učestvovala su 24 tima sa preko 350 angažiranih aktera. Svi timovi su svoje zadatke obavili pravovremeno. Sve ugovorene robe i usluge potrebne za realizaciju Svečane promocije su izvršene, odnosno isporučene blagovremeno i kvalitetno.

Promocija zaposlenja u Oružanim snagama BiH

Rektoratu Univerziteta u Sarajevu obratilo se Ministarstvo odbrane Bosne i Hercegovine molbom za organiziranje prezentacije mogućeg angažmana diplomanata i magistranata Univerziteta u Sarajevu u Oružanim snagama Bosne i Hercegovine nakon stjecanja diplome na Univerzitetu u Sarajevu – prijem u prvi početni čin oficira, potporučnika, radi popune Oružanih snaga Bosne i Hercegovine i znavljanja oficirskog kadra. Ciljna grupa su bili studenti završnih godina prvog i drugog ciklusa odnosno integriranog studija. Organizirani su promotivni događaji na fakultetima Univerziteta u Sarajevu kako bi naši studenti bili informirani o mogućnosti zaposlenja (stalni radni odnos) u profesionalnog vojnoj službi. Promocije su održane u periodu od 24. 5. do 15. 6. 2017. godine.

Izrađen novi web portal Univerziteta

Izrađen je novi web portal Univerziteta u Sarajevu (www.unsa.ba) koji je izgrađen na Drupal platformi slijedeći novu informacionu arhitekturu weba prilagođenu postizanju veće vidljivosti Univerziteta u Sarajevu.

Uspostavljen registar studijskih programa

Uspostavljen je registar studijskih programa na b/h/s i engleskom jeziku (<http://registar.unsa.ba>). Prikupljeni su, obrađeni i javno prezentirani podaci za 502 studijska programa (na dan 31.12.2017) koji se izvode na Univerzitetu u Sarajevu.

Analiza prohodnosti na III ciklusu studija

U cilju konsolidiranja pune informacije i jedinstvenog pristupa programima trećeg ciklusa studija, izvršena je analiza prohodnosti na tri klastera podataka: pristup III ciklusu studija kandidatima sa VII stepenom stručne spreme, pristup III ciklusu studija kandidatima sa završenim II ciklusom studija, te pristup III ciklusu studija kandidatima sa završenim magisterijem nauka sa potklasterima: uvjeti za prijem na III ciklus studija, cijena studija po godini, postojanje slučajeva u kojima se kandidati oslobađaju pune ili dijela cijene studija, naučne oblasti iz kojih kandidati stječu pravo upisa.

Akademski kalendar Univerziteta u Sarajevu

Izrađen je i objavljen Akademski kalendar Univerziteta u Sarajevu za 2017/18. studijsku godinu, te su izvršene izmjene i dopune Akademskog kalendara za 2016/17. studijsku godinu.

Online upisni materijal

Sa ciljem redukcije troškova na strani studenta uvedeno je korištenje besplatne online platforme za prijavljivanje ispita i prijavljivanje komisijskih ispita.

Izdavanje potvrda o mogućnosti nastavka studija na visokoškolskim ustanovama van Bosne i Hercegovine

Izdato je 15 potvrda za nastavak studija na inozemnim visokoškolskim ustanovama.

Izdavanje statusnih potvrda za studente koji ostvaruju prava u inozemstvu (Entrance Qualification Certificate).

Izveštaji o upisanim stranim državljanima na zahtjev matičnih ambasada ili Službe za strance Ministarstva sigurnosti BiH

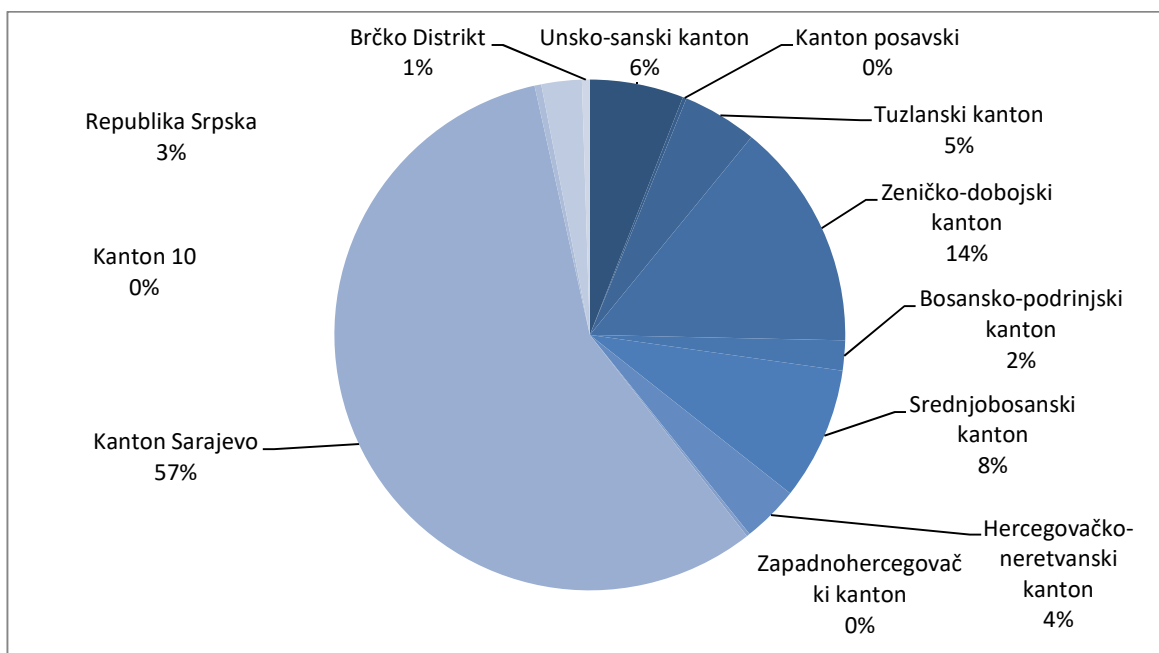
Na zahtjev diplomatskih predstavništava su izrađivani sumarni izvještaji o strukturi i broju stranih studenata na Univerzitetu u Sarajevu. Za potrebe izrade Izvještaja o radu urađen je potpuni skrining svih stranih državljana upisanih na organizacione jedinice Univerziteta u Sarajevu i rezultati su predočeni u Izvještaju o radu Univerziteta u Sarajevu za 2017. godinu.

Program cjeloživotnog obrazovanja za nastavnike i saradnike Univerziteta u Sarajevu (radionica „Od studija ka zaposlenju“)

U sklopu implementacije programa cjeloživotnog učenja na Univerzitetu u Sarajevu u aprilu 2017. godine održane su dvije radionice pod naslovom „Od studija ka zaposlenju“. Prva radionica je organizirana sa ciljem upoznavanja učesnika sa osnovnim odrednicama, značenjem i važnosti kvalifikacijskog okvira. Na tom osnovu ukazano je na značenje i važnost pravilne izrade standarda kvalifikacije i standarda zanimanja (proces izrade, relevantne strane, ciljevi). U toku radionice istaknuta je važnost ispravnog kreiranja studijskih programa (kao i svih njegovih segmenata), te osiguranja kvaliteta nastave i studijskih programa, kao i koncepta konstruktivnog usklađivanja u nastavi. Teme druge radionice su se odnosile na opis procesa i pojedinih koraka u kreiranju kurikuluma i studijskog programa (uz osvrt na elaborat o osnivanju). Detaljno je predstavljen koncept konstruktivnog usklađivanja u nastavi (kreiranje ishoda učenja, metode učenja i poučavanja, procjena znanja). Posebna pažnja je posvećena prvom konstruktumu – ishodima učenja (definicije, važnost, uloga, principi i pravila kreiranja).

III-4 STUDENTI I STUDENTSKA PITANJA

Univerzitet u Sarajevu sa svojim organizacionim jedinicama nastoji obezbijediti okruženje u kojem je učenje usmjereno na studenta. Takvo učenje u duhu smjernica iz Leuvenskog kominikea zahtijeva osposobljavanje samostalnih studenata, nova približavanja predavanja i učenja, efektivnu podršku i savjetodavne strukture, kao i nastavni plan koji je jasnije usmjeren na učenje na sva tri studijska ciklusa. Prema tome, reforma nastavnog plana će biti tekući proces koji će voditi ka visokom kvalitetu, fleksibilnom i prilagođenom individualnom putu obrazovanja. U tom duhu, stvaranjem predispozicija u stalnim promjenama nastavnih programa za ostvarenje prioriternih ciljeva iz strategije „Evropa 2020“: pametan rast, održivi rast, inkluzivni rast, nastojimo obezbijediti zapošljivost diplomanata i magistranata Univerziteta u Sarajevu. Težeći ka punoj posvećenosti ranije datim smjernicama iz Praškog, Leuvenskog i Berlinskog kominikea, ističući društvenu karakteristiku visokog obrazovanja čiji je cilj da osigura jednaku mogućnost za kvalitetno obrazovanje, upisujemo nove generacije na Univerzitet u Sarajevu. Univerzitet je posebno ponosan na diverzitet studentske populacije, posebno na uključenost studenata iz cijele Bosne i Hercegovine u nastavni proces na Univerzitetu u Sarajevu. Iako su studenti sa teritorije Kantona Sarajevo u uvjerljivoj većini (57%), raduje činjenica da na Univerzitetu studiraju studenti iz svih krajeva Bosne i Hercegovine. Kada je u pitanju Federacija Bosne i Hercegovine, najveći broj studenata dolazi iz Zeničko-dobojskog kantona (14% ukupnog broja studenata), potom iz Srednjobosanskog kantona (8% ukupnog broja studenata). Ostali kantoni čine udio sa procentima manjim od 8%. Iz Republike Srpske na Univerzitetu studira 3% ukupnog broja studenata.

Slika 1. Distribucija studenata prema prebivalištu u Bosni i Hercegovini

Kada su u pitanju strani studenti, na Univerzitetu u Sarajevu studira 805 stranih studenata, što odražava sličan trend u odnosu na prošlu godinu. Najveći broj studenata dolazi iz zemalja u okruženju, njih 723 ili 89,8%, što ukazuje na dobru poziciju Univerziteta u Sarajevu u zemljama regije zapadnog Balkana (Hrvatska, Srbija, Crna Gora, Slovenija, Makedonija, Albanija, Kosovo), a svakako ohrabruje činjenica da studenti na Univerzitet dolaze iz 29 zemalja iz cijelog svijeta. Kada je Evropa u pitanju, studenti u najvećem broju dolaze iz Turske i Njemačke, a u manjem broju iz Holandije, Austrije, Poljske, Rusije, Španije, Italije, Ujedinjenog Kraljevstva, Grčke i Bugarske. Zemlje Bliskog istoka su također zastupljene u geografskoj distribuciji stranih studenata, te su upisani studenti iz Saudijske Arabije, Ujedinjenih Arapskih Emirata, Jordana, Izraela, Irana, Palestine i Kuvajta. Sa azijskog kontinenta imamo studente iz Gruzije i Indije, a sa američkog kontinenta imamo studente iz Sjeverne Amerike (Sjedinjene Američke države i Kanada), te Južne Amerike (Brazil i Kolumbija). Sjeverna Afrika je predstavljena Marokom.

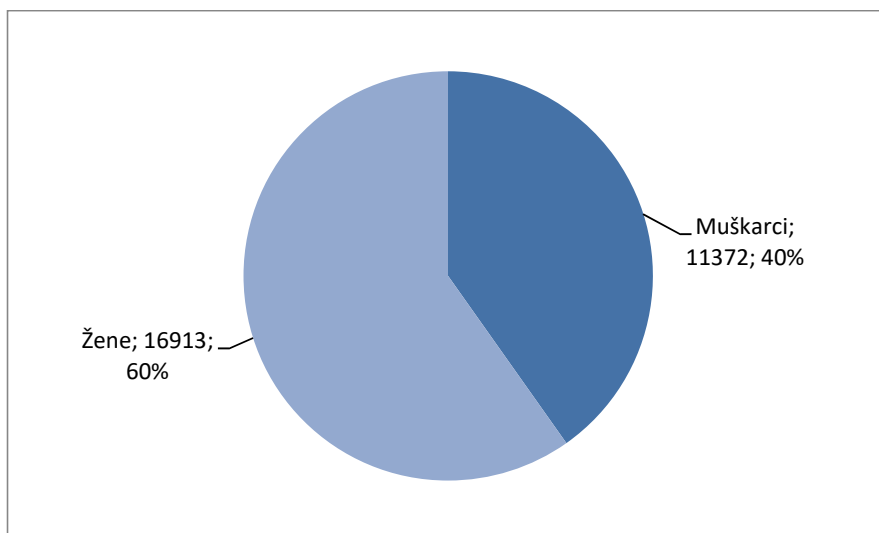
Upisani studenti u akademskoj 2017/2018. godini

U novembru 2017. i početkom decembra 2017. godine provedeno je prikupljanje statističkih podataka o upisanim studentima u studijsku 2017/18. godinu u periodu od 1. 11. do 10. 12. 2017. godine za potrebe godišnjeg izvještavanja za Federalni zavod za statistiku. Prikupljeni podaci reflektiraju iskaze u kontrolnim zbirnim listovima za fakultete i akademije (ŠV 22A).

Prikupljeni su podaci i o vrsti studijskog programa (VI stepen/dvogodišnji studij/stari program, VII stepen – stari program, magistarske/specijalističke studije – stari program, doktorati – predbolonjski, prvi ciklus – bolonjski program, drugi ciklus – bolonjski program, integrirani ciklus I + II – bolonjski program i treći ciklus – bolonjski program). Unutar ukupnog broja studenata podaci su razvrstani po studentima/spolu, te po načinu studiranja (redovni, redovni samofinansirajući, vanredni i učenje na daljinu).

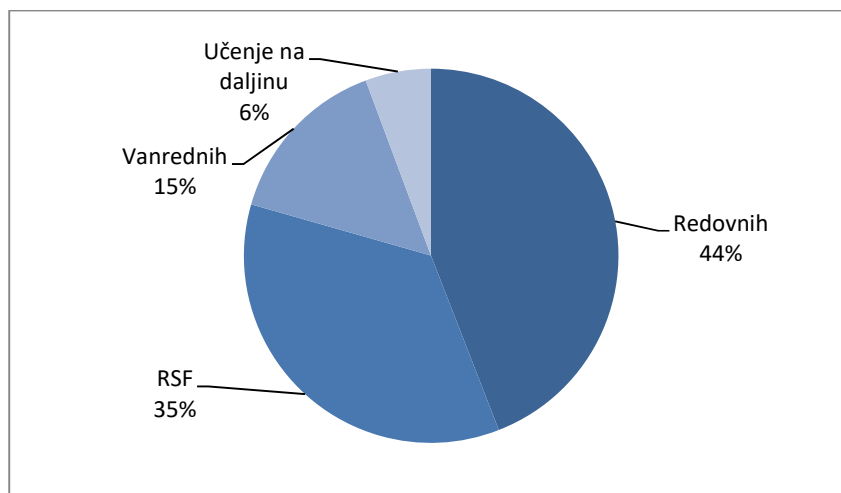
Krajem 2017. godine na Univerzitetu u Sarajevu je bilo upisanih 28.285 studenata, od čega 16.913 žena (60%), što reflektira vrlo sličnu rodnu distribuciju u odnosu na prošlogodišnji izvještaj (59,6%):

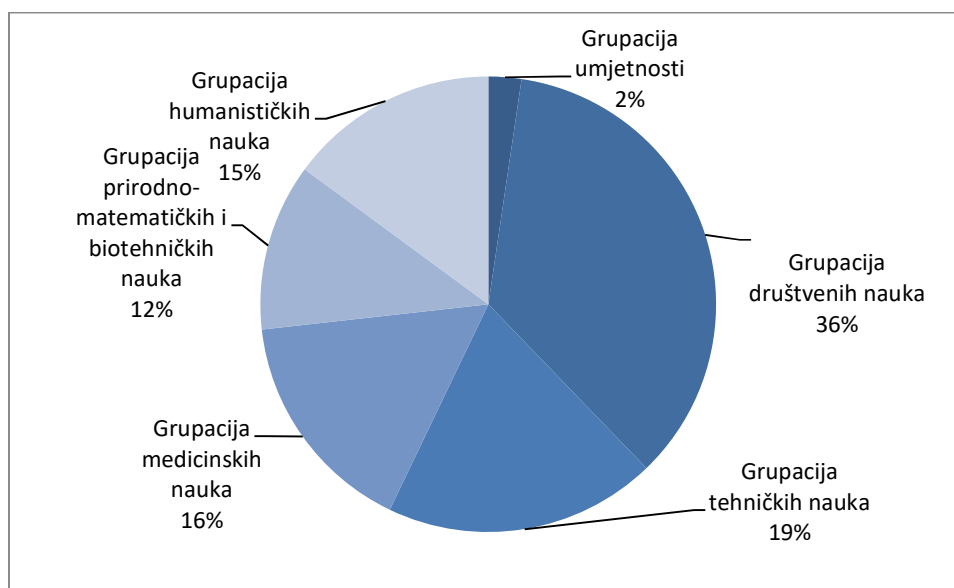
Slika 2. Rodna distribucija studentske populacije

U ukupnom zbiru broja studenata evidentirano je oko 3% stranih studenata. Detaljan pregled je dat u uvodnom dijelu. U strukturi upisanih prema načinu studiranja dominiraju redovni studenti (44%), a sve je vidljiviji trend učenja na daljinu, sa stabilnom distribucijom kao i prošle godine:

Slika 3. Distribucija studenata po načinu studiranja

Distribucija ukupne populacije studenata po grupacijama nauka i umjetnosti u 2017. godini odražava isti trend kao i prošle godine (2016. godine: GU 2%, GHN 16%, GPMBIO 12%, GMN 17%, GTN 18%, GDN 35%):

Slika 4. Pregled upisanih studenata u sve godine studija (po grupacijama)

Prema brojnosti studentske populacije na fakultetima i akademijama Univerziteta u Sarajevu distribucija je sljedeća:

Tabela 4. Broj studenata po organizacionim jedinicama

Organizacione jedinice sa 2.000 – 3.000 studenata	Ukupno
Ekonomski fakultet	2.884
Fakultet političkih nauka	2.748
Filozofski fakultet	2.517
Pravni fakultet	2.086
Organizacione jedinice sa 1.000 – 2.000 studenata	Ukupno
Prirodno-matematički fakultet	1.971
Elektrotehnički fakultet	1.693
Fakultet zdravstvenih studija	1.228
Mašinski fakultet	1.069
Organizacione jedinice sa 500 – 1000 studenata	Ukupno
Medicinski fakultet	891
Fakultet za saobraćaj i komunikacije	841
Fakultet za kriminalistiku, kriminologiju i sigurnosne studije	800
Stomatološki fakultet sa klinikama	755
Farmaceutski fakultet	730
Građevinski fakultet	675
Poljoprivredno-prehrambeni fakultet	658
Fakultet islamskih nauka	632
Arhitektonski fakultet	575
Pedagoški fakultet	529

Organizacione jedinice sa manje od 500 studenata	Ukupno
Veterinarski fakultet	447
Šumarski fakultet	353
Fakultet sporta i tjelesnog odgoja	348
Muzička akademija	261
Akademija likovnih umjetnosti	250
Akademija scenskih umjetnosti	78
Katolički bogoslovni fakultet	68
Centar za interdisciplinarnu studije	39

Predbolonjskih studenata na Univerzitetu u Sarajevu je sa 31.12. 2017. godine bilo 3.159, što sa bolonjskim studentima (25.126) daje ukupan zbir od 28.285.

Univerzitet/organizaciona jedinica je obavezan/na osloboditi plaćanja troškova školarine studente iz kategorije djece šehida i poginulih boraca, djece ratnih vojnih invalida, djece dobitnika ratnih priznanja i odlikovanja i djece bez oba roditelja. Na Univerzitetu u Sarajevu na bolonjskim programima studira 1.469 studenata iz ove kategorije, što predstavlja 5,85% studentske populacije.

Kada su u pitanju studenti sa invaliditetom/studenti sa posebnim potrebama, na Univerzitet u Sarajevu je upisano 80 studenata u tim kategorijama.

Upis studenata u prvu godinu studija

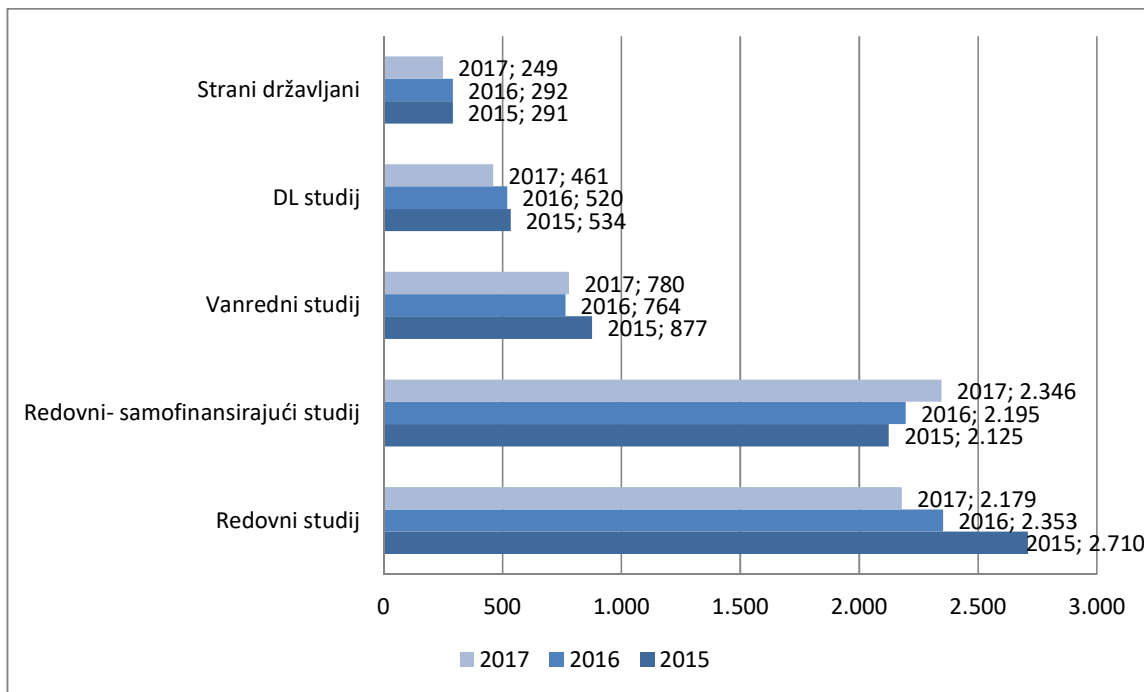
U skladu sa Odlukom Vlade Kantona Sarajevo o utvrđivanju broja i strukture studenata koji upisuju prvu godinu I i II ciklusa i integriranog studija na Univerzitetu u Sarajevu u studijskoj 2017/2018. godini i Odlukom Vlade Kantona Sarajevo o izmjeni i dopuni Odluke Vlade Kantona Sarajevo, objavljen je Konkurs za upis studenata u prvu godinu prvog ciklusa studija na Univerzitetu u Sarajevu u akademskoj 2017/2018. godini.

Na navedeni konkurs prijave za upis kandidata podnosile su se organizacionim jedinicama Univerziteta u Sarajevu. Nakon realiziranog upisa struktura upisanih studenata je kako slijedi:

Tabela 5. Plan i realizacija upisa u studijskoj 2017/2018. godini

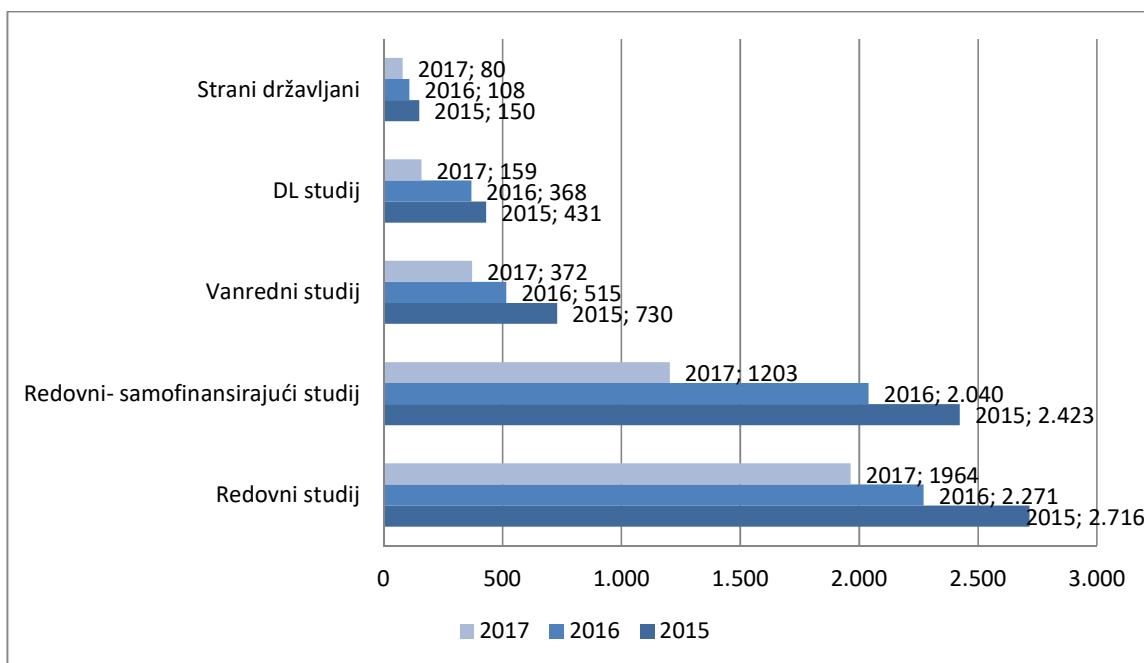
Kategorija	I ciklus i integrirani studij		II ciklus	
	Plan	Realizacija	Plan	Realizacija
Redovni studij	2.179	1.964	1.259	958
Redovni samofinansirajući studij	2.346	1.203	1.520	610
Vanredni studij	780	372	560	341
DL-studij	461	159	214	152
Strani državljani	249	80	205	51
UKUPNO	6.015	3.778	3.758	2.112

U grafikonu ispod donosimo usporedbu plana upisa na I ciklus i integrirani studij za studijske godine 2015/2016., 2016/2017. i 2017/2018.:

Slika 5. Usporedba plana upisa na I ciklus i integrirani studij 2015-2017

U grafikonu ispod donosimo usporedbu realizacije upisa na I ciklus studija i integrirani studij za studijske godine 2015/2016., 2016/2017. i 2017/2018.:

Slika 6. Usporedba realizacije upisa na I ciklus i integrirani studij 2015-2017

Prelazak studenata sa drugih visokoškolskih ustanova na Univerzitet u Sarajevu prezentiran je u tabeli 6.

Tabela 6. Prelazak studenata sa drugih visokoškolskih ustanova

Prelazak studenata sa drugih visokoškolskih ustanova na Univerzitet u Sarajevu po godinama studija							
Studijski program	I	II	III	IV	V	VI	UKUPNO
Prvi ciklus - bolonjski program	52	10	7	1			70
Drugi ciklus - bolonjski program	3	1					4
Integrirani ciklus I + II - bolonjski program	2		3		3		8
Treći ciklus - bolonjski program		1					1
UKUPNO UNIVERZITET U SARAJEVU							83

Svečana promocija i dodjela diploma

Svečana promocija i dodjela diploma diplomantima, magistrantima i doktorantima Univerziteta u Sarajevu je jedna od najsvečanijih aktivnosti koju realizira Univerzitet u Sarajevu. Dodjela diploma diplomantima i magistrantima je održana 2. 12. 2017. godine u Dvorani „Juan Antonio Samaranch“ (Zetra). U 2017. godini izdate su diplome kako slijedi:

Tabela 7. Izdate diplome po organizacionim jedinicama za I ciklus i integrirani studij

Redni broj	FAKULTET / AKADEMIJA	I ciklus	Integrirani studij I i II ciklus studija	VII stepen	VI stepen	UKUPNO
1.	Akademija likovnih umjetnosti	30 + 12 (interdisciplinarni studij „Konzervacija i restauracija“)	-	6	-	48
2.	Akademija scenskih umjetnosti	8	-	3	-	11
3.	Arhitektonski fakultet	74	-	-	-	74
4.	Ekonomski fakultet	387	-	11	8	406
5.	Elektrotehnički fakultet	201	-	6	-	207
6.	Fakultet islamskih nauka	18	-	41	-	59
7.	Fakultet političkih nauka	390	-	20	-	410
8.	Fakultet za kriminalistiku, kriminologiju i sigurnosne studije	111	-	23	4	138
9.	Fakultet sporta i tjelesnog odgoja	34 (240 ECTS) + 30 (180 ECTS)	-	13	1	78
10.	Fakultet za saobraćaj i komunikacije	133	-	4	-	137

Redni broj	FAKULTET / AKADEMIJA	I ciklus	Integrirani studij I i II ciklus studija	VII stepen	VI stepen	UKUPNO
11.	Fakultet zdravstvenih studija	221	-	9	1	231
12.	Farmaceutski fakultet	-	83	39	-	122
13.	Filozofski fakultet	328	-	18	-	346
14.	Građevinski fakultet	88	-	6	1	95
15.	Katolički bogoslovni fakultet	-	10	-	-	10
16.	Mašinski fakultet	115	-	1	-	116
17.	Medicinski fakultet	-	94	29	-	123
18.	Muzička akademija	43	-	1	-	44
19.	Pedagoški fakultet	52	-	9	-	61
20.	Poljoprivredno-prehrambeni fakultet	145	-	4	-	149
21.	Pravni fakultet	195	-	-	-	195
22.	Prirodno-matematički fakultet	221	-	10	1	232
23.	Stomatološki fakultet sa klinikama	-	76	9	-	85
24.	Šumarski fakultet	58	-	4	-	62
25.	Veterinarski fakultet	-	30	25	-	55
26.	Fakultet za upravu – pridružena članica	36	-	-	-	36
UNIVERZITET UKUPNO		2.930	293	291	16	3.530

Tabela 8. Izdate diplome po organizacionim jedinicama za II i III ciklus studija

Redni broj	NAZIV FAKULTETA/AKADEMIJE	II ciklus	Magistri nauka/umjetnosti	III ciklus	UKUPNO
1.	Akademija likovnih umjetnosti	13	4	-	17
2.	Akademija scenskih umjetnosti	-	-	-	-
3.	Arhitektonski fakultet	17	-	3	20
5.	Ekonomski fakultet	203	17	7	227
4.	Elektrotehnički fakultet	130	6	2	138
5.	Fakultet islamskih nauka	6	10	-	16
6.	Fakultet političkih nauka	200	7	7	214
7.	Fakultet za kriminalistiku, kriminologiju i sigurnosne studije	60	-	-	60
8.	Fakultet sporta i tjelesnog odgoja	33	4	-	37
9.	Fakultet za saobraćaj i komunikacije	93	1	-	94
10.	Fakultet zdravstvenih studija	73	5	8	86
11.	Farmaceutski fakultet	-	2	-	2
12.	Filozofski fakultet	246	9	7	262
13.	Građevinski fakultet	64	-	1	65
14.	Katolički bogoslovni fakultet	-	-	-	-
15.	Mašinski fakultet	91	5	2	98
16.	Medicinski fakultet	-	13	1	14
17.	Muzička akademija	18	-	2	20
18.	Pedagoški fakultet	59	4	2	65
19.	Poljoprivredno-prehrambeni fakultet	80	6	2	88
20.	Pravni fakultet	207	9	-	216
21.	Prirodno-matematički fakultet	162	7	20	189

Redni broj	NAZIV FAKULTETA/AKADEMIJE	II ciklus	Magistri nauka/umjetnosti	III ciklus	UKUPNO
22.	Stomatološki fakultet sa klinikama	-	1	-	1
23.	Šumarski fakultet	28	3	-	31
24.	Veterinarski fakultet	-	5	-	5
25.	Centar za interdisciplinarne studije (CIS)	29	-	-	29
26.	Fakultet za upravu – pridružena članica	24	-	-	24
UNIVERZITET UKUPNO		1.836	118	64	2.018

Na promociji su dodijeljena priznanja najuspješnijim diplomantima i magistrantima: „Zlatna značka“, „Srebrna značka“ i „Povelja Univerziteta u Sarajevu“.

Od ukupnog broja diplomanata i magistranata koji su promovirani na ovoj promociji, 37 diplomanata I ciklusa studija i 26 magistranata II ciklusa studija odlikovano je posebnim priznanjem „Zlatna značka Univerziteta u Sarajevu“. Istim priznanjem odlikovan je jedan student integriranog studija I i II ciklusa.

73 diplomanata I ciklusa, 35 magistranata II ciklusa i osam magistranata integriranog studija I i II ciklusa su dobili priznanje „Srebrna značka Univerziteta u Sarajevu“.

„Povelju Univerziteta u Sarajevu“ je dobilo 12 diplomanata i magistranata, od toga: 4 diplomanta I ciklusa, 7 magistranata II ciklusa i jedan magistrant integriranog studija I i II ciklusa.

Jedan student integriranog studija I i II ciklusa je dobio „Zahvalnicu Univerziteta u Sarajevu“ za doprinos u radu i razvoju Univerziteta u Sarajevu.

Najbolji student prvog ciklusa studija u 2017. godini sa prosjekom 10,00 je Nudžeim Selimović sa Prirodno-matematičkog fakulteta.

Najbolji studenti drugog ciklusa studija sa prosjekom 10,00 su: Mirza Pašić sa Mašinskog fakulteta, Sead Delalić sa Prirodno-matematičkog fakulteta i Harun Hindija sa Prirodno-matematičkog fakulteta.

Ocjenjivanje rada studenata

U okviru fakulteta/akademija Univerziteta uspostavljen je sistem visokog obrazovanja u kojem su definirani ciljevi i ishodi učenja za svaki studijski program I i II ciklusa i integriranog studija, u koji se vrši upis studenata, kao i za nastavne predmete odnosno module u okviru III ciklusa studija. S tim u vezi usvojeni su nastavni planovi i programi, definirana ukupna opterećenja studenata izražena u ETCS bodovima, te precizan broj sati i raspored održavanja nastave.

Na svim fakultetima i akademijama definirane su metode kontinuiranog praćenja i vrednovanja rada studenata, metode provjere znanja i kriteriji za ocjenjivanje studenata. Postupak ispitivanja i ocjenjivanja te konačan uspjeh studenta nakon svih predviđenih oblika provjere znanja vrednuje se i ocjenjuje skalom uporedivom sa ECTS sistemom.

Na Univerzitetu su utvrđene procedure za ocjenjivanje studenata u okviru pravila studiranja za sva tri ciklusa studija, usklađene sa zakonskim okvirima na kantonalnom i državnom nivou, čime je omogućeno reguliranje organizacije provjere znanja, transparentnost metoda i kriterija ocjenjivanja.

Rad studenata prati se i ocjenjuje kontinuirano u toku semestra odnosno studijske godine. Ocjenjivanje se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra i na završnom ispitu na kojem se utvrđuje konačna ocjena koja se upisuje u centralnu bazu podataka Univerziteta (ISSS). U strukturi ukupnog broja bodova najmanje 50% bodova je predviđeno za aktivnost i provjeravanje znanja unutar semestra. Vijeća fakulteta i akademija Univerziteta kroz usvajanje studijskih programa utvrdila su oblike provjere znanja, kao i strukturu skale bodovanja iz svakog nastavnog predmeta.

Svi oblici provjere znanja su javni. Studenti se upoznaju sa načinom ocjenjivanja putem javne objave na internoj stranici fakulteta/akademije, zatim pisanom formom silabusa predmeta ili modula, te usmeno na uvodnim predavanjima. Rasporedi ispita sa terminom, lokacijom i imenom ispitivača utvrđuju se početkom semestra i javno se objavljuju. Rezultati ocjenjivanja ispita na sva tri ciklusa studija su javni i dostupni.

Studentima je omogućen web pristup informacijama o ostvarenim rezultatima na ispitu putem informacionog sistema studentske službe (ISSS), a rezultati ispita objavljuju se na oglasnim pločama fakulteta i akademija. Proces ocjenjivanja odvija se kontinuirano u toku semestra, a procedura i procenti bodova koje student može steći aktivnostima u toku semestra (testovi, usmene prezentacije, praktični rad, seminarski radovi, projekti) su regulirani.

Odbrane završnih radova – pregled

Tabela 9. Odbrane završnih radova

Fakultet/akademija	I ciklus	II ciklus	Integrirani studij	III ciklus	VI stepen	VII stepen	Magistri nauka	Specijalisti
Akademija likovnih umjetnosti	30	10	0	0	0	5	4	0
Akademija scenskih umjetnosti	8	0	0	0	0	3	0	0
Arhitektonski fakultet	74	73	0	3	0	0	0	0
Ekonomski fakultet	387	205	0	7	8	11	17	0
Elektrotehnički fakultet	201	130	0	5	0	6	6	0
Fakultet islamskih nauka	0	0	0	0	0	0	7	0
Fakultet političkih nauka	0	290	0	7	0	22	7	0
Fakultet za kriminalistiku, kriminologiju i sigurnosne studije	93	61	0	0	0	23	0	0
Fakultet sporta i tjelesnog odgoja	70	35	0	0	0	0	0	0
Fakultet za saobraćaj i komunikacije	29	93	0	0	0	4	1	0
Fakultet zdravstvenih studija	221	73	0	8	1	9	5	0
Farmaceutski fakultet	0	0	83	0	0	35	1	9
Filozofski fakultet	256	246	0	5	0	18	9	0
Građevinski fakultet	0	64	0	3	0	6	0	0
Katolički bogoslovni fakultet	0	0	9	0	0	0	0	0
Mašinski fakultet	0	91	0	2	0	1	5	0
Medicinski fakultet	0	0	95	1	0	32	13	0
Muzička akademija	43	16	0	2	0	1	0	0
Pedagoški fakultet	0	44	0	3	0	5	3	0
Poljoprivredno-prehrambeni fakultet	145	80	0	2	0	6	0	0
Pravni fakultet	195	45	0	0	0	0	9	0
Prirodno-matematički fakultet	181	162	0	20	0	10	7	0
Stomatološki fakultet sa klinikama	0	0	76	0	0	9	1	0
Šumarski fakultet	58	58	0	0	0	4	3	58
Veterinarski fakultet	0	0	0	0	0	0	0	0
Centar za interdisciplinarnne studije	0	28	0	0	0	0	0	0
UKUPNO UNSA	1.991	1.804	263	68	9	21 0	98	67

Socijalna dimenzija visokog obrazovanja

Univerzitet u Sarajevu odnosno fakulteti i akademije omogućavaju oslobađanje od plaćanja troškova upisa na studijske grupe (prvi put upisanih u tu studijsku grupu) studenata/djece šehida i palih boraca.

Stipendiraju se socijalno ugroženi studenti putem Fonda „Suada Dilberović“. Univerzitet je uspješno okončao TEMPUS projekt „Jednake mogućnosti za studente sa posebnim potrebama“.

Ured za podršku studentima Univerziteta u Sarajevu je koordinacijsko tijelo u sastavu Univerziteta u Sarajevu koje doprinosi stvaranju društva kojem svaka osoba pripada, u kojem on/ona uzima aktivno učešće, te koje je spremno pružiti podršku studentima putem:

- uspostavljanja i održavanja partnerstva sa fakultetima i akademskim osobljem,
- promicanja svijesti na Univerzitetu o pitanjima studenata sa posebnim potrebama,
- davanja smjernica u vezi sa politikom i procedurama na Univerzitetu koje osiguravaju punu participaciju studenata sa posebnim potrebama u svim aspektima studentskog života.

Zadatak Ureda za podršku studentima Univerziteta u Sarajevu jeste osigurati da svi studenti imaju jednak pristup svim univerzitetkim programima i aktivnostima. Ured pruža priliku studentima da ostvare svoj puni potencijal tako što:

- koordinira aktivnosti akademske prilagodbe i servisa za podršku,
- promiče samostalnost i samozastupanje, pruža informacije i upućuje na odgovarajuće izvore.

Kroz svoje aktivnosti Ured za podršku studentima će potaknuti studente da postanu odgovorne osobe koje mogu donositi vlastite odluke, rješavati svoje probleme i zastupati svoje interese.

Studentski parlament Univerziteta u Sarajevu

Studentski parlament Univerziteta u Sarajevu je jedino legitimno i legalno krovno predstavničko tijelo svih studenata Univerziteta u Sarajevu i njega čine vijeća studenata svih 25 fakulteta i akademija, koji su sastavni dio SPUS-a.

Glavni ciljevi Studentskog parlamenta su poboljšanje kvaliteta obrazovanja i studentskog standarda, kao i povezivanje sa ostalim studentskim organizacijama u Bosni i Hercegovini, regionu i ostalim dijelovima svijeta. Implementacijom Bolonjskog procesa na području zapadne Evrope započeo je i novi trend uređenja sistema studentskog organiziranja sa ciljem povećanja stepena efikasnosti kada je riječ o realizaciji i zaštiti prava studenata, kao i podizanju standarda studenata. Takav trend podrazumijeva u prvom planu postojanje jedne krovne organizacije koja će predstavljati sve studente određenog univerziteta. Realizacija tog projekta ostvarena je na osnivačkoj skupštini u januaru 2008. godine kroz osnivanje Studentskog parlamenta Univerziteta u Sarajevu, organizacije koja zastupa interese svih studenata našeg univerziteta.

Studentski parlament studentima pruža razne vidove edukacije, neformalnog obrazovanja, druženja i putovanja. Također je u Studentskom parlamentu moguće volontiranje i stjecanje prvog radnog iskustva. Pri Studentskom parlamentu djeluje i Centar za studentski aktivizam koji svakom studentu Univerziteta u Sarajevu pruža mogućnost za angažman, ispoljavanje i realizaciju svojih ideja i talenata, kao i pravno savjetovanište.

SPUS aktivno učestvuje u svim zakonodavnim i normativnim procesima koji se odvijaju na svim nivoima vlasti u BiH i na Univerzitetu u Sarajevu.

SPUS organizira veliki broj kulturnih, sportskih i zabavnih sadržaja za studente Univerziteta u Sarajevu sa ciljem njihovih aktivnog uključivanja u sve društvene aktivnosti. Također organizira i veliki broj studentskih posjeta i putovanja. Veliku ulogu SPUS ima i u svim humanitarnim akcijama.

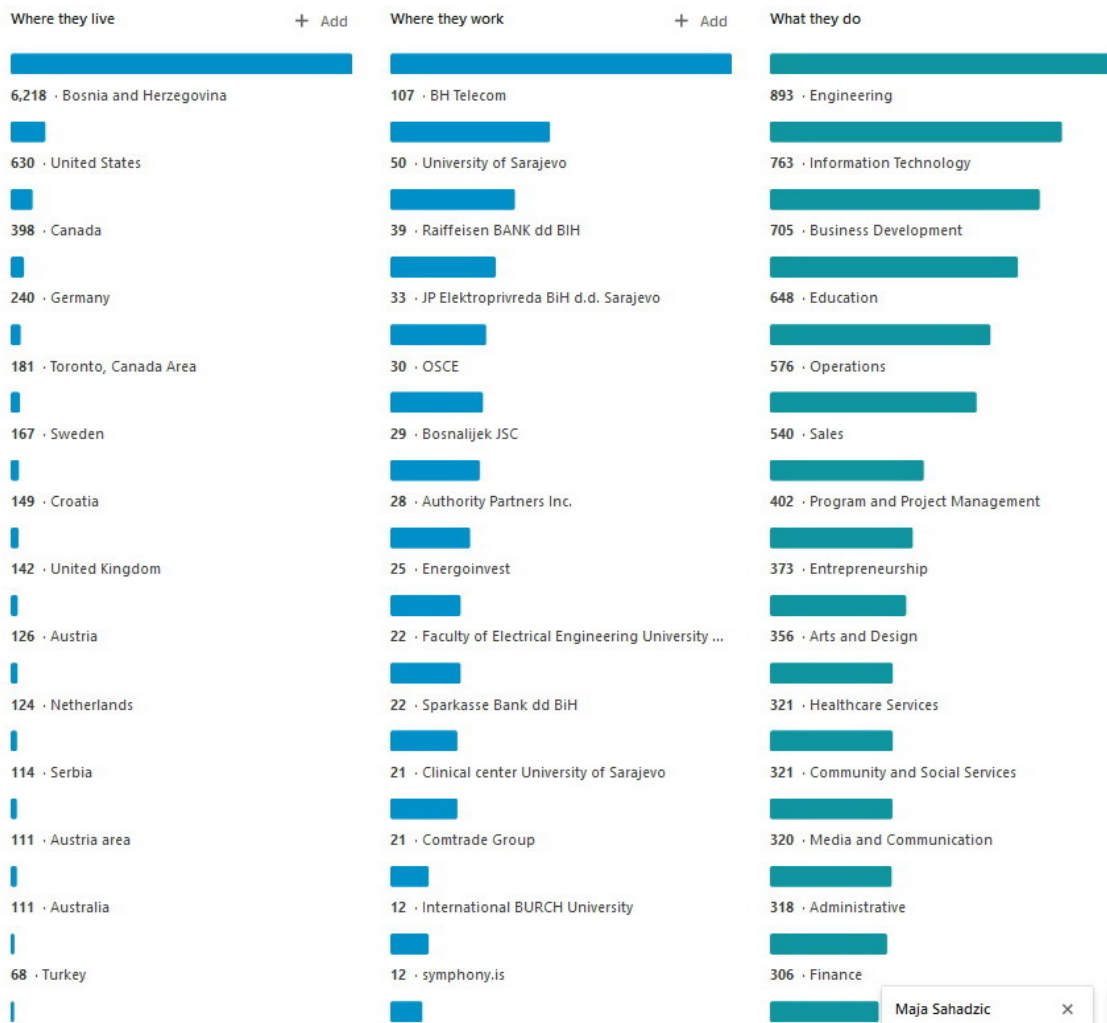
Poseban angažman posvetili smo stavljanju mladih i studenata u fokus javnosti, te na iznalaženje rješenja za rješavanje njihovih problema. Veliki doprinos SPUS daje i u edukaciji i osposobljavanju studenata kroz različite vidove edukacija i kurseva. SPUS, također, radi na organiziranju različitih manifestacija koje za cilj imaju popularizaciju sporta i kulture među studentima. Predstavnici SPUS-a ravnopravno učestvuju u svim organima i tijelima Univerziteta u Sarajevu, te i na taj način daju doprinos realizaciji ciljeva SPUS-a.

Alumni Univerziteta u Sarajevu na društvenoj mreži LinkedIn

LinkedIn je poslovna društvena mreža koja je namijenjena povezivanju poslodavaca i ljudi koji traže zaposlenje. Ova mreža je nastala sa ciljem efikasnog predstavljanja profesionalnih sposobnosti njenih članova, povezivanja i što bržeg spajanja poslodavaca sa posloprimcima. LinkedIn je, pored ostalog, najveća svjetska profesionalna poslovna društvena mreža na kojoj poslovni ljudi razmjenjuju iskustva, učestvuju u raspravama, dijele zanimljive sadržaje i, naravno, pronalaze nove poslodavce. U momentu pisanja ovog izvještaja na LinkedIn mreži je registrirano 9.191 (2016. godine je bilo 6.982) alumnusa i alumnija Univerziteta u Sarajevu, od kojih najveći broj (njih 6.218) živi u Bosni i Hercegovini, dok od ostalih (2.973) najveći broj živi u Sjedinjenim Američkim Državama (630) i Kanadi (398). Slijede Njemačka sa 240, Švedska sa 167, te Hrvatska sa 149.

Detaljan pregled je moguć na <https://www.linkedin.com/school/96237/alumni>.

9,191 alumni

Slika 7. Geografska distribucija alumnusa i alumni Univerziteta u Sarajevu

III-5 Naučnoistraživački rad

Opći kontekst

Cilj održivosti dinamike i globalne konkurentnosti Evrope uveliko zavisi od sposobnosti da se značajno uveća broj visokostručnih ljudi koji će svojim znanjem uvećati evropsku bazu znanja. U tom kontekstu evropski univerziteti, kao ključni akteri u procesu obrazovanja i obuke istraživača, imaju vodeću ulogu u jačanju naučnih i tehnoloških baza. Postizanje dobro organiziranog i efektivnog evropskog prostora istraživanja (ERA) predstavlja cilj kojem su posvećeni svi evropski univerziteti.⁶

Na osnovu analize snaga i slabosti evropskih sistema istraživanja i sveobuhvatnog cilja induciranja trajnih promjena u izvođenju i efektivnosti istraživanja izdvojeni su sljedeći prioriteti evropskog prostora visokog obrazovanja: djelotvorniji sistemi istraživanja na nacionalnom nivou, optimalna transnacionalna kooperacija i natjecanje, otvoreno tržište rada za istraživača, gender jednakost i gender mainstreaming u istraživanju i optimalno cirkuliranje, pristup i transfer naučnog znanja preko *digitalne ERA-e*.⁷

Vijeće Evrope insistira na finansiranju fundamentalnih istraživanja koja se moraju tretirati kao javno dobro, te na činjenici da su obrazovanje i istraživanje strateška investicija i da javne finansije moraju biti osnovni izvor za podršku visokom obrazovanju i istraživanju uz preporuku za izdvajanja manja od 0,1% bruto društvenog proizvoda.⁸ U zaključku navedenih preporuka Vijeće Evrope smatra da vlasti moraju pokazati odgovornost za visoko obrazovanje i istraživanje koristeći različite instrumente, poput zakonskih rješenja, finansiranja, javnih politika, programa i projekata, te uz generalno ohrabivanje javne vlasti moraju izbjeći pretjerano elaboriranje, skupe i vremenski dugotrajne administrativne procedure.⁹ Fokus navedenih preporuka ima u svojoj suštini i poštivanje institucionalne autonomije univerziteta.

Kako se navodi u „Strateškim pravcima razvoja visokog obrazovanja u Federaciji BiH od 2012. do 2022. godine“, spor ekonomski napredak doveo je do ograničenog ulaganja u naučnoistraživački rad (manje od 0,1% bruto društvenog proizvoda) za razliku od

---

⁶ European universities in the European Research Area: Building on Strengths. EUA 2014 ERA Progress Report, September 2014.

⁷ Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions, str. 2–3.

⁸ Recommendation CM/Rec(2007) 6 of the Committee of Ministers to member states on the public responsibility for higher education and research.

⁹ Ibidem.

predratnog perioda kada je ta stopa bila viša od 1%. Ovaj drastičan pad ulaganja u nauku doveo je posljedično i do činjenice da je više od 60% kvalificiranih naučnoistraživačkih i univerzitetskih kadrova napustilo zemlju u posljednjih 15 do 20 godina, shodno navodima u spomenutoj strategiji. Ukoliko se uzmu u obzir pojedinačne preporuke Vijeća Evrope kada je u pitanju istraživanje, vidljivo je da je primarna misija univerziteta kao istraživačke ustanove najvišeg reda da obezbijedi uvjete za slobodno propitivanje temeljnih naučnih pitanja i prenos znanja kroz povezivanje istraživanja i poučavanja, te naglašenu jedinstvenu sposobnost univerziteta da kombinira različite tipove istraživanja i osigura potrebnu ekspertizu svim sektorima ljudske aktivnosti uvažavajući činjenicu da je istraživački kapacitet univerziteta vitalan za kultiviranje ljudskog uma, za povećavanje obima stečenih kvalifikacija i izgradnju demokratskog građanstva uz obezbjeđivanje kulture razumijevanja, integracija i mira.¹⁰

Strateški pravci djelovanja

Na Univerzitetu u Sarajevu naučnoistraživački i umjetničkoistraživački rad (NI/UIR) i dalje karakterizira jaz između teorije i prakse. Sa jedne strane je opširan i sveobuhvatan zakonski okvir sa pratećim strateškim dokumentima i čvrstom opredijeljenošću ulaska u jedinstveni evropski istraživački prostor sa visoko postavljenim kriterijima i u potpunosti na liniji sa preporukama, direktivama i rezolucijama Evropske unije i Vijeća Evrope. Sa druge strane je vrlo nepovoljan finansijsko-politički okvir u kojem se navedeni standardi trebaju implementirati. Ovakva situacija uzrokovana je nedostatkom sredstava za finansiranje fundamentalnih i primijenjenih istraživanja kao i nedostatkom političke volje za snažnu podršku razvoju nauke i obrazovanja.

U cilju integracije naučnoistraživačkog/umjetničkoistraživačkog rada i naučnoistraživačkih kapaciteta na Univerzitetu u Sarajevu u 2016. godini formiran je Savjet za nauku i umjetnost Univerziteta u Sarajevu, čime je stavljen poseban akcenat na naučnoistraživačku djelatnost i promociju umjetničkog djelovanja na Univerzitetu.

U 2017. godini Savjet za nauku i umjetnost je aktivno u okviru svojih nadležnosti sudjelovao u razmatranju propisa Univerziteta u Sarajevu u oblasti nauke i umjetnosti, načina raspodjele sredstava Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke za programe i projekte nauke u 2017. godini, te radio na promoviranju NI/UI djelatnosti na Univerzitetu. Potrebno je istaći da je Savjet za nauku i umjetnost Univerziteta u Sarajevu u toku prvih šest mjeseci svog djelovanja izradio i Senatu Univerziteta predložio „Strategiju razvoja naučnoistraživačkog/umjetničkoistraživačkog rada na Univerzitetu u Sarajevu“. Senat je usvojio ovaj strateški dokument 27. 9. 2017. godine.

---

¹⁰ Recommendation No. R (2000) 8 of the Committee of Ministers to member states on the research mission of universities.

Na osnovu detaljne analize postojećeg stanja i okolnosti pod kojima se odvija NI/UI rad na Univerzitetu u Sarajevu, uzimajući u obzir relevantne strateške dokumente Kantona Sarajevo, entiteta i države BiH, kao i regionalne i evropske strateške dokumente, „Strategijom razvoja naučnoistraživačkog/umjetničkoistraživačkog rada na Univerzitetu u Sarajevu“ određeni su sljedeći osnovni pravci razvoja – strateški ciljevi:

- unapređenje sistema upravljanja NI/UI radom na Univerzitetu u Sarajevu,
- kreiranje kriterija naučne izvrsnosti i relevantnosti,
- unapređenje istraživačko-razvojnog rada i inovativnosti sa ciljem poboljšanja saradnje sa privrednim i kulturnim sektorom,
- poboljšanje međunarodne saradnje, mobilnosti istraživača i učešća u međunarodnim projektima,
- uvođenje strateškog planiranja i upravljanja izvorima ulaganja iz javnog i privatnog sektora.

Uzevši u obzir postavljeni okvir i krajnje limitiranu podršku Univerzitetu uzrokovanu budžetskim ograničenjima, Univerzitet u Sarajevu je u toku 2017. godine uspio javnosti ponuditi značajan naučnoistraživački proizvod. U daljnjem tekstu slijede podaci o infrastrukturnom okviru za NI/UI djelatnost na Univerzitetu u Sarajevu, naučnoj produkciji Univerziteta u Sarajevu, te učešću Univerziteta u Sarajevu u domaćim i međunarodnim projektima.

Opći infrastrukturni okvir

Istraživačka infrastruktura pomaže strukturi naučne zajednice i igra ključnu ulogu u izgradnji efikasnog istraživačkog i inovativnog okruženja nudeći jedinstvene istraživačke usluge, privlačeći mlade ljude nauci. Zbog mogućnosti da sakupi kritičnu masu ljudi i investicija, ona doprinosi nacionalnom, regionalnom i evropskom ekonomskom razvoju.

Naučnoistraživački i umjetničkoistraživački rad na Univerzitetu u Sarajevu izvodi se u okviru društvenih, medicinskih, prirodnih, tehničkih, humanističkih nauka i umjetnosti i to na:

- 25 fakulteta i akademija,
- pet naučnoistraživačkih instituta (Orijentalni institut, Institut za historiju, Institut za jezik, Institut za genetičko inženjerstvo i biotehnologiju i Institut za istraživanje zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava);
- 72 podorganizacione jedinice (četiri univerzitetska centra, 30 fakultetskih instituta, 23 laboratorije i 15 centara).

Podizanju nivoa istraživačke dimenzije Univerziteta u značajnoj mjeri svojim radom i aktivnostima doprinosi pet naučnoistraživačkih instituta, punopravnih članica Univerziteta u Sarajevu: Orientalni institut, Institut za historiju, Institut za jezik, Institut za genetičko inženjerstvo i biotehnologiju i Institut za istraživanje zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava.

Pristup najnovijim naučnim informacijama u oblasti nauke i istraživanja, planiranje naučnoistraživačkog rada na temelju dokaza i provođenje vrednovanja istraživačkih programa su od esencijalne važnosti u cilju ostvarivanja istraživačke misije Univerziteta. Kako bi se ostvario pravovremen pristup kvalitetnim naučno-tehničkim informacijama, u 2017. godini osiguran je nastavak pretplate na citatne i agregatne baze podataka, čime je zajednici nastavnika, istraživača, studenata i saradnika Univerziteta u Sarajevu omogućen pristup najnovijoj tekućoj produkciji naučnih časopisa i knjiga (monografskih publikacija), kao i bibliografsko-citatnim bazama koje omogućavaju praćenje pojave novih istraživanja, te servisima selektivne diseminacije informacija u kojem svi nastavnici, saradnici i studenti mogu imati svoj istraživački profil i na dnevnoj i sedmičnoj osnovi dobivati automatizirane obavijesti o njihovom polju interesiranja. Agregatne baze punog teksta osiguravaju pristup cjelovitim izdanjima časopisa i knjiga.

Ugovoren je nastavak pretplate za sljedeće baze podataka:

Web of Science – bibliografska i citatna baza podataka koja u svoja tri indeksa, ***Social Sciences Citation Index, Science Citation Index i Arts and Humanities Citation Index***, pokriva više od 18.500 recenziranih časopisa;

Scopus – najveća bibliografska i citatna baza za istraživanje recenziranih objava u naučnim časopisima;

EBSCOhost – multidisciplinarna baza podataka punog teksta.

Izdavačka produkcija naučnoistraživačkog rada na organizacionim jedinicama

Organizacione jedinice Univerziteta u Sarajevu su dostavile podatke o vlastitoj izdavačkoj produkciji za period od januara do decembra 2017. godine. Za potrebe godišnjeg izvještaja prikupljeni su podaci o broju objavljenih knjiga i časopisa, te radovima nastavnika i saradnika objavljenim u referentnim časopisima (posebno u bazama Web of Science), u drugim naučnim i stručnim časopisima, na naučnim konferencijama, kao i podaci koji se odnose na umjetničko istraživanje.

Tabela 10. Naučna produkcija Univerziteta u Sarajevu u 2017. godini

Oblast	Polje	Broj naučnih i stručnih članaka objavljenih u periodičnim publikacijama		Poglavlja u knjigama ili zbornicima		Broj izdanih naučnih monografija (knjiga)		Broj radova objavljenih na naučnim konferencijama	
		U BiH	Van BiH	U BiH	Van BiH	U BiH	Van BiH	U BiH	Van BiH
	Dizajn					1			
Prirodne nauke									
	Matematika	2	24			2			2

		Broj naučnih i stručnih članaka objavljenih u periodičnim publikacijama		Poglavlja u knjigama ili zbornicima		Broj izdanih naučnih monografija (knjiga)		Broj radova objavljenih na naučnim konferencijama	
	Kompjuterske i informacione nauke	1	3						1
	Fizičke nauke	1	19	0	0	1	0	0	8
	Hemijske nauke	7	15			3		4	4
	Zemlja i nauka o životnoj sredini	11	18	2	1	3	0	18	14
	Biološke nauke	31	44		1			25	25
	Druge prirodne nauke								
Inženjering i tehnologija									
	Građevinarstvo	3	28	3	1	8		25	36
	Geodezija	1	4		1	1			3
	Elektrotehnika, elektronika, informatički inženjering		9			2		16	46
	Mašinstvo	0	11	0	1	0	0	15	33
	Hemijsko inženjerstvo								
	Inženjering materijala								
	Medicinski inženjering		1						
	Druga inženjerstva i tehnologije	12	8					3	14
Medicinske i zdravstvene nauke									
	Osnovna (fundamentalna) medicina	19	29		2	10		12	33
	Klinička medicina	27	37		5	4	1	31	23
	Zdravstvene nauke	55	27	6		2		3	18

		Broj naučnih i stručnih članaka objavljenih u periodičnim publikacijama		Poglavlja u knjigama ili zbornicima		Broj izdanih naučnih monografija (knjiga)		Broj radova objavljenih na naučnim konferencijama	
	Medicinska biotehnologija	12	3						4
Poljoprivredne nauke									
	Poljoprivreda (biljna proizvodnja), šumarstvo i ribarstvo	38	19		1	14		38	14
	Animalna nauka i mljekarstvo	2	1					7	
	Veterinarska nauka	10	40		6	9	4	10	18
	Poljoprivredna biotehnologija	21	3		1	5		24	6
	Druge poljoprivredne nauke	11							2
Društvene nauke									
	Dizajn					1			
	Psihologija	15	8	4		5		13	1
	Ekonomije i biznis (poslovanje)	22	50	20	5	24	2	12	29
	Obrazovne nauke	20	20	4	9	4	1	13	15
	Sociologija	23	6	9	5	3	3	15	8
	Pravo	23	2	1	2	2		4	11
	Političke nauke	11	9	9	5	4		13	10
	Socijalna i ekonomska geografija	5	7	2	1			12	10
	Mediji i komunikacije	8	6	9	6	4		14	12
	Ostale društvene nauke	16	9	14	8	7	1	24	28

		Broj naučnih i stručnih članaka objavljenih u periodičnim publikacijama		Poglavlja u knjigama ili zbornicima		Broj izdanih naučnih monografija (knjiga)		Broj radova objavljenih na naučnim konferencijama	
	Kriminalistika, kriminologija i sigurnosne studije	6	2	3		1		2	11
Humanističke nauke									
	Historija i arheologija	25	3	16	7	7	2	15	8
	Jezik i književnost	24	7	7	3	10	1	21	3
	Filozofija, etika i religija	27	12	10	2	12	1	1	2
	Dizajn					1			
	Umjetnost (umjetnost, historija umjetnosti, umjetnost izvođenja, muzika)	2	1	1	3	4		1	7
	Druge humanističke studije				2	5		3	1

Statistički presjek ukupnog broja publiciranih radova

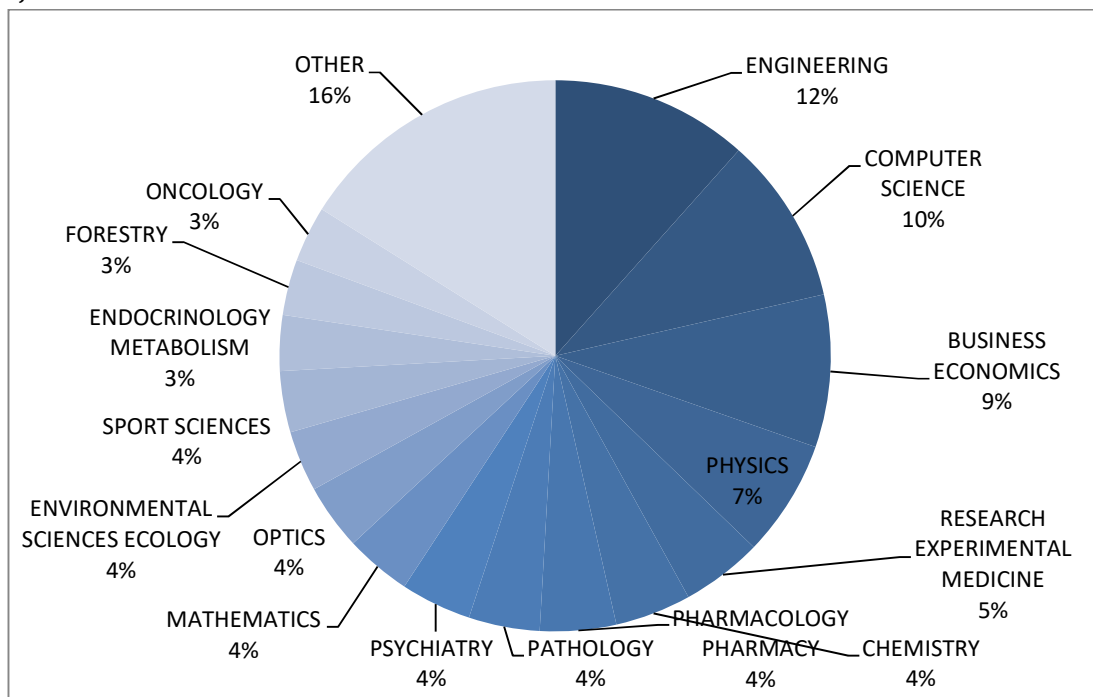
Tabela 11. Statistički presjek ukupnog broja publiciranih radova

Broj naučnih i stručnih članaka objavljenih u periodičnim publikacijama		Poglavlja u knjigama ili zbornicima		Broj izdanih naučnih monografija (knjiga)		Broj radova objavljenih na naučnim konferencijama	
U BiH	Van BiH	U BiH	Van BiH	U BiH	Van BiH	U BiH	Van BiH
491	485	120	78	159	16	394	460

Naučnoistraživački radovi u publikacijama koje referira Web of Science

U toku 2017. godine u Web of Science indeksima (Science Citation Index Expanded, Social Sciences Citation Index, Arts & Humanities Citation Index) indeksirano je 336 članaka u autorstvu i koautorstvu nastavnika i saradnika Univerziteta u Sarajevu samostalno ili u saradnji sa partnerskim institucijama, što je pomak za 44% u odnosu na 2016. godinu (232 članka).

Analizirani podaci za područje istraživanja indiciraju da je najveći broj radova indeksiran u tehničkim, društvenim i prirodnim naukama. Ove godine radovi su zabilježeni u oblastima inženjeringa (39), kompjuterskim naukama (33), biznisu i ekonomiji (30), fizici (23), te medicini (16). Ukupan poredak po oblastima je kako slijedi:

Slika 8. Broj radova po naučnim oblastima (Web of Science)

Od ukupnog broja članaka 22% (77 od 336) je iz oblasti društvenih (49) i humanističkih nauka (28), što je vidni pomak u odnosu na 2014. godinu kada je registrirano svega 3,8% (5 od 131) radova iz oblasti humanističkih, te društvenih nauka (književnohistorijske nauke i kriminologija sa penologijom).

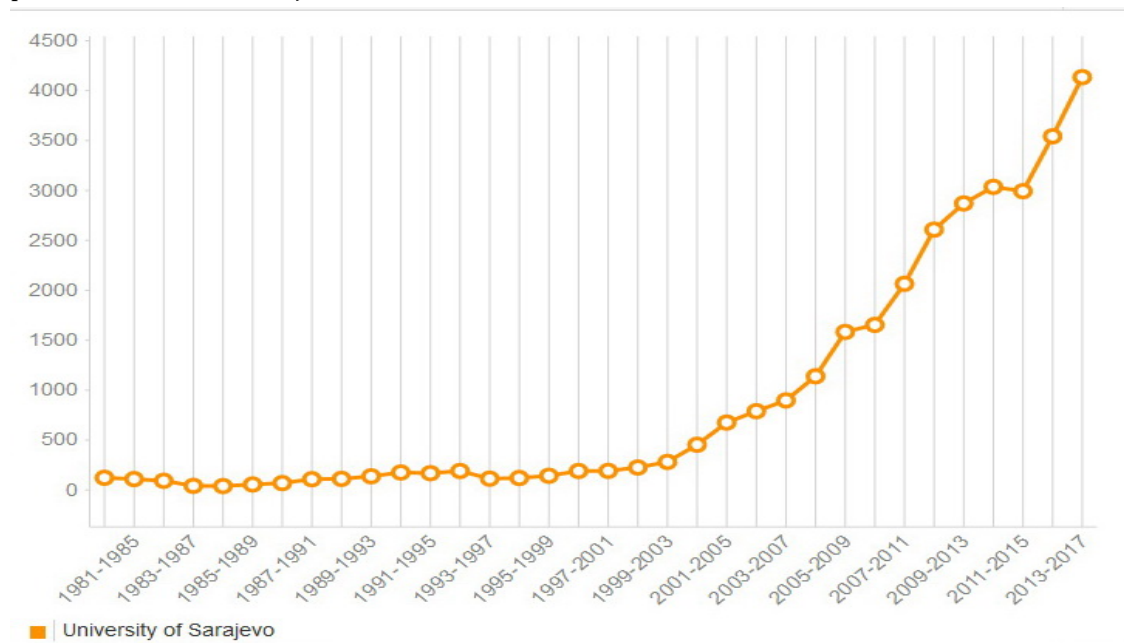
Kada je u pitanju saradnja, i dalje se najveći broj koautorstava veže za univerzitete iz regije zapadnog Balkana, Univerzitet u Zagrebu (24 članaka), Univerzitet u Beogradu (10 članaka), Univerzitet u Ljubljani (13 članaka), Univerzitet u Splitu (10 članaka), Univerzitet u Novom Sadu (5 članaka). Izvan ove regije prednjači saradnja sa Institutom „Max Born“ u Berlinu (13 članaka) i Univerzitetom u Cirihu (8 članaka). Unutar Bosne i Hercegovine najintenzivnija saradnja u 2016. godini bila je sa Akademijom nauka i

umjetnosti Bosne i Hercegovina (17 članaka). Najveći stepen saradnje je sa institucijama u zapadnoevropskim zemljama, a evidentirano je prisustvo saradnje na svim kontinentima. U Evropi (pored zemalja Zapadnog Balkana), najintenzivnije koautorstvo je registrirano u Njemačkoj (33 članaka), Češkoj (26), Sloveniji (23), Holandiji 21 te Italiji (19).

Navedeni radovi su u najvećem broju (230) objavljeni kao članci u časopisima, te sažeci radova na konferencijama (81).

Ukupna prisutnost nastavnika i saradnika Univerziteta u Sarajevu u Web of Scienceu (1980–2017)

U periodu 1980–2017. godine u svim indeksima jezgrene kolekcije Web of Science baze podataka indeksirano je 4.518 članaka.

Slika 9. Pregled broja indeksiranih članaka Univerziteta u Sarajevu 1980–2017. godine

Kada je u pitanju citiranost radova nastavnika i saradnika Univerziteta u Sarajevu, ti članci su citirani 26.286 puta (odnosno 23.115 puta bez samocitata). Ovih 26.286 citata se javlja u 20.503 članaka.

Da Univerzitet u Sarajevu prednjači po broju indeksiranih članaka u Web of Scienceu u odnosu na ostale bosanskohercegovačke univerzitete, vidljivo je iz grafikona ispod.

Slika 10. Pregled broja indeksiranih članaka u odnosu na druge bh. univerzitete

Što se tiče oblasti istraživanja, najveći broj radova je iz tehničkih, medicinskih i prirodnih nauka.

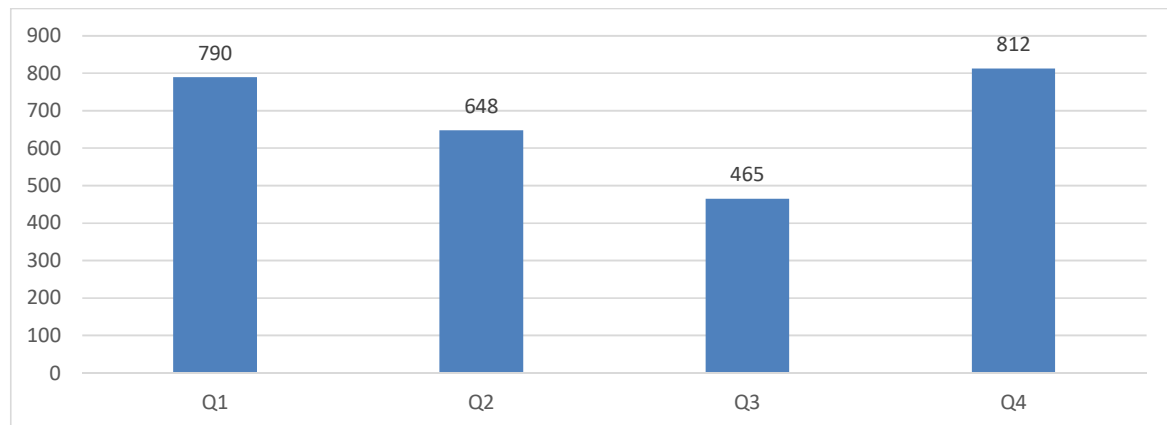
Slika 11. Pregled članaka prema oblasti istraživanja 1980–2017. godine (Web of Science)

Međunarodna istraživačka saradnja u najvećem broju je ostvarena sa institucijama iz Njemačke, Sjedinjenih Američkih Država, te tradicionalno sa institucijama iz zemalja regiona.

Collaborating Countries by Subject Area: Web of Science Documents University of Sarajevo

OPTICS	113	93	2	21	12	1	1	1			
PHARMACOLOGY & PHARMACY	99	7	24	13	22	10	8	12	19	16	
ENGINEERING, ELECTRICAL & ELECTRONIC	87	9	25	13	2	4	4	16	12	4	
PLANT SCIENCES	98	4	19	5	22	9	9	2	29	16	
ONCOLOGY	99	40	14	46	28	21	21	15	16	15	
MEDICINE, RESEARCH & EXPERIMENTAL	91	2	5	11	4	2	2	2	16	17	
PHYSICS, ATOMIC, MOLECULAR & CHEMICAL	72	52	4	13	10	1	1	1			
BIOCHEMISTRY & MOLECULAR BIOLOGY	67	9	12	8	3	7	2	2	22	13	
PSYCHIATRY	64	19	13	7	2	21	15	9	25	5	
ECONOMICS	63	1	4	1		5	5		16	1	
		BOSNIA & HERZEGOVINA	GERMANY (FED REP GER)	SERBIA	USA	AUSTRIA	UNITED KINGDOM	ENGLAND	NETHERLANDS	CROATIA	SLOVENIA

Slika 12. Pregled saradnje po oblastima i zemljama

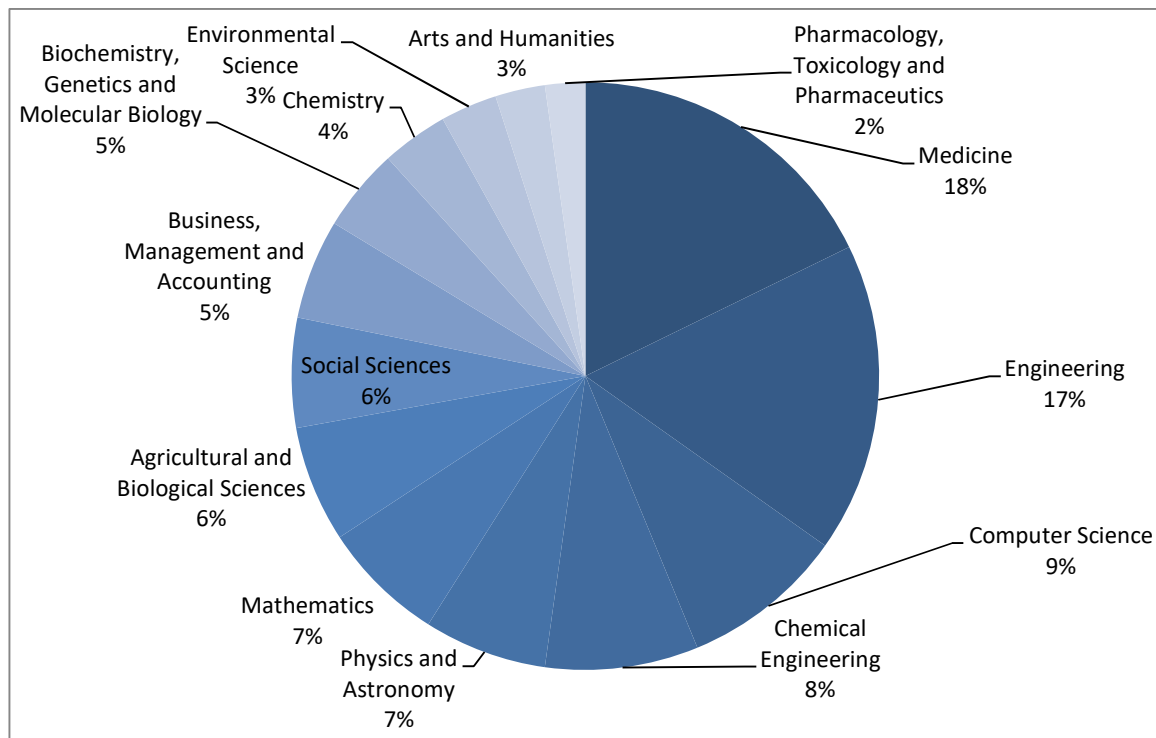

Slika 13. Distribucija radova nsatavnika i saradnika u WoS 1996-2016 po kvartilima

Naučnoistraživački radovi u publikacijama koje referira Scopus

U toku 2017. godine u SCOPUS bazi podataka naučne literature indeksirana su 362 članka (u odnosu na 277 2016. godine) u autorstvu i koautorstvu nastavnika i saradnika Univerziteta u Sarajevu samostalno ili u saradnji sa partnerskim institucijama.

Analizirani podaci za područje istraživanja indiciraju da je najveći broj radova indeksiran u oblasti biomedicinskih i tehničkih nauka, a ukupan presjek dat je u grafikonu ispod.

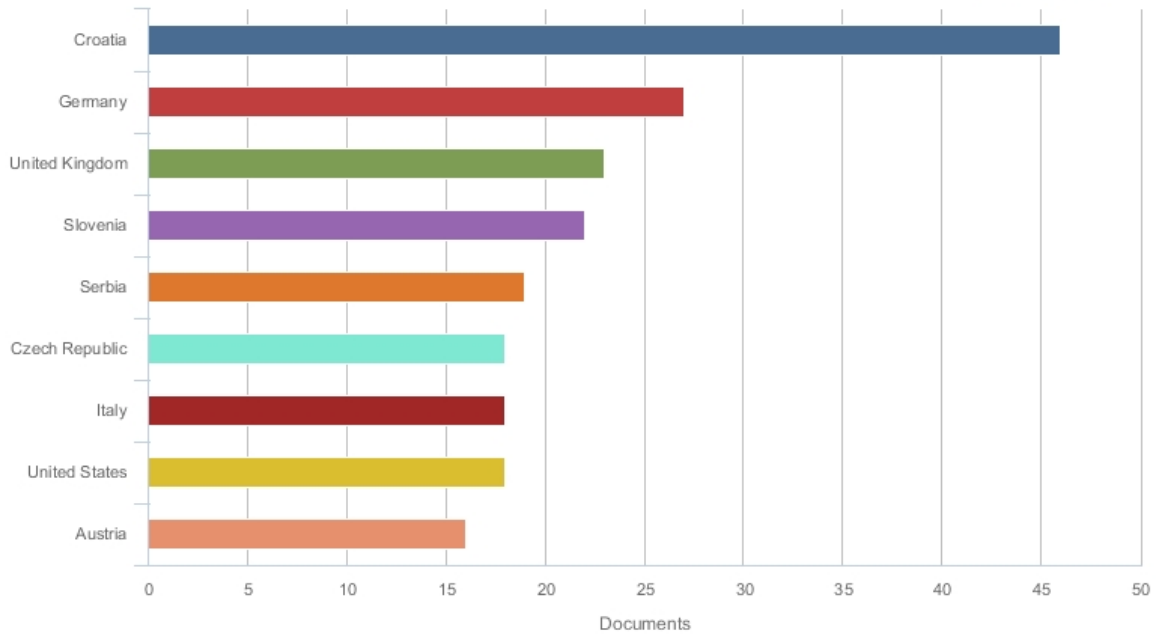
Slika 14 Poredak broja radova po oblastima (Scopus)

Kada su u pitanju obrasci saradnje, slika je slična kao kod obrasca saradnje vidljivog kroz Web of Science.

Najveći broj koautorstava u regiji zapadnog Balkana veže se za Univerzitet u Zagrebu (18), Univerzitet u Ljubljani (16), te Univerzitet u Splitu (7). Unutar Bosne i Hercegovine i ovdje je, kao i u slučaju WoS-a, najveća saradnja sa Akademijom nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine.

Ukoliko se izdvoje podaci po državama, uočavaju se podudarnosti sa obrascima saradnje izoliranim u WoS-u, pa je i u ovom slučaju najveći broj koautorstava sa kolegama iz Hrvatske (46 članaka), Srbije (19 članaka), te van regije: iz Njemačke (27) te Ujedinjenog Kraljevstva (23 članka).

Copyright © 2018 Elsevier B.V. All rights reserved. Scopus® is a registered trademark of Elsevier B.V.

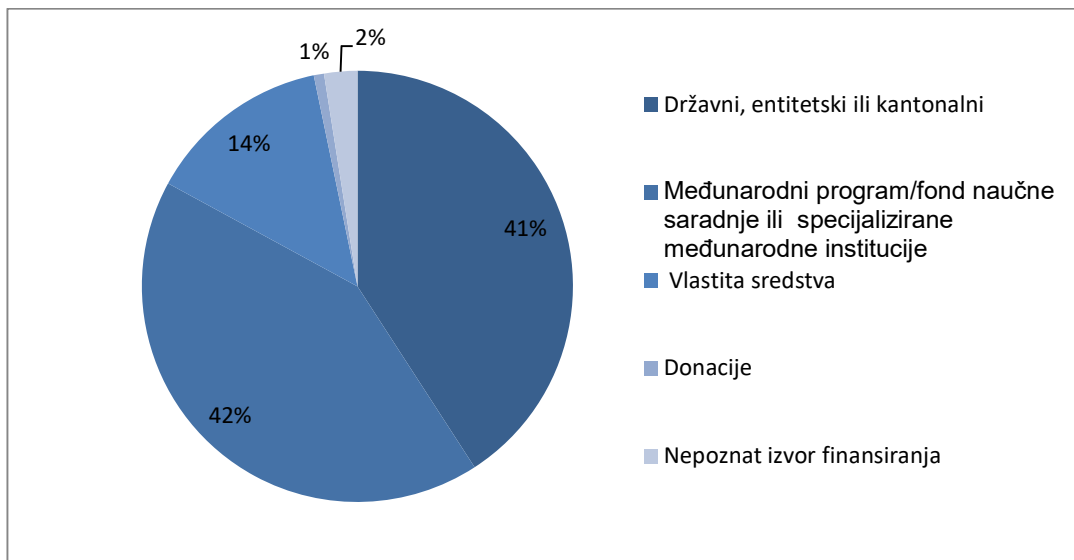
Slika 15. Prikaz zemalja sa brojem članaka u kojima je registrirano koautorstvo

Slika 16. Geografska distribucija koautorstava u SCOPUS-u

Naučni i stručni projekti Univerziteta u Sarajevu

Prema raspoloživim podacima, Univerzitet u Sarajevu je u 2017. godini učestvovao u 322 naučnoistraživačka, umjetničkoistraživačka, stručna i umjetnička projekta, od čega je 135 međunarodnih projekata sufinansiranih iz EU i drugih međunarodnih fondova i izvora (uključujući i akcije COST-a), te 187 projekata sufinansiranih vlastitim sredstvima kroz saradnju sa privredom ili iz budžeta KS, FBiH i MCPBiH.

Slika 17. Pregled projekata Univerziteta u Sarajevu po izvoru finansiranja

U cilju pružanja podrške u iznalaženju izvora sredstava za NI/UI projekte, te s ciljem jačanja saradnje nauke i privrede kao i podrške povezivanju naučnih institucija i privrednog sektora kroz istraživačke projekte, Univerzitet u Sarajevu je u 2017. godini poduzeo niz aktivnosti na uspostavi centra za istraživanje i razvoj. Izrađen je i u nacrtu usvojen dokument „Centar za istraživanje i razvoj – pretpostavke i funkcionalni aspekti uspostave“, a kroz shemu podrške Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke osigurana su sredstava za opremanje ovog centra.

Tokom 2017. godine Univerzitet u Sarajevu je zabilježio učešće u 29 projekata podrške nabavci prioritetne opreme za NI/UI rad i 13 naučnoistraživačkih i istraživačko-razvojnih projekata (su)finansiranih od Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke (FMON) u ukupnom iznosu od 654.391,62 KM:

- *Interni poziv Univerziteta u Sarajevu za raspodjelu sredstava FMON-a za 2017. godinu:*
  - u aprilu 2017. godine potpisan je ugovor između FMON-a i Univerziteta u Sarajevu o finansiranju/sufinansiranju programa i projekata iz oblasti nauke u 2016. godini, čime su Univerzitetu dodijeljena sredstva za ovu svrhu u ukupnom iznosu od 495.000,00 KM. Od novembra do decembra 2017. godine Komisija za

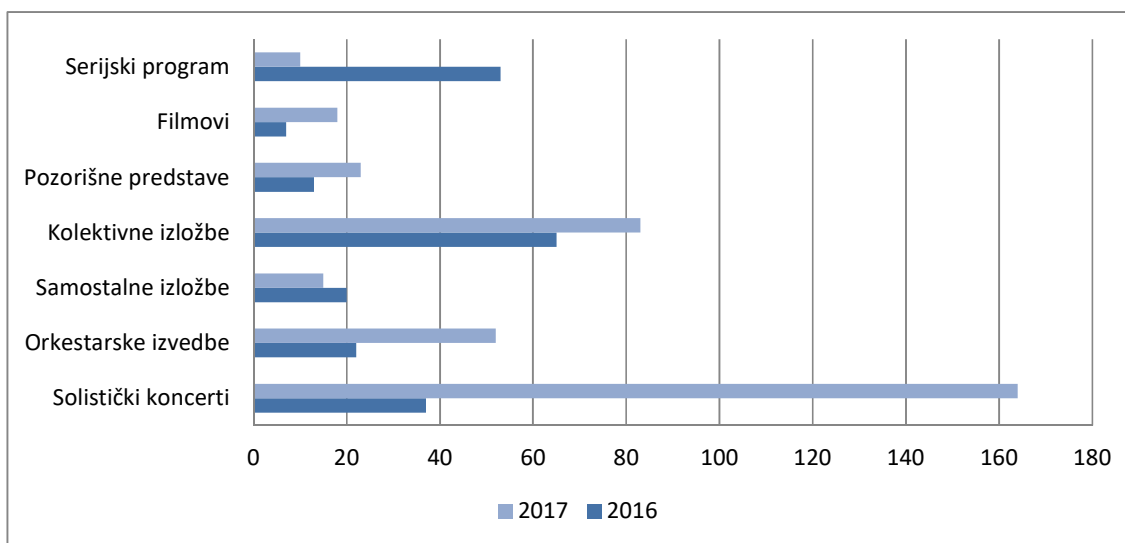
raspodjelu sredstava FMON-a razmotrila je 59 prijava organizacionih jedinica Univerziteta na Interni poziv, od čega je njih 29 izabrano za (su)finansiranje;

- *Konkurs za finansiranje/sufinansiranje naučnoistraživačkih i istraživačko-razvojnih projekata* u Federaciji Bosne i Hercegovine za 2017. godinu: Univerzitet u Sarajevu prijavio je 78 projekata, od čega je Savjet za nauku FMON-a za (su)finansiranje odobrio 13 projekata u ukupnoj vrijednosti od 159.391,62 KM.

Tabelarni pregled učešća Univerziteta u Sarajevu u naučnim i stručnim projektima dat je u prilogu Izvještaja (lista ne uključuje 68 akcija COST-a).

III-6 Umjetnički rad

Umjetničkoistraživački rad realizira se unutar Grupacije umjetnosti koju čine Akademija likovnih umjetnosti, Akademija scenskih umjetnosti te Muzička akademija. Tokom 2017. godine zabilježena su 364 umjetničkoistraživačka postignuća na Univerzitetu u Sarajevu (20% više u odnosu na prošlu godinu, odnosno 164 solistička koncerta, 52 orkestarske izvedbe, 15 samostalnih izložbi, 83 kolektivne izložbe, 23 pozorišne predstave, 18 filmova, 10 epizoda igranog programa).

Slika 18. Usporedni pregled umjetničkih ostvarenja za 2016. i 2017. godinu

Ključna postignuća

Akademija scenskih umjetnosti

U protekloj godini izvršena je analiza uspješnosti inoviranih i novih nastavnih planova i programa u praksi. Pored manjih problema, sveukupni utjecaj novih planova i programa na kvalitet nastavnog procesa je ocijenjen kao izuzetno uspješan i to zbog povećanog obima zajedničke nastave, što je dovelo do bolje uvezanosti odsjeka u izvođenju planova i programa, donosi direktnu korist studentima, jer nastava funkcionira potpuno po uzoru na model koji ih očekuje u profesionalnoj praksi, a i ima pozitivne organizacione i finansijske efekte.

Nabavkom nove opreme za snimanje i digitalnu obradu slike Akademija uspijeva održavati korak sa aktuelnim tehnološkim tokovima koji su postali nezaobilazna pretpostavka u naučno-umjetničkom mišljenju generacija koje danas studiraju. U

okolnostima u kojima živimo i radimo taj korak je teško održati, zato ga smatramo posebnim dostignućem.

Upisana je prva generacija drugog ciklusa na Odsjeku za glumu, što je početak jednog novog pozitivnog procesa rada na Akademiji, tako da svi odsjeci imaju drugi ciklus nastave.

Uz velike komplikacije i dugogodišnje napore je konačno riješen administrativno-pravni status nove zgrade Akademije, čime su stvoreni uvjeti za nastavak građevinskih radova, koji su najesen i otpočeli. Iako nismo potpuno zadovoljni dinamikom izvođenja tih radova, ipak je napravljen ogroman pomak. Trenutno se završavaju radovi na postavljanju fasade i započinju unutarnji radovi. Plan je da građevinski radovi budu okončani ove godine.

Nastavljen je tradicionalna, dugogodišnja saradnja sa partnerskim institucijama i festivalima. Razvijena je aktivna saradnja sa kulturnim odsjecima Ambasade SAD-a, sa kojom je dogovoreno i ostvareno više projekata: projekat „My Hometown BiH“, pripreman i realiziran jednim dijelom u prošloj, a jednim dijelom u ovoj godini; definirano je i dogovoreno da ASU bude domaćin jednom Fulbrightovom stipendisti iz SAD-a; ustanovljen je, dogovoren i pripremljen ambiciozan projekat „Broadway“, koji podrazumijeva gostovanje i praktičan rad istaknutih brodvejskih umjetnika u BiH. Projekat će biti realiziran ove godine. Sa Ambasadom Irana ASU je saradivala u realizaciji programa „Dani iranskog filma u BiH“. Sa Goetheovim institutom je realizirana prva faza međunarodnog projekta „Frei Raum“. Druga faza je trenutno u realizaciji. Proširena je saradnja sa Sarajevo film festivalom trogodišnjim ugovorom o zajedničkoj realizaciji projekta „Sarajevo: grad filma“, koji potpomože kantonalno Ministarstvo kulture i sporta. Tim ugovorom Akademija je obezbijedila dodatnu tehničku opremu, kao i aktivno učešće studenata u realizaciji filmova iz programa „Sarajevo: grad filma“. Prema ugovoru jedan od četiri realizirana filma će obavezno pisati i režirati naši studenti. Također, studenti svih odsjeka ASU su uključeni u realizaciju i druga dva filma kao glumci, asistenti režije, snimatelji tona, montažeri i u oblasti organizacije i produkcije. Takva, kontinuirana i stabilna veza nastavnog procesa sa profesionalnom praksom bitno obogaćuje nastavni proces na ASU u cjelini i čini studiranje na našoj školi naročito atraktivnim.

ASU je podržala projekat podrške Zemaljskom muzeju u Sarajevu i postala dio međunarodnog klastera koji projekat izvodi. ASU je na sebe preuzela da izradi seriju kraćih filmskih vinjeta koje će na web stranici Muzeja, YouTube i Vimeo kanalima promovirati važnost, sadržaj i rad Muzeja. U prošloj godini su izvršene sve pripreme i započelo je snimanje, tako da realizacija projekta ide po planu. U realizaciji projekta su angažirani naši profesori, tehničko osoblje i studenti. Krajnji rezultat će biti 10 dokumentarnih videovinjeta iz oblasti popularne nauke, koji će pokazati neke od najznačajnijih kolekcija i procesa koji se odvijaju u Muzeju i na taj način ih približiti

najširoj međunarodnoj javnosti. Cijeli proces je dragocjen i studentima svih odsjeka kao praksa u nastavnoj temi o dokumentarnom filmu.

Prema potrebama Rektorata Univerziteta u Sarajevu, a uz superviziju prorektora za umjetnost, kulturu i sport i profesora sa ASU, Akademija je izradila dokumentarni film o Univerzitetu u Sarajevu. Film je premijerno prikazan na ceremoniji promocije diplomiranih studenata. Prikazan je na lokalnim medijima i dobio je odlične ocjene. Trenutno se prevodi i titluje kako bi bio postavljen na web stranicu Univerziteta i služio u svrhu promocije Univerziteta. Izrađuju se i kraće, verzije promocije pojedinih grupacija i aktivnosti Univerziteta od 30 sekundi, tako da će na koncu Univerzitet imati cjelovit materijal za kvalitetnu videopromociju na svim vrstama AV-medija.

Otvorena scena Obala je u protekloj godini sa uspjehom održala kontinuitet javnih izvođenja najboljih ispitnih projekata, projekcija, koprodukcija i srodnih naučno-umjetničkih projekata. U okviru redovnog repertoara je izvedeno više od četrdeset izvođenja ispitne produkcije ASU. Jedan od bitnih ciljeva djelovanja Otvorene scene je povezivanje kroz zajedničke projekte i saradnju sa umjetničkim akademijama Univerziteta u Sarajevu. Tako je sa Muzičkom akademijom Univerziteta u Sarajevu realiziran uspješan projekat „Muzičko na Obali“. Studenti sa ALU u rad Otvorene scene su uključeni idejnim rješenjima u oblastima scenografije, kostima, dizajna, tako da su u praktično svim projektima neki od studenata ALU bili scenografi, kostimografi ili dizajneri plakata. Važno je napomenuti da je u realizaciju projekata Obale uključen i ozbiljan broj profesionalnih glumaca, scenografa, kostimografa i muzičara, što ima ogroman pozitivan utjecaj na krajnji rezultat, ali jednako tako je od neprocjenjivog značaja za proces studiranja kroz praktično iskustvo rada studenata sa provjerenim profesionalcima. Nastavljen je i projekat „Otvorena katedra“ u kom naši eminentni umjetnici dijele svoja iskustva i razgovaraju o aktuelnim i temeljnim problemima struke sa studentima, ali i širom javnosti. Svi programi Otvorene scene su do posljednjeg mjesta popunjeni, to znači da je izvan posjećenosti redovne ispitne produkcije kroz Otvorenu scenu prošlo između 4 i 5 hiljada gledalaca. To dokazuje da je javnost upoznata, da je zanima i cijeni naš rad. Sa druge strane, to je studentima vrlo važno praktično iskustvo i kvalitetna priprema za budući profesionalni rad i iskušenja koja ih čekaju.

Obala je ostvarila saradnju sa više festivala i institucija, ističemo: Sarajevo film festival, Festival MESS, Pravo ljudski film festival, Pop-art festival, Juventa fest, Goetheov institut. Svi oni su u nama našli prirodne i dugoročne partnere.

U okolnostima u kojima Otvorena scena funkcioniše ovo nije bilo jednostavno ostvariti. Prepreke i poteškoće na koje nailazimo u pripremi i tehničkoj realizaciji svakog pojedinačnog programa prevazilaze se, u najvećem mjeri, dodatnim naporima i entuzijazmom svih uposlenika i studenata Akademije.

ASU Sarajevo je na reprezentativan način predstavljena na filmskim festivalima širom svijeta kroz radove naših profesora, te posebno studenata čiji filmove osvajaju nagrade na festivalima studentskih filmova.

Institucionalno se ASU povezala sa LUCA institutom iz Brisela, Belgija, kroz Erasmus program, te smo koristili Erasmus program za obučavanje nastavnog osoblja na Hochschule Salzburg, Austrija.

Ponovo je uspostavljena saradnja sa Ambasadom SAD-a kroz projekat „My hometown my BiH“, te ćemo u 2018. biti domaćini za Fulbrightovog stipendistu. Također, odabrani smo da budemo partner njihovog projekta BiH „Broadway“, koji će biti realiziran u 2018.

Goetheov institut je odabrao ASU za partnera u više projekata od kojih izdvajamo projekte „Refugees“ te „Freiraum“, za koji smo završili prvu fazu ovog velikog međunarodnog projekta.

Muzička akademija

21th symposium International Council for Traditional Music (ICTM), Study Group Musical Instruments. Muzička akademija Univerziteta u Sarajevu i Internacionalno vijeće za tradicionalnu muziku (ICTM) Nacionalnog komiteta u Bosni i Hercegovini organizirali su 21. simpozij ICTM studijske grupe „Muzički instrumenti“ od 5. do 8. 4. 2017. godine u prostorijama Muzičke akademije. Referate iz oblasti muzičkih instrumenata predstavilo je 40 aktivnih učesnika iz Argentine, Austrije, Bosne i Hercegovine, Gruzije, Hrvatske, Italije, Japana, Kine, Litvanije, Malezije, Njemačke, Slovačke, Srbije, Šri Lanke, Turske i Velike Britanije. Programski komitet simpozija: Gisa Jähnichen, Jasmina Talam, Manfred Bartmann, Rastko Jakovljević i Timkehet Teffera. Organizacijski odbor: Jasmina Talam, Tamara Karača-Beljak, Fatima Hadžić, Lana Paćuka, Amra Toska i Mirza Kovač. U okviru simpozija su održana dva koncerta, koncert tradicionalne narodne muzike u Bosanskom kulturnom centru i koncert klavirske minijature bosanskohercegovačkih kompozitora u Bošnjačkom institutu.

Radionica Digital Research Infrastructure for the Arts and Humanities (DARIAH.EU). Institut za etnologiju i folkloristiku iz Zagreba i Institut za muzikologiju Muzičke akademije Univerziteta u Sarajevu su organizirali radionicu na kojoj je predstavljena Digitalno-istraživačka infrastruktura za umjetnost i humanistiku DARIAH ERIH. Radionica je okupila 40 učesnika, predstavnika akademske zajednice sa prostora Federacije Bosne i Hercegovine, Arhiva Bosne i Hercegovine i Zemaljskog muzeja, Bošnjačkog instituta – Fondacije Adila Zulfikarpašića, Centra za kulturu Pale, Franjevačkog samostana Tolisa. Radionici su prisustvovali i savjetnica ministric obrazovanja i nauke FBiH Sanela Kuko, te predstavnici akademske zajednice i nadležnih ministarstava Crne Gore i Makedonije. DARIAH.EU su predstavili Marco Racitti, projekt-

menadžer DARIAH-EU, dr. Koraljka Kuzman-Šlogar, koordinatorica DARIAH-a za Hrvatsku, i dr. Tihomir Živić, ambasador DARIAH-a.

Epic Folk Songs from Bosnia Herzegovina: The Collection of Matija Murko (1912, 1913). Objavljeno je multimedijalno izdanje u saradnji sa Phonogrammarchivom Austrijske akademije nauka. Tokom prethodnih godina Institut za muzikologiju Muzičke akademije Univerziteta u Sarajevu i Phonogrammarchiv Austrijske akademije nauka radili su na projektu „The Collection of Matija Murko (1912, 1913)“. Riječ je o značajnim snimcima bosanskohercegovačkih epskih i lirskih pjesama te govoru koje je zabilježio slovenački etnolog i lingvist Matija Murko tokom svojih istraživanja u Bosni i Hercegovini 1912. i 1913. godine. Cilj projekta je bio digitalizirati snimke, transkribirati snimljenu građu, te obraditi podatke vezane za Murkova istraživanja u Bosni i Hercegovini. Kao rezultat projekta objavljeno je izdanje „Epic Folk Songs from Bosnia Herzegovina: The Collection of Matija Murko (1912, 1913)“ koje sadrži dva CD-a s digitaliziranim snimcima, te CD s digitaliziranom originalnom dokumentacijom, Murkovim izvještajima sa istraživanja i tekstovima o Murkovom interesu i istraživanjima u Bosni i Hercegovini. U realizaciji projekta su učestvovali Tamara Karača-Beljak, Franz Lechleitner, Gerda Lechleitner, Johannes Spitzbarti, Jasmina Talam.

Institut za muzikologiju postao je partner Istraživačkog centra za višeglasnu muziku koji je ustanovljen 2003. godine pri Universität für Musik und darstellende Kunst Wien. <https://www.mdw.ac.at/ive/emm/>.

Komisija za očuvanje nacionalnih spomenika, na inicijativu Instituta za muzikologiju, pokrenula je postupak za proglašenje arhive Instituta nacionalnim spomenikom Bosne i Hercegovine.

Naučni skup u povodu 100. godišnjice rođenja bosanskohercegovačkog kompozitora Avde Smailovića održan je 13. 10. 2017. na Muzičkoj akademiji u Sarajevu. Tim povodom o liku i djelu kompozitora Smailovića na skupu su govorili: dr. Senad Kazić, Vildana Repše, Rada Nuić, Maja Baralić-Materne, dr. Ivan Čavlović, Bosiljka Perić-Kempf, dr. Lana Paćuka, dr. Amra Bosnić, dr. Naida Hukić, dr. Merima Čaušević, Amna Kruhović.

SONEMUS FEST 2017, 2–9. 4. 2017. Festival je obuhvatio tri koncerta: PRE-ART [Pre-Art Soloists(CH)], svjetsku premijeru najnovijeg djela francusko-slovenačkog doajena muzičke avangarde Vinka Globokara (internacionalno najrenomiraniji kompozitor s prostora bivše Jugoslavije); proglašenje pobjednika međunarodnog takmičenja Pre-Art 2017 za mlade kompozitore i izvedbu triju prvoplasiranih kompozicija Matka Brekala (HR), Deniz Nurhat (TR) i Marijane Janevske (MK), te djela švicarskih kompozitora Matthiasa Artere i Stefana Wirtha) CLOCKWORKS [Ansaml SONEMUS (BiH/CH), dir. Edo Mičić (AT/HR)]; predstavljeno je remek-djelo velikana savremene umjetničke muzike Györgyja Ligetija, Kammerkonzert za 13 instrumenata, kompozicija koja direktno referira na Ligetija, Music Box, mladoga njemačko-srbijanskog kompozitora

Marka Nikodijevića, kompozicija bh. kompozitora Ališera Sijarića, Noise Prevails, Martin Jaggia); NEOFONIA [Ansambl Neofonia (SI), dir. Steven Loy (SAD/SI)], kompozicija istaknutog savremenog slovenačkog kompozitora Uroša Rojka, Urške Pompe, kompozicija mlade bh. kompozitorice i flautistice Hanan Hadžajlić; kompozicije jednog od rodonačelnika tzv. francuske spektralne škole, Tiristana Muraile i Christophea Bertranda, djela jednog od značajnijih savremenih švicarskih kompozitora Dietera Ammanna. Svi koncerti održani su u koncertnoj sali Doma OSBiH-a. Gosti kompozitori održali su javna predavanja o vlastitim djelima, kao i javne časove za učesnike tečaja kompozicije i to: Vinko Globokar, Marko Nikodjević, Uroš Rojko, Urška Pompe (Art Depo Ars Aevi).

Guitar FestSarajevo od 7. do 10. 4. u okviru programa obilježavanja „Dana grada Sarajeva“. Nakon ceremonije otvaranja Festivala u Vijećnici su nastupili Srđan Bulat, Sanel Redžić i Gudački orkestar Muzičke akademije Sarajevo. Publici su se predstavili Christopher Ladd i Margarita Escarpa u Vijećnici. Festival je završen 10. 4. nastupom Orkestra „102 gitarske žice“ u Domu Oružanih snaga BiH.

10. festival „Majske muzičke svečanosti“ održan je od 5. 5. do 7. 6. 2017. Izvedeni su sljedeći koncerti: Teachers on the Stage (5. 5, Dom OSBiH), Večer originalne literature za harmoniku (6. 5, Despića kuća), U susret „SVEMU-u“ (11. 5, Dom OSBiH), Piano night (16. 5, Bošnjački institut), Svečani koncert u povodu 62. godišnjice Muzičke akademije Univerziteta u Sarajevu (23. 5, Dom OSBiH), Klavirski duo (24. 5, Bošnjački institut), Koncert Hora i solista Muzičke akademije Univerziteta u Sarajevu (31. 5, Dom OSBiH), Muzička akademija i Sarajevska filharmonija (3. 6, Narodno pozorište Sarajevo), izvedba mjuzikla Songs from the New World (7. 6, Muzička akademija).

Sarajevo Chamber Music Festival 2017, tematski usmjeren ka konceptu „On tour“, održan je od 26. do 29. 8. 2017. godine u tri različita grada (Mostar, Zenica, Sarajevo). Uz Manhattan String Quartet nastupio je Gudački kvartet koji čine studenti renomiranog Univerziteta Princeton (Princeton University), te izvrsne violinistice Deborah Wong i Anna Lim i violisticu Catherine Anderson. Ovim izuzetnim muzičarima priključili su se saradnici i studenti Muzičke akademije u Sarajevu: violinistice Ilma Hodović, Matea Arsovski, Melisa Karić, Amna Hujić; violistice Anamarija Pilj, Aida Dajić; violončelistice Lidija Paulin, Manuela Ekmečić, te kontrabasista Dženis Mrkonjić.

Koncert Musical Dialogues 16. 4. 2017. u National Gallery of Arts u Washingtonu, SAD: Adema Pljevljak-Krehić i Maja Ačkar-Zlatarević. Na repertoaru su bila djela bh. kompozitora Milana Prebande, Julisa Majora, Ljubomira Bajca i Cvjetka Rihtmana, te je premijerno izvedeno djelo savremenog norveškog kompozitora S. Nordhagena, komponirano za glas i klavir specijalno za ovu priliku. Ovaj koncert realiziran je kroz projekat Musical Dialogues pokrenut od Muzičke akademije Univerziteta Agder iz Norveške, a u kojem Muzička akademija u Sarajevu učestvuje već dvije godine. Projekat je podržala Norveška ambasada u Sarajevu i SAD.

Akademija likovnih umjetnosti

Godišnja izložba i 45 godina ALU. Jedan od najznačajnijih događaja Akademije je *godišnja izložba studentskih radova*, gdje su predstavljeni i sagledani rezultati zajedničkog rada nastavnika i studenata i skrenula se pažnja na buduće nosioce kulturne, obrazovne i proizvodne djelatnosti u oblasti likovnog oblikovanja i djelovanja.

Mirko Ilić, renomirani dizajner i ilustrator, koji već dugi niz godina u New Yorku vodi studio Mirko Ilić Corp, predstavio je izložbu plakata dizajnera iz cijelog svijeta pod nazivom „Tolerancija“. Povodom „Dana Evrope“ Odsjek za grafički dizajn Akademije likovnih umjetnosti Sarajevo, EU Info centar u BiH i Studentski festival vizuelnih komunikacija POP-UP! Sarajevo organizirali su izložbu na pješačkom mostu „Festina lente – Požuri polako“ i ispred Akademije likovnih umjetnosti. Izložba prikazuje 24 plakata poznatih dizajnera iz cijelog svijeta o temi tolerancije. Šef EU delegacije u BiH i specijalni predstavnik EU u BiH Lars-Gunnar Wigemark je u svom obraćanju naveo da se ovom izložbom proslavljaju tolerancija, razumijevanje i poštivanje.

Održan je treći po redu Pop-Up! Sarajevo – Studentski festival vizuelnih komunikacija, koji je i ove je godine u Sarajevo doveo neke od vodećih regionalnih i svjetskih dizajnera. Organizatori Pop-Up!-a su studenti Odsjeka za grafički dizajn Akademije likovnih umjetnosti u Sarajevu, naravno uz značajnu pomoć i podršku profesora i saradnika.

Na radionici smo pokušali kroz prevođenje subjektivnih dojmova o slovima kreirati ekspresivne logotipe. Studenti su imali zadatak da izaberu određeni pojam koji su zatim ilustrirali u određenom tipografskom stilu. U poslijepodnevnom terminima u Kriterionu se održavao glavni dio Festivala – predavanja i prezentacije gostiju. Prvo predavanje održao je Hrvoje Živčić (HR), nakon kojeg su uslijedila predavanja dizajnera Felixa H. Becka (DE) i Boštjana Botasa Kende (SLO) te bosanskohercegovačkog fotografa Zijaha Gafića (BiH). Zatim su predavanja održali mladi dizajner Emil Kozole (SLO), strip-crtičar Stevan Subić (SRB), tipograf Nikola Đurek (HR), a festival je zatvorio britanski dizajner Ian Anderson (GB).

U saradnji sa Mikser House Sarajevo organizirano je i posebno predavanje Slavimira Stojanovića (SRB).

Ove prezentacije su bila savršena prilika da se sagledaju različita polja kreativnog djelovanja i to kroz autorska djela nekih od najboljih regionalnih i svjetskih dizajnera. U dva dana predavanja oko četiri stotine posjetitelja, koliko ih je ukupno posjetilo Pop-Up! festival, imalo je priliku da vidi primjere najkvalitetnije prakse iz polja dizajna, tipografije, fotografije, stripa, dizajn-inženjeringa itd.

Simpozij skulpture u kamenu, Ostrožac 2018. Na 50. međunarodnom simpoziju skulpture u kamenu, Ostrožac, učestvovali su doc. mr. Darko Šobot sa Odsjeka za

kiparstvo, ALU Sarajevo i akademski kipar iz Crne Gore Milija Stojanović. Paralelno sa 50. po redu simpozijem skulpture u kamenu u Ostrošcu je uspješno okončana i kiparska radionica u kamenu bihacitu pod nazivom „Ostrožac, atelje pod vedrim nebom“. Ova radionica, nastala kao plod saradnje između JU Dom kulture Cazin i Akademije likovnih umjetnosti u Sarajevu, traje u kontinuitetu već sedam godinu. Ove godine pod stručnim nadzorom mr. Samira Sućeske na kiparskoj radionici su učestvovali studenti završne godine Odsjeka za kiparstvo. Važno je napomenuti da je ove godine projekt-radionica „Ostrožac, atelje pod vedrim nebom“ dobila značajnu finansijsku podršku od Fondacije za muzičke, scenske i likovne umjetnosti Sarajevo. Sredstva su uložena u vrlo kvalitetan alat za obradu kamena koji će poslužiti duži niz godina i na narednim radionicama.

Izložba studenata ALU Sarajevo, „Decembarski dani Univerziteta u Sarajevu. Izložba i programi Grupacije umjetnosti Univerziteta u Sarajevu svojim programima predstavljaju se u sklopu manifestacije „Decembarski dani Univerziteta u Sarajevu“ u Galeriji ALU.

INTERACADEMIA 2017, stručna konferencija u Mostaru. Teme konferencije: Saradnja akademija/fakulteta, uvodna predavanja: Tanja Mićević-Đurić, Olivera Erić, Marina Finci; Likovna umjetnost u tranzicijskim obrascima u jugoistočnoj Evropi, uvodna predavanja: Amila Puzić, Ema Mazrak, Svetlana Volić; Izložba INTERACADEMIJA 2018, svečano otvaranje izložbe „Otisci multioriginalne Bosne i Hercegovine“ (Ivan Vukoja, Marina Finci).

Studenti četvrte godine Odsjeka za produkt dizajn su na predmetu „Održivi dizajn“ u protekle dvije godine radili na projektnom zadatku renoviranja i revitalizacije korita Miljacke. Istraživanje usmjereno u pravcu projektiranja multifunkcionalnog javnog gradskog prostora uz korištenje novih tehnologija koje su čiste i energetske efikasne. Ideja je da se tok sarajevske rijeke regulira i iskoristi za proizvodnju električne energije, ali također da se obale rijeke koja protječe kroz sami centar pretvore u malu gradsku oazu otvorenu za šetnju, aktivnosti na otvorenom, kulturna događanja...

Izložba „100 plakata“ pariske organizacije Poster for Tomorrow, koju u Sarajevu priprema ALU i ULUPUBIH, i ove godine tematizira jedno od osnovnih ljudskih prava. Ove godine je to *sloboda kretanja*. Plakati su izabrani između 6.993 prijave iz cijelog svijeta.

Akademija likovnih umjetnosti je 9. 11. 2017. godine ugostila Branimira Karanovića, profesora Fakulteta primjenjenih umjetnosti Univerziteta umjetnosti u Beogradu. Prof. Karanović je održao predavanje s temom „Moje teme i ideje u fotografiji i grafici“, pri čemu je ujedno predstavio svoj autorski rad nastao u periodu od 1976. do 2017. godine.

Sedmo po redu otvoreno predavanje POP-IN! ALU 07 je organizirano 21. 4. 2017. godine. Gost predavač ovog puta je bila poznata bosanskohercegovačka umjetnica Šejla Kamerić.

Predavanje pod naslovom „Others and Dreams“ Šejla je održala u Galeriji ALU Sarajevo. Na predavanju je prikazana selekcija Šejlinih radova koje je radila posljednjih petnaestak godina. Također je objašnjen kontekst i način nastanka pojedinih radova kao i utjecaj koji su ti radovi imali u određenom prostoru i vremenu. Ovo predavanje je pripremljeno u zajedničkoj organizaciji Odsjeka za grafički dizajn ALU Sarajevo i Udruženja „Studenti grafičkog dizajna“.

Pop-In! ALU 08 / Phillipe Leduc (Francuska), Graphic design and scenography (exploring dramaturgy of space) – otvoreno predavanje u organizaciji Udruženja „Studenti grafičkog dizajna“ i Odsjeka grafičkog dizajna ALU Sarajevo. Pored svih izložbi koje je imao za svoga života, također je organizirao međunarodnu izložbu plakata „Netolerancije u ruševinama Vijećnice“ u Sarajevu 1996. godine.

U zajedničkoj organizaciji Odsjeka za grafički dizajn ALU Sarajevo i Udruženja „Studenti grafičkog dizajna“ pripremljeno je još jedno otvoreno predavanje POP-IN! ALU 06. Gostujući predavač je bio renomirani bosanskohercegovački fotograf i Reutersov fotograf godine (2016) Damir Šagolj. Na ovom Pop-In! predavanju Šagolj je govorio o svom fotografskom iskustvu, te na primjerima svojih fotografija i fotoreportaža pokazao kako se kroz individualni i timski rad gradi narativ. Također je govorio o storytelling principu o kontekstu savremenog novinarstva, te koji su to visoki kriteriji koje mora poštovati u svom radu za agenciju Reuters.

Izložba HERBSTSALON 2017, 22. 9. 2017–3. 11. 2017, Magdeburg, Njemačka.

Na osnovu molbe gradske uprave Sarajevo u aprilu ove godine Akademija likovnih umjetnosti je priredila odabir od ukupno 56 grafičkih listova koji su 22. 9. 2017 predstavljeni u Magdeburgu u okviru manifestacije „Herbstsalon 2017“. Povod organiziranju ove izložbe je jubilej 40 godina bratimljenja gradova Magdeburga i Sarajeva. Izložba u Sarajevu bit će predstavljena u BKC-u u januaru i februaru 2018.

Izložba u okviru projekta In Parallel/Sarajevo – Graz, Galerija ALU, 22. 9. 2017.

Nakon dosadašnje uspješne realizacije projekat je ove godine posebno pozdravljen od Ministarstva za kulturu Vlade Štajerske i procijenjen kao veoma interesantan i kulturno koristan događaj uz preporuku da se ova razmjena treba nastaviti i proširiti izvan dosadašnjih okvira. Također je izražena zahvalnost ALU Sarajevu na svesrdnoj saradnji i velikom doprinosu uspješnoj realizaciji ove inicijative koja ima realne osnove da postane dio važnih kulturnih događaja koji povezuju dva grada. Inicijativa „IN-PARALLEL Sarajevo-Graz“ pokrenuta je 2014. godine uz podršku Štajerske vlade i u saradnji sa Akademijom likovnih umjetnosti (ALU) u Sarajevu. Razmjena je uspješno nastavljena 2015. i 2016. godine, pa tako i ove, 2017. godine saradnja i razmjena su

realizirane zahvaljujući, prije svega, entuzijazmu i poduzetnosti njenih inicijatora, Ide Srkalović i Lala Srkalovića.

Ambasada Italije imala je čast najaviti javno predavanje Manuele Gandini, historičarke i kritičarke savremene umjetnosti, profesorice na NABA Nuova Accademia di Belle Arti u Milanu, ambasadorice Trećeg raja Michelangela Pistoletta, kustosice Trećeg raja u Sarajevu.

Treći raj u Sarajevu: javno predavanje, Michelangelo Pistoletto i Performance sa učenicima i studentima iz Sarajeva, Mostara, Stoca, Banje Luke, Tuzle, Srebrenice.

Odsjek za produkt-dizajn Akademije likovnih umjetnosti u Sarajevu imao je čast da putem Ceepus mreže ugosti uvaženu prof. Sonju Šterman (Slovenija), predavača u oblasti mode i tekstilnog dizajna pri Mašinskom fakultetu (Univerzitet u Mariboru).

Izložba skulptura i radionica akademskog kipara Krešimira Katušića, kipara iz Zagreba, u galeriji ALU u okviru festivala JaBih. Tom prilikom je kolega Katušić održao predavanje i radionicu studentima Odsjeka za kiparstvo.

Javno predavanje Unsettling the Image: Sabina Bitter & Helmut Weber, 10. 4. 2017. Od 1993. godine Sabine Bitter (Vancouver, Kanada) i Helmut Weber (Beč, Austrija) rade na projektima koji problematiziraju grad, arhitekturu i politike reprezentacije prostora. Predavanje predstavlja dio projekta „Kulturno prijateljstvo između BiH i Austrije“, a organizirano je od Rotor-Center for Contemporary Art i Mart – Association for Contemporary & Curatorial Artistic practices, uz podršku Vlade Austrije i Austrijske ambasade u Sarajevu.

Izložba grafika internacionalne grafičke radionice „Sofija“ iz Bogdanaca (MK) 20. 2. 2017, na kojoj već osam godina učestvuju i naši studenti. Grafička radionica „Sofija“ je udruženje građana, a nalazi se u Bogdancima (Makedonija), te je 2016. godine obilježila 9. godišnicu svoga postojanja. Radionica, koja realizira cjelogodišnje aktivnosti, imala je devet glavnih sesija za grafičare i jednu sesiju sa djecom i mlade. Pod mentorstvom devet profesora sa likovnih akademija iz Zagreba, Sarajeva, Novog Sada i Skoplja učešće u radu glavne godišnje sesije grafičke radionice do sada je uzelo preko 130 diplomiranih grafičara, magistri grafike, studenti završnih godina dodiplomskih studija i studenti na postdiplomskim studijima sa likovnih akademija u Ljubljani, Zagrebu, Splitu, Sarajevu, Mostaru, Novom Sadu, Beogradu, Novom Pazaru, Sofiji i Skoplju. Inicijativom organizatora Akademija likovnih umjetnosti u Sarajevu priređuje izložbu grafičkih listova studenata učesnika radionice „Sofija“ kojom je sarajevskoj publici 20. 2. predstavljena dugogodišnja saradnja ovih dviju institucija.

Dan mladih Općine Centar, Atelje na otvorenom, ALU Sarajevo, 8. 5.

Studenti Akademije likovnih umjetnosti u Sarajevu su povodom obilježavanja „Dana mladih“ Općine Centar 8. 5. na platou i mostu ispred Akademije „Festina lente – Požuri

polako“ priredili Happening pod nazivom „Atelje na otvorenom“. Cilj ovog događaja je bio da se izlaskom na javnu površinu građanima prezentira proces stvaranja likovnih djela u formi slike, crteža, skulpture... Povezivanje i komunikacija mladih je jedan od osnovnih ciljeva ove manifestacije. Posjetitelji su mogli da pogledaju određeni broj likovnih radova o temi „Proljeće u Sarajevu“.

Statistički presjek

Tabela 12. Pregled umjetničkih postignuća: Likovne umjetnosti

	Klasične likovne discipline	Novi mediji	Kombinirane	Ostalo
Samostalne izložbe	1	1	12	1
Kolektivne izložbe		1	46	36
Ukupno	1	2	58	37
	Grafika	Novi mediji	Fotografija	Kombinirano
Samostalne izložbe	11		1	3
Kolektivne izložbe	29	1	2	2
Ukupno	40	1	3	5

Tabela 13. Pregled umjetničkih postignuća: Muzičke umjetnosti

	Vokalni	Instrumentalni	Vokalno-instrumentalni
Solistički koncerti	44	109	11
Orkestarske izvedbe / koncerti		52	

Tabela 14. Pregled umjetničkih postignuća: Scenske umjetnosti

	Pozorišne predstave	Igrani i dokumentarni filmovi	Epizoda serijskog programa
	23	18	10

III-7 Sistem kvaliteta

Kalendarsku 2017. godinu obilježile su aktivnosti posvećene razvoju sistema upravljanja i osiguranja kvaliteta na Univerzitetu u Sarajevu, čiju organizaciju čine sljedeća tijela:

- Odbor za upravljanje kvalitetom na nivou Univerziteta,
- Služba za osiguranje kvaliteta na nivou Univerziteta,
- odbori za osiguranje kvaliteta na OJ Univerziteta.

Prema Statutu Univerziteta u Sarajevu, članom 80. planirano je formiranje Odbora za upravljanje kvalitetom, a njegove su nadležnosti određene članom 83. Statuta. Strukturu Odbora, kao i potrebu uspostavljanja Službe za osiguranje kvaliteta na Univerzitetu u Sarajevu, te formiranje mreže odbora za osiguranje kvaliteta na organizacionim jedinicama propisuje Pravilnik za upravljanje kvalitetom na Univerzitetu u Sarajevu. Tijela zadužena za rad u području razvoja sistema za osiguranje i upravljanje kvalitetom djeluju integrirano u svim područjima rada Univerziteta i uključuju sve postojeće službe na nivou Univerziteta i organizacionih jedinica.

Konstituirajuća sjednica 4. saziva Odbora za upravljanje kvalitetom održana je 31. 1. 2017. Godine.

Senat Univerziteta u Sarajevu je donio odluke o izmjenama i dopunama Odluke o imenovanju člana Odbora za upravljanje kvalitetom na Univerzitetu u Sarajevu, te je na svojoj 12. redovnoj sjednici, održanoj 25. 10. 2017. godine, imenovan prof. mr. Mehmed Akšamija za predstavnika Grupacije umjetnosti; na 13. redovnoj sjednici, održanoj 29. 11. 2017. godine, imenovan je Hamza Vahid El-din, student drugog ciklusa studija; na 15. redovnoj sjednici, održanoj 31. 1. 2018. godine, imenovana je Emina Mušija, studentica prvog ciklusa studija; na 16. redovnoj sjednici, održanoj 28. 2. 2018. godine, umjesto prof. dr. Mehmeda Akšamije, za predstavnika Grupacije umjetnosti imenovana je Jasmina Redžić-Gavrankapetanović, Akademija likovnih umjetnosti.

Rad Odbora za upravljanje kvalitetom na Univerzitetu u Sarajevu

U periodu od januara do decembra 2017. godine Odbor za upravljanje kvalitetom Univerziteta u Sarajevu, konstituiran kao stručno i savjetodavno tijelo Senata Univerziteta u Sarajevu, održao je sedam radnih sastanaka. Na prijedlog Odbora preduzete su sljedeće aktivnosti:

- pokrenut je postupak 5. interne institucionalne evaluacije Univerziteta u Sarajevu, te je Senatu Univerziteta dostavljen prijedlog sastava tima za provođenje postupka 5. interne institucionalne evaluacije Univerziteta u Sarajevu;

- urađen je prijedlog Odluke o uspostavi sistema osiguranja i upravljanja kvalitetom na Univerzitetu u Sarajevu, koju je usvojio Upravni odbor na prijedlog Senata Univerziteta u Sarajevu;
- urađen je Akcioni plan za poboljšanje i unapređenje sistema kvaliteta Univerziteta u Sarajevu;
- saradnja sa odborima za osiguranje kvaliteta na organizacionim jedinicama Univerziteta u Sarajevu;
- imenovan je Tim za izradu prednacrtu pravilnika o evaluaciji rada akademskog osoblja i uspješnosti realizacije nastavnih planova i programa od studenata;
- kontinuirana analiza pozicije Univerziteta u Sarajevu na svjetskim rang-listama i uz razmatranje prijedlog mjera za unapređenje aktuelne pozicije;
- analizirane i provedene mjere sa ciljem unapređenja rada Univerziteta u cjelini (organizacija seminara, workshopova, itd., provjera doktorskih disertacija na plagijarizam).

Peta interna institucionalna evaluacija Univerziteta u Sarajevu

Odlukom Senata Univerziteta u Sarajevu broj: 01-2368/17 od 29. 3. 2017. godine pokrenut je postupak 5. interne institucionalne evaluacije Univerziteta u Sarajevu i, na prijedlog Odbora za upravljanje kvalitetom, imenovan Tim za provođenje postupka 5. interne institucionalne evaluacije i izradu samoevaluacijskog izvještaja Univerziteta u Sarajevu za period 2013–2016. godine.

Osnovu za internu evaluaciju i izradu samoevaluacijskog izvještaja činili su podaci dobiveni od organizacionih jedinica korištenjem obrazaca za prikupljanje kvalitativnih i kvantitativnih podataka sa 25 + 1 fakulteta i akademija, 5 instituta te pridruženih članica Univerziteta. U toku je dovršavanje obrade podataka i pisanje radne verzije samoevaluacijskog izvještaja, čije usvajanje je planirano početkom 2018. godine.

Odluka o uspostavi sistema osiguranja i upravljanja kvalitetom na Univerzitetu u Sarajevu

U skladu sa članom 39. Zakona o visokom obrazovanju („Službene novine Kantona Sarajevo“, br. 33/17), Upravni odbor Univerziteta u Sarajevu je na 43. sjednici, održanoj 30. 11. 2017. godine, usvojio Odluku o uspostavi sistema osiguranja i upravljanja kvalitetom na Univerzitetu u Sarajevu br. 02-8395/17. Uspostavljeni sistem treba trajno služiti kao smjernica za dostizanje standarda kvaliteta u obavljanju svih djelatnosti Univerziteta/organizacionih jedinica shodno međunarodnim standardima osiguranja kvaliteta u visokoobrazovnim institucijama, te aktima koje donosi Agencija za razvoj visokog obrazovanja i osiguranja kvaliteta Bosne i Hercegovine. Kroz implementaciju sistema osiguranja i upravljanja kvalitetom najviše rukovodstvo treba osigurati utvrđivanje mjerljivih ciljeva kvaliteta na svim razinama Univerziteta.

Saradnja sa odborima za osiguranje kvaliteta na organizacionim jedinicama Univerziteta u Sarajevu

S ciljem povećavanja vidljivosti Univerziteta u Sarajevu u saradnji Odbora za upravljanje kvalitetom sa odborima za osiguranje kvaliteta na organizacionim jedinicama Univerziteta zaključeno je da se učine naponi na unapređenju kvaliteta web stranica organizacionih jedinica, te da se iste urade i na engleskom jeziku. Također je donesena odluka da svi nastavnici i saradnici Univerziteta otvore svoj Google Scholar profil. U tom kontekstu je na 10. sjednici Senata Univerziteta u Sarajevu od 19. 7. 2017. godine donesena Odluka br. 01-4867/17 o obaveznom otvaranju Google Scholar profila za nastavnike i saradnike koji idu u izbor za više akademsko i naučno zvanje, kao i članove njihovih komisija za izbor/doktorat.

U decembru 2017. godine održan je radni sastanak sa predsjedavajućim odbora za osiguranje kvaliteta na organizacionim jedinicama Univerziteta na kojem su prezentirani zaključci sa održane radionice „Akreditacija studijskih programa u BiH“, organizirane od Agencije za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta BiH u novembru 2017. godine, te predstavljeni novi kriteriji i standardi za institucionalnu akreditaciju i reakreditaciju i kriteriji i standardi za akreditaciju studijskih programa I i II ciklusa studija. U predstojećem periodu pred Univerzitetom u Sarajevu je veliki zadatak i obaveza koja se ogleda u akreditaciji preko 500 registriranih studijskih programa. Dakle, jedna od prioritetnih aktivnosti sistema osiguranja i upravljanja kvalitetom bit će na osiguranju kvaliteta i akreditaciji studijskih programa I i II ciklusa studija.

Urađen Akcioni plan za poboljšanje i unapređenje sistema kvaliteta Univerziteta u Sarajevu

Odbor za upravljanje kvalitetom je na svojoj sjednici od 17. 3. 2017. godine imenovao Tim za izradu Akcionog plana. Odbor je na sjednici održanoj 13. 7. 2017. godine u usvojio Akcioni plan za unapređenje kvaliteta na Univerzitetu u Sarajevu, te je isti uputio Senatu na usvajanje. Akcioni plan je usvojen od Senata 19. 7. 2017. godine (Odluka br. 01-4948/17). Krajnji cilj implementacije ovog akcionog plana jeste otkloniti sve uočene slabosti tokom eksterne akreditacije Univerziteta u Sarajevu, te razviti jedinstven sistem osiguranja i upravljanja kvalitetom, kao i instrumente i alate za mjerenje (indikatori, interni auditi, evaluacije anketiranjem, benchmarking itd.) za sve organizacione jedinice Univerziteta.

Projekti

Tokom 2017. godine implementiran je projekat „Osiguranje kvaliteta studijskih programa na Univerzitetu u Sarajevu“, odobren u decembru 2016. godine za finansiranje od Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke u iznosu od 8.500,00 KM.

Univerzitet u Sarajevu je, posredstvom Službe za osiguranje kvaliteta, aplicirao Federalnom ministarstvu obrazovanja i nauke za finansiranje projekta „Doprinos razvoju jedinstvenog informacionog sistema kao osnove za akreditaciju studijskih programa na Univerzitetu u Sarajevu” u decembru 2017. godine. Odobrena su sredstva u iznosu od 9.335,00 KM.

Organizacija seminara, radionica i predavanja sa ciljem unapređenja kvaliteta rada na Univerzitetu u Sarajevu

Seminar pod nazivom „Osiguranje sistema kvaliteta na visokoškolskim institucijama: Primjeri dobre prakse“ održan je 4. 7. 2017. godine u Rektoratu Univerziteta u Sarajevu, s ciljem što bolje pripreme za akreditaciju svojih studijskih programa i institucionalnu reakreditaciju, te podizanja razine znanja i promidžbe kulture kvaliteta na Univerzitetu u Sarajevu. Gosti-predavači su bili direktorica Agencije za znanost i visoko obrazovanje Republike Hrvatske (AZVO) prof. dr. sc. Jasmina Havranek sa svojim saradnicama dr. sc. Vesnom Dodiković-Jurković, Mirjanom Gopić, dipl. iur., i mr. sc. Sandrom Bezjak. Učesnici u seminaru su imali priliku čuti sljedeća izlaganja:

Standardi i smjernice za osiguravanje kvalitete – ESG, 2015, dr. sc. Vesna Dodiković Jurković, AZVO,

Postupak reakreditacije – Mirjana Gopić, dipl. iur., pomoćnica direktorice AZVO,

Reakreditacija visokoškolskih institucija – provedene aktivnosti i budući planovi, te utjecaj na sistem visokog obrazovanja – mr. sc. Sandra Bezjak, pomoćnica direktorice AZVO,

Vrednovanje studijskih programa u svjetlu Hrvatskog kvalifikacijskog okvira – mr. sc. Sandra Bezjak, pomoćnica direktorice.

Seminaru je prisustvovao 81 član akademskog i administrativnog osoblja Univerziteta u Sarajevu.

Diskusija „O nauci i njenom vrednovanju“ održana je u srijedu 5. 7. 2017. godine u Rektoratu Univerziteta u Sarajevu. Uvodničar je bio uvaženi akademik prof. dr. Kemal Hanjalić, profesor emeritus Univerziteta u Sarajevu i Univerziteta Delft u Holandiji. Akademik Hanjalić je u svom izlaganju govorio o stanju u oblasti nauke u Bosni i Hercegovini, te o trendovima u nauci i njenom vrednovanju u svijetu, u razvijenim ali i zemljama u razvoju. Date su i preporuke u cilju razvoja nauke i naučnoistraživačkog rada u Bosni i Hercegovini i na Univerzitetu u Sarajevu.

U saradnji sa izdavačkom djelatnosti Univerziteta u Sarajevu organiziran je okrugli sto „Autorska prava i intelektualno vlasništvo u e-okruženju“ 5. 12. 2017. godine na Univerzitetu u Sarajevu. Ciljevi okruglog stola bili su:

predstavljanje dosadašnjih aktivnosti na prevenciji plagijarizma koje je Univerzitet u Sarajevu realizirao u prethodnom periodu,
prezentiranje pravnih aspekata o plagijarizmu, autorskim i srodnim pravima,
analiziranje i korištenje prezentiranih elektronskih sadržaja u edukaciji i daljnja primjena postignutih rezultata u istraživanjima unutar i izvan Univerziteta,
ukazivanje na važnost kontinuirane edukacije akademskog i neakademskog osoblja Univerziteta u Sarajevu o prevenciji plagijarizma i zaštiti autorskih prava i intelektualnog vlasništva,
predstavljanje softvera za utvrđivanje originalnosti radova koji se objavljuju na Univerzitetu u Sarajevu.

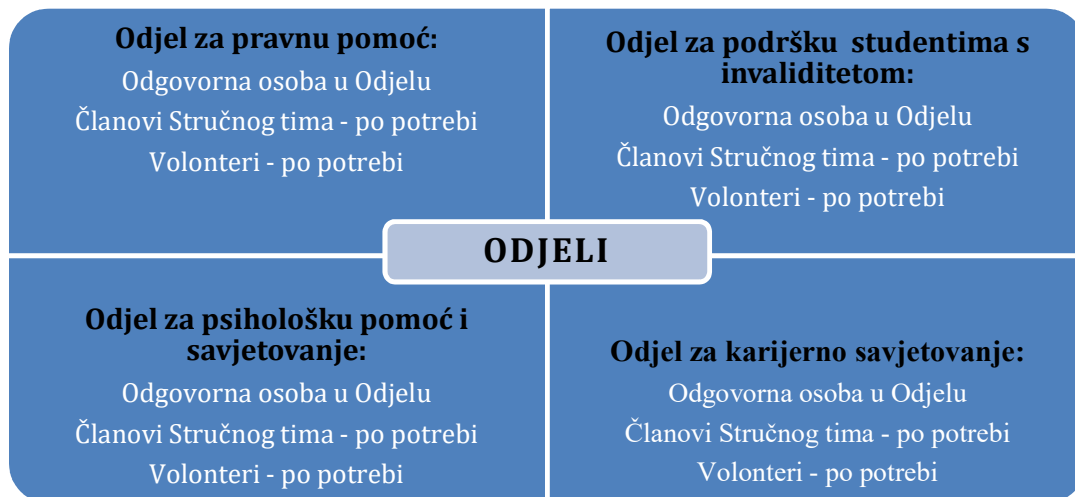
Rad Ureda za podršku studentima

Senat Univerziteta u Sarajevu je na svojoj 13. redovnoj sjednici, održanoj 29. 11. 2017. godine, donio Odluku o osnivanju Ureda za podršku studentima na Univerzitetu u Sarajevu br. 01-8135/17.

Ured za podršku studentima Univerziteta u Sarajevu planira osiguravati pomoć i podršku studentima u različitim oblastima. Osnovna djelatna orijentacija Ureda je usmjerena ka pomoći i podršci pri odabiru studija, unapređenju pristupa obrazovanju, osiguranju uvjeta za zadovoljavanje potreba i uživanje prava, psihološku pomoć, informiranje i obrazovanje studenata, poboljšanje iskustva studiranja studenata sa invaliditetom, istraživačkim aktivnostima, organizaciji i realizaciji obuka za nastavno i nenastavno osoblje, učešću u donošenju i izmjenama zakonskih i podzakonskih akata u vezi sa obrazovanjem, stipendiranju studenata itd. Cilj je i da se usklade potrebe i potencijali pojedinaca sa potrebama na tržištu rada radi povećanja zapošljivosti. U interakciji partnera stvaraju se uvjeti za cjeloživotno učenje, razvoj karijere, profesionalnu i teritorijalnu mobilnost. Univerzitet u Sarajevu će kroz rad Ureda djelovati u smjeru izgradnje povjerenja i podrške u prostoru visokog obrazovanja dajući svojim primjerom obavezu i drugim odgovornim strukturama da slijede isti primjer. Ured će funkcionirati u okviru Centra za interdisciplinarne studije. Ured će prvo osigurati aktivnosti za pomoć i podršku studentima sa invaliditetom budući da izrasta iz Ureda za podršku studentima s posebnim potrebama, a sukcesivno će biti planirane, organizirane i realizirane aktivnosti koje uključuju konstituiranje odjela za psihološku pomoć i savjetovanje, odjela za karijerno savjetovanje studenata te odjela za pravnu pomoć studentima.

Stručni tim Ureda (članice tima Univerziteta u Sarajevu u projektu *Trans2work*):

prof. dr. Lejla Kafedžić, koordinatorica Ureda
prof. dr. Snježana Šušnjara
doc. dr. Lejla Hodžić
mr. sc. Sandra Bjelan-Guska
Merima Zukić, MA

Slika 19 Struktura Ureda za podršku studentima

Ostalo

Protekli period obilježila je i uspješna saradnja sa Vladom Kantona Sarajevo, odnosno Ministarstvom za obrazovanje, nauku i mlade Kantona Sarajevo i to:

data je podrška Agenciji za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta Bosne i Hercegovine učešćem prof. dr. Maide Čohodar-Husić tokom postupka eksterne evaluacije 9. 5. 2017. godine u Banjoj Luci;

za potrebe realizacije projekta „Studiraj u Sarajevu“/„Study in Sarajevo“, koji implementira Vlada Kantona Sarajevo, prikupljeni su traženi podaci sa organizacionih jedinica;

na zahtjev Tima Vlade Kantona Sarajevo za borbu protiv korupcije od 6. 12. 2017. godine broj: 02-05-3347-107/17 prikupljeni su i dostavljeni traženi podaci o imenovanim licima na Univerzitetu u Sarajevu.

Postupajući po dopisu Ministarstva za obrazovanje, nauku i mlade Kantona Sarajevo, br. 11-05-38-sl/17 od 10. 3. 2017. godine poduzete su intenzivnije mjere u cilju preveniranja i sprečavanja prakse plagijarizma na Univerzitetu u Sarajevu, a koje je Senat usvojio u formi Zaključka na sjednici održanoj 29. 3. 2017. godine broj: 01-2392/17, o čemu je Ministarstvo informirano putem dopisa od 6. 4. 2017. godine broj: 0101-2476/17.

III-8 Međunarodna saradnja

Međunarodne akademske mobilnosti

Outgoing (odlazni studenti i osoblje)

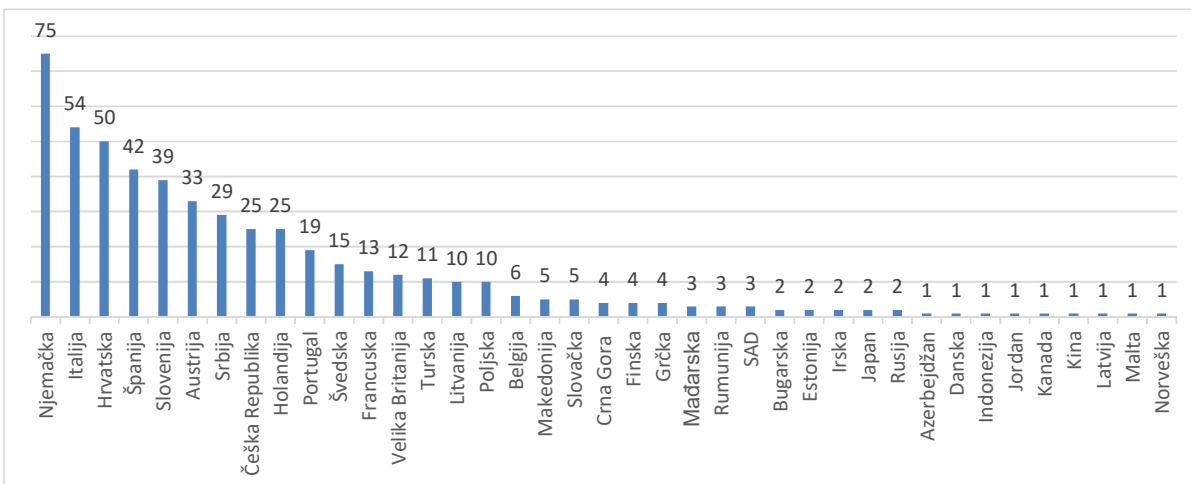
Nekoliko je programa koji su zasigurno najviše povezivali pojedince i institucije zemalja Zapadnog Balkana te doprinijeli provedbi reformi srodnih onima što su na partnerskim visokoškolskim institucijama zemalja članica Evropske unije postale standard. Programi kao što su Erasmus+, Erasmus Mundus, Tempus, CEEPUS uveliko su doprinijeli internacionalizaciji Univerziteta te provedbi reformi u skladu sa bolonjskim principima. Učešće u novom programu Erasmus+ doprinijelo je učvršćivanju međunarodne pozicije Univerziteta u Sarajevu u evropskom prostoru visokog obrazovanja (EHEA).

U toku 2017. godine 513 studenata, nastavnika i saradnika Univerziteta u Sarajevu je kroz razne programe mobilnosti učestvovalo u posjetama partnerskim visokoobrazovnim institucijama izvan granica Bosne i Hercegovine. Procentualno izraženo, značajnija je mobilnost osoblja (51%) u odnosu na mobilnost studenata (49%). U obzir je uzeto učešće naših studenata, nastavnika i saradnika u međunarodnoj mobilnosti, ali i u događajima sa međunarodnim karakterom (seminari, simpoziji, kongresi, info dani, festivali, izložbe).

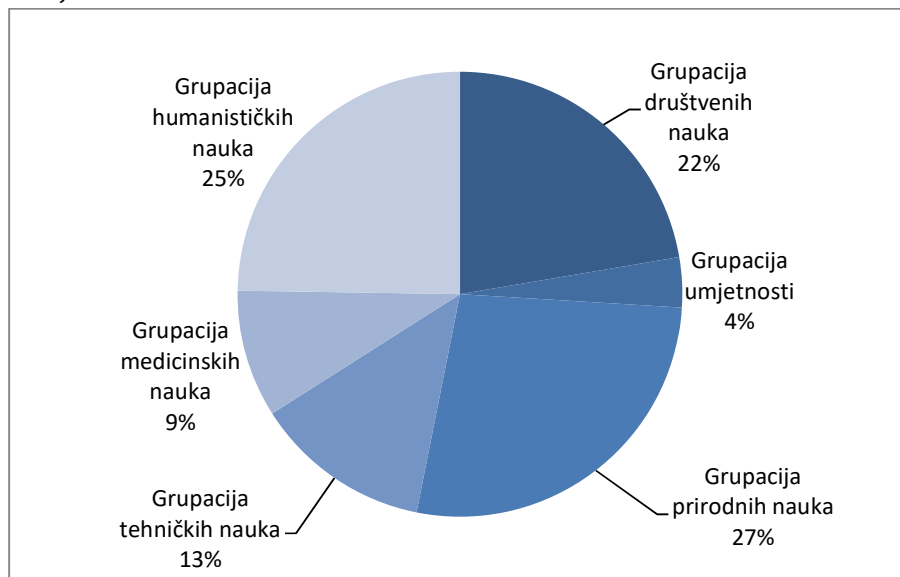
Slika 20 Prikaz odlazne mobilnosti studenata i nastavnika

Studenti, nastavnici i saradnici Univerziteta u Sarajevu su kroz svoju akademsku/administrativnu mobilnost najviše posjećivali zemlje članice Evropske unije (Njemačku, Hrvatsku, Italiju, Austriju, Sloveniju i druge). Od zemalja u regionu, najviše mobilnosti je realizirano na partnerskim univerzitetima u Hrvatskoj i Srbiji.

Slika 21 Geografska distribucija odlazne mobilnosti

Kada je riječ o grupacijama nauka, studenti i akademsko osoblje Grupacije prirodnih nauka čine najveći udio u ukupnom broju, dok je najmanje ovih mobilnosti realizirano u Grupaciji umjetnosti.

Slika 22 Odlazna mobilnost studenata i osoblja sa UNSA po grupacijama

Incoming (dolazni studenti i osoblje)

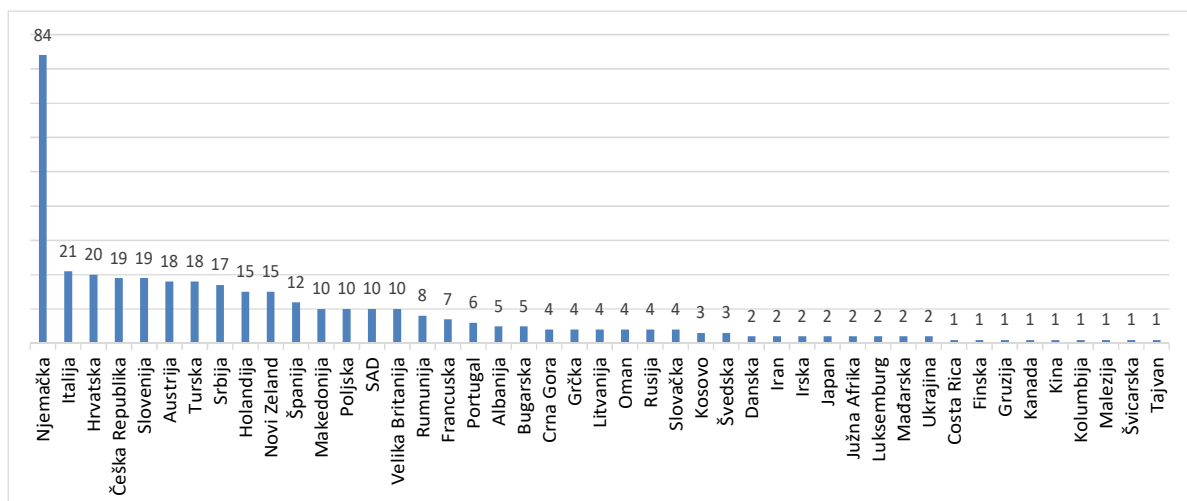
Univerzitet u Sarajevu je bio domaćin za 384 strana studenata, nastavnika i saradnika koji su na naš univerzitet došli u toku 2017. godine u okviru akademske razmjene ili radi učešća u događajima sa međunarodnim karakterom (seminari, simpoziji, kongresi, info dani, festivali, izložbe).

Od ukupnog broja, 54% su studenti, a 46% osoblje.

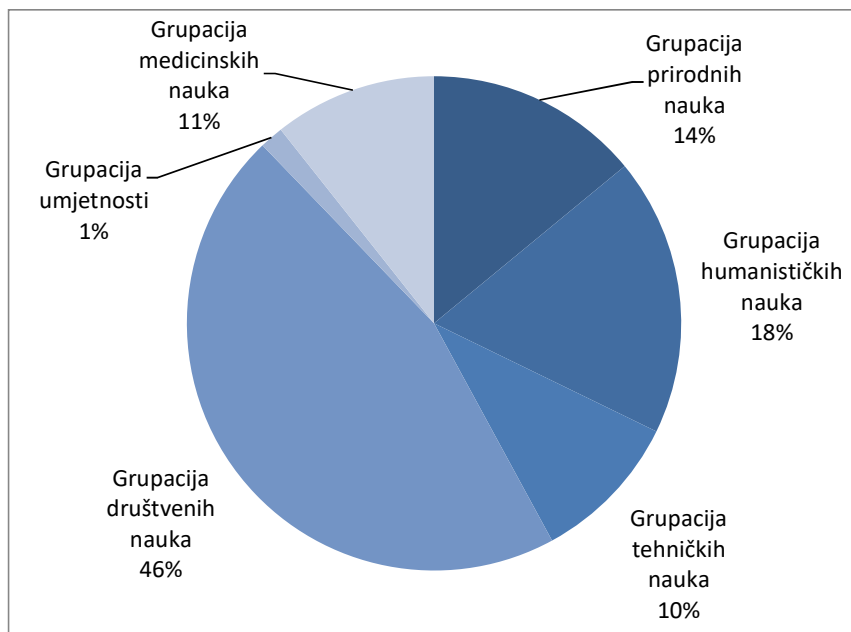
Slika 23 Prikaz dolazne mobilnosti

Što se tiče država iz kojih dolaze, najveći broj lica je iz Njemačke, dok su studenti, nastavnici saradnici sa svih kontinenata boravili na našem univerzitetu.

Slika 24 Dolazna mobilnost studenata i osoblja na UNSA po državama

Najveći broj studenata i osoblja posjetio je organizacione jedinice Univerziteta u Sarajevu koje pripadaju Grupaciji društvenih nauka, skoro polovina njih. I u odlaznim i u dolaznim mobilnostima najmanje aktivnosti je bilo u Grupaciji umjetnosti, što nam govori ili da bi buduća strategija međunarodne mobilnosti mogla biti usmjerena na ovu grupacije (likovnih umjetnosti, scenskih umjetnosti i muzika) ili da ne raspoložemo potpunim podacima.

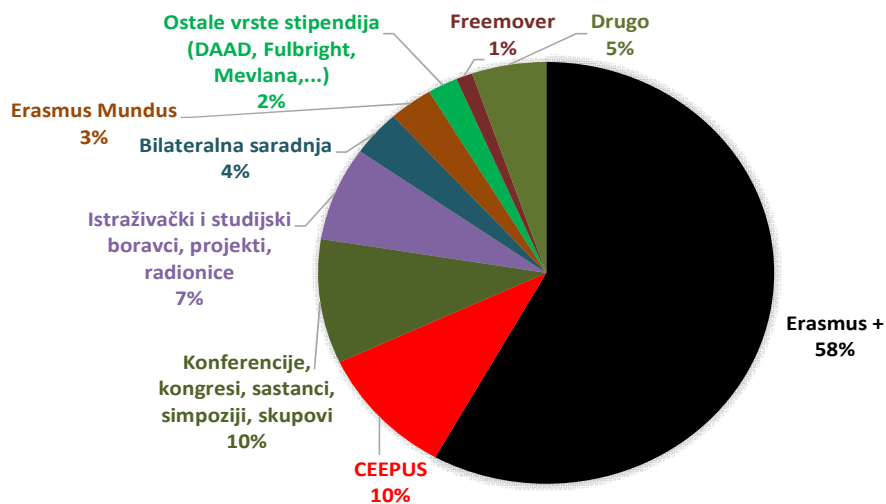

Slika 25 Dolazna mobilnost studenata i osoblja na UNSA po grupacijama

Međunarodni programi mobilnosti

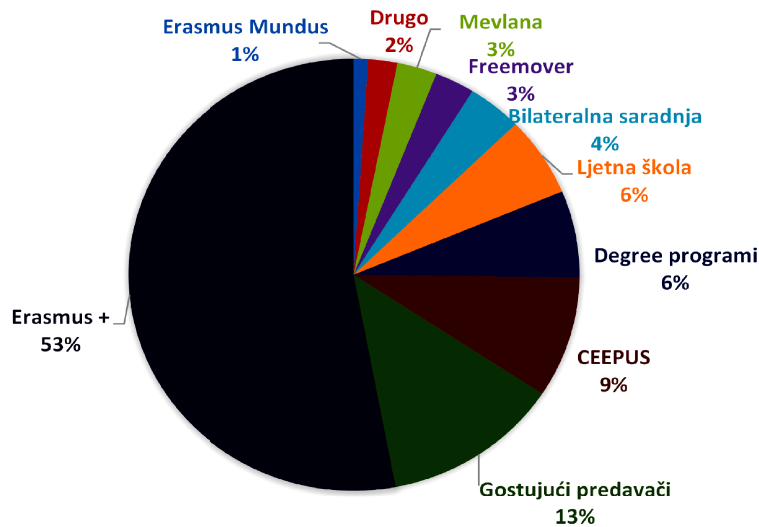
Tokom 2017. godine Univerzitet u Sarajevu je učestvovao u brojnim programima mobilnosti. Programske strukture odnose se na učešće u raznim međunarodnim programima koji mogu uključivati mobilnost studenata i nastavnika, internacionalizaciju kurikuluma, članstvo u mrežama itd. Putem programa kao što su Erasmus+, Erasmus Mundus, CEEPUS, te bilateralnom saradnjom povećana je internacionalizacija univerziteta.

Najveći broj mobilnosti realizira se kroz program Erasmus+. Univerzitet u Sarajevu je u 2017. godini imao 99 potpisanih i odobrenih međuinstitucionalnih sporazuma. Na osnovu tih odobrenih sporazuma stvoreni su uvjeti za akademsku i administrativnu mobilnost u ljetnom semestru akademske 2016/2017. i zimskom semestru 2017/2018. godine (koje ulaze u period kalendarske 2017. godine za koju se radi ovaj izvještaj). Za razliku od 2016. godine kada je za odlazne studente i osoblje 38% mobilnosti bilo ostvareno putem Erasmus+ programa, u 2017. je ovaj procent povećan na 56%, a za dolazne osoblje je ovaj procent porastao sa 18% na 53%.

Slika 26 Učešće UNSA u međunarodnim programima mobilnosti

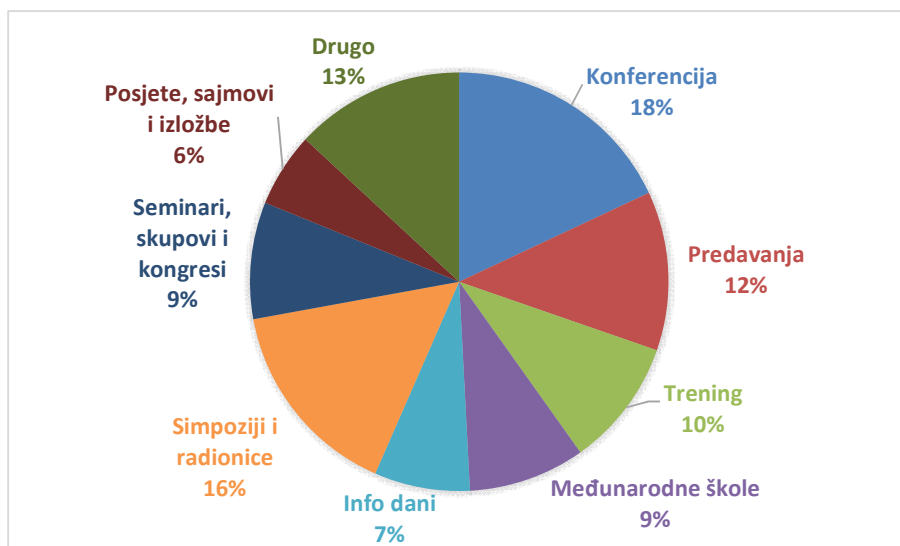

Slika 27 Dolasci stranih studenata i osoblja na UNSA po programu mobilnosti

U toku 2017. godine 232 studenta, nastavnika i saradnika sa univerziteta iz Erasmus+ „programskih“ zemalja je posjetilo Univerzitet u Sarajevu, dok je 225 studenata, nastavnika i saradnika sa Univerziteta u Sarajevu posjetilo je partnerske univerzitete u „programskim“ zemljama Erasmus+ programa.

Događaji međunarodnog karaktera na UNSA

U sklopu organizacionih jedinica Univerziteta u Sarajevu tokom 2017. godine su održana 122 događaja međunarodnog karaktera. Najveći broj čine međunarodne konferencije (ukupno 22), zatim takmičenja, sajmovi, prezentacije, javna čitanja, promocije, festivali i druge vrste događaja.

Slika 28 Događaji međunarodnog karaktera održani na UNSA

Programske strukture

Erasmus+

Erasmus+ je program Evropske unije za obrazovanje, osposobljavanje, mlade i sport za period 2014–2020. godine. Ciljevi programa Erasmus+ su poboljšanje vještina i zapošljivosti, modernizacija obrazovanja te osposobljavanje i zapošljavanje mladih.

U cilju što bolje pripreme za prijavu na otvorene konkurse u okviru Erasmus+, ali i drugih programa koji se finansiraju iz EU fondova, Služba za međunarodnu saradnju je početkom akademske 2017/2018. godine (septembar 2018. godine) pripremila informaciju o dostupnim akcijama Erasmus+ programa za 2018. godinu, namijenjenu za organizacione jedinice našeg univerziteta. Informacija sadrži podatke o Erasmus+ programu, rokovima i načinu prijave za pojedine ključne aktivnosti, te je izrađen popratni materijal (**informacije o dostupnim akcijama Erasmus+ programa za 2018. godinu za Univerzitet u Sarajevu**) kako bi se olakšala komunikacija sa Rektoratom radi dostavljanja obaveznih potpisa i pečata Univerziteta u Sarajevu u toku prijave. Pored informacije o Erasmus+ programu, predstavljene su instrukcije za prijavljivanje za programe IPA, Horizont 2020 i CEEPUS.

Erasmus+ info dani i radionice

S ciljem daljnje promocije programa Erasmus+ i pripadajućih ključnih aktivnosti, Univerzitet u Sarajevu je i u toku 2017. godine organizirao seriju informativnih sastanaka kao mjeru podrške mobilnosti studenata, nastavnika i saradnika, kao i podrške nastavnicima i saradnicima za pisanje projektnih prijava u okviru Erasmus+ programa:

- 21. 2. 2017. „**Mevlana**“ i **Erasmus+ info dan**. S ciljem približavanja informacija o programu Erasmus+, Služba za međunarodnu saradnju je organizirala međunarodni informativni dan za studente, nastavnike i saradnike Univerziteta u Sarajevu gdje su predstavljeni otvoreni konkursi, način prijave i iskustva dosadašnjih stipendista ovih programa. Sa nama su bili gosti sa Univerziteta Nova Lisboa iz Portugala koji su predstavili svoju ponudu i mogućnosti stipendiranja.
- 18. 4. 2017. **Erasmus+ info dan & radionica**. Naša služba je organizirala još jedan info dan i radionicu **18. aprila 2017. godine u okviru promocije programa Erasmus+**. Pored informacija o otvorenim Erasmus+ konkursima, ovaj info dan je poslužio i kao radionica gdje smo pobliže objasnili postupak prijavljivanja, dokumentaciju, pravilno ispunjavanje, te upoznavanje sa ključnim fazama (ko potpisuje dokumente, način dostavljanja itd.), a sve kako bi se olakšao proces prijave. Sa nama su bili i predstavnici Univerziteta u Portu (Portugal) i Univerziteta u Jaenu (Španija) koji su pobliže upoznali sve prisutne sa akademskom ponudom na njihovim univerzitetima i mogućnostima prijave.

- **8. 6. 2017. Informativni sastanak sa dobitnicima stipendija Erasmus+ sa Univerziteta u Sarajevu.** Na osnovu raspisanih konkursa u toku akademske 2016/2017. godine odabrani su studenti, nastavnici i saradnici Univerziteta u Sarajevu, odnosno stipendisti ovog programa da dio svoje akademske edukacije, odnosno akademskog/administrativnog rada provedu na partnerskim univerzitetima u zemljama članicama Evropske unije. Tim povodom Služba za međunarodnu saradnju Univerziteta u Sarajevu je 8. 6. 2017. godine organizirala informativni sastanak sa stipendistima, gdje su im predstavljena sva potrebna akademska i administrativna prava, obaveze i odgovornosti, a koje ih očekuju prije, u toku i nakon mobilnosti. Ovo je ujedno bila prilika da se stipendisti međusobno i upoznaju i razmijene dosadašnja iskustva o programima mobilnosti. Spomenuta služba je pripremila promotivni materijal na kojem se nalaze sve potrebne informacije, a nakon prezentacije održana je i aktivna sesija pitanja i odgovora koji nisu bili pokriveni ovom prezentacijom.
- **9. 11. 2017. Nacionalni Erasmus+ info dan.** Nacionalni Erasmus+ ured u BiH je organizirao nacionalni Erasmus+ info dan povodom poziva za prijavu projektnih prijedloga za 2018. godinu. Ovaj događaj se održao u Banjoj Luci, u saradnji sa delegacijom Evropske unije u BiH i Univerzitetom u Banjoj Luci (Fakultet političkih nauka). U ime Univerziteta u Sarajevu delegaciju su činili prof. dr. Pakeza Drkenda, koja je predstavila odobreni Erasmus+ projekat u okviru izgradnje kapaciteta – Western Balkan Food initiative, mr. Adnan Rahimić, koji je prezentirao implementaciju međunarodne kreditne mobilnosti na našem univerzitetu, i student Fakulteta političkih nauka Nikola Xaviereff koji je predstavio svoje iskustvo sa Univerziteta u Heidelbergu kroz Erasmus+ međunarodnu kreditnu mobilnost.
- **20. 11. 2017. održana radionica o EU modernim modelima višegodišnjeg finansiranja univerziteta.** Univerzitet u Sarajevu je u saradnji sa grupom eksperata za reformu visokog obrazovanja Bosne i Hercegovine (HERE BIH), a uz podršku Erasmus+ kancelarije Bosne i Hercegovine, organizirao radionicu o temi „EU moderni modeli višegodišnjeg finansiranja univerziteta – jačanje odgovornosti i autonomije univerziteta“. Pozdravnim obraćanjima radionicu su otvorili prof. dr. Aleksandra Nikolić, prorektorica za međunarodnu saradnju Univerziteta u Sarajevu, i gospodin Suad Muhibić, direktor Nacionalne Erasmus+ kancelarije u BiH. Radionicu, koja je održana 20. 11. 2017. godine u Rektoratu Univerziteta u Sarajevu, vodila je međunarodna ekspertica Evropske izvršne agencije za obrazovanje, audiovizuelnu djelatnost i kulturu (EACEA) gospođa Tatyana Koryakin Antunes, koja radi na Univerzitetu u Portu Portugal (Centre for Research in Higher Education Policies – CIPES). Gospođa Antunes je ekspertica u oblasti politika i mehanizama finansiranja visokog obrazovanja i njihovih implikacija na upravljanje univerzitetom kao i na saradnju univerziteta i industrije ali i cjelokupnog društva. Na radionici su predstavljene evropske javne politike koje podupiru uvođenje novog načina finansiranja univerziteta, koji

intenziviranjem mjera monitoringa i ocjene postignutih performansi jačaju, prije svega, odgovornost i transparentnost univerziteta, a time otvaraju put ka istinskom snaženju svih aspekata autonomije i jačanja poduzetničkog duha akademske zajednice odnosno univerziteta.

- **22. 11. 2017. Erasmus+ info trening-sesija.** Povodom novog poziva za dostavljanje projektnih prijedloga u okviru Erasmus+ programa u Rektoratu Univerziteta u Sarajevu je 22. 11. 2017. godine održana info trening-sesija za pripremanje projektnih prijedloga, s akcentom na izmjene u odnosu na prethodne pozive, kao i nove prioritete. predavanje je održao gospodin Suad Muhibić, direktor Nacionalnog Erasmus+ ureda u BiH.

Izveštaj po ključnim aktivnostima Erasmus+ programa

Međunarodna kreditna mobilnost

Međunarodna kreditna mobilnost podrazumijeva određeni period studiranja ili prakse u inozemstvu (u skladu sa tekućim studijskim programom na domaćem univerzitetu). Nakon završetka studenti se vraćaju na svoj matični univerzitet kako bi završili studij. Univerzitet u Sarajevu je u 2017. godini imao **100 potpisanih i odobrenih međuinstitucionalnih sporazuma**. Na osnovu tih odobrenih sporazuma stvoreni su uvjeti za akademsku i administrativnu mobilnost u ljetnom semestru akademske 2016/2017. i zimskom semestru 2017/2018. godine. U toku 2017. godine 125 studenta, nastavnika i saradnika sa univerziteta iz Erasmus+ „programskih“ zemalja je posjetilo Univerzitet u Sarajevu, dok je 264 studenata, nastavnika i saradnika sa Univerziteta u Sarajevu posjetilo partnerske univerzitete u „programskim“ zemljama Erasmus+ programa.

S obzirom da ne postoji *unificiran* datum prijavljivanja na konkurse i dostavljanja dokumentacije za međunarodnu kreditnu mobilnost, Služba za međunarodnu saradnju je organizirala više poziva u toku 2017. godine koji su sadržavali poziv za apliciranje za Erasmus+ stipendije. Tako je početkom zimskog semestra 2016/2017. godine raspisano 20 konkursa za dvosmjernu mobilnost (sa Univerziteta u Sarajevu na univerzitete iz programskih zemalja i obrnuto) za ljetni semestar 2016/2017. godine. U ljetnom semestru 2016/2017. godine raspisano je 28 konkursa za zimski semestar 2017/2018. akademske godine. Konkursi su objavljeni na web stranici www.erasmus.unsa.ba i www.unsa.ba, a isti su bili distribuirani preko društvenih i medijskih kanala Univerziteta u Sarajevu (Facebook, Instagram, YouTube i twitter), te pripadajućih mu organizacionih jedinica.

Izgradnja kapaciteta

Projekti izgradnje kapaciteta u oblasti visokog obrazovanja nadograđuju se na uspjehe prethodnih programa (Alfa, Edu-link i Tempus) čiji su ciljevi: podrška modernizaciji, dostupnosti i internacionalizaciji visokog obrazovanja u partnerskim zemljama, promoviranje saradnje između programskih zemalja i kvalificiranih partnerskih zemalja (kao i između prihvatljivih partnerskih zemalja međusobno), promoviranje dobrovoljnog približavanja sa kretanjima u visokom obrazovanju u EU i promoviranje kontakata između ljudi, interkulturalne svijesti i razumijevanja.

U okviru prvog konkursa iz 2014. konkursa (za 2015. godinu) za Univerzitet u Sarajevu odobreno je šest, a u okviru drugog konkursa iz 2015. godine (za 2016. godinu) odobrena su 3 Capacity Building projekta.

- 1) Curriculum Development joint European Political Science MA (euroPS)**
koordinator: Univerzitet u Salzburgu (Austrija)
partner sa Univerziteta u Sarajevu: Fakultet političkih nauka (2015)
- 2) Enhancement of HE research potential contributing to further growth of the WB region (Re@WBC)**
koordinator: Univerzitet u Nišu (Srbija)
partner sa Univerziteta u Sarajevu: Rektorat (2015)
- 3) School- to-Work Transition for Higher education students with disabilities in Serbia, Montenegro and Bosnia & Herzegovina (Trans2Work)**
koordinator: Univerzitet Makedonija (Grčka)
partner sa Univerziteta u Sarajevu: Rektorat (2015)
- 4) Strengthening of Internationalisation in BiH higher education (STINT)**
koordinator: Katolički univerzitet u Leuvenu (Belgija)
partner sa Univerziteta u Sarajevu: Rektorat (2015)
- 5) Modernising geodesy education in Western Balkan with focus on competences and learning outcomes (GEOWEB)**
koordinator: Kungliga Tekniska Högskolan – KTH (Švedska)
partner sa Univerziteta u Sarajevu: Građevinski fakultet (2015)
- 6) Library Network Support Services: libraries in Western Balkan countries through staff development and reforming library services**
koordinator: Tehnološki institut u Limericku (Irska)
partner sa Univerziteta u Sarajevu: Rektorat (2015)
- 7) Ready for BUSiness - Integrating and validating practical entrepreneurship skills in engineering and ICT studies (REBUS)**
koordinator: Univerzitet u Sarajevu (Mašinski fakultet) (2016)
- 8) Development of master curricula for natural disasters risk management in Western Balkans Countries (NatRisk WeB)**
koordinator: Univerzitet u Nišu (Srbija)
partner sa Univerziteta u Sarajevu: Građevinski fakultet (2016)

9) Western Balkan Academic Education Evolution and Professional's Sustainable training for Spatial Data Infrastructures (BESTSDI)

koordinator: Sveučilište u Zagrebu (Hrvatska)

partner sa Univerziteta u Sarajevu: Građevinski fakultet /Poljoprivredno-prehrambeni fakultet (2016)

U trećem konkursu koji je počeo krajem 2016. godine, a za projekte čija je implementacija započela krajem 2017. godine, Univerzitet u Sarajevu je prijavio 37 projekata od čega 4 koordinatorska i 33 kao partner. Rezultati su objavljeni na ljeto 2017. godine gdje su za područje cijele Bosne i Hercegovine odobrena 3 projekta izgradnje kapaciteta i to:

1) Western Balkans Urban Agriculture initiative - Zapadnobalkanska inicijativa za urbanu poljoprivredu (BUGI)

koordinator: Univerzitet u Sarajevu, Poljoprivredno-prehrambeni fakultet (2017)

2) Next Destination Balkans: Agriturismo Landscapes Development - Balkan kao nova destinacija: razvoj agroturizma (LANDS)

koordinator: Visoka poljoprivredno-prehrambena škola strukovnih studija, Prokuplje, Srbija

partner sa Univerziteta u Sarajevu: Poljoprivredno-prehrambeni fakultet (2017)

3) Boosting the Telecommunications Engineer Profile to meet Modern Society and Industry Needs - Podrška telekomunikacijskom inženjstvu u susretu sa modernim društvom i industrijskim potrebama (BENEFIT)

koordinator: Alpe-Adria univerzitet u Klagenfurtu, Austrija

partner sa Univerziteta u Sarajevu: Elektrotehnički fakultet (2017)

Strateška partnerstva na svim nivoima obrazovanja, obuke i mladih

Ova, ključna aktivnost Erasmus+ programa omogućava saradnju sa organizacijama aktivnim u području obrazovanja, obuke, rada s mladima ali i firmama, javnim tijelima te organizacijama iz civilnog sektora kako bi razvile inovativna, primjenjiva rješenja koja doprinose podizanju kvaliteta učenja, predavanja, rada s mladima i modernizaciji institucija. Univerzitetu u Sarajevu su u prethodnim projektnim prijavama odobrena dva projekta, oba za Fakultet sporta i tjelesnog odgoja:

a. Kako voditi sportski klub do uspješne budućnosti (SPORTGO)

koordinator: Univerzitet primijenjenih nauka u Grazu (Austrija)

partner sa Univerziteta u Sarajevu: Fakultet sporta i tjelesnog odgoja (2015)

b. MATCH Social Inclusion opportunities (MATCH)

koordinator: CESIE (Italija)

partner sa Univerziteta u Sarajevu: Fakultet sporta i tjelesnog odgoja (2016)

U okviru poziva za dostavu prijava za strateško partnerstvo u okviru Erasmus+ programa za 2017. godinu, Služba za međunarodnu saradnju nije zaprimila nijednu aplikaciju.

Joint Master Degree

U okviru poziva za dostavu prijava za zajednički master-studij u okviru Erasmus+ programa za 2017. godinu odobren je projekat **Central and East European, Russian and Eurasian Studies**, čiji je koordinator Univerzitet u Glasgowu (Velika Britanija), a partner sa Univerziteta u Sarajevu: Filozofski fakultet.

Jean Monnet

U okviru ove ključne aktivnosti nije bilo odobrenih projekata u 2017. godini.

Sport

Aktivnostima u području Erasmus+ projekata iz oblasti sporta podupiru se partnerstva čiji su ciljevi: borba protiv dopinga na lokalnoj razini, posebno u rekreativnim okruženjima kao što su amaterski sport i fitnes; neprofitna evropska sportska događanja na kojima su određene organizacije zadužene za pripremu, organizaciju i praćenje određenog događanja; jačanje baze dokaza za izradu politika putem studija; prikupljanje podataka, ankete, mreže; konferencije i seminari kojima se širi dobra praksa iz zemalja učesnica u programu i sportskih organizacija i jačanje mreža na razini EU kako bi nacionalni članovi tih mreža imali koristi od sinergija i razmjena s partnerima; razgovor s mjerodavnim evropskim učesnicima; podrška sportskim predsjedničkim događanjima koja organiziraju države članice EU koje imaju semestar predsjedništva EU. U okviru prvog konkursa za ovu, ključnu aktivnost Univerzitetu u Sarajevu je odobren jedan projekat u 2015. godini:

Edukacija sportista u poduzetništvu: Novi pristup dvojnoj karijeri (AtLETyC)

koordinator: FH Joaneum, Graz (Austrija)

partner sa Univerziteta u Sarajevu: Fakultet sporta i tjelesnog odgoja (2015)

U okviru poziva za dostavu prijava za strateško partnerstvo u okviru Erasmus+ programa za 2017. godinu, Služba za međunarodnu saradnju nije zaprimila nijednu aplikaciju.

Za svaki navedeni projekat imenovan je voditelj iz reda akademskog osoblja koji se stara o implementaciji aktivnosti i u saradnji sa stručnim službama našeg univerziteta provodi aktivnosti projektnog menadžmenta.

ERASMUS MUNDUS

O programu

Erasmus Mundus je program Evropske unije koji omogućava strukturiranu razmjenu studenata, nastavnika i saradnika visokoškolskih institucija zemalja Zapadnog Balkana i partnerskih EU univerziteta u oba smjera, kao i jačanje institucionalnih kapaciteta kroz međuinstitucionalnu saradnju. Ciljevi ovog programa su intenziviranje akademske, kulturne, političke i ekonomske saradnje između zemalja članica Evropske unije i zemalja Zapadnog Balkana, jačanje kapaciteta međunarodne saradnje univerziteta zemalja Zapadnog Balkana kroz razmjenu iskustava i znanja u organizaciji programa mobilnosti za studente, nastavnike i saradnike s ciljem studiranja, zajedničkog izvođenja nastave, obuke, istraživanja i prenosa „know-how“ i inovacija, te intenziviranje akademskih, jezičkih kao i društvenih i interkulturalnih kompetencija studenata, nastavnika i saradnika. Ovaj program je finansiran od Evropske komisije i namijenjen je zemljama koje ne ostvaruju pravo učešća u krovnom Erasmus programu. Erasmus Mundus je također jedan od programa koji je postao integrativni dio Erasmus+ programa kroz ključnu aktivnost broj 1: međunarodna kreditna mobilnost. Krajem 2013. godine odobreni su grantovi za posljednje projekte u okviru ovog programa čija će implementacija trajati do 14. jula 2018. godine.

Erasmus Mundus u brojevima

Kroz Erasmus Mundus projekte Univerzitet u Sarajevu ostvaruje saradnju sa 57 institucija¹¹ na kojima naši studenti, nastavnici i saradnici mogu realizirati studijski ili stručni boravak tokom svog rada i/ili obrazovanja.

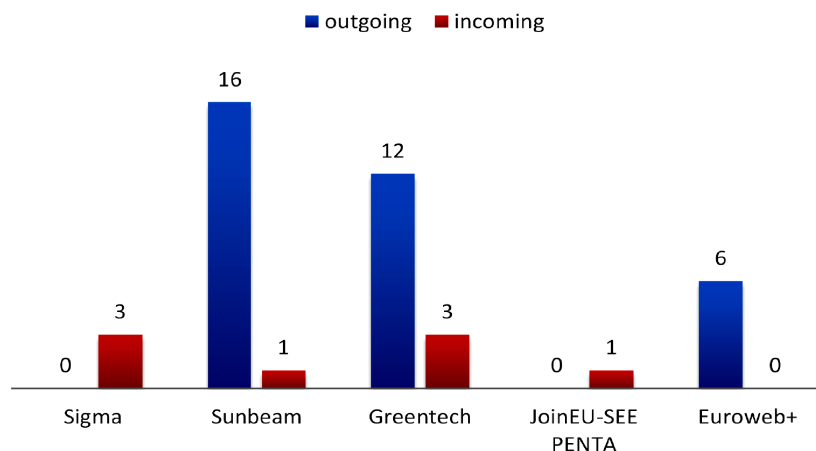
U toku 2017. godine ukupno smo primili 8 studenata, nastavnika i saradnika sa partnerskih EU univerziteta u sklopu Erasmus Mundus programa, dok su 34 studenta, nastavnika i saradnika Univerziteta u Sarajevu u okviru akademske i administrativne mobilnosti realizirala mobilnost na partnerskim EU univerzitetima. Na više promotivnih aktivnosti, info sesija i kroz izradu brošura Služba je promovirala otvorene konkurse u

---

¹¹ AUSTRIJA: Univerzitet u Grazu, Univerzitet u Salzburgu, Univerzitet za zdravstvene studije i medicinsku informatiku u Halu | BELGIJA: Univerzitet u Gentu, Univerzitet u Antwerpenu, Univerzitet u Leuvenu | BUGARSKA: Univerzitet „Sv. Kliment Ohridski“ u Sofiji, Univerzitet za hemijsku tehnologiju i metalurgiju u Sofiji | ČEŠKA REPUBLIKA: Univerzitet Masaryk u Brnu | DANSKA: Univerzitet u Arhusu | FINSKA: Tehnološki univerzitet Lapeeranta, Univerzitet Åbo akademija u Turku | FRANCUSKA: Univerzitet u Nici, Univerzitet u Montpellieru | GRČKA: Institut za tehnološko obrazovanje „Alexander“ u Solunu, Jonski univerzitet | HOLANDIJA: Univerzitet u Tilburgu, Univerzitet Vrije u Amsterdamu, Univerzitet Twente, Holandski univerzitet za zdravstvene studije | HRVATSKA: Sveučilište u Osijeku, Sveučilište u Splitu, Sveučilište u Zadru | ITALIJA: Univerzitet „La Sapienza“ u Rimu, Univerzitet u Bolonji, Katolički univerzitet Svetog Srca, Milano, Univerzitet L'Aquila, Univerzitet u Milanu, Politehnički univerzitet Delle Marche, Ankona, Univerzitet Foscari u Veneciji, Univerzitet u Urbinu | NJEMAČKA: Univerzitet u Heidelbergu, Slobodni univerzitet u Berlinu, Humboldtov univerzitet u Berlinu, Univerzitet „Ludwig Maximilian“ u Minhenu, Univerzitet u Paderbornu | POLJSKA: Univerzitet u Varšavi, Tehnološki univerzitet u Vroclavu, Ekonomski univerzitet u Katowicama | PORTUGAL: Univerzitet Nova Lisboa, Univerzitet u Portu | RUMUNIJA: Politehnički univerzitet u Bukureštu | SLOVENIJA: Univerzitet u Ljubljani, Univerzitet u Mariboru, Univerzitet u Primorskoj | ŠPANIJA: Univerzitet u Deustu, Univerzitet u Granadi, Univerzitet Balearskih otočja, Univerzitet Pompeu Fabra, Barselona, Univerzitet u Vigu, Univerzitet u Leonu | ŠVEDSKA: Univerzitet Lund, Univerzitet Malardalen u Västerasu | VELIKA BRITANIJA: Univerzitet Cardiff Metropolitan, Univerzitet City u Londonu, Univerzitet u Vestminsteru.

okviru ovog programa. Sljedeća tabela prikazuje pregled mobilnosti kroz Erasmus Mundus program na Univerzitetu u Sarajevu u 2017. godini:

Slika 29 Pregled mobilnosti kroz Erasmus Mundus program u 2017. godini

CEEPUS

O programu

CEEPUS je centralni evropski program razmjene unutar univerzitetskih studija zemalja Centralne i Istočne Evrope u okviru kojih srodne visokoškolske institucije formiraju tzv. mreže za saradnju i razmjenu studenata, nastavnika i saradnika. Trenutno učestvuje 16 zemalja članica: Albanija, Austrija, Bugarska, Hrvatska, Češka Republika, Mađarska, Makedonija, Moldavija, Crna Gora, Poljska, Rumunija, Srbija, Slovačka, Slovenija i Kosovo. Sam program je nastao 1993. godine, a Bosna i Hercegovina učestvuje od 2007. godine. Glavni cilj aktuelnog CEEPUS III programa jeste kreiranje univerzitetskih mreža koje će, radeći na zajedničkim programima, steći pravo na zajedničke diplome. Ostali ciljevi su doprinos izgradnji visokog obrazovanja i upotreba regionalne akademske mobilnosti kao strateškog programa za implementaciju bolonjskih ciljeva. Ovo je jedini program međunarodne razmjene čija je implementacija u nadležnosti gore navedenih državnih tijela i za čije stipendije se planiraju i odvajaju sredstva iz državnog odnosno entitetskih budžeta. Nisu planirana sredstva za organizaciju funkcioniranja mreža već isključivo za stipendijske iznose i putne troškove učesnika. Dok sa akademske strane postoji značajan interes za saradnjom u regiji centralne i istočne Evrope, postoji velika poteškoća u kašnjenju u isplata stipendija za odobrene boravke, što izaziva nezadovoljstvo kod studenata i nastavnika koji dolaze na naš univerzitet. Univerzitet nije u mogućnosti utjecati na dinamiku isplate sredstava od Ministarstva obrazovanja i nauke Federacije Bosne i Hercegovine.

CEEPUS u brojevima

U 2017. godini na Univerzitetu u Sarajevu je boravilo ukupno 47 studenata i nastavnika, dok je 77 studenata i nastavnika otišlo na partnerske univerzitete preko CEEPUS programa. Program je u nadležnosti Ministarstva civilnih poslova Bosne i Hercegovine, odnosno entitetskih ministarstava.

CEEPUS mreže u 2017.

Tokom 2017. godine Univerzitet u Sarajevu je bio partner u sljedećim aktivnim CEEPUS mrežama:

Tabela 15 CEEPUS Mreže

	Šifra	Naziv	Partner na UNSA
1	CIII-AT-0042-12	Image Processing, Information Engineering & Interdisciplinary Knowledge Exchange	Klinika za dječiju hirurgiju i Institut za radiologiju
2	CIII-AT-0068-12	Amadeus	Ekonomski fakultet
3	CIII-AT-0502-07	Bioethics	Katoličko-bogoslovni fakultet
4	CII-BG-1103-02	Modelling, Simulation and Computer-aided Design in Engineering and Management	Arhitektonski fakultet
5	CIII-CZ-0212-10	Education of Modern Analytical and Bioanalytical Methods	Prirodno-matematički fakultet
6	CIII-HR-0107-10	VetNEST – Veterinary Network for Student and Staff transfer	Veterinarski fakultet
7	CIII-HR-0108-10	Concurrent Product and Technology Development – Teaching, Research and Implementation of Joint Programs Oriented in Production and Industrial Engineering	Mašinski fakultet
8	CIII-HR-1005-02	Educational Systems in Central Europe	Pedagoški fakultet
9	CIII-HU-0028-10	Active Methods in Teaching and Learning Mathematics and Informatics	Prirodno-matematički fakultet, Odsjek za matematiku
10	CII-ME-1203-01 (Umbrella)	Education, Training and Research in the multidisciplinary field of Sport Sciences	Fakultet sporta i tjelesnog odgoja

	Šifra	Naziv	Partner na UNSA
11	CII-PL-0007-13	Contemporary manufacturing and measuring technologies in quality management systems	Mašinski fakultet
12	CIII-PL-0114-11	New directions for forestry sciences in Central Europe	Šumarski fakultet
13	CIII-RO-0016-12 (Umbrella)	PSYCHOSOMATIC MEDICINE: a multidisciplinary approach to improve the managing skills of healthcare providers	Medicinski fakultet
14	CIII-RO-0066-12	NEW COOPERATION INITIATIVES IN THE CENTRAL EUROPEAN PROFESSIONAL MUSIC TRAINING	Muzička akademija
15	CIII-RS-0065-11	Intelligent Automation for Competitive Advantage	Mašinski fakultet
16	CIII-RS-0304-09	Technical Characteristics Researching of Modern Products in Machine Industry (Machine Design, Fluid Technics and Calculations) with the Purpose of Improvement Their Market Characteristics and Better Placement on the Market	Mašinski fakultet
17	CIII-RS-1012-02	Building Knowledge and Experience Exchange in CFD	Mašinski fakultet
18	CII-RS-1112-01	Applied Hydroinformatics	Građevinski fakultet
19	CII-RS-1113-01	Central European Knowledge Alliance for Teaching, Learning & Research in Pharmaceutical Technology (CEKA PharmTech)	Farmaceutski fakultet
20	CIII-SI-0111-12	GEOREGNET	Prirodno-matematički fakultet, Odsjek za geografiju
21	CIII-SI-0113-11	ARHEOPED	Filozofski fakultet, Odsjek za historiju
22	CIII-SI-0217-11	Ars-Techne: Design and Development of Multifunctional Product	Akademija likovnih umjetnosti

	Šifra	Naziv	Partner na UNSA
23	CIII-SI-0611-07	Novel diagnostic and therapeutic approaches to complex genetic disorders	Farmaceutski fakultet
24	CIII-SI-0719-06	A.L.I.C.E.	Akademija likovnih umjetnosti
25	CIII-SI-0816-05	ADRIART.CE	Akademija likovnih umjetnosti
26	CIII-SI-0905-04	Training and research in environmental chemistry and toxicology	Farmaceutski fakultet
27	CIII-SI-0906-03	Pedagogy and Andragogy in South-East Europe (PASEE)	Filozofski fakultet
28	CIII-SK-0405-09	Renewable energy sources	Arhitektonski fakultet
29	CII-SK-0606-07	Urban Innovations Network	Arhitektonski fakultet

MEVLANA

O programu

S obzirom na to da Turska ima limitirano pravo učešća u EU fondovima, učešćem u programu razmjene „Mevlana“ omogućeno je stipendiranje boravka studenata i akademskog osoblja iz Turske na visokoobrazovnim institucijama u inostranstvu kao i prijem stranih studenata i nastavnika na turske visokoobrazovne institucije. Uvjet za realizaciju programa je potpisivanje protokola o razmjeni između institucija koje ga žele realizirati.

Tabela 16 Mevlana: Potpisani protokoli

Br.	IME UNIVERZITETA	WEB ADRESA	E-MAIL
1	Univerzitet Trakya	www.trakya.edu.tr http://mevlana-en.trakya.edu.tr/	mevlana@trakya.edu.tr
2	Univerzitet Ondokuz Mayıs	www.omu.edu.tr www.mevlana.omu.edu.tr	mevlana@omu.edu.tr esra.derle@omu.edu.tr
3	Univerzitet Bartın	www.bartın.edu.tr	ulik@bartın.edu.tr
4	Dicle univerzitet	www.dicle.edu.tr www.mevlana.dicle.edu.tr	mevlana@dicle.edu.tr
5	Dumlupınar univerzitet	www.dpu.edu.tr www.mevlana.dpu.edu.tr	mevlana@dpu.edu.tr
6	Karadeniz tehnički univerzitet	www.ktu.edu.tr	mevlana@ktu.edu.tr
7	Kirikkale univerzitet	www.kku.edu.tr	mevlana@kku.edu.tr
8	Uludag univerzitet	www.uludag.edu.tr www.mevlana.uludag.edu.tr	mevlana@uludag.edu.tr karpas@uludag.edu.tr
9	Marmara univerzitet	www.marmara.edu.tr http://mevlana.uluslararasi.marmara.edu.tr/	mevlana@marmara.edu.tr gokcen.ocal@marmara.edu.tr emel.ozel@marmara.edu.tr
10	Afyon Kocatepe univerzitet	www.aku.edu.tr www.aku.edu.tr/mevlana/	mevlana@aku.edu.tr uim@aku.edu.tr
11	Akdeniz univerzitet	www.akdeniz.edu.tr	mevlana@akdeniz.edu.tr

		www.uio.akdeniz.edu.tr	
		www.mevlana.akdeniz.edu.tr	
12	Erciyes univerzitet	www.erciyes.edu.tr	mevlana@erciyes.edu.tr
13	Canakkale Onsekiz Mart univerzitet	www.comu.edu.tr http://mevlana.comu.edu.tr	mevlana@comu.edu.tr
14	Kahramanmaras Sutcu Imam univerzitet	www.ksu.edu.tr	int-relations@ksu.edu.tr ozlemn@ksu.edu.tr

Vijeće za visoko obrazovanje i dalje ima restrikciju kada su u pitanju nastavnici i istraživači iz Turske, stoga u 2017. godini nije bilo mobilnosti turskih nastavnika u okviru programa „Mevlana“. Isto važi i za restrikciju oblasti u okviru kojih se može vršiti razmjena. Bosna i Hercegovina je od 2016. godine na listi zemalja sa kojima se mobilnost realizira samo u okviru humanističkih i društvenih nauka.

„Mevlana“ u brojevima

U toku 2017. godine, ukupno je 5 studenata i 3 člana akademskog i administrativnog osoblja iskoristilo program mobilnosti „Mevlana“, dakle ukupno je 8 aplikacija odobreno. Što se tiče dolazaka, 13 studenata iz Turske je boravilo na Univerzitetu u Sarajevu. Najveći broj mobilnosti se odvijao na Filozofskom fakultetu.

FULBRIGHT

Fulbrightov program omogućava kontinuiranu razmjenu između visokoobrazovnih institucija Sjedinjenih Američkih Država i naše države. U proteklim godinama nekoliko desetina nastavnika našeg univerziteta boravilo je na američkim univerzitetima, a približan broj američkih nastavnika posjetio je naše fakultete i akademije. U toku 2017. godine jedna članica akademskog osoblja Univerziteta u Sarajevu je dobila Fulbrightovu stipendiju za boravak na univerzitetu u Sjedinjenim Američkim Državama (New York University). S druge strane, tri predstavnika akademskog i administrativnog osoblja sa visokoobrazovnih institucija (Yale Univerzitet, Univerzitet u Pennsylvaniji, State Department) iz Sjedinjenih Američkih Država su putem iste stipendije boravila na Fakultetu političkih nauka Univerziteta u Sarajevu.

STRANI STUDENTI TZV. FREEMOVERI

Tokom proteklog perioda zaprimljeno je više zahtjeva stranih studenata koji su izrazili interes da semestar ili dva provedu na našem univerzitetu, a koji nisu uključeni ni u jedan program saradnje. Posebnu pažnju naš univerzitet poklanja studentima osobama koje se nalaze izvan Bosne i Hercegovine uslijed agresije na Bosnu i Hercegovinu. Njihov zahtjev da dio svog studija provede na ovoj instituciji obrađuje se po hitnoj proceduri i, zahvaljujući spremnosti naših fakulteta i akademija, primaju se po hitnom postupku. U

2017. godini primili smo ukupno 12 studenata, nastavnika i saradnika sa visokoobrazovnih institucija, a poslali 6 osoba: 3 studenta i 3 nastavnika na univerzitate širom svijeta.

BILATERALNA SARADNJA

Bilateralni sporazumi formaliziraju saradnju među univerzitetima u formi potpisanog sporazuma/protokola ili memoranduma i predstavljaju platformu za jačanje veza među institucijama i često su preduvjet za zajedničke projekte. Mnogi od njih su uspostavljeni znatno prije negoli su nastali formalni načini saradnje kroz EU i druge međunarodne programe i značajno su doprinijeli jačanju imidža našeg univerziteta na međunarodnoj sceni. Ukupan broj važećih sporazuma o međunarodnoj saradnji iznosi 123, od čega je 19 međunarodnih sporazuma o bilateralnoj saradnji potpisano u 2017. godini.

Cotutelle – Phd Joint Degree

Ova saradnja omogućava dvojno mentorstvo pri izradi doktorske teze. Ambasada Francuske raspisuje konkurs za dodjelu stipendija za ovu vrstu saradnje, a svi projekti do sada realizirani kao i oni u toku i u pripremi odnose se na saradnju sa univerzitetima u Francuskoj.

Sporazumima koji se dostavljaju za dvojno mentorstvo poštuje se zakonska regulativa EU iz te oblasti kao i zakonodavstvo zemlje sa kojom se realizira projekt. Svaki takav projekt podrazumijeva sklapanje ugovora univerziteta sa fakultetom. Ugovor se pravi zavisno od toga kakve su obaveze navedene u sporazumu, gdje se vrši odbrana teze, da li odbrani prisustvuju samo mentor ili ima više članova komisije i sl.

U toku 2017. godine sklopljen je jedan sporazum o međunarodnoj superviziji doktorske teze sa Univerzitetom u Nanteu (Francuska) za studenta i asistenta Emira Deljanin sa Fakulteta saobraćaja i komunikacija Univerziteta u Sarajevu.

Zimske i ljetne škole

Međunarodna zimska škola „Korporativna sigurnost i zaštita“

Međunarodna zimska škola „Korporativna sigurnost i zaštita“ održavala se od 13. do 18. 2. na Fakultetu za kriminalistiku, kriminologiju i sigurnosne studije. Pored Univerziteta u Sarajevu i Ministarstva za obrazovanje, nauku i mlade KS, partneri ovog programa su i MICROSOFT Bosna i Hercegovina, te Agencija za zaštitu ljudi i imovine DSC. Dekan Fakulteta za kriminalistiku, kriminologiju i sigurnosne studije Univerziteta u Sarajevu, koji je organizator događaja, Nedžad Korajlić, istakao je da je neophodno realizirati ovakve skupove jer je potreba za sigurnosnim službama veća nego ikada. „Ovaj skup, i oni koje smo ranije imali u Sarajevu i BiH daju drugačiju poziciju u stručnim i naučnim krugovima“, naglasio je Korajlić. U ime Ministarstva za obrazovanje, nauku i mlade Kantona Sarajevo, koji je partner projekta, Melisa Mizdrak najavila je da će i u budućnosti pomagati aktivnosti cjeloživotnog učenja koje je sastavni dio savremenog čovjeka u 21. vijeku. U zimskoj školi je učestvovalo 40 polaznika, profesionalaca i

praktičara iz institucija i organizacija čiji je djelokrug širi kontekst sigurnosti te studenata iz BiH i Hrvatske.

Međunarodna ljetna škola „Preispitivanje kulture tolerancije: Evropa, granice i migracije”

Univerzitet u Istočnom Sarajevu, Univerzitet u Sarajevu i Univerzitet Milano Bicocca (University of Milano-Bicocca) organizirali su, po četvrti put, međunarodnu ljetnu školu „Rethinking the Culture of Tolerance“ – „Preispitivanje kulture tolerancije“. Tema kojom su se bavili polaznici škole jeste migracija, te je ovo izdanje škole i nazvano „Europe, Borders and Migrations“ – „Evropa, granice i migracije“. Škola se održavala u periodu od 18. do 23. 9. 2017. godine na Pravnom fakultetu Univerziteta u Istočnom Sarajevu. U radu škole učestvovalo je oko 35 polaznika, od čega 25 studenata i 10 eminentnih predavača iz BiH, Italije, Njemačke, Austrije, Srbije, Rumunije, Bugarske i Makedonije. Tri partnerska univerziteta uspješno su organizirali međunarodnu ljetnu školu po četvrti put, a ovogodišnji domaćin je Univerzitet u Istočnom Sarajevu. Uzimajući u obzir važnost teme ovogodišnje ljetne škole „Evropa, granice i migracije“ za područje Balkana, na svečano otvaranje škole pozvani su predstavnici organizacija i institucija koje se bave ovim pitanjem kao što su UNHCR, Ministarstvo za izbjeglice i raseljena lica Republike Srpske, Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica, Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice u Savjetu ministara BiH.

Ljetna škola s Američkim Univerzitetom Northwestern

U periodu od 17. 7. do 11. 8. 2017. godine održana je druga ljetna škola pod nazivom „Comparative Public Health: Serbia and Bosnia and Herzegovina – International Development Programme (IPD)“. Prvi dio nastave studenti su slušali na Univerzitetu u Beogradu, dok se druga polovina ljetne škole provodila na Univerzitetu u Sarajevu. Aktivni učesnici sa Univerziteta u Sarajevu u organizaciji i realizaciji ljetne škole su Fakultet zdravstvenih studija, Medicinski fakultet i Filozofski fakultet. Škola je podijeljena na oblast slavenske civilizacije: historija, kultura i politika Bosne i Hercegovine, te javno zdravstvo i mentalno zdravlje. Nastavni kadar je odabran saradnjom učesnika projekta Univerziteta u Sarajevu i programskog koordinatora Univerziteta Northwestern. Ljetna škola je namijenjena isključivo studentima (12) Univerziteta Northwestern, Evanston, Illinois, SAD, koji su pod nadzorom prof. dr Petera Locka, koordinatora za Global Health Studies. Cilj ljetne škole je upoznavanje sa osnovama sistema zdravstva i zdravstvene politike u bivšoj Jugoslaviji, te upoznavanje sa izazovima javnog zdravstva u postsocijalističkom i postkonfliktom društvu.

Ljetna škola interkulturalne filologije – Bosna i Hercegovina između istoka i zapada

U okviru aktivnosti Centra za interdisciplinarnu studiju Univerziteta u Sarajevu od 18. 8. do 3. 9. 2017. godine održavao se program cjeloživotnog učenja „Ljetna škola

interkulturalne filologije – Bosna i Hercegovina između istoka i zapada“. Ljetna škola je namijenjena studentima koji dolaze iz zemalja njemačkog govornog područja ali i drugima koji govore njemački i engleski jezik i koji se interesiraju za jugoistočnu Evropu. Učenje se odvija kroz tri segmenta: nastavu bosanskog/hrvatskog/srpskog jezika, stručne seminare te praktični dio – posjete kulturno-historijskim institucijama i povijesno relevantnim odredištima. Cilj je učesnicima približiti veze između Bosne i Hercegovine, istoka i zapada, kako historijske tako i one u sadašnjosti. Zamišljeno je da učesnici ovu jedinstvenu evropsku, političku, društvenu i kulturnu zajednicu osmotre iz različitih perspektiva.

Migracije i uloga univerziteta – promišljanje o ulozi procesa internacionalizacije

Pod pokroviteljstvom Vijeća ministara Italije u saradnji sa Ministarstvom obrazovanja u Italiji (MIUR), Regionalnim komitetom rektora Univerziteta u Laziju (CRUL) i Rektorskim odborom Papinskog univerziteta u Rimu (CRUPR) 23. 6. 2017. godine održana je 14. Rektorska konferencija u Rimu povodom obilježavanja 60. godišnjice potpisivanja Rimskog sporazuma, a glavna tema je bila „Evropska Unija: Uloga saradnje univerziteta u promoviranju mira i solidarnosti“. Sa Univerziteta u Sarajevu je učestvovala prorektorica za međunarodnu saradnju prof. dr. Aleksandra Nikolić, a tu su bili, također, predstavnici Univerziteta iz Italije, Francuske, Kipra, Malte, Slovenije, Austrije, Srbije, Jordana, Grčke, Rumunije, Albanije, SAD-a i drugih država širom svijeta. Prof. Giuseppe Novelli, rektor Univerziteta Tor Vergata u Rimu, g. Angelino Alfano, ministar vanjskih poslova Italije, g. Lorenzo Leuzzi, biskup Rima, prof. Marco Mancini, predstavnik Ministarstva obrazovanja, prof. Gaetano Manfredi, predsjednik Rektorske konferencije u Italiji, te prof. Mauro Mantovani, predsjednik Rektorske konferencije papinskih univerziteta, uputili su riječi dobrodošlice prisutnima i otvorili konferenciju. Prorektorica Nikolić je održala prezentaciju o temi „Migracije, integracije, mir – uloga univerziteta“, u okviru koje je govorila o uzrocima migrantskih kriza, inkluziji migranata, te aktivnostima koje provodi Univerzitet u Sarajevu.

Saradnja sa univerzitetima izvan Evrope

Pored saradnje sa partnerskim institucijama širom Evrope, Univerzitet u Sarajevu je ostvario saradnju i sa partnerima na drugim kontinentima.

Potpisivanje Memoranduma o razumijevanju između Univerziteta u Sarajevu i Univerziteta Utara u Maleziji upriličeno je u srijedu 17. 5. 2017. godine u Rektoratu Univerziteta u Sarajevu. Memorandum obuhvata zajedničke aktivnosti u oblastima razmjene studenata, zaposlenika, istraživačkih projekata, publikacija, gostujućih predavanja i dr. Do ostvarenja saradnje sa Univerzitetom Utara iz Malezije došlo je zahvaljujući tome što je Ekonomski fakultet Univerziteta u Sarajevu akreditiran najvećim međunarodnim akreditacijama i certifikacijama za kvalitet (AACSB, EPAS,

AQA). Svečanom potpisivanju i sastanku na kojem je razgovarano o budućoj saradnji prisustvovali su: NJ. E. gospodin Anuar Bin Kasman, ambasador Malezije u BiH, gospođa Julia Suaili, drugi sekretar; prorektori Univerziteta u Sarajevu: prof. dr. Aleksandra Nikolić, prof. dr. Aida Hodžić, prof. dr. Željko Šain i prof. dr. Zijad Mehić; prodekani Ekonomskog fakulteta u Sarajevu: prof. dr. Elvir Čizmić i doc. dr. Jasmina Selimović, te predstavnici Ekonomskog fakulteta Univerziteta Utara: prof. dr. Adzrool Idzwan bin Ismail i mr. Mohd Idzwan bin Yacob.

U petak 19. 5. 2017. godine **prof. Datuk Seri Dr. Md. Zabid Abdul Rashid, rektor Univerziteta Tun Abdul Razak iz Maleziji**, posjetio je Rektorat Univerziteta u Sarajevu gdje se susreo sa rektorom prof. dr. Rifatom Škrijeljkom. Sastanku su prisustvovali prof. dr. Aleksandra Nikolić, prorektorica za međunarodnu saradnju Univerziteta u Sarajevu, gospođa Norhaniza Zainal Abidin, direktorica Centra za engleski jezik i Centra za stručno obrazovanje, gospodin Mohd Hisham Mohd Junid, pomoćnik direktorice Centra za stručno obrazovanje, te predstavnici BBI banke gospodin Mirza Vejzagić i gospodin Ajdin Ramić. U toku sastanka razgovarano je o mogućnostima ostvarivanja akademske saradnje između Univerziteta u Sarajevu i Univerziteta Tun Abdul Razak koja bi se realizirala kroz razmjenu studenata i nastavnika i organiziranje seminara, a posebna pažnja je posvećena razgovorima o mogućnostima pokretanja zajedničkih studijskih programa u oblasti turizma.

NJ. E. gospođa Chen Bo, ambasadorica NR Kine u BiH, posjetila je u četvrtak 9. 5. 2017. godine Rektorat Univerziteta u Sarajevu gdje se susrela sa rektorom prof. dr. Rifatom Škrijeljkom i prorektorima: prof. dr. Aleksandrom Nikolić, prof. dr. Aidom Hodžić i prof. Zijadom Mehićem. U toku susreta je istaknuta uspješna saradnja Univerziteta u Sarajevu i Ambasade NR Kine u BiH, te je razgovarano o mogućnostima jačanja akademske i kulturne saradnje između Univerziteta u Sarajevu i univerziteta u Kini, kao i o modalitetima saradnje s ciljem promocije kineskog jezika i kulture. Kao jedan od načina unapređivanja saradnje u toku razgovora je razmatrano i pitanje osnivanja katedre za kineski jezik na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu. Izražen je obostrani interes za nastavak dosadašnje uspješne saradnje Univerziteta u Sarajevu i Ambasade NR Kine, te za unapređenje saradnje u oblasti obrazovanja, kulture i naučnih istraživanja, kao i saradnje koja bi se realizirala kroz razmjenu studenata i nastavnika.

Novoimenovani ambasador Republike Argentine za BiH sa sjedištem u Budimpešti NJ. E. gospodin Maximiliano Gregorio Cernadas posjetio je u četvrtak 12. 10. 2017. godine Univerzitet u Sarajevu gdje se susreo sa rektorom prof. dr. Rifatom Škrijeljkom i prorektorima: prof. dr. Aleksandrom Nikolić, prorektoricom za međunarodnu saradnju, prof. dr. Aidom Hodžić, prorektoricom za nastavu i studentska pitanja, prof. dr. Maidom Čohodar-Husić, prorektoricom za kvalitet, prof. dr. Željkom Šainom, prorektorom za finansije, i prof. Zijadom Mehićem, prorektorom za umjetnost,

kulturu i sport. Uz riječi dobrodošlice uvaženom gostu, rektor prof. dr. Rifat Škrijelj je predstavio historiju i razvoj Univerziteta u Sarajevu, istakavši sveobuhvatnost Univerziteta koji pokriva oblasti humanističkih, društvenih, medicinskih, prirodno-matematičkih i biotehničkih te tehničkih nauka i umjetnosti.

NJ. E. gospodin Rezeq Namoor, ambasador Palestine u BiH, posjetio je u utorak 17. 10. 2017. godine Univerzitet u Sarajevu gdje se susreo sa prof. dr. Rifatom Škrijeljom, rektorom, prof. dr. Aleksandrom Nikolić, prorektoricom za međunarodnu saradnju, prof. dr. Maidom Čohodar-Husić, prorektoricom za kvalitet, i dr. Jasnom Bošnjović, rukovoditeljicom Službe za međunarodnu saradnju. U toku susreta istaknut je značaj međuuniverzitetske saradnje te su razmatrane mogućnosti ostvarivanja akademske saradnje između Univerziteta u Sarajevu i univerzitetā u Palestini, posebno između Univerziteta u Sarajevu i Univerziteta Al-Quds. Istaknuto je da je na Univerzitetu u Sarajevu studirao značajan broj studenata iz Palestine, te je ambasador Namoor naveo da su oni danas veoma uspješni stručnjaci u oblastima kojima se bave. Naglasivši da je obrazovanje najveća vrijednost svakog čovjeka, ambasador Namoor je naveo da i danas postoji izražen interes studenata iz Palestine da studiraju na Sarajevskom univerzitetu. Rektor Škrijelj iskazao je spremnost za ostvarivanje institucionalne saradnje koja će uključivati razmjenu studenata, kao i za potpisivanje sporazuma o akademskoj saradnji sa Univerzitetom Al-Quds, te naveo da će u narednom periodu biti poduzete potrebne administrativne procedure.

Nerezidentni ambasador Republike Indije u Bosni i Hercegovini NJ. E. gospodin Rahul Chhabra i rektor Univerziteta u Sarajevu prof. dr. Rifat Škrijelj susreli su se u četvrtak 19. 10. 2017. godine na Mašinskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu. Sastanku su prisustvovali i gospodin Vijay Khanduja, savjetnik ambasadora, i prof. dr. Aleksandra Nikolić, prorektorica za međunarodnu saradnju Univerziteta u Sarajevu. Susret je upriličen u okviru održavanja „Osmog sajma stipendija“ na kojem je ove godine prvi put učestvovala i Ambasade Indije, čiji su predstavnici prezentirali mogućnosti studiranja u Indiji kao i programe stipendiranja i finansijske podrške. U toku razgovora o dosadašnjoj saradnji istaknuto je da je 2011. godine između Univerziteta u Sarajevu i Univerziteta Indraprastha u New Delhiju potpisan Sporazum o akademskoj saradnji, kao i da je u toku 2014. godine tadašnji ambasador Indije održao dva predavanja na Univerzitetu o temama: „Indija u savremenom svijetu“ i „Vječna Indija i savremeni svijet“, a na Akademiji scenskih umjetnosti Univerziteta u Sarajevu upriličena je projekcija indijskih dokumentarnih filmova te su predstavljani klasični indijski plesovi. Dogovoreno je da će u narednom periodu biti organizirano predavanje ambasadora NJ. E. gospodina Rahula Chhabre za studente Sarajevskog univerziteta u okviru kojeg će ambasador predstaviti svoju zemlju i njen razvoj kroz historiju, postojanje i utjecaj različitih religija na razvoj Indije, ekonomsku situaciju te obrazovanje i kulturu ove zemlje.

Sajmovi stipendija

Osmi sajam stipendija

Služba za međunarodnu saradnju Univerziteta u Sarajevu je i ove godine organizirala „Sajam stipendija“ i to osmi po redu. „Sajam“, koji je održan u četvrtak 19. oktobra 2017. godine na Mašinskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu, otvorio je prof. dr. Rifat Škrijelj, rektor Univerziteta u Sarajevu. Podsjetivši da je Univerzitet u Sarajevu 1965. godine potpisao prvi sporazum o međunarodnoj saradnji sa uglednim Univerzitetom „Ernst Moritz Arndt“ u Greifswaldu iz Njemačke, rektor Škrijelj je istakao da se Univerzitet u Sarajevu nalazi u ravnopravnom položaju sa stranim partnerima. „Danas je s nama 40 izlagača iz 17 zemalja među kojima su predstavnici 14 univerziteta iz inostranstva, što govori o značaju internacionalizacije u kojoj je Univerzitet u Sarajevu veoma aktivan, te podizanju svijesti o promociji akademske i administrativne mobilnosti, pri čemu je ovaj sajam upravo postao i brend našeg univerziteta“, naveo je rektor Škrijelj. Prepoznajući važnost mobilnosti studenata, nastavnika i saradnika kroz partnerske univerzitete u Evropi ali i šire, Služba za međunarodnu saradnju Univerziteta u Sarajevu je uspješan organizator sajma stipendija – jedinstvene manifestacije ove vrste u Bosni i Hercegovini čiji je cilj da okupi sve institucije koje dodjeljuju i/ili administriraju stipendije ili dodjeljuju druge vrste finansijske podrške za studiranje u BiH i inostranstvu, te da im se omogući da predstave svoje programe stipendiranja i finansijske podrške i daju priliku bh. studentima da sve informacije o mogućnostima studiranja u inostranstvu dobiju na jednom mjestu. Pored standardnih aktivnosti „Sajma“, ove godine su održani i info dani Erasmus+ partnera Univerziteta u Sarajevu, koji su tokom održanih prezentacija predstavili svoje institucije, studijske programe i ponude stipendija. Stipendije imaju ključnu ulogu u uklanjanju finansijskih prepreka pristupu visokom obrazovanju i izravno utječu na povećanje broja visokoobrazovanih osoba koje će doprinosti daljnjem ekonomskom razvoju Bosne i Hercegovine te stvaranju društva utemeljenog na znanju. Prema tome, glavni cilj sajma stipendija je promoviranje važnosti stipendija za otvaranje i olakšanje pristupa visokom obrazovanju. Ovaj sajam je informativnog karaktera, odnosno služi kao platforma za stjecanje uvida u mogućnosti provođenja projekata mobilnosti. I ovaj sajam stipendija uspio je privući nekoliko hiljada posjetitelja, što svakako govori o ukupnoj zainteresiranosti za stipendije, ali i o dobroj promociji stipendija i Sajma uopće. Pored studentskih asocijacija, ambasada, univerziteta, instituta, fondacija, banaka, prisutno je bilo dosta zaposlenih osoba, koje su iskoristile ovu priliku da dođu i potraže stipendije ili informacije za dodatno obrazovanje ili usavršavanje. Učenici srednjih škola su ponovo obišli naš sajam kako bi se informirali o budućim projektima mobilnosti koji ih „čekaju“ kada upišu jednu od visokoškolskih ustanova. Sa Univerziteta „Džemal Bijedić“ u Mostaru, organizirano su došli studenti kako bi prisustvovali sajmu i informirali se o mogućnostima stipendiranja. Služba za međunarodnu saradnju Univerziteta u Sarajevu uložila je napore u medijsku promociju kako bismo što bolje predstavili vijest o organizaciji Osmog sajma stipendija i time privukli zainteresirane da na jednom mjestu pronađu informacije o stipendijama. Kroz izjave, gostovanja u jutarnjim i dnevnim emisijama te u

radijskim programima predstavili smo projekat koji je na kraju rezultirao sa više hiljada posjetitelja. Promocija se koristila u svim vidovima oglašavanja: TV, print, radio, web, billboardi i ostalo. Također, naši partneri odnosno učesnici sajma, su promovirali sajam stipendija kroz svoje distribucione kanale, web stranice, e-mail newslettere, društvene mreže i slično.

Sajam francuskih univerziteta

U organizaciji Ambasade Francuske u Bosni i Hercegovini, Ureda Campus France i Francuskog instituta u BiH, a u saradnji sa Univerzitetom u Sarajevu, 30. 10. 2017. godine održan je 4. sajam francuskih univerziteta, koji su zvanično otvorili dekan Ekonomskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu prof. dr. Kemal Kozarić i ambasador Francuske u BiH gospodin Guillaume Rousson. Događaj je po drugi put upriličen u prostorijama Ekonomskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu. Istog dana održan je 5. naučni komitet Francuska – Bosna i Hercegovina, koji je okupio 30 predstavnika različitih visokoškolskih ustanova s ciljem jačanja i širenja veza između univerziteta dviju zemalja. Komitetom je predsjedavao direktor Francuskog instituta u BiH gospodin Emmanuel Mouriez, a Ekonomski fakultet Univerziteta u Sarajevu kao visokoškolsku instituciju domaćina sastanka predstavljala je prodekanesa za nastavu i međunarodnu saradnju prof. dr. Jasmina Selimović. Sajam, na kojem je učestvovalo devet francuskih visokoškolskih ustanova, osiguravajuća kuća MGEL, Univerzitetska agencija frankofonije i Ured Campus France te Francuski institut u BiH, bio je prilika svim zainteresiranim učenicima i studentima da saznaju više o francuskom visokoškolskom sistemu, načinima apliciranja, mogućnostima za studiranje na francuskom i engleskom jeziku, učenju francuskog jezika i brojnim drugim pitanjima. Francuska svake godine primi oko 300 hiljada stranih studenata i četvrta je svjetska destinacija inozemnih studenata. Sa mrežom od 3500 visokoškolskih ustanova, ova zemlja nudi široku lepezu studija u svim oblastima i na svim nivoima, jednake uvjete studiranja kako za francuske tako i za strane studente, učenje francuskog jezika i kulture te mogućnost za studiranje na francuskom ili engleskom jeziku. Također, u okviru Sajma francuskih univerziteta otvoren je i konkurs za stipendije Vlade Francuske (master 2 i doktorat) za narednu akademsku godinu.

Članstva u mrežama, asocijacijama i drugim međunarodnim organizacijama

Članstvo u mrežama jača evropske istraživačke institucije i doprinosi razvoju međunarodnog profila institucije. Univerzitet u Sarajevu je član brojnih mreža. Prijedlog za pristupanje nekoj od mreža ili asocijacija daje menadžment, a konačnu odluku donosi Senat. Neke mreže su produkt međunarodnih obaveza koje je potpisala Bosna i Hercegovina (Deklaracija u Raveni – UniADRION, Unija za Mediteran – EMUNI i sl.). Univerzitet u Sarajevu je, nažalost, limitiran finansijski da bi bio u mogućnosti redovno izvršavati obaveze prema svim mrežama čiji je član, tako da je u toku kritička analiza ove oblasti sa stanovišta prioriteta Univerziteta u Sarajevu.

Tabela 17 Članstva u mrežama, asocijacijama i drugim međunarodnim organizacijama

Logo	Organizacija	Skraćenica	Web adresa
	Evropska asocijacija univerziteta	EUA	www.eua.be
	Dunavska rektorska konferencija	DRC	www.drc-danube.org
	Internacionalni univerzitetski centar u Dubrovniku	IUC Dubrovnik	www.iuc.hr
	Globalna univerzitetska mreža za inovacije	GUNI	www.guninetwork.org
	Euromediterranski univerzitet	EMUNI	www.emuni.si
	Mreža univerziteta Jadransko-jonske regije	UniADRION	www.uniadrion.net
	Federacija univerziteta islamskog svijeta	FUWI/ISECO	www.fuiw.org
	Internacionalno univerzitetsko vijeće u Ankari	IUC Ankara	www.iuc-edu.com
	Univerzitetska agencija frankofonije	AUF	www.auf-org

	Adriatic Linked Universities	ALUm	www.alum-net.org
	Konzorcij univerziteta za područje Afrike i Mediterana	C.U.A.M.	www.cuam.eu
	EVOLution of TREEs (za Šumarski fakultet)	EVOLTREE	www.evoltree.eu
	Balkanska univerzitetska asocijacija	BUA	www.baunas.org

O ORGANIZACIJAMA I MREŽAMA

Evropska asocijacija univerziteta – EUA

Sa 850 članova u 47 zemalja EUA je najveća i najopsežnija organizacija koja predstavlja evropske univerzitete. Na univerzitete članice EUA upisano je 17 miliona studenata. Kao glas evropskih univerziteta EUA podupire i vodi naprijed interese pojedinih institucija i sektora visokog obrazovanja u cjelini. Osnovana je 2001. godine kao rezultat spajanja Asocijacije evropskih univerziteta (CRE) i Konfederacije Unije evropskih rektorskih konferencija.

Datum učlanjenja: Univerzitet u Sarajevu je postao član EUA od osnivanja 2001. godine, dok je član Asocijacije evropskih univerziteta i Konfederacije Unije evropskih rektorskih konferencija postao još 1984. godine.

EUA u potpunosti podupire vrijednosti i načela zapisana u povelji Magna Charta Universitatum, potpisanoj u Bolonji 1988. godine od 388 rektora univerziteta širom svijeta, među kojima i tadašnjeg rektora Univerziteta u Sarajevu.

Dunavska rektorska konferencija – DRC

Univerzitet u Sarajevu postao je član na godišnjoj konferenciji održanoj u Zagrebu 29. 9–1. 10. 2005. godine. Domaćin konferencije je bilo Sveučilište u Zagrebu. Tadašnji rektor Univerziteta u Sarajevu prof. dr. Hasan Muratović predstavio je kandidaturu Univerziteta u Sarajevu na čarteru za prijem novih članica. Organizaciju su 1983. godine osnovali univerziteti iz Linca, Beča, Ulma i Budimpešte. DRC predstavlja mrežu gotovo 70 univerziteta u Podunavlju. Aktivnosti su vezane za poboljšanje visokog obrazovanja u oblastima nastave i istraživanja u regiji, a posebno unapređenje univerziteta članica uspostavom i olakšavanjem bilateralnih i multilateralnih međusobnih kontakata. U

ranim godinama DRC je služila kao forum za artikulaciju i pokretanje niza zajedničkih istraživačkih projekata, kao što su „Ekologija Dunava“ i „Plavi Dunav“. U posljednjih nekoliko godina znatno se proširila, a porastao je i broj tema kojima se bavi. Naglasak je na značaju multilateralne saradnje u regiji. U novije vrijeme DRC je odlučila da stvori osnove za formiranje mreža ujedinjujući obrazovanje i nauku među članicama mreže u cilju osnivanja DRC doktorskih studija. DRC je pridruženi član Evropske univerzitetske asocijacije (EUA).

Međuuniverzitetski centar u Dubrovniku – IUC

Nastao je iz želje da se ojača ulogu znanstvenika u građenju mostova između naroda i između kultura, između ideologija i političkih sistema. Od mnogobrojnih univerziteta koji predstavljaju osnivače, broj univerziteta koji su formalno povezani sa IUC porastao je na više od 250 prije izbijanja balkanskih ratova. Nakon rata broj članica pao je na oko 170. Uz jaku konkurenciju, glavni cilj je da nivo programskih aktivnosti u tečajevima i konferencijama ostaje visok kao što je uvijek bio. Centar djeluje kroz organiziranje akademskih programa koji se sastoje od tečajeva i konferencija koji obuhvataju široki spektar različitih akademskih disciplina, od područja humanističkih i društvenih nauka, prirodnih nauka i medicine. Nismo aktivni u radu ovog centra posljednjih godina.

Globalna univerzitetska mreža za inovacije

Globalna univerzitetska mreža za inovacije (GUNI) je međunarodna mreža osnovana 1999. godine, a uz potporu UNESCO-a, Univerziteta Ujedinjenih naroda (UNU) i Katalonske asocijacije javnih univerziteta (ACUP), koja je sjedište predsjedništva i sekretarijata. Sjedište je u Barseloni. GUNI je kreirana u okviru UNITWIN / UNESCO Chairs programa nakon UNESCO-ove Svjetske konferencije o visokom obrazovanju (WCHE) 1998. godine (UNESCO Chairs program čine UNESCO, UNU i Universitat Politècnica de Catalunya (UPC)). GUNI ima regionalne urede u Aziji i na Pacifiku, Latinskoj Americi i na Karibima, Supsaharskoj Africi, arapskim državama, u Evropi i Sjevernoj Americi (SAD i Kanada). Izvršni komitet je odobrio aplikaciju Univerziteta u Sarajevu 2. 12. 2005. godine i od tada smo punopravna članica. Na naš zahtjev dostavili su nam certifikat o članstvu 2009. godine. GUNI mreža trenutno se sastoji od 210 članica iz 78 zemalja, uključujući UNESCO-ovo predsjedništvo za visoko obrazovanje, institucije visokog obrazovanja, istraživačke centre i mreže vezane za inovacije i socijalni angažman visokog obrazovanja. Od mandata rektora Muratovića nije niko išao na konferencije i nema evidencije o aktivnostima Univerziteta u Sarajevu u okviru mreže.

Euromediteranski univerzitet – EMUNI

Od svog osnivanja 2008. godine Euromediteranski univerzitet (EMUNI) jedan od prioritetnih projekata Unije za Mediteran. Postao je međunarodna institucija koja okuplja stručno znanje i iskustvo euromediteranskih zemalja i na taj način doprinosi na značajan način da se stvori jedinstven, integrirani euromediteranski prostor visokog obrazovanja i istraživanja. Univerzitet u velikoj mjeri posluje u svom sjedištu u Piranu gdje su ispunjeni prostorni uvjeti za neke od njegovih aktivnosti. EMUNI univerzitet

može provesti studijske aktivnosti svih studijskih područja, razvrstanih u skladu sa međunarodnom klasifikacijom ISCED. EMUNI organizira provedbu studijskih programa, koji su akreditirani na partnerskim univerzitetima u Sloveniji i drugim zemljama članicama. Također, provodi istraživačke aktivnosti na svim znanstvenim područjima istraživanja, razvrstane u skladu sa međunarodnom klasifikacijom Frascati. Univerzitet u Sarajevu postao je punopravni član 25. 11. 2009. godine na generalnoj skupštini održanoj u Sussu, Tunis.

Mreža univerziteta Jadransko-jonske regije – UniAdrion

UniAdrion je mreža univerziteta osnovana sa ciljem stvaranja stalne veze između univerziteta i istraživačkih centara u Jadransko-jonskoj regiji sa sjedištem u Ankoni, Italija. Univerzitetska mreža je izgrađena u okviru Jadransko-jonske inicijative, kao što je utvrđeno u povodu međunarodne konferencije pod nazivom „Kultura kao most – postdiplomska saradnja u Jadransko-jonskom bazenu“ održane 2000. godine u Raveni, Italija. UniAdrion promovira saradnju između univerziteta i istraživačkih centara uglavnom kroz realizaciju didaktičkih inicijativa poput treninga, mastera, istraživačkih projekata. Univerzitet u Sarajevu je član od osnivanja, a zvanično je potvrdio članstvo pismom rektora po zahtjevu 25. 5. 2016. godine kada je i uvedena simbolična članarina. Cilj UniAdriona je saradnja između univerziteta i istraživačkih centara u svrhu jačanja međunarodne saradnje i pogoduje razvoju kulture, nauke, obuke i istraživanja u zemljama jadransko-jonskog bazena. Saradnja u UniAdrion mreži fokusira se naročito, ali ne isključivo, na nekoliko tema uključujući: okoliš (posebno morska i obalnih područja), održivi razvoj, očuvanje, dokumentiranje i promociju kulturne baštine; kulturni turizam; komunikacije, luke i trgovinske odnose; organizaciju i upravljanje UniAdrion asocijacije. Ima za cilj poduprijeti provedbu evropskih integracija i proširenje EU-a, kako bi se poboljšali sigurnosni standardi i poštovanje zakona, promocija jednakih mogućnosti za muškarce i žene i širenje kulture mira. UniAdrion doprinosi provedbi „Evropske strategije za Jadransko-jonsku regiju (odobrene od Evropskog vijeća 2014). Univerzitet u Sarajevu je predsjedavao UniAdrion mrežom u periodu 2014–2015. godine.

Federacija univerziteta islamskog svijeta – FUWI/ISESCO

Na prijedlog Stalnog odbora OIC za znanstvenu i tehnološku saradnju, a pod okriljem Islamske organizacije za obrazovanje, nauku i kulturu – ISESCO, osnovana je Federacija univerziteta u islamskom svijetu (FUIW). Konstitutivna konferencija Federacije održana je 1987. u Rabatu, Kraljevina Maroko. Statut Saveza propisuje da njegove stalne sjedište mora biti pod upravom ISESCO-a. ISESCO je dužan obezbijediti finansijska i pravna sredstva Federaciji i implementirati ih u skladu sa svojim propisima. FUIW je samostalno pravno tijelo sastavljeno od univerziteta u islamskom svijetu bilo javnih ili privatnih.

Univerziteti povezani Jadranskim morem – ALUm

Mreža uvezanih univerziteta iz područja jadranske regije (The Adriatic Linked Universities – ALUm) je osnovana 9. 5. 2012. godine kao ujedinjena saradnička mreža univerziteta, istraživačkih centara i specijaliziranih naučnih institucija, fondacija, agencija, javnih ili privatnih, putem općih ili posebnih sporazuma. Projekat ALUm bi trebao u načelu doprinijeti definiranju novih istraživačkih projekata između univerziteta posredstvom uvođenja šire akademske/nastavne ponude koja će omogućiti pomjeranje granica stručnog znanja, usavršiti kulturni i stručni razvoj koji se odnosi na sva pojedinačna područja. Članstvo Univerziteta u Sarajevu je pravno legalizirano potpisivanjem sporazuma. Na sjednici Senata Univerziteta u Sarajevu, održanoj 29. 1. 2014. godine, odobreno je pristupanje Univerziteta u Sarajevu ovoj mreži. Akademski odbor ALUma je odobrio pristup Univerzitetu u Sarajevu na trećoj zvaničnoj ALUm konferenciji. Univerzitet Jean Monnet je zvanično sjedište ALUma.

Konzorcij univerziteta Afrike i Mediterana – CUAM

Na sjednici Senata Univerziteta u Sarajevu, održanoj 29. 1. 2014. godine, odobreno je pristupanje Univerziteta u Sarajevu ovom konzorciju. Članstvo je pravno legalizirano potpisivanjem Protokola o pristupanju u članstvo CUAM-a i međunarodnoj univerzitetskoj saradnji za ostvarivanje nastavno-naučnih ciljeva. Saradnja se odvija u skladu sa odredbama Protokola. Pošto članstvo u ovoj organizaciji ne iziskuje finansijska sredstva, partnerski univerzitet nije obavezan plaćati članarinu i ostale vidove naknade za učešće u CUAM-u, koji u potpunosti preuzima sve troškove vlastitog rada i upravljanja. Protokol je potpisan na neodređeno vrijeme. Članstvom u CUAM-u partnerski univerzitet stječe pravo na podršku za Erasmus i ostale međunarodne programe; za partnerstvo u međunarodnim projektima; na mogućnost objavljivanja članaka i knjiga u Italiji; učešće na konferencijama i predavanjima itd.

Agencija frankofonih univerziteta – AUF

Agencija frankofonih univerziteta (AUF) je međunarodno udruženje. Ona okuplja univerzitete i veleučilišta, univerzitetske mreže i naučnoistraživačke centre pomoću francuskog jezika širom svijeta. Uz mrežu od 817 članova u 106 zemalja jedno je od najvećih udruženja visokoškolskih i istraživačkih ustanova na svijetu. Ujedno je i operator za visoko obrazovanje i istraživanje Samita frankofonije. Kao što se provodi u svom području nadležnosti, odluke donosi skupština šefova država i vlada zemalja koje dijele francuski jezik. Univerzitetska agencija za frankofoniju u skladu sa svojim načelima i ciljevima okuplja institucije visokog obrazovanja i istraživačke institute iz cijelog svijeta koji, na osnovu člana 1. Statuta usvojenog na generalnoj skupštini u Kvebeku 18. 5. 2001, „dijelom ili u potpunosti“ djeluju na francuskom jeziku. Univerzitet u Sarajevu postao je članica 15. 5. 2014. godine.

Djelovanje AUF-a je trostruko:

okuplja svjetske frankofone univerzitete za saradnju,

podržava akademske institucije i njihove aktere nudeći studentima, nastavnicima i istraživačima usluge kao što su finansiranje mobilnosti, podrška za istraživačke projekte i pomoć institucijama članicama u modernizaciji, sudjeluje u velikim međunarodnim projektima sa velikim organizacijama na kojima se govori o međunarodnim pitanjima o razvoju visokog obrazovanja: omasovljenju obrazovanja, vrednovanju i rangiranju univerziteta, pristupu žena visokom obrazovanju, korištenju digitalnog obrazovanje itd. Prioritet je promocija francuskog jezika i digitalno obrazovanje.

Od momenta učlanjena Univerzitet je dobio niz informacija koje se odnose na mobilnost. Najveće mogućnosti od članstva dobiva Katedra za romanistiku jer je na Univerzitetu u Sarajevu mali broj frankofonih nastavnika i istraživača.

EVOLTREE – Evropska istraživačka grupa

Predstavlja mrežu koja se isključivo bavi pitanjem očuvanja evropskih šuma. Kontakt je Šumarski fakultet Univerziteta u Sarajevu za čiju aktivnost je i potpisana pristupnica. Mrežu čine eminentne institucije i naučni instituti koji se bave problemom očuvanja šumskih područja Evrope.

Rektorska konferencija Alpen-Adria – AARC

Na redovnom godišnjem zasjedanju Rektorske konferencije univerziteta Alpsko-jadranske regije (Alps-Adriatic Rectors' Conference – AARC), održanom od 20. do 22. 5. 2015. godine na Univerzitetu Alpen-Adria u Klagenfurtu (Austrija), Univerzitet u Sarajevu postao je punopravni redovni član Rektorske konferencije. Rektorska konferencija univerziteta Alpsko-jadranske regije predstavlja mrežu koju čini više 47 univerziteta i visokih škola u Alpsko-jadranskoj regiji. Osnovana je 1979. godine s ciljem jačanja akademske saradnje i poboljšanja cjelokupnog razvoja u Alpsko-jadranskoj regiji. Rektorska konferencija univerziteta Alpsko-jadranske regije promovira dijalog među visokoobrazovnim institucijama Alpsko-jadranske regije u području obrazovanja i istraživanja. Također, podupire saradnju nastavnika i studenata u različitim akademskim područjima te saraduje sa renomiranim institucijama Evropske unije u području naučnih istraživanja i različitim ciklusima sistema visokog obrazovanja, uključujući cjeloživotno učenje. Cilj njenog osnivanja bio je da omogući saradnju između univerziteta i kolega i da se iskoriste različite mogućnosti dostupne za naučnu, kulturnu i budućnosti okrenutu saradnju. 5. novembra 2015. godine potpisan je memorandum o saradnji između DRC-a i AARC-a.

BUA – Balkanska asocijacija univerziteta

Balkanska asocijacija univerziteta je nezavisna asocijacija balkanskih univerziteta. Univerzitet u Sarajevu je potpisao konstitutivni akt. Prvi mandat predsjednika Asocijacije imao je Trakijski univerzitet, Turska. Asocijaciju čine 36 univerziteta osnivača, među kojima i Univerzitet u Sarajevu. Asocijacija je osnovana 2014. godine.

III-9 Izdavačka djelatnost

IZDAVAČKI SAVJET I UNIVERZITETSKA IZDANJA

Izdavački savjet je održao devet sjednica te, razmatrajući rukopise kroz dvije faze postupka dobivanja univerzitetske saglasnosti, Senatu Univerziteta u Sarajevu predložio da se 16 rukopisa može izdati kao univerzitetsko izdanje. Univerzitetsku saglasnost su dobili: po jedan rukopis sa Fakulteta za saobraćaj i komunikacije, Fakulteta sporta i tjelesnog odgoja, Fakulteta političkih nauka, Medicinskog fakulteta, Muzičke akademije, Prirodno-matematičkog fakulteta, Šumarskog fakulteta i Orijentalnog instituta, te po dva rukopisa sa Elektrotehničkog fakulteta, Fakulteta zdravstvenih studija, Poljoprivredno-prehrambenog fakulteta i Stomatološkog fakulteta sa klinikama.

Kao primjere izuzetnog doprinosa istraživanju klasičnog pjesništva na arapskom, perzijskom i turskom jeziku i narodnoj muzičkoj tradiciji u Bosni i Hercegovini, a ujedno i kao polazište za buduća istraživanja u ovim oblastima, izdvajamo dva univerzitetska izdanja, naučne knjige: ***Klasično pjesništvo na arapskom, perzijskom i turskom jeziku: poetološki pristup*** autora akademika prof. dr. Esada Durakovića i ***Pripovijedanje kroz pjesmu: narativni oblici u narodnoj muzičkoj tradiciji Bosne i Hercegovine*** autorice prof. dr. Jasmine Talam.

Izdavački savjet je nakon usvajanja prečišćenog teksta Poslovnika o radu Izdavačkog savjeta uskladio dokumentaciju za dobivanje univerzitetske saglasnosti: upute za predlagača rukopisa, upute za recenzente, upute za autore, obrazac dobivanja univerzitetske saglasnosti (dostupno na www.unsa.ba).

PREGLED: časopis za društvena pitanja

Održano je sedam sjednica Redakcije časopisa ***Pregled*** i pet radnih sastanaka užeg sastava Redakcije časopisa, na kojima su uređeni sadržaji brojeva 3, 2016.; 1, 2017. i 2, 2017.

Objavljena su tri broja ovog časopisa (broj 3 za 2016. godinu, te broj 1 i broj 2 za 2017. godinu).

U Redakciji je pozitivno recenzirano 49 tekstova, na korigiranju je osam tekstova, a negativno recenziranih i odbijenih je 12 autorskih radova, što čini ukupno 79 primljenih tekstova u periodu od januara 2017. godine do decembra 2017. godine. Pozitivno recenzirani tekstovi su objavljeni u tri broja časopisa u kategorijama: članci, pogledi i mišljenja, prikazi i osvrti.

U završnoj su fazi pripreme za izdavanje broja 3 za 2017. godinu.

Univerzitet u Sarajevu je izdavač **Pregleda: časopisa za društvena pitanja** koji je poslije **Glasnika Zemaljskog muzeja** drugi najstariji časopis u BiH, a ujedno je jedan od najstarijih časopisa za društvenu kritiku i teoriju na prostoru bivše Jugoslavije. **Pregled** je indeksiran u tri međunarodne baze podataka: C.E.E.O.L., EBSCO Host i INDEX COPERNICUS, ima svoju službenu web stranicu www.pregled.unsa.ba i međunarodnu redakciju (sve informacije o časopisu, upute za autore i sadržaji objavljenih tekstova dostupni su na navedenoj web stranici).

Namjera Redakcije časopisa je da se ponovo pokrene izdavanje **Surveya**, te da se ovo izdanje indeksira u **Scopusu**, međunarodnoj bazi podataka. Na taj način bi Univerzitet u Sarajevu imao časopis koji zadovoljava visoke međunarodne standarde za indeksiranje u svim najznačajnijim indeksima koji obuhvataju publikacije sa istim ili sličnim predmetom interesa.

Publikacije i indeksirani časopisi

Prema dinamici izlaženja publikacija tokom cijele godine vrši se realizacija stručnih, analitičkih i administrativnih poslova i izrada analiza, pregleda, biltena i informacija za potrebe svih glasila Univerziteta iz oblasti dodiplomskog i postdiplomskog studija, nastave i naučnoistraživačkog rada, kadrovske situacije i nastavnog osoblja i stanja studenata, od zahtjeva do pripreme za štampu.

Pored pripreme i uređenja triju brojeva **Pregleda: časopisa za društvena pitanja** (broj 3 za 2016. godinu, te broj 1 i broj 2 za 2017. godinu), u Službi za izdavačku djelatnost je uređena publikacija **Promovirani diplomanti i magistranti** (u PDF-formatu) u povodu održavanja *Svečane promocije i dodjele diploma diplomantima i magistrantima Univerziteta u Sarajevu* koja je održana 2. 12. 2017. godine. Ova publikacija je dostupna u arhivi Službe za izdavačku djelatnost.

Zatim, realizirano je izdavanje **Vodiča za buduće studente** i publikacije **Promocija doktora nauka Univerziteta u Sarajevu 6. 7. 2017. godine** i **Promocija doktora nauka Univerziteta u Sarajevu 20. 12. 2017. godine**.

Bilten Univerziteta u Sarajevu 2013–2015. je u štampi, a prikupljeni su podaci i izvršene pripremne radnje za izdavanje **brošure Univerziteta u Sarajevu**. Vrše se finalne aktivnosti na prevođenju materijala na engleski jezik.

Prema Zakonu o visokom obrazovanju (član 88, stav 4) Univerzitet u Sarajevu je „obavezan na svojoj internetskoj stranici objaviti informacioni paket odnosno studentski vodič koji sadrži informacije o pravima studenata koja ostvaruje tokom studija kao što je način ostvarivanja zdravstvene zaštite studenata, studentskom udruženju na organizacionoj jedinici, sekcijama koje su na raspolaganju studentima, programima mobilnosti, kao i druge relevantne informacije.“ S tim u vezi, u toku su aktivnosti na pripremama za izdavanje **vodiča za studente Univerziteta u Sarajevu**.

Izvršeno je ažuriranje, prikupljanje i dopunjavanje podataka o indeksiranim časopisima koje izdaju organizacione jedinice Univerziteta u Sarajevu. Podatke je dostavilo 26 organizacionih jedinica, a ukupno se izdaje 35 indeksiranih časopisa. Filozofski fakultet i Zemaljski muzej BiH izdaju po tri indeksirana časopisa, a po dva časopisa izdaju: Ekonomski fakultet, Prirodno-matematički fakultet, Stomatološki fakultet sa klinikama, Šumarski fakultet i Institut za historiju. Po jedan indeksirani časopis izdaju: Univerzitet u Sarajevu (Rektorat), Fakultet islamskih nauka, Fakultet političkih nauka, Fakultet sporta i tjelesnog odgoja, Fakultet za kriminalistiku, kriminologiju i sigurnosne studije, Fakultet za upravu, Fakultet zdravstvenih studija, Katolički bogoslovni fakultet, Medicinski fakultet, Muzička akademija, Pedagoški fakultet, Poljoprivredno-prehrambeni fakultet, Pravni fakultet, Veterinarski fakultet, Institut za genetičko inženjerstvo i biotehnologiju, Institut za jezik, Orijentalni institut, Gazi Husrev-begova biblioteka i Nacionalna i univerzitetska biblioteka.

Svi ovi časopisi indeksirani su u različitim bazama podataka u zavisnosti od naučne oblasti kojoj pripadaju, kao što su: C.E.E.O.L., EconLit, EBSCO Host, Index Copernicus, Business Source Complete, DOAJ, PoroQuest, ProQuest Social Sciences, Cambridge Sociological Abstract, SPORTDiscus TM, SPONET, getCited, CABI, Scopus, CAB Abstract, MLA, Academic Journal Database, Elektronische Zeitschriftenbibliothek, Religious & Theological Abstracts, (EP) USA, RILM, CABI-CAB, SocINDEX, AGRIS, Forestry Abstract, SEESAmEPublications i druge.

U donjoj tabeli je dat pregled indeksiranih časopisa koje izdaju organizacione jedinice.

Tabela 18 Indeksirani časopisi organizacionih jedinica Univerziteta u Sarajevu

NASLOV	PREGLED
PODNASLOV	Časopis za društvena pitanja
ISSN	0032-7271 (Print) 1986-5244 (Online)
OD KADA IZLAZI	1910.
PERIODIČNOST IZLAŽENJA	Četveromjesečno (tri broja godišnje i jedan broj na engleskom jeziku – SURVEY – (povremeno)
INDEKSIRANOST (ako DA – nabrojati baze)	- C.E.E.O.L. - EBSCO Host - Index Copernicus
IZDANJE NA ENGLSKOM JEZIKU (DA / NE)	Sažeci SURVEY Periodical for Social Studies (Special English Edition)
GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK	Prof. dr. Senadin Lavić
REDAKCIJA	Redakcija: Prof. dr. Senadin Lavić Prof. dr. Merima Čaušević Prof. dr. Elvir Čizmić Prof. dr. Enes Durmišević Prof. dr. Salih Fočo

Prof. dr. Midhat Mekić
 Prof. dr. Mirko Pejanović
 Prof. dr. Hidajet Repovac
Međunarodna Redakcija:
 Prof. dr. Zvonko Kovač (Sveučilište u Zagrebu)
 Prof. dr. Dragan Milanović (Sveučilište u Zagrebu)
 Prof. dr. Milan Podunavac (Univerzitet u Beogradu)
 Prof. dr. Vesna Požgaj-Hadžić (Univerza v Ljubljani)
 Prof. dr. Dragan Prole (Univerzitet u Novom Sadu)
 Prof. dr. Stanka Setnikar-Cankar (Univerza v Ljubljani)
 Prof. dr. Mitja Velikonja (Univerza v Ljubljani)
 Prof. dr. Veselin Vukotić (Univerzitet Donja Gorica, Crna Gora)

SEKRETAR REDAKCIJE/KONTAKT-OSOBA	Fuada Muslić, prof., sekretar Redakcije
NAPOMENA	Dostupno na www.pregled.unsa.ba

EKONOMSKI FAKULTET

NASLOV

The South East European Journal of Economics and Business (SEEJ)

PODNASLOV	
------------------	--

ISSN

2233-1999 (Online)
 2303-887X (CD)

OD KADA IZLAZI	2006.
-----------------------	-------

PERIODIČNOST IZLAŽENJA

Dva puta godišnje

INDEKSIRANOST (ako DA - nabrojati baze)	Cabell's Directory CEJSH (The Central European Journal of Social Sciences and Humanities) Celdes CNKI Scholar (China National Knowledge Infrastructure) CNPIEC DOAJ EBSCO - Business Source EBSCO - Central & Eastern European Academic Source EBSCO - TOC Premie EBSCO Discovery Service ECONIS EconLit Elsevier - SCOPUS Google Scholar International Abstracts in Operations Research J-Gate JournalTOCs Naviga (Softweco) Primo Central (ExLibris) ProQuest - International Bibliography of the Social Sciences (IBSS) ReadCube Research Papers in Economics (RePEc) SCImago (SJR) Summon (Serials Solutions/ProQuest) TDOne (TDNet)
--	--

	Ulrich's Periodicals Directory/ulrich
IZDANJE NA ENGLSKOM JEZIKU (DA / NE)	Da, izlazi samo na engleskom jeziku.
GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK	Glavni i odgovorni urednik: Adnan Efendić, PhD Tehnički urednik: Selma Kadić-Maglajlić, PhD
REDAKCIJA	Adnan Efendić, PhD Vesna Babić-Hodović, PhD Selma Kadić-Maglajlić, PhD Jelena Zoric, PhD Nebojša Stojčić, PhD
SEKRETAR REDAKCIJE/KONTAKT-OSOBA	seejournal@efsa.unsa.ba
NAPOMENA	

NASLOV	Sarajevo Business and Economics Review (SBER)
PODNASLOV	
ISSN	1986-5473
OD KADA IZLAZI	1966, 2010.
PERIODIČNOST IZLAŽENJA	Godišnje
INDEKSIRANOST (ako DA - nabrojati baze)	EBSCO/Business Source Complete EBSCO/Business Source Premier EBSCO/Central & Eastern European Academic Source CEEOL ProQuest ABI/INFORM
IZDANJE NA ENGLSKOM JEZIKU (DA / NE)	Naslovi, sažeci i ključne riječi svih radova i na engl. jeziku, a pojedini radovi u cijelosti na engleskom jeziku.
GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK	
REDAKCIJA	Prof. dr. Željko Šain Doc. dr. Emir Agić Doc. dr. Muamer Halilbašić Prof. dr. Danijela Martinović-Landeka Doc. dr. Jasmina Selimović Doc. dr. Vedad Silajdžić Doc. dr. Senad Softić Doc. dr. Ensar Šehić Doc. dr. Tarik Zaimović
SEKRETAR REDAKCIJE/KONTAKT-OSOBA	Doc. dr. Mirza Kršo, sekretar
NAPOMENA	1966–2010. časopis je izlazio pod naslovom Zbornik radova , a od 2012. kao SBER.

FAKULTET ISLAMSKIH NAUKA

NASLOV	Zbornik radova Fakulteta islamskih nauka u Sarajevu
PODNASLOV	
ISSN	1512-7648
OD KADA IZLAZI	1982.
PERIODIČNOST IZLAŽENJA	Godišnje
INDEKSIRANOST (ako DA - nabrojati baze)	U toku je indeksiranje časopisa.
IZDANJE NA ENGLSKOM JEZIKU	Ne

(DA / NE)

GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK	Prof. dr. Zuhdija Hasanović
REDAKCIJA	Orhan Bajraktarević Ismet Bušatlić Almir Fatić Rešid Hafizović Mustafa Hasani Zuhdija Hasanović Mehmed Kico Dina Nadarević-Sijamhodžić Dževad Šošić
SEKRETAR REDAKCIJE/KONTAKT-OSOBA	Orhan Jašić (sekretar)
NAPOMENA	

FAKULTET POLITIČKIH NAUKA

NASLOV	Sarajevski žurnal za društvena pitanja / Sarajevo Social Science Review / SSSR
PODNASLOV	
ISSN	2303-4025 (Print) 2303-4033 (online od 2015.)
OD KADA IZLAZI	2012.
PERIODIČNOST IZLAŽENJA	Dva puta godišnje
INDEKSIRANOST (ako DA - nabrojati baze)	CEEOL EBSCO
IZDANJE NA ENGLJESKOM JEZIKU (DA / NE)	Radovi se publiciraju na bos./hrv./srp. i engleskom jeziku.
GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK	Doc. dr. Valida Repovac-Nikšić
REDAKCIJA	Doc. dr. Sead Turčalo Doc. dr. Damir Kapidžić Doc. dr. Belma Buljubašić Doc. dr. Haris Cerić Prof. dr. Sanela Čekić-Bašić Doc. dr. Mirza Emirhafizović
SEKRETAR REDAKCIJE/KONTAKT-OSOBA	Redakcija nema sekretara Kontakt osoba: Valida Repovac-Nikšić, valida.repovac.niksic@fjn.unsa.ba
NAPOMENA	Dostupno na www.journal.fjn.unsa.ba Do 2012. SSSR je izlazio pod naslovom Godišnjak Fakulteta.

FAKULTET SPORTA I TJELESNOG ODGOJA

NASLOV	Homosporticus
PODNASLOV	Scientific Journal of Sport and Physical Education
ISSN	1512-8822 print 1840-4324 online
OD KADA IZLAZI	1998.
PERIODIČNOST IZLAŽENJA	Dva puta godišnje
INDEKSIRANOST (ako DA - nabrojati baze)	Index Copernicus (ICV 2015=61.9) EbscoHost Genamis Journal Seek Global impact factor for 2016 (GIF=2.4602)

	SPONET Open J-gete Newjour ResearchBible SPORTDiscus TM with Full text CABI ResearchGate CiteFactor Google Scholar Electronic Journals Library
IZDANJE NA ENGLISKOM JEZIKU (DA / NE)	DA
GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK	Prof. dr. Husnija Kajmović Doc. dr. Faris Rašidagić
REDAKCIJA	Editorial Board: Izet Rađo, Bosnia and Herzegovina Milan Čoh, Slovenia Milovan Bratić, Serbia Goran Sporiš, Croatia Dobromir Bonacin, Bosnia and Herzegovina Milena Mihalački, Serbia Hans-Peter Holtzer, Austria Edvin Dervišević, Slovenia Igor Jukić, Croatia Nusret Smajlović, Bosnia and Herzegovina Sergej Ostojić, Serbia Duško Ivanov, Macedonia Ekrem Čolakhodžić, Bosnia and Herzegovina Goran Marković, Croatia Munir Talović, Bosnia and Herzegovina Irena Valantine, Lithuania Dragan Milanović, Croatia Milan Žvan, Slovenia Patrik Drid, Serbia Duško Bjelica, Montenegro Husnija Kajmović, Bosnia and Herzegovina Marjeta Mišigoj-Duraković, Croatia Nejc Sarbon, Slovenia Dragana Berić, Serbia Dijana Avdić, Bosnia and Herzegovina Hrvoje Sertić, Croatia Advisory Board: Mithat Mekić (B&H), Nermin Nurković (B&H), Nedjeljko Vidović (B&H), Ivan Hmjelovjec (B&H), Muriz Hadžikadunić (B&H), Žarko Bilić (B&H), Aziz Šunje (B&H), Almir Mašala (B&H), Mensura Kudumović (B&H), Safet Kapo (B&H), Siniša Kovač (B&H), Muhamed Tabaković (B&H), Lejla Šebić (B&H), Ifet Mahmutović (B&H), Faris Rašidagić (B&H)
SEKRETAR REDAKCIJE/KONTAKT-OSOBA	Husnija Kajmović
NAPOMENA	Dostupan na:

FAKULTET ZA KRIMINALISTIKU, KRIMINOLOGIJU I SIGURNOSNE STUDIJE

NASLOV	Kriminalističke teme – Criminal Justice Issues
PODNASLOV	Časopis za kriminalistiku, kriminologiju i sigurnosne studije – Journal for Criminalistics, Criminology and Security Studies
ISSN	1512-5505
OD KADA IZLAZI	13. 3. 1998.
PERIODIČNOST IZLAŽENJA	Četiri broja godišnje na bos./hrv./srp. jeziku i dva broja godišnje na engleskom jeziku
INDEKSIRANOST (ako DA – nabrojati baze)	CSA Sociological Abstract, EBSCO SocINDEX, EBSCO SocINDEX Full Text, EBSCO Criminal Justice Abstracts, EBSCO Criminal Justice Abstracts with Full-text i ProQuest Social Sciences
IZDANJE NA ENGLSKOM JEZIKU (DA / NE)	Da, od 2011. godine
GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK REDAKCIJA	Prof. dr. sc. Eldan Mujanović Prof. dr. sc. Elmedin Muratbegović Prof. dr. sc. Edina Bećirević Prof. dr. sc. Jasmin Ahić Prof. dr. sc. Irma Deljković Prof. dr. sc. Darko Datzer Doc. dr. sc. Goran Kovačević
SEKRETAR REDAKCIJE/KONTAKT- OSOBA	Asist. Adnan Fazlić, MA
NAPOMENA	Dostupan na: www.fkn.unsa.ba

FAKULTET ZDRAVSTVENIH STUDIJA

NASLOV	Journal of Health Sciences
PODNASLOV	
ISSN	ISSN 2232-7576 (Print) ISSN 1986-8049 (Online)
OD KADA IZLAZI	april 2011.
PERIODIČNOST IZLAŽENJA	Četiri puta godišnje
INDEKSIRANOST (ako DA – nabrojati baze)	- EBSCO - DOAJ - Google Scholar - PROQUEST - Bielefeld Academic Search Engine (BASE) - CAB Abstracts - ULRICH'S - Academic Journal Database - Elektronische Zeitschriftenbibliothek - Index Copernicus
IZDANJE NA ENGLSKOM JEZIKU (DA / NE)	Da
GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK REDAKCIJA	Prof. dr. Dijana Avdić Borut Poljsak, Laboratory of Oxidative Stress Research, University of Ljubljana, Ljubljana, Slovenia

Bulent Eren, Council of Forensic Medicine of Turkey, Bursa, Turkey
 Davor Tomas, University of Zagreb School of Medicine, Zagreb, Croatia
 Emira Švraka, University of Sarajevo Faculty of Health Studies, Bosnia and Herzegovina
 Ertan Sahin, Department of Nuclear Medicine, Namık Kemal University, Tekirdağ, Turkey
 Fatima Jusupovic, University of Sarajevo Faculty of Health Studies, Bosnia and Herzegovina
 Isabelle Richard, Department of Physical Medicine and Rehabilitation, CHU of Angers Rue des Capucins, Angers, France
 Ivan Malčić, Department of Pediatrics, Clinical Hospital Rebro, Zagreb, Croatia
 Kasim Bajrović, Institute for Genetic Engineering and Biotechnology, Sarajevo, Bosnia and Herzegovina
 Lubica Ilievová, Trnava University of Trnava, Slovakia
 Maja Cigrovski-Berković, University of Zagreb Faculty of Kinesiology, Zagreb, Croatia
 Maja Miškulin, University of Osijek, Faculty of Medicine, Croatia
 Martina Lovrić-Benčić, Clinical Hospital Center Zagreb Rebro University Clinic of Cardiovascular Diseases, Zagreb, Croatia
 Mirsada Hukić, Department of Microbiology and Virology

SEKRETAR REDAKCIJE/KONTAKT-OSOBA	Faruk Skenderi
NAPOMENA	Časopis je dostupan na www.jhsci.ba

FILOZOFSKI FAKULTET

NASLOV	SOPHOS
PODNASLOV	Časopis mladih istraživača / A Young Researchers' Journal
ISSN	1840-3859
OD KADA IZLAZI	2008.
PERIODIČNOST IZLAŽENJA	Godišnje
INDEKSIRANOST (ako DA – nabrojati baze)	<ul style="list-style-type: none"> • EBSCO • CEEOL • Index Copernicus Internationale
IZDANJE NA ENGLESKOM JEZIKU (DA / NE)	Abstract
GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK	Glavni urednik: Kenan Šljivo Izvršni urednik: Vedad Muharemović
REDAKCIJA	Jelena Gaković Tijana Okić Mustafa Šuvalija Ivana Seletković Davor Njegić Denis Džanić Tomislav Tadić Kerim Sušić
SEKRETAR REDAKCIJE/KONTAKT-	Tomislav Tadić

OSOBA	
NAPOMENA	
NASLOV	RADOVI FILOZOFSKOG FAKULTETA
PODNASLOV	
ISSN	0581-7447 (Print) 2303-6990 (Online)
OD KADA IZLAZI	1963.
PERIODIČNOST IZLAŽENJA	Godišnje
INDEKSIRANOST (ako DA – nabrojati baze)	16. 11. 2016. g. podnesena je prijava za EBSCO po ispunjenju svih preduvjeta.
IZDANJE NA ENGLSKOM JEZIKU (DA / NE)	sažeci
GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK REDAKCIJA	Ksenija Kondali Salmedin Mesihović Senada Dizdar Munir Mujić Sanjin Kodrić Vahidin Preljević Emina Dedić-Bukvić
SEKRETAR REDAKCIJE/KONTAKT- OSOBA	Nelma Rahmanović
NAPOMENA	
NASLOV	RADOVI (Historija, Historija umjetnosti, Arheologija)
PODNASLOV	
ISSN	2303-5749 (Print) 2303-6974 (Online)
OD KADA IZLAZI	2010.
PERIODIČNOST IZLAŽENJA	Dvogodišnje
INDEKSIRANOST (ako DA – nabrojati baze)	Plan: EBSCO CEEOL
IZDANJE NA ENGLSKOM JEZIKU (DA / NE)	sažeci
GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK REDAKCIJA	Amila Kasumović Esad Kurtović Edin Radušić Aladin Husić Fahd Kasumović Amra Šaćić Adnan Kaljanac Haris Dervišević Andrea Baotić Jasenko Hadžihanović Inozemni članovi: Sanja Cvetnić Domagoj Tončinić Tomislav Galović
SEKRETAR REDAKCIJE/KONTAKT- OSOBA	Amir Duranović

NAPOMENA**KATOLIČKI BOGOSLOVNI FAKULTET**

NASLOV	VRHBOSNENSIA
PODNASLOV	Časopis za teološka i međureligijska pitanja
ISSN	1512-5513 (tisak) 2233-1387 (online)
OD KADA IZLAZI	1997.
PERIODIČNOST IZLAŽENJA	Dva puta godišnje
INDEKSIRANOST (ako DA - nabrojati baze)	EBSCO (Ipswich, Massachusetts, US) Religious & Theological Abstracts (Myerstown, US)
IZDANJE NA ENGLESKOM JEZIKU (DA / NE)	Ne
GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK REDAKCIJA	Od decembra 2016. doc. dr. Pavle Mijović Uredništvo ■ Niko Ikić, Pavo Jurišić, Zdenko Spajić, Tomo Vukšić Znanstveno vijeće ■ Carmelo Dotolo (Rim), Serafin Hrkać (Mostar), Ante Mateljan (Split), Anto Mišić (Zagreb), Anto Popović (Sarajevo), Rudolf Prokschi (Beč) Ivica Raguž (Đakovo), Slavko Slišković (Zagreb), Milan Špehar (Rijeka), Anton Štrukelj (Ljubljana), Tomislav Vuk (Jeruzalem), Ronald Witherup (SAD), Mato Zovkić (Sarajevo)
SEKRETAR REDAKCIJE/KONTAKT-OSOBA	Doc. dr. Pavle Mijović

NAPOMENA**MEDICINSKI FAKULTET**

NASLOV	Folia Medica Facultatis Medicinae Universitatis Saraeviensis
PODNASLOV	
ISSN	0352-9630
OD KADA IZLAZI	
PERIODIČNOST IZLAŽENJA	Dva puta godišnje
INDEKSIRANOST (ako DA - nabrojati baze)	Ebsco Host CAS Hinari Scopus Embase
IZDANJE NA ENGLESKOM JEZIKU (DA / NE)	Da
GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK REDAKCIJA	Prof. dr. Almira Hadžović-Džuvo Deputy editors: Doc. dr. Amina Valjavac Doc. dr. Aida Kulo Doc. dr. Lejla Burnazović-Ristić Associate editors: Prof. dr. Selma Aličelebić Prof. dr. Amela Begić Prof. dr. Mirza Bišćević Prof. dr. Mirza Dilić Prof. dr. Kemal Dizdarević

Prof. dr. Sabaheta Hasić
 Prof. dr. Sebija Izetbegović
 Prof. dr. Benjamin Kulovac
 Doc. dr. Alma Džubur-Kulenović
 Prof. dr. Sabina Mahmutović
 Prof. dr. Rusmir Mesihović
 Prof. dr. Zakira Mornjaković
 Prof. dr. Enra Suljić
 Prof. dr. Svjetlana Radović
 Prof. dr. Zelija Velija-Ašimi
 Prof. dr. Belma Aščić-Buturović
 Prof. dr. Nermina Babić
 Prof. dr. Maida Rakanović-Todić
 Prof. dr. Mustafa Busuladžić
 Doc. dr. Sanjin Haverić
 Doc. dr. Damir Rebić
 Advisory board:
 Prof. dr. Paolo Meda
 Prof. dr. Adnan Čustović
 Prof. dr. Vasilj Jeremić
 Prof. dr. Nadan Rustemović
 Prof. dr. Anton Šnalcer
 Prof. dr. Farid Ljuca
 Prof. dr. Grazyna Adler
 Prof. dr. William J. Boone
 Prof. dr. Miralem Pašić

SEKRETAR REDAKCIJE/KONTAKT-OSOBA	Doc. dr. Amina Valjevac Doc. dr. Aida Kulo Doc. dr. Lejla Burnazović-Ristić
---	---

NAPOMENA

www.foliamedica.mf.unsa.ba

MUZIČKA AKADEMIJA

NASLOV	Muzika
PODNASLOV	Časopis za muzičku kulturu
ISSN	1512-5297 (Print) 2490-2489 (Online)
OD KADA IZLAZI	1997.
PERIODIČNOST IZLAŽENJA	Dva puta godišnje
INDEKSIRANOST	RILM
(ako DA – nabrojati baze)	ERIH PKUS
IZDANJE NA ENGLESKOM JEZIKU (DA / NE)	Zvanični jezici časopisa su: bos./hrv./srp. i engleski jezik
GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK REDAKCIJA	Doc. dr. Lana Paćuka Bruno Nettl Gerda Lechleitner Jim Samson Ira Prodanov-Krajišnik Larry Francis Hilarian Lujza Tary Nico Schüler Nikša Gligo

Svanibor Pettan
 Tijana Popović-Mladenović
 Zdravko Blažeković
 Sabina Vidulin
 Fatima Hadžić
 Ivan Čavlović
 Igor Karača
 Jasmina Talam
 Refik Hodžić
 Senad Kazić
 Tamara Karača-Beljak
 Valida Tvrtković-Akšamija
 Naida Hukić
 Nerma Hodžić-Mulabegović
 Amra Bosnić

SEKRETAR REDAKCIJE/KONTAKT-OSOBA	Doc. dr. Lana Paćuka
---	----------------------

NAPOMENA Časopis je dostupan na: <http://muzika.mas.unsa.ba>.

PEDAGOŠKI FAKULTET

NASLOV	International Scientific Journal of Educational Sciences
PODNASLOV	Educa Journal
ISSN	PRINT 2490-2225 ONLINE 2490-2217
OD KADA IZLAZI	2016.
PERIODIČNOST IZLAŽENJA	Dva puta godišnje
INDEKSIRANOST (ako DA - nabrojati baze)	Academic Resource Index ResearchBib
IZDANJE NA ENGLESKOM JEZIKU (DA / NE)	Da
GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK REDAKCIJA	Fatih Destović Indira Mahmutović Ivica Radovanović Dunja Jutronić Truly Busch Mensura Kudumović Aydin Babuna Fahriye Emgili
SEKRETAR REDAKCIJE/KONTAKT-OSOBA	Amela Nikšić, dekanatpf@pf.unsa.ba

NAPOMENA <http://www.educajournal.ba>

POLJOPRIVREDNO-PREHRAMBENI FAKULTET

NASLOV	RADOVI POLJOPRIVREDNO-PREHRAMBENOG FAKULTETA UNIVERZITETA U SARAJEVU / WORKS OF THE FACULTY OF AGRICULTURE AND FOOD SCIENCES UNIVERSITY OF SARAJEVO
PODNASLOV	
ISSN	0033-8583
OD KADA IZLAZI	1952.
PERIODIČNOST IZLAŽENJA	Godišnjak

INDEKSIRANOST (ako DA – nabrojati baze)	AGRIS - Agricultural Information Service, 1959. CAB Publishing - UK, 2002.
IZDANJE NA ENGLESKOM JEZIKU (DA / NE)	Ne
GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK REDAKCIJA	Prof. dr. Mirha Đikić Prof. dr. Mirha Đikić Prof. dr. Milenko Blesić Prof. dr. Pakeza Drkenda Prof. dr. Ervin Zečević Prof. dr. Dragana Ognjenović Prof. dr. Fuad Gaši Prof. dr. Nedžad Karić Prof. dr. Zilha Ašimović
SEKRETAR REDAKCIJE/KONTAKT-OSOBA	Belma Dučić
NAPOMENA	Urednički odbor časopisa sačinjava, osim nabrojanih članova Redakcije, sačinjava još 22 profesora iz Njemačke, Norveške, Slovenije, Rusije, Rumunije, Srbije, Hrvatske, Crne Gore i Bosne i Hercegovine.
NASLOV	PRAVNI FAKULTET
PODNASLOV	Godišnjak Pravnog fakulteta u Sarajevu
ISSN	0581-7471
OD KADA IZLAZI	1949.
PERIODIČNOST IZLAŽENJA	Godišnjak
INDEKSIRANOST (ako DA – nabrojati baze)	1. CSA Sociological Abstracts CSA (Proquest) 2. Worldwide Political Science Abstracts (Proquest) 3. Central and East European Academic Source (EBSCOhost)
IZDANJE NA ENGLESKOM JEZIKU (DA / NE)	Sažeci na engleskom jeziku, a od 2015. godine i prijevod časopisa na engleski jezik
GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK REDAKCIJA	Prof. dr. Borislav Petrović Prof. dr. Jasna Bakšić-Muftić Prof. dr. Abedin Bikić Prof. dr. Enes Durmišević Doc. dr. Kanita Imamović-Čizmić Prof. dr. Borislav Petrović Prof. dr. Zvonimir Tomić Prof. dr. Davor Derenčinović Prof. dr. Dubravka Hrabar Prof. dr. Anita Kurtović-Mišić Prof. dr. Janja Hojnik Prof. dr. Adem Sözüer
SEKRETAR REDAKCIJE/KONTAKT-OSOBA	Doc. dr. Kanita Imamović-Čizmić
NAPOMENA	U periodu 1949–1950. časopis je izlazio pod naslovom „Istorijsko-pravni zbornik“, a pod sadašnjim naslovom izlazi od 1953. godine.

PRIRODNO-MATEMATIČKI FAKULTET

NASLOV	Bulletin of the Chemists and Technologists of Bosnia and Herzegovina
PODNASLOV	
ISSN	Print 0367-4444 Online 2232-7266
OD KADA IZLAZI	1952.
PERIODIČNOST IZLAŽENJA	Polugodišnje
INDEKSIRANOST (ako DA - nabrojati baze)	Chemical Abstracts Ebsco
IZDANJE NA ENGLESKOM JEZIKU (DA / NE)	Da
GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK REDAKCIJA	Fehim Korać Milka Maksimović Emin Sofić Semira Galijašević Nurudin Avdić Editorial Board: Ivan Gutman (SRB) Dejan Milošević (B&H) Željko Jaćimović (MNE) Ljudmila Benedik (SLO) Meliha Zejnilagić-Hajrić (B&H) Amira Čopra-Janićijević (B&H) Tidža Muhić-Šarac (B&H) Sabina Gojak-Salimović(B&H) Jasna Huremović (B&H) Emira Kahrović (B&H) Ismet Tahirović (B&H) Danijela Vidic (B&H) Mustafa Memić (B&H) Andrea Gambaro (ITA) Dragana Đorđević (SRB) Aida Šapčanin (B&H) Jože Kotnik (SLO) Lucyna Samek (POL) Angela Maria Stortini (ITA) Ivan Spanik (SLK) Mirjana Vojinović-Miloradov (SRB) Heike Bradl (GER) Lea Kukoč (CRO) Sanja Čavar-Zeljko (CZE) Advisory Editorial Board: Margareta Vrtačnik (SLO) Alen Hadžović (CAN) Franci Kovač (SLO) Franc Požgan (SLO) Mladen Miloš (CRO) Mirjana Metikoš (CRO)
SEKRETAR REDAKCIJE/KONTAKT-OSOBA	Safija Herenda Alisa Selović
NAPOMENA	Dostupan na: http://www.pmf.unsa.ba/hemija/glasnik

NASLOV	Geographical review
PODNASLOV	
ISSN	Print 0435-3714 Online 2303-8950
OD KADA IZLAZI	1957.
PERIODIČNOST IZLAŽENJA	Godišnje
INDEKSIRANOST (ako DA - nabrojati baze)	Current Geographical Publications http://guides.library.uwm.edu/c.php?g=56532&p=363510
IZDANJE NA ENGLSKOM JEZIKU (DA / NE)	Da
GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK REDAKCIJA	Rahman Nurković Prof. dr. Recep Efe (Turkey), Prof. dr. Andrej Černe (Slovenia) Prof. dr. Daniel Göler (Germany) Prof. dr. Michael Woods (Wales) Prof. dr. Nusret Drešković (Bosnia and Herzegovina) Prof. dr. Dane Pejnović (Croatia) Prof. dr. Matija Zorn (Slovenia) Prof. dr. Paulo Menezes (Brazil) Prof. dr. Lučka Lorber (Slovenia) Doc. dr. Ranko Mirić (Bosnia and Herzegovina) Doc. dr. Alma Pobrić (Bosnia and Herzegovina) Prof. dr. Snježana Musa (Bosnia and Herzegovina) Prof. dr. Jerzy Bański (Poland), Prof. dr. Dejan Đorđević (Serbia) Prof. dr. Michael Sofer (Israel)
SEKRETAR REDAKCIJE/KONTAKT-OSOBA	
NAPOMENA	Dostupan na: http://geografskipregled.geodrustvo.ba

STOMATOLOŠKI FAKULTET SA KLINIKAMA

NASLOV	Bilten Stomatologia BiH
PODNASLOV	
ISSN	1840-3379
OD KADA IZLAZI	1998.
PERIODIČNOST IZLAŽENJA	Tri puta godišnje
INDEKSIRANOST (ako DA - nabrojati baze)	COBISS
IZDANJE NA ENGLSKOM JEZIKU (DA / NE)	Sadrži članke na engleskom jeziku
GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK REDAKCIJA	
SEKRETAR REDAKCIJE/KONTAKT-OSOBA	
NAPOMENA	Priznat je od Univerziteta za akademsko napredovanje.

NASLOV	Stomatološki vjesnik / Stomatological Review
PODNASLOV	Naučni časopis Stomatološkog fakulteta u Sarajevu
ISSN	0350-5499 (print)

OD KADA IZLAZI	2233-1794 (online) 2002. Ponovo pokrenuto izdavanje 2012.
PERIODIČNOST IZLAŽENJA	Dva puta godišnje
INDEKSIRANOST (ako DA – nabrojati baze)	DOAJ Index Copernicus U toku je ponovno indeksiranje u PubMedu.
IZDANJE NA ENGLSKOM JEZIKU (DA / NE)	Od broja 2/2012 svi radovi su na engleskom jeziku.
GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK REDAKCIJA	Sadeta Šečić
SEKRETAR REDAKCIJE/KONTAKT- OSOBA	Selma Zukić, sekretar Uređivačkog odbora
NAPOMENA	Dostupno na www.stomatoloskivjesnik.ba

NASLOV	šumarski fakultet Works of the Faculty of Forestry University of Sarajevo
PODNASLOV	Radovi Šumarskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu
ISSN	1512-5769 (print) 2490-3183 (online)
OD KADA IZLAZI	1952.
PERIODIČNOST IZLAŽENJA	Dva puta godišnje
INDEKSIRANOST (ako DA – nabrojati baze)	CAB Abstract Index Copernicus EBSCO Forestry Abstract Environment Complete Environmental Index Forest science Database
IZDANJE NA ENGLSKOM JEZIKU (DA / NE)	Da
GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK REDAKCIJA	Sead Vojniković Achim Dorenbusch Jusuf Musić Dalibor Ballian Tomislav Poršinsky Osman Mujezinović Azra Tahirović Vladimir Beus Milka Glavendekić Dragan Nonić Pande Trajkov Sabina Delić Ćemal Višnjić Saša Kunovac
SEKRETAR REDAKCIJE/KONTAKT- OSOBA	Saša Kunovac
NAPOMENA	Dostupno na web stranici: http://sfsa.web.ba/v2/stranica/arhiva-radova-45

NASLOV	SEEFOR – South-East European Forestry
PODNASLOV	International scientific journal in field of forestry

ISSN	1847-6481 (print) 1849-0891 (online)
OD KADA IZLAZI	2010.
PERIODIČNOST IZLAŽENJA	Dva puta godišnje
INDEKSIRANOST (ako DA – nabrojati baze)	AGRICOLA CAB Abstracts CrossRef DOAJ Forestry Abstracts Google Scholar Index Copernicus
IZDANJE NA ENGLSKOM JEZIKU (DA / NE)	Da
GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK REDAKCIJA	Dijana Vuletić Sezgin Ayan Dalibor Ballian György Csóka Achim Dohrenbusch Vojislav Dukić Florin Ioras Aleš Kadunc Nenad Keča Bojana Klašnja Csaba Mátyás Ljupco Nestorovski Cecil Konijnendijk van den Bosch Radovan Nevenić Milan Pernek Urša Vilhar
SEKRETAR REDAKCIJE/KONTAKT- OSOBA	Ivan Balenović
NAPOMENA	Publishers: Croatian Forest Research Institute (Croatia); University of Banja Luka, Faculty of Forestry (BIH); University of Sarajevo, Faculty of Forestry (BIH); Institute of Lowland Forestry and Environment (Serbia); University of Belgrade, Faculty of Forestry (Serbia); Institute of Forestry (Serbia); Ss. Cyril and Methodius University in Skopje, Faculty of Forestry (Macedonia); Hungarian Forest Research Institute (Hungary)

VETERINARSKI FAKULTET

NASLOV	VETERINARIA
PODNASLOV	
ISSN	0372-6827 (Print) 2233-1360 (Online)
OD KADA IZLAZI	1951.
PERIODIČNOST IZLAŽENJA	Tri broja godišnje
INDEKSIRANOST (ako DA – nabrojati baze)	CAB Abstract SCImago (Scopus) SEESAmEPublications Google scholar
IZDANJE NA ENGLSKOM JEZIKU	Da

(DA / NE)

GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK	Prof. dr. Maid Rifatbegović
REDAKCIJA	Prof. dr. Hajrudin Beširović Doc. dr. Davor Alagić Prof. dr. Ćazim Crnkić Prof. dr. Abdulah Gagić Dr. Safet Hadžović Prof. dr. Aida Hodžić Prof. dr. Jasmin Omeragić Prof. dr. Amir Zahirović
SEKRETAR REDAKCIJE/KONTAKT-OSOBA	Prof. dr. Hajrudin Beširović, zamjenik urednika
NAPOMENA	

FAKULTET ZA UPRAVU – PRIDRUŽENA ČLANICA

NASLOV	UPRAVA
PODNASLOV	
ISSN	1986-5813
OD KADA IZLAZI	31. 12. 2010.
PERIODIČNOST IZLAŽENJA	Polugodišnjak
INDEKSIRANOST (ako DA – nabrojati baze)	- EBSCO publishing, - CEEOL (Central European Online Library) i - Research Bible
IZDANJE NA ENGLSKOM JEZIKU (DA / NE)	Sažeci članaka
GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK	Prof. dr. Lada Sadiković
REDAKCIJA	Mr. Đevad Šašić Mr. Amel Delić Prof. dr. Nezir Krčalo Prof. dr. Amina Hadžibegić-Bicciato Mr. Emir Tahirović
SEKRETAR REDAKCIJE/KONTAKT-OSOBA	jasmina.jamak@fu.unsa.ba
NAPOMENA	

NAUČNI INSTITUTI

INSTITUT ZA GENETIČKO INŽENJERSTVO I BIOTEHNOLOGIJU

NASLOV	Genetics & Applications
PODNASLOV	
ISSN	
OD KADA IZLAZI	
PERIODIČNOST IZLAŽENJA	Tri puta godišnje
INDEKSIRANOST (ako DA – nabrojati baze)	
IZDANJE NA ENGLSKOM JEZIKU (DA / NE)	Da
GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK	Dr. sc. Kasim Bajrović
REDAKCIJA	
SEKRETAR REDAKCIJE/KONTAKT	Dr. sc. Jasmina Čakar

OSOBA	
NAPOMENA	Odlukom Vijeća Instituta br. 423-7/16 od 15. 9. 2016. pokrenut je postupak za izdavanje naučnog časopisa Instituta. Izlaženje prvog broja se očekuje do kraja aprila 2017.

INSTITUT ZA HISTORIJU

NASLOV	Prilozi
PODNASLOV	Contributions
ISSN	0350-1159
OD KADA IZLAZI	1965.
PERIODIČNOST IZLAŽENJA	Godišnje
INDEKSIRANOST (ako DA - nabrojati baze)	C.E.E.O.L.
IZDANJE NA ENGLESKOM JEZIKU (DA / NE)	Sažeci
GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK	Dr. sc. Senija Milišić
REDAKCIJA	Safet Bandžović Muhamed Nametak Senija Milišić Sonja Dujmović Fahd Kasumović Vera Kržišnik-Bukić Hrvoje Klasić Marko Atilla Hoare Hatidža Oruč
SEKRETAR REDAKCIJE/KONTAKT-OSOBA	Enes Dedić
NAPOMENA	

NASLOV	Historijska traganja
PODNASLOV	Historical Searches
ISSN	1840-3875
OD KADA IZLAZI	2008.
PERIODIČNOST IZLAŽENJA	Povremeno
INDEKSIRANOST (ako DA - nabrojati baze)	C.E.E.O.L. EBSCO Publishing
IZDANJE NA ENGLESKOM JEZIKU (DA / NE)	Sažeci
GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK	U toku izbor
REDAKCIJA	U toku izbor
SEKRETAR REDAKCIJE/KONTAKT-OSOBA	U toku izbor
NAPOMENA	

INSTITUT ZA JEZIK

NASLOV	Književni jezik
PODNASLOV	
ISSN	0350-3496 E- ISSN: 2303-8683
OD KADA IZLAZI	1972.

PERIODIČNOST IZLAŽENJA	Dva puta godišnje
INDEKSIRANOST (ako DA – nabrojati baze)	MLA C.E.E.O.L.
IZDANJE NA ENGLESKOM JEZIKU (DA / NE)	Ne
GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK REDAKCIJA	Alen Kalajdžija Hasnija Muratagić-Tuna Hanka Vajzović Naila Valjevac Mirjana Popović Marica Petrović Ismail Palić Edim Šator
SEKRETAR REDAKCIJE/KONTAKT-OSOBA	Aida Kršo
NAPOMENA	

ORIJENTALNI INSTITUT

NASLOV	Prilozi za orijentalnu filologiju
PODNASLOV	
ISSN	0555-1153
OD KADA IZLAZI	1950.
PERIODIČNOST IZLAŽENJA	Godišnje
INDEKSIRANOST (ako DA – nabrojati baze)	C.E.E.O.L. EBSCO Host
IZDANJE NA ENGLESKOM JEZIKU (DA / NE)	Sažeci na engleskom jeziku
GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK REDAKCIJA	Dr. Adnan Kadrić
SEKRETAR REDAKCIJE/KONTAKT-OSOBA	
NAPOMENA	

NACIONALNA I UNIVERZITETSKA BIBLIOTEKA BOSNE I HERCEGOVINE

NASLOV	Bosniaca
PODNASLOV	Časopis Nacionalne i univerzitetske biblioteke Bosne i Hercegovine
ISSN	1512-5033
OD KADA IZLAZI	1996.
PERIODIČNOST IZLAŽENJA	Godišnje
INDEKSIRANOST (ako DA – nabrojati baze)	CEEOL EBSCO
IZDANJE NA ENGLESKOM JEZIKU (DA / NE)	Sažeci na engleskom jeziku, sadrži članke na engleskom jeziku.
GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK REDAKCIJA	Dr. Ismet Ovčina Mr. sc. Zijada Đurđević-Alidžanović (NUBBIH) Nevenka Hajdarović (NUBBIH) Muamera Smajić, MA (NUBBIH) Mr. sc. Biljana Zarić (NUBBIH) Dženana Tuzlak (NUBBIH)

Dr. Mirna Wiler (Sveučilište u Zadru)
 Dr. Aleksandra Horvat (Filozofski fakultet u Zagrebu)
 Bogoljub Mazić (Univerzitetska biblioteka Svetozar Marković)
 Davor Šoštarić (IZUM, Slovenija)

SEKRETAR REDAKCIJE/KONTAKT- OSOBA	Adisa Žero (NUBBIH)
NAPOMENA	Online izdanje http://www.nub.ba/index.php?option=com_mb2portfolio&view=projects&id=5&Itemid=69

ZEMALJSKI MUZEJ BOSNE I HERCEGOVINE

NASLOV	Glasnik Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine
PODNASLOV	Arheologija
ISSN	0581-7501 (print) 2232-8513 (online) 2232-8521 (CD)
OD KADA IZLAZI	1889.
PERIODIČNOST IZLAŽENJA	Godišnje (uvjetno)
INDEKSIRANOST (ako DA - nabrojati baze)	Ulrich's Periodicals Directory; CEEOL; EBSCO; Anthropological Index Online; Anthropological Literature BHA
IZDANJE NA ENGLLESKOM JEZIKU (DA / NE)	Dvojezično
GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK REDAKCIJA	Andrijana Pravidur Mirsad Sijarić Ana Marić Slaviša Perić (Srbija) Željko Demo (Hrvatska) Blagoje Govedarica (Njemačka) Georg Tiefengraber (Austrija) Boris Kavur (Slovenija) Alan Rushworth (UK)
SEKRETAR REDAKCIJE/KONTAKT- OSOBA	Kontakt: Andrijana Pravidur
NAPOMENA	

NASLOV	Glasnik Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine
PODNASLOV	Etnologija
ISSN	0581-751X (print) 2303-4122 (online) 2303-4114 (CD)
OD KADA IZLAZI	1889.
PERIODIČNOST IZLAŽENJA	Godišnje (uvjetno)
INDEKSIRANOST (ako DA - nabrojati baze)	Ulrich's Periodicals Directory CEEOL Anthropological Literature RILM Abstracts
IZDANJE NA ENGLLESKOM JEZIKU	Dvojezično

(DA / NE)	
GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK	Aiša Softić
REDAKCIJA	Svetlana Bajić Lebiba Džeko Tone Bringa (Norveška) Jadranka Grbić (Hrvatska) Marko Terseglav (Slovenija)
SEKRETAR REDAKCIJE/KONTAKT-OSOBA	Kontakt: Aiša Softić
NAPOMENA	

NASLOV	Glasnik Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine
PODNASLOV	Prirodne nauke
ISSN	0581-7528 (print) 2303-4149 (online) 2303-4130 (CD)
OD KADA IZLAZI	1889.
PERIODIČNOST IZLAŽENJA	Godišnje (uvjetno)
INDEKSIRANOST (ako DA – nabrojati baze)	CAB Entomology Abstracts Forestry Abstracts Plant Breeding Abstracts
IZDANJE NA ENGLSKOM JEZIKU (DA / NE)	Dvojezično

GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK	Dalibor Ballian
REDAKCIJA	Dubravka Šoljan Senka Barudanović Hazim Hrvatović Faruk Bogunić Amra Hamzabegović Dražen Kotrošan (BiH) Dario Kramer Dražen Balen (Hrvatska) Gordan Karaman (Crna Gora) Boris Kryštufek (Slovenija) Sonja Šiljak-Yakovlev (Francuska)
SEKRETAR REDAKCIJE/KONTAKT-OSOBA	Dalibor Ballian
NAPOMENA	

GAZI HUSREV-BEGOVA BIBLIOTEKA	
NASLOV	Anali Gazi Husrev-begove biblioteke
PODNASLOV	
ISSN	ISSN: 0350-1418 EISSN: 2566-3267
OD KADA IZLAZI	1972.
PERIODIČNOST IZLAŽENJA	Godišnje
INDEKSIRANOST (ako DA – nabrojati baze)	C.E.E.O.L. EBSCO Host
IZDANJE NA ENGLSKOM JEZIKU (DA / NE)	Sažeci

GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK	Mr. Osman Lavić
REDAKCIJA	Dr. Ismet Bušatlić Dr. Kerima Filan Dr. Aladin Husić Dr. Adnan Kadrić Dr. Fikret Karčić Dr. Enes Pelidija Dr. Asim Zubčević Haso Popara
SEKRETAR REDAKCIJE/KONTAKT-OSOBA	Hamza Lavić, sekretar Redakcije
NAPOMENA	Dostupno na: http://www.anali-ghb.com

Napomena:

Elektrotehnički fakultet, Fakultet za saobraćaj i komunikacije i Farmaceutski fakultet su dostavili informaciju da ne izdaju časopise.

Odbor za bibliotečko-informacioni sistem Univerziteta u Sarajevu

Imenovan je novi saziv Odbora za bibliotečko-informacioni sistem Univerziteta u Sarajevu. S obzirom na dugogodišnji problem i izražene nedostatke u dokumentu ***Standardi i normativi za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja na području Kantona Sarajevo (2005)***, a u dijelu koji se odnosi na broj bibliotekara i knjižničara i usluge u biblioteci, posebno imenovana Komisija ovog odbora je donijela prijedlog izmjena u navedenom dokumentu koji je dostavljen Odboru za normativna pitanja Univerziteta u Sarajevu.

U svom radu Odbor je donio prijedlog Poslovnika o radu Odbora za bibliotečko-informacioni sistem Univerziteta u Sarajevu, te pripremio plan rada za naredni period.

Odbor za bibliotečko-informacioni sistem Univerziteta je pokrenuo inicijativu za održavanje okruglog stola ***Autorska prava i intelektualno vlasništvo u e-okruženju***. Okrugli sto je održan 5. 12. 2017. godine sa ciljem da predstavi dosadašnje aktivnosti na prevenciji plagijarizma koje je Univerzitet u Sarajevu realizirao u prethodnom periodu, da prezentira pravne aspekte o plagijarizmu, autorskim i srodnim pravima, da analizira korištenje elektronskih sadržaja u edukaciji i njihovu daljnju primjenu u istraživanjima unutar i izvan Univerziteta. Također, cilj je bio i ukazivanje na važnost kontinuirane edukacije akademskog i neakademskog osoblja Univerziteta u Sarajevu o prevenciji plagijarizma i zaštiti autorskih prava i intelektualnog vlasništva, kao i predstavljanje softvera za utvrđivanje originalnosti radova koji se objavljuju na Univerzitetu u Sarajevu.

Nakon što je Senat Univerziteta u Sarajevu donio *Pravilnik o korištenju softvera za detekciju plagijarizma*, u Službi za izdavačku djelatnost je u decembru 2017. godine izvršena prva provjera doktorske disertacije upotrebom softvera za detekciju plagijarizma.

Sajam univerziteta i univerzitetske knjige 2017.

Služba za izdavačku djelatnost u koordinaciji sa stručnim službama organizacionih jedinica realizirala je pripreme za zajedničko predstavljanje izdavačke produkcije Univerziteta u Sarajevu na ***Sajmu Univerziteta i univerzitetske knjige*** u okviru 29. ***međunarodnog sajma knjiga*** koji je održan od 19. do 24. 4. 2017. godine u KSC Skenderija.

Za tu priliku u Službi za izdavačku djelatnost je uređen i odštampan ***Vodič za buduće studente Univerziteta u Sarajevu***, koji je predstavljen na Sajmu. U ***Vodiču*** se mogu naći informacije o Univerzitetu u Sarajevu, o upisu i studijskim programima, programima mobilnosti, o organizacionim jedinicama, te informacije o Sarajevu, njegovim znamenitostima i društvenom životu.

Kao i prethodnih godina, organizacione jedinice Univerziteta u Sarajevu su budućim studentima omogućile da na jednom mjestu dobiju sve potrebne informacije i podatke o fakultetu/akademiji i njihovim studijskim programima. Svršeni srednjoškolci, budući studenti su prije raspisivanja konkursa za upis studenata u prvu godinu studija u akademskoj 2017/2018. godini dobili priliku da upoznaju studijske programe i stvore cjelovitu sliku o Univerzitetu i studiju za koji su se opredijelili.

Zajedničko predstavljanje organizacionih jedinica Univerziteta na Sajmu naišlo je na pozitivan odjek kako kod organizacionih jedinica Univerziteta tako i kod posjetilaca, drugih izlagača i javnosti.

Organizacija tribina i predavanja na Univerzitetu u Sarajevu

U skladu sa planiranim aktivnostima navedenim u Akademskom kalendaru za 2017/2018. godinu realizirane su pripremne radnje i aktivnosti za održavanje tribina i predavanja na Univerzitetu u Sarajevu:

- 27. 2. 2017. godine u povodu obilježavanja Dana nezavisnosti Bosne i Hercegovine održana je tribina pod nazivom „Bosna i Hercegovina od referenduma građana 1992. godine ka članstvu u Evropsku uniju“. Izlagači na tribini su bili prof. dr. Mirko Pejanović, dopisni član ANU BiH-a, i gospodin Osman Topčagić;
- u povodu obilježavanja 27. januara – Međunarodnog dana sjećanja na žrtve holokausta (9. 3. 2017. godine) – održana je tribina pod nazivom „Antisemitska politika NDH u Bosni i Hercegovini“, izlagači su bili: dr. Elijas Tauber, Institut za istraživanje zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava Univerziteta u Sarajevu, mr. sc. Benjamina Londrc, Pravni fakultet Univerziteta u Travniku, mr.

sc. Almir Grabovica, Institut za istraživanje zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava Univerziteta u Sarajevu, i mr. sc. Merisa Karović-Babić, Institut za istraživanje zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava Univerziteta u Sarajevu;

- predavanje pod naslovom „MKSJ: Informativni centar – vizija i potencijal“ održano je 13. 10. 2017. godine. Predavač je bio gospodin Fausto Pocar, sudija Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju, sudija Žalbenog vijeća Međunarodnog kaznenog suda za Ruandu i profesor međunarodnog prava na Pravnom fakultetu Univerziteta u Milanu;
- tribina pod nazivom „Bosna i Hercegovina danas i sutra“ održana je 23. 11. 2017. godine povodom obilježavanja Dana državnosti Bosne i Hercegovine. Izlagač na tribini je bio gospodin Valentin Inzko, visoki predstavnik za Bosnu i Hercegovinu.

III-10 Imovina Univerziteta, izgradnja i renoviranje

Tabela 19 Imovina Univerziteta u Sarajevu (nekretnine)

Red. broj	Članice	Nekretnine	Iskazana vrijednost u KM	Ukupna vrijednost iskazana u KM
1.	Pravni Fakultet	-	-	-
2.	EKONOMSKI FAKULTET	Zgrade, građevinski objekti 7.942 m2 Stanovi 358 m2	- 863.509,00 296.697,00	1.160.206,00
3.	FAKULTET POLITIČKIH NAUKA	Zgrade, građevinski objekti 4.712 m2 Stanovi 932 m2	- 5.494.490,00 1.332.335,00	6.826.825,00
4.	FAKULTET ZA KRIMINALISTIKU, KRIM. I SIG. ST.	Ulaganje u tuđe objekte	210.279,00	210.279,00
5.	INSTITUT ZA ISTRAŽIVANJE ZLOČINA PROTIV ČOVJEČNOSTI I MEĐ. PRAVA	-	-	-
6.	FAKULTET ZA UPRAVU	-	-	-
7.	MEDICINSKI FAKULTET	Zemljište 6.292 m2 Zgrade, građevinski objekti 13.687 m2 Stanovi 404 m2 Ostali objekti 8 m2	183.474 16.263.232 573.147 75.870	17.095.723,00
8.	STOMATOLOŠKI FAKULTET SA KLINIKAMA	Zemljište 3.999 m2 Zgrade, građevinski objekti 1.676 m2	- 5.216.776,00	5.216.776,00
9.	VETERINARSKI FAKULTET	Zemljište 26.412 m2 Zgrade	2.013.038,00 15.449.443,00	17.462.481,00

		građevinski objekti 1.005 m2		
10.	FARMACEUTSKI FAKULTET	Zemljište 4.053 m2 Ulaganje u tuđe objekte	3.232.265,00 448.355,00	3.680.620,00
11.	FAKULTET ZDRAVSTVENIH STUDIJA	-	-	-
12.	FILOZOFSKI FAKULTET	Zemljište 3.818 m2 Zgrade građevinski objekti 7.777 m2	2.637.040,00 - 27.632.294,00	30.269.334,00
13.	FAKULTET SPORTA I TJELESNOG ODGOJA	Zemljište - Zgrade, građevinski objekti 6.990 m2	15.897,00 - -	15.897,00
14.	FAKULTET ISLAMSKIH NAUKA	-	-	-
15.	KATOLIČKI BOGOSLOVNI FAKULTET	-	-	-
16.	PEDAGOŠKI FAKULTET	Zgrade, građevinski objekti 3.943 m2	- 673.239,00	673.239,00
17.	INSTITUT ZA JEZIK	-	-	-
18.	INSTITUT ZA HISTORIJU	-	-	-
19.	ORIJENTALNI INSTITUT	-	-	-
20.	ARHITEKTONSKI FAKULTET	Zgrade, građevinski objekti 7.201 m2 Ulaganje u tuđe objekte -	- 21.478,00	21.478,00
21.	FAKULTET ZA SAOBRAĆAJ I KOMUNIKACIJE	Ulaganje u tuđe objekte -	315.948,00	315.948,00

22.	GRAĐEVINSKI FAKULTET	Zemljište 49.278 m ² Zgrade, građevinski objekti 10.613 m ² Ulaganje u tuđe objekte -	- - - 191.804,00	- - -	191.804,00
23.	ELEKTROTEHNIČKI FAKULTET	Zemljište 4.940 m ² Zgrade, građevinski objekti 6.771 m ²	- - -	- -	-
24.	MAŠINSKI FAKULTET	Zgrade, građevinski objekti 23.701 m ²	-	26.313.767,00	26.313.767,00
25.	PRIRODNO- MATEMATIČKI FAKULTET	Zgrade, građevinski objekti 11.088 m ² Stanovi 58 m ²	-	6.091.174,00 88.277,00	6.179.451,00
26.	POLJOPRIVREDNO- PREHRAMBENI FAKULTET	Zemljište 66.081 m ² Zgrade, građevinski objekti 866 m ² Ulaganje u tuđe objekte -	-	1.437.262,00 1.595.306,00 6.191,00	3.038.759,00
27.	ŠUMARSKI FAKULTET	Zemljište 5.015 m ² Zgrade, građevinski objekti 3.071 m ² Stanovi 77 m ²	-	256.750,00 1.960.996,00 86.648,00	2.304.394,00
28.	INSTITUT ZA GENETIČKO INŽENJERSTVO I BIOTEHNOLOGIJU	Ulaganje u tuđe objekte -	-	293.736,00	293.736,00

29.	MUZIČKA AKADEMIJA	Zemljište 2 m2		95,00	60.460,00
		Zgrade, građevinski objekti 520 m2	-	5,165,00	
		Stanovi 23 m2		55.200,00	
30.	AKADEMIJA LIKOVNIH UMJETNOSTI	Zgrade, građevinski objekti 5.000 m2	-	7.366.253,00	7.366.253,00
31.	REKTORAT	Zemljište 282.810 m2		138.200.000,00	168.383.294,00
		Zgrade, građevinski objekti 61.189 m2	-	30.171.700,00	
		Stanovi 1.410 m2		-	
		Ulaganje u tuđe objekte -		11.594,00	
UKUPNO		Zemljište 452.700 m2			296.990.724,00
		Zgrade, građevinski objekti 177.752 m2	-		
		Stanovi 3.262 m2			
		Ulaganje u tuđe objekte 8 m2			

Projekat „Izgradnja i opremanje biblioteke Univerziteta u Sarajevu“ (1. 1-31. 12. 2017. godine)

- Potpisan je Ugovor za izradu izvedbenog projekta „Izgradnja i opremanje biblioteke Univerziteta u Sarajevu“.
- Odlukom Upravnog odbora, a po zahtjevu Saudijskog fonda za razvoj, poništena je tenderska procedura revizije izvedbenog projekta i nadzora nad izgradnjom i opremanjem biblioteke Univerziteta u Sarajevu.
- Imenovana je komisija za evaluaciju ponuda ponovljene tenderske procedure revizije izvedbenog projekta i nadzora nad izgradnjom i opremanjem biblioteke Univerziteta u Sarajevu.
- Potpisan je Dodatak br. 1 na Ugovor za izradu izvedbenog projekta „Izgradnja i opremanje biblioteke Univerziteta u Sarajevu“.
- Odabrani konsultant za izradu izvedbenog projekta „Izgradnja i opremanje biblioteke Univerziteta u Sarajevu“ konzorcij „Saudconsult i AKSA“ uplatio je Univerzitetu u Sarajevu iznos od 230.000,00 USD za idejni projekat „Izgradnja i opremanje biblioteke Univerziteta u Sarajevu“.
- Izvršena je primopredaja idejnog projekta „Izgradnja i opremanje biblioteke Univerziteta u Sarajevu“ sa ostalom potrebnom dokumentacijom između Univerziteta u Sarajevu i odabranog konsultanta za izradu izvedbenog projekta „Izgradnja i opremanje biblioteke Univerziteta u Sarajevu“ konzorcija „Saudconsult i AKSA“, čime je počeo teći rok za dostavljanje izvedbenog projekta „Izgradnja i opremanje biblioteke Univerziteta u Sarajevu“.
- Objavljena je ponovljena tenderska procedura revizije izvedbenog projekta i nadzora nad izgradnjom i opremanjem biblioteke Univerziteta u Sarajevu.
- Popunjena je prva aplikacija za povlačenje sredstava od Saudijskog fonda za razvoj po prvoj privremenoj situaciji za izradu izvedbenog projekta „Izgradnja i opremanje biblioteke Univerziteta u Sarajevu“.
- Izvršeno je otvaranje tehničkih ponuda tenderske procedure revizije izvedbenog projekta i nadzora nad izgradnjom i opremanjem biblioteke Univerziteta u Sarajevu.
- Univerzitet u Sarajevu obratio se Ministarstvu prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo zahtjevom za izdavanje urbanističke saglasnosti za objekat biblioteke Univerziteta u Sarajevu u krugu Kampusa Univerziteta u Sarajevu.

- Izvršena je evaluacija tehničkih ponuda tenderske procedure revizije izvedbenog projekta i nadzora nad izgradnjom i opremanjem biblioteke Univerziteta u Sarajevu.
- Izvršeno je otvaranje finansijskih ponuda tenderske procedure revizije izvedbenog projekta i nadzora nad izgradnjom i opremanjem biblioteke Univerziteta u Sarajevu i dobijen komentar „no-objection” od Saudijskog fonda za razvoj na cjelokupnu evaluaciju i dobijene instrukcije za pokretanje pregovora sa prvoplasiranim ponuđačem, konzorcijem „IMAR Urban Consultants“.

III-11 Unapređenje akademske mreže i informacionog sistema

Mjesto i uloga Univerzitetskog tele-informatičkog centra (UTIC) na Univerzitetu u Sarajevu

Univerzitetski tele-informatički centar (UTIC) je podorganizaciona jedinica Univerziteta čija djelatnost objedinjuje potrebe za aplikativno-informatičkom podrškom organizacionih jedinica Univerziteta sa ciljem integriranja edukacionih i poslovnih funkcija organizacionih jedinica te povezivanja njihovih računarskih resursa u jedinstvenu akademsku mrežu i servise. UTIC vrši neciklično obrazovanje osoblja Univerziteta iz informacionih tehnologija, a obavlja i ostale djelatnosti koje su u službi njegovih ciljeva i osnovnih djelatnosti i koje pridonose boljem iskorištavanju ljudskih i prostornih kapaciteta i opreme, te stručne poslove za potrebe Univerziteta.

Aktivnosti Univerzitetskog tele-informatičkog centra

Univerzitetski tele-informatički centar je i u 2017. godini nastavio realizaciju osnovnih djelatnosti propisanih Statutom Univerziteta u Sarajevu, kao i realizaciju projekata od značaja za Univerzitet, Kanton Sarajevo i državu BiH u cjelini. U najvažnije od tih aktivnosti navodimo sljedeće:

- uvezivanje članica u računarsku mrežu Univerziteta u Sarajevu,
- informacioni sistem studentskih službi ISSS UNSA,
- izdavanje i štampanje diploma i dodataka diplomu za studente svih fakulteta/akademija Univerziteta u Sarajevu,
- informatizacija svih osnovnih i srednjih škola Kantona Sarajevo,
- administriranje i održavanje državnog domenskog prostora .ba Bosne i Hercegovine.

Uvezivanje članica u računarsku mrežu Univerziteta u Sarajevu

Akademski računarska mreža Univerziteta u Sarajevu je kreirana sa namjerom postavljanja informaciono-komunikacione infrastrukture kojom se povezuju fakulteti i institucije Univerziteta u Sarajevu u jedinstvenu računarsku mrežu kojom se upravlja sa centralnog čvorišta formiranog u Univerzitetskom tele-informatičkom centru. Na serverima lociranim u UTIC-u uspostavljene su mrežne usluge koje koriste studenti i akademsko osoblje svih fakulteta.

Trenutno je 16 članica Univerziteta (navedenih u tabeli br. 1) direktno povezano sa UTIC-om putem vlastite optičke infrastrukture i L2 MPLS usluge, a preko UTIC-a dalje sa internetom.

Tabela 20 Fakulteti/akademije/institucije direktno povezani sa UTIC-om

Red. br.	Naziv fakulteta/akademije/institucije
	Arhitektonski fakultet
	Centar za interdisciplinarne studije
	Centar za ljudska prava
	Ekonomski fakultet
	Elektrotehnički fakultet
	Fakultet kriminalističkih nauka
	Fakultet političkih nauka
	Filozofski fakultet
	Građevinski fakultet
	Kancelarija Kampusa
	Mašinski fakultet
	Pedagoški fakultet
	Prirodno-matematički fakultet
	Rektorat
	Studentski parlament Univerziteta u Sarajevu (SPUS)
	Šumarski fakultet

U okviru uvezivanja članica u računarsku mrežu Univerziteta u Sarajevu fakulteti/akademije su dobili virtuelni prostor na UTIC-ovim web serverima sa odgovarajućim hosting-paketom (web stranice fakulteta i e-mail server). Trenutno 16 članica (navedenih u tabeli br. 2) koristi ovu uslugu.

Tabela 21 Fakulteti/akademije/institucije koji koriste UTIC-ov web i e-mail hosting

Red. br.	Naziv fakulteta/akademije/institucije	Web fakulteta/akademije/institucije
	Akademija scenskih umjetnosti	asu.unsa.ba
	Arhitektonski fakultet	af.unsa.ba
	Centar za interdisciplinarne studije	cips.unsa.ba
	Centar za ljudska prava	hrc.unsa.ba; hrc.ba
	Ekonomski fakultet	efsa.unsa.ba
	Fakultet političkih nauka	fpn.unsa.ba
	Fakultet sporta i tjelesnog odgoja	fasto.unsa.ba
	Građevinski fakultet	gf.unsa.ba
	Mašinski fakultet	mf.unsa.ba

Red. br.	Naziv fakulteta/akademije/institucije	Web fakulteta/akademije/institucije
	Pedagoški fakultet	pf.unsa.ba
	Prirodno-matematički fakultet	pmf.unsa.ba
	Stomatološki fakultet sa klinikama	sf.unsa.ba
	Rektorat Univerziteta u Sarajevu	unsa.ba
	Centar za interdisciplinarne studije	cps.unsa.ba
	Nacionalna i univerzitetska biblioteka	nub.ba
	Fakultet za kriminalistiku, kriminologiju i sigurnosne studije	fkn.unsa.ba

U narednoj godini planira se direktno uvezivanje preostalih članica Univerziteta sa UTIC-ovim vezama visoke propusnosti, kao i uspostava nove optičke mrežne infrastrukture na lokaciji Kampusa Univerziteta u Sarajevu. Ovim bi se podigao kvalitet usluga koje se pružaju, te uštedjela sredstva koje članice pojedinačno plaćaju za konekcije i pristup internetu.

Informacioni sistem studentskih službi (ISSS)

ISSS predstavlja web bazirani informacioni sistem koji arhivira sve podatke o profesorima, studentima, ispitnim rokovima, ostvarenim rezultatima na ispitima i dr. ISSS je implementiran i koristi se aktivno na svim fakultetima/akademijama Univerziteta i pridruženim članicama. Osnovna funkcija sistema je informatizacija i automatizacija osnovnih procesa fakulteta i akademija koji se tiču nastave, ispita, ocjenjivanja, evidencije, izdavanja uvjerenja itd., te obezbjeđenje provođenja bolonjskog načina i principa studiranja.

Iz postojeće baze podataka sistema ISSS obavlja se i štampanje zvaničnih dokumenata Univerziteta u Sarajevu – diploma i dodataka diplomu za sve studente.

Izdavanje i štampanje diploma i dodataka diplomu u akademskoj 2016/2017. godini

Aplikacijom za štampanje diploma i dodataka diplomu Univerzitetski tele-informatički centar je, kao i svake prethodne godine, i u 2017. godini obavio s uspjehom sve tehničke i administrativne aktivnosti potrebne za izdavanje i štampanje diploma i dodataka diplomu diplomanata, magistranata i doktorantima Univerziteta u Sarajevu. U navedenim aktivnostima su se u potpunosti poštovala odredbe Poslovnika o štampanju diploma i dodataka diplomu na Univerzitetu u Sarajevu.

Unapređenje informacionog sistema osnovnih i srednjih škola Kantona Sarajevo EMIS

EMIS (engl. *Education Management Information System*) je akronim za informacioni sistem namijenjen prikupljanju i upravljanju podacima u osnovnim i srednjim školama. Implementacija sistema EMIS je pokrenuta kroz projekt Svjetske banke tokom 2004. godine, kao dio ukupne reforme sistema obrazovanja u BiH. Osnovni cilj projekta je bio da se poboljša sistem informiranja i planiranja, a time i efikasnijeg i efektivnijeg upravljanja obrazovnim resursima. Sistem omogućava prikazivanje statističkih podataka u procesu obrazovanja na nivou osnovnih i srednjih škola, te služi kao pomoć u planiranju na nivou ministarstava i na nivou škola. Također, sistem doprinosi poboljšanju upravljačkih kapaciteta, nabavci opreme, monitoringu, obuci i drugim aktivnostima vezanim za proces obrazovanja. EMIS služi i kao alat u savladavanju barijere ograničenih kapaciteta za prikupljanje podataka o obrazovanju, za upoređivanje i analize na konzistentan i koherentan način u BiH, što predstavlja problem u analizi i širenju osnovnih informacija o uspješnosti učenika i škola.

Tokom vremena informacioni sistem EMIS se nadograđivao i poboljšavao, tako da se trenutno sastoji iz pet glavnih komponenti:

- informacioni sistem EMIS – aplikacija i baze podataka (školska i ministarska),
- programsko rješenje EMIS „Print“,
- informacioni sistem EMIS „Web“,
- informacioni sistem EMIS „Matura osnovne škole“ i informacioni sistem EMIS „Matura srednje škole“ i
- informacioni sistem „Online upis učenika u srednje škole“.

U proteklom periodu aktivnosti u okviru realizacije projekta „Unapređenje informacionog sistema osnovnih i srednjih škola KS“ bile su usmjerene na unapređenje informacionih sistema EMIS „Matura za osnovne i srednje škole“, kao i „Online upisa učenika u srednje škole“. Realizirane su aktivnosti na unapređenju relacije baze podataka, unapređenju informacionih sistema, unapređenju procesa pretraživanja.

Univerzitetski tele-informatički centar je u predviđenom vremenskom roku izvršio veći dio aktivnosti u cilju realizacije datog projekta i u ovom izvještaju se daje pregled svih aktivnosti na organizaciji, prezentaciji i implementaciji rješenja u proteklom periodu.

U školskoj 2016/2017. godini putem informacionog sistema EMIS „Print“ u Kantonu Sarajevo izdato je okvirno 30.000 dokumenata učenicima osnovnih i srednjih škola Kantona Sarajevo.

Posljednja verzija programa EMIS „Print 7.1“ omogućava elektronsko izdavanje i štampanje sljedećih dokumenata:

- svjedodžbe o završenoj osnovnoj školi,
- uvjerenja o postignutom uspjehu u VI, VII i VIII razredu osnovne škole,
- uvjerenja o postignutom uspjehu u V, VI i VII razredu osnovne škole,
- uvjerenja o završenom razredu osnovne škole,
- svjedodžbe o završenoj osnovnoj muzičkoj školi,
- uvjerenja o završenom razredu osnovne muzičke škole,
- spiska izdatih uvjerenja o uspjehu u VI, VII i VIII razredu osnovne škole,
- spiska izdatih uvjerenja o uspjehu u V, VI i VII razredu osnovne škole,
- spiska izdatih svjedodžbi o završenoj osnovnoj školi,
- svjedodžbe o završenom razredu srednje škole,
- svjedodžbe o završenom razredu srednje škole za vanredne kandidate,
- svjedodžbe o završenom razredu gimnazije,
- učeničke knjižice – naslovna stranica,
- učeničke knjižice – evidencija uspjeha za prvi, drugi i treći razred osnovne škole,
- uvjerenja o redovnom pohađanju.

Informacioni sistem EMIS „E-matura osnovne i srednje škole“

Informacioni sistem EMIS „E-matura“ predstavlja temeljnu informatičku osnovu za uspostavljanje sistema provođenja eksterne mature svih učenika završnog razreda osnovnih škola i završnog razreda srednjih škola Kantona Sarajevo. Sistem EMIS „Matura“ je implementiran na osnovu definiranih rješenja koje kreira kantonalna Komisija za informatičku podršku, a odobrava i provodi Ministarstvo za obrazovanje, nauku i mlade Kantona Sarajevo u saradnji sa Univerzitetskim tele-informatičkim centrom.

Informacioni sistem EMIS „E-matura“ planira, izgrađuje, implementira, unapređuje, nadograđuje i održava Univerzitetski tele-informatički centar, koji također obezbjeđuje tehničku podršku i help-desk korisnicima, a sve u skladu sa zahtjevima Ministarstva za obrazovanje, nauku i mlade Kantona Sarajevo.

Univerzitetski tele-informatički centar je u predviđenom vremenskom roku izvršio sve aktivnosti u cilju realizacije datog projekta i u ovom izvještaju se daje pregled aktivnosti na organizaciji, prezentaciji i implementaciji rješenja u proteklom periodu, kao i toka provođenja eksterne mature u školskoj 2016/2017. godini u osnovnoj i srednjoj školi.

U eksternoj maturi za osnovnu školu provedenoj školske 2016/2017. godine je učestvovalo 3.903 učenika devetih razreda 67 osnovnih škola iz KS. Urađeno je ukupno 11.703 ispita iz svih predmeta, a prosječan ukupan broj postignutih bodova iz svih predmeta je iznosio 22,20 (od maksimalno mogućih 30).

U eksternoj maturi za srednju školu provedenoj školske 2016/2017. godine je učestvovalo 2.327 učenika četvrtih razreda 34 srednje škole iz KS. Urađeno je ukupno

6.880 ispita iz svih predmeta, a prosječan ukupan broj postignutih bodova iz svih predmeta je iznosio 17,04 (od maksimalno mogućih 30).

Za potrebe projekta izvršeno je projektiranje i programiranje pojedinih modula informacionog sistema EMIS „E-matura“. Projektom su obuhvaćeni:

1. Lista učenika prijavljenih za predmet: Bosanski, hrvatski, srpski jezik
2. Lista učenika prijavljenih za predmet: Matematika
3. Lista učenika prijavljenih za grupu predmeta: strani jezici
4. Lista učenika prijavljenih za grupu predmeta: Historija, Geografija, Informatika
5. Lista učenika prijavljenih za grupu predmeta: Fizika, Hemija, Biologija
6. Lista nastavnika predloženih u školske komisije
7. Statistički pokazatelji eksterne mature – sumarno (sve škole)
8. Statistički pokazatelji eksterne mature – po pojedinim školama
9. Statistički pokazatelji eksterne mature – tabelarni prikaz
10. Statistički pokazatelji eksterne mature – tabelarni prikaz po predmetima i školama
11. Ukupan broj prijava – tabelarni prikaz po predmetima i školama

U skladu sa zahtjevima Ministarstva za obrazovanje, nauku i mlade Kantona Sarajevo izvršene su izmjene postojećih i kreiranje novih obrazaca za proces provođenja eksterne mature u osnovnim školama Kantona Sarajevo. U tom smislu izvršena je priprema dizajna, kreirano rješenje i obavljeno štampanje obrazaca za učenike završnih razreda osnovnih i srednjih škola koji polažu eksternu maturu.

Navedeno je urađeno za sljedeće:

- EM1 – prijavu za polaganje mature
- EM2 – identifikacioni obrazac
- EM3 – uvjerenje o rezultatima postignutim na eksternoj maturi
- EM4 – spisak učenika koji polažu ispite eksterne mature
- EM5 – zapisnik o preuzimanju/distribuciji/vraćanju ispitnih testova putem sistema EMIS „E-matura“
- EM6 – spisak učenika koji su preuzeli obrazac EM3
- EM7 – zapisnik o polaganju eksterne mature
- EM8 – zapisnik o predaji/vraćanju ispitnih testova članovima komisije za bodovanje/vrednovanje
- EM9 – listu rezultata ispita eksterne mature po šiframa učenika
- EM10 – listu rezultata ispita eksterne mature sa imenima učenika
- EM11 – prigovor na broj bodova na ispitima eksterne mature
- EM12 – odgovor na podneseni prigovor na broj bodova na ispitima eksterne mature

Online prijava i upis u srednje škole KS

Informacioni sistem „Online prijava i upis u srednje škole Kantona Sarajevo“ predstavlja temeljnu informatičku osnovu za uspostavljanje sistema provođenja online prijave i upisa učenika u srednje škole Kantona Sarajevo, uvažavajući sve zahtjeve i procedure zvanično usvojene od Ministarstva za obrazovanje, nauku i mlade KS.

Definirano je da se informatička podrška u pripremi i provođenju online prijave i upisa učenika u srednje škole realizira na osnovu definiranih rješenja koje kreira, odobrava i provodi Ministarstvo za obrazovanje, nauku i mlade Kantona Sarajevo u saradnji sa Univerzitetskim tele-informatičkim centrom.

Putem informacionog sistema „Online upisi u srednje škole“ učenici vrše prijavu i upis u srednje škole Kantona Sarajevo, a na osnovu konkursa za upis koji se objavljuje na web stranici Ministarstva, web stranici i oglasnoj tabli srednje škole. Sistem pokriva cijeli proces, od pretraživanja škole prema željenim kriterijima, preko prijave odabranih škola te uvida u rezultate po školama, pa do ostvarivanja prava upisa u srednju školu. Učenicima omogućava brz i direktan uvid u lične podatke, ocjene te posebna postignuća važna za upis ostvarena tokom osnovnog obrazovanja, daje detaljnu kalkulaciju bodova za svaku prijavljenu školu prema uvjetima koje propisuju srednje škole, kao i uvid u položaj koji zauzimaju na skalama poretka za svaku od škola.

Na web stranicama „Online upisa u srednje škole“ nalazi se popis svih srednjih škola koje se mogu upisati u Kantonu Sarajevu zajedno sa uvjetima upisa.

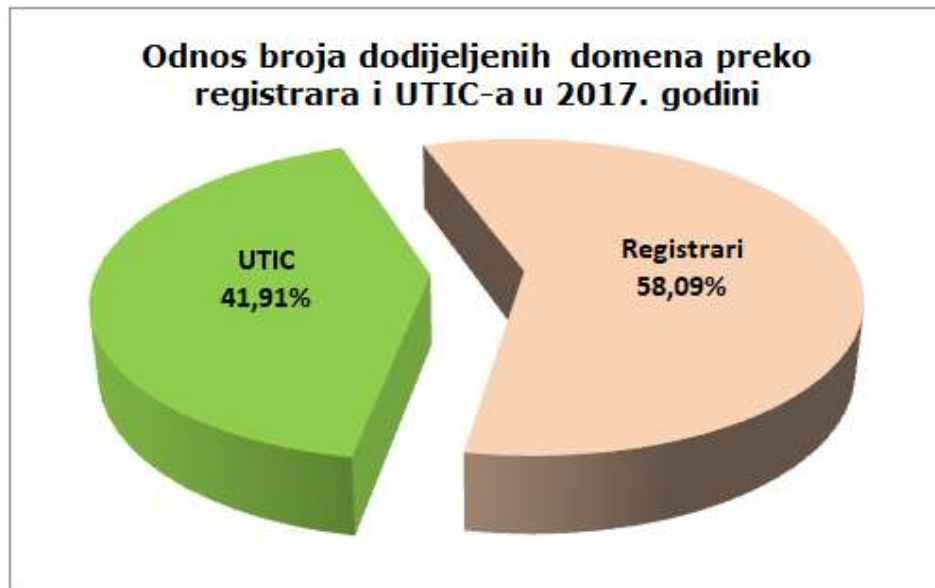
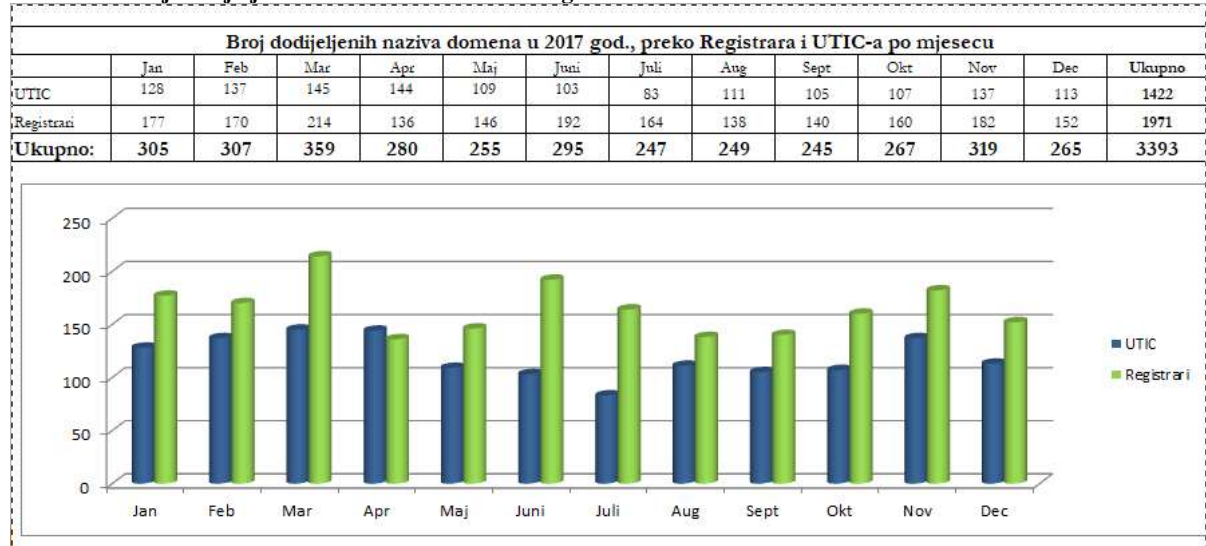
Informacioni sistem „Online upisi u srednje škole“ kreiran je u skladu sa najnovijim trendovima i dostignućima informacionih tehnologija, kome se pristupa putem bilo kojeg uređaja konektiranog na internet. Sistem obezbjeđuje najviše standarde integriteta i sigurnosti podataka koje obrađuje.

Administracija .ba domena

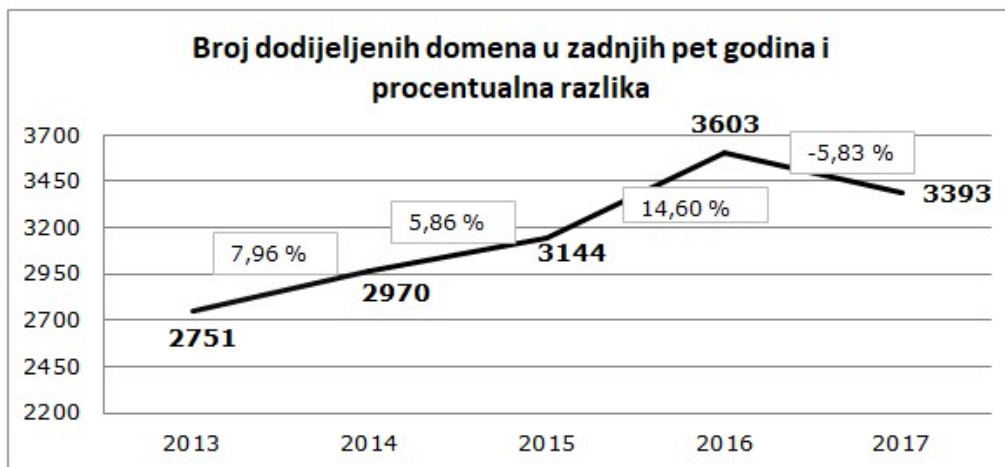
Kao ovlašteni administrator državnog domena .ba UTIC je obavezan na profesionalan način voditi tu uslugu, uključujući uspostavu računarsko-komunikacione infrastrukture, napredna tehnička rješenja, izgradnju odgovarajućih informacionih rješenja, uspostavu jedinstvenog DNS-servisa, tehničku i administrativnu podršku na nivou Bosne i Hercegovine. To podrazumijeva, pored tehničke osposobljenosti, upravljanje procesom registracije i dodjele naziva domena na nediskriminirajući način, bez obzira na rasnu, vjersku, spolnu, nacionalnu, ili bilo koju drugu pripadnost korisnika naziva .ba domena. Također se strogo vodi računa i o dignitetu .ba domena (zaštita autorskih prava, sprečavanje upotrebe uvredljivih termina...), odnosno obezbjeđuje se zaštita i integritet virtuelnog identiteta države Bosne i Hercegovine.

U tabelama ispod prikazan je broj registriranih naziva domena preko UTIC-a i registrara, te ukupan broj dodijeljenih/aktiviranih naziva .ba domena po mjesecima u 2017. godini.

Tabela 22 Broj dodijeljenih naziva domena u 2017. godini

Slika 30 Odnos broja dodijeljenih domena preko registrara i UTIC-a u 2017. godini

Slika 31 Broj dodijeljenih naziva domena u posljednjih pet godina

UTIC web i e-mail hosting

Usluge web i e-mail hostinga koje Univerzitetski tele-informatički centar pruža namijenjene su, prije svega, institucijama Univerziteta u Sarajevu, osnovnim i srednjim školama Kantona Sarajevo, javnim institucijama, ministarstvima i ostalim.

U okviru projekta „Informatizacija osnovnih i srednjih škola Kantona Sarajevo“ Univerzitetski tele-informatički centar je za sve škole sa područja Kantona Sarajevo obezbijedio besplatnu uslugu web i e-mail hostinga. Ukupno 107 osnovnih i srednjih škola sa područja Kantona Sarajevo koriste navedenu uslugu.

Pored navedenih korisnika UTIC pruža uslugu web i e-mail hostinga za još 423 pravna i fizička 29 lica. Ukupno UTIC pruža **uslugu hostinga za 552** korisnika.

Aktivnosti na tom dijelu usluga i servisa se odnose na svakodnevni nadzor rada web stranica, web stranica korisnika, rješavanje problema koje podnose krajnji korisnici, zaštitu i arhiviranje podataka itd. Periodično se izvršavaju instalacije novih verzija komponenti web hosting sistema uključujući SQL, MySQL, CMS sistema itd. S obzirom da sistem pruža usluge 24 sata dnevno, 365 dana u godini, sistem se nadgleda tokom i izvan redovnog radnog vremena, uključujući i državne praznike.

III-12 Odnosi s javnošću

Rektorat Univerziteta u Sarajevu ima uspostavljenu komunikaciju s javnošću, koju kontinuirano održava s ciljem što bolje informiranosti akademske zajednice, potencijalnih studenata, sredstava javnog informiranja i ostalih interesnih skupina, o svim važnijim pitanjima koja se odnose na nastavno-naučne/umjetničke i istraživačke projekte, međunarodnu i međuuniverzitetsku saradnju, izdavačku djelatnost, promocije knjiga, organiziranje i održavanje konferencija, simpozija i tribina, kao i studentski standard.

Tokom 2017. godine nastavljen je rad na jačanju komunikacije i intenziviranju saradnje sa predstavnicima sredstava javnog informiranja. S ciljem postizanja većeg prisustva rektora, prorektora i drugih predstavnika Univerziteta u javnosti, organizirano je blagovremeno i učinkovito odgovaranje na upite novinara, organizirani su nastupi i učešća u programima radijskih i televizijskih emisija, te koordinirani susreti s predstavnicima printanih, radijskih i televizijskih medija te internetskih portala.

Akademska i šira javnost se pravovremeno i kontinuirano putem medija informira o radu Univerziteta. O aktivnostima i manifestacijama Univerziteta u Sarajevu obavještavaju se elektronski mediji (radio i TV stanice), printani (dnevne i periodične novine), te web stranice informativnog sadržaja u Bosni i Hercegovini.

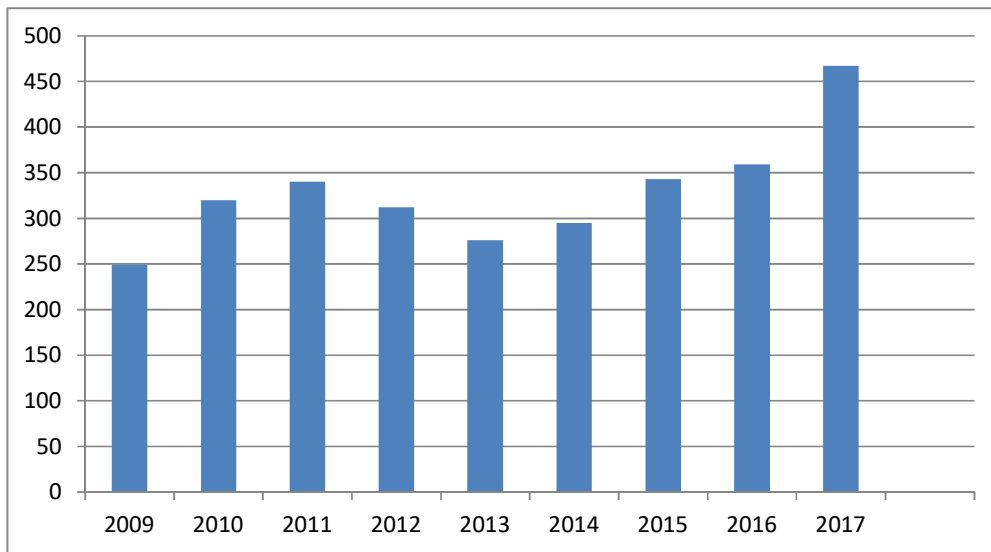
Predstavnici medija su u toku 2017. godine pozivani na sve javne događaje koje je organizirao Univerzitet u Sarajevu. Organizirana su davanja izjava rektora i prorektora, a posebna pažnja je posvećena pripremi materijala i saopćenja za javnost. U svrhu informiranja javnosti u 2017. godini sredstvima javnog informiranja upućen je **61** poziv na različite događaje i saopćenje o njihovoj realizaciji.

Tokom 2017. godine ostvarena je uspješna saradnja sa pojedinim medijima koji su u svojstvu medijskih sponzora pratili različite univerzitetske događaje, posebno kada je u pitanju *Svečana promocija i dodjela diploma diplomantima i magistrantima Univerziteta u Sarajevu*.

Informacije o aktivnostima Rektorata Univerziteta u Sarajevu plasirane su i putem web stranice Univerziteta u Sarajevu www.unsa.ba, čiji su sadržaji dostupni i na engleskom jeziku. Pored osnovnih informacija o Univerzitetu te njegovoj historiji, web stranica raspoložuje i informacijama o organizacionim jedinicama Univerziteta, kao i linkovima na njihove web stranice. Uz hronološki objavljene aktivnosti Univerziteta, na web stranici se nalaze i informacije o radu Senata Univerziteta u Sarajevu, pravilnici i dokumenti Univerziteta u Sarajevu, te informacije o radu Studentskog parlamenta Univerziteta u Sarajevu, informacije o radu Rektorata, međunarodnoj i međuuniverzitetskoj saradnji,

učešću u međunarodnim i domaćim projektima, naučnoistraživačkom/umjetničkoistraživačkom radu, izdavačkoj djelatnosti, te aktivnostima i postignućima studenata.

Broj informativnih tekstova objavljenih na web stranici Univerziteta (www.unsa.ba) u 2017. godini iznosi **467**. Objavljeni tekstovi odnose se na najave i izvještaje svih relevantnih događaja održanih na Univerzitetu u Sarajevu i njegovim organizacionim jedinicama, zatim obavijesti o stipendijama, javnim pozivima, konkursima i dr.

Slika 32 Broj vijesti objavljenih na web stranici Univerziteta

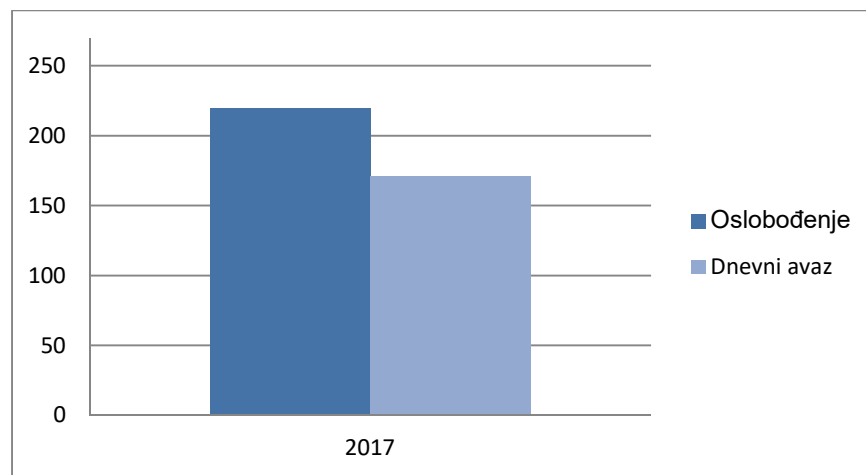
Od novembra 2017. godine dostupna je nova, modernija, pristupačnija i preglednija web stranica Univerziteta u Sarajevu. Nova, poboljšana web stranica i vizuelno je unaprijeđena kako bi se povećala prepoznatljivost Univerziteta u Sarajevu te kako bi svojim korisnicima omogućila lakši, brži i pregledniji pristup potrebnim informacijama. Novi izgled web stranice polazna je tačka za studente da se detaljnije informiraju o sadržajima organizacionih jedinica. Osim tehničkih poboljšanja koja korisnicima omogućuju lakše i intuitivnije kretanje kroz sadržaje, prilagođena je i posjetiteljima koji koriste pametne telefone i tablete. Novi izgled sa sobom donosi i mogućnost gledanja videomaterijala o univerzitetskim temama. Pristupom novoj, poboljšanoj web stranici Univerziteta u Sarajevu olakšan je i pristup informacijama predstavnicima medija kako bi pravovremeno informirali javnost.

U 2017. godini nastavljene su aktivnosti na uređivanju Facebook stranice Univerziteta u Sarajevu (www.facebook.com/univsaraj/) s ciljem uspješnije komunikacije sa

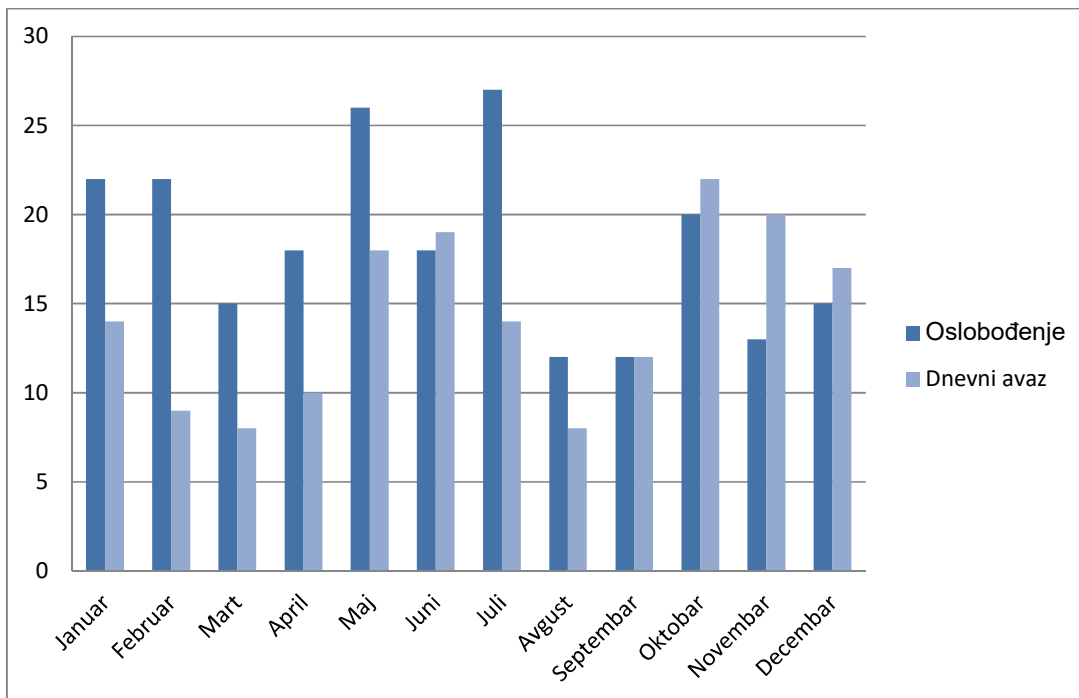
korisnicima, studentima i zainteresiranim osobama, te poboljšanja informiranja korisnika o aktivnostima Univerziteta i organizacionih jedinica u njegovom sastavu.

Na Facebook stranici su objavljivane najave događaja organiziranih na Univerzitetu te saopćenja i fotografije nakon njihove realizacije, promovirane različite svečanosti, promocije, manifestacije i projekti, predstavljane aktivnosti studenata, a korisnicima su bile dostupne i informacije o otvorenim konkursima za stipendiranje. U toku 2016. godine zabilježen je porast korisnika, kao i broj informacija objavljenih na Facebook stranici. Zaključno sa 31. 12. 2017. godine Facebook stranicu Univerziteta prati 3.640 korisnika, većinom iz Bosne i Hercegovine (2.888), od čega je 64% korisnika ženskog spola.

Služba za odnose s javnošću redovno prati informacije koje o radu Univerziteta u Sarajevu, njegovim organizacionim jedinicama i pridruženim članicama objavljuju sredstva javnog informiranja. Kada su u pitanju najtiražnije dnevne novine u Bosni i Hercegovini u 2016. godini ukupan broj objavljenih tekstova u *Oslobođenju* iznosi **220**, a *Dnevnom avazu* u **171**.

Slika 33 Broj objavljenih tekstova u 2017. godini

Slika 34 Mjesečni pregled broja objavljenih vijesti u 2017. godini

